

NELJAPÄEV, 23. APRILL 2009

ISTUNGI JUHATAJA: Edward McMILLAN-SCOTT

asepresident

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.00)

2. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

3. Patsiendiõiguste kohaldamine piiriüleses tervishoius (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on John Bowise raport keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius (KOM(2008)0414 – C6-0257/2008 – 2008/0142(COD)) (A6-0233/2009).

Nagu paljud teist teavad, jäi John Bowis hiljuti Brüsselis haigeks ja ta viidi haiglasse. Talle tehti operatsioon ning mul on hea meel öelda, et see läks hästi ja ta on taastumas, nii et ta on näide piiriülesest tervishoiust. Tema asemel on täna siin minu sõber ja kolleeg Philip Bushill-Matthews.

Philip Bushill-Matthews, raportöör. – Härra juhataja, mul on ees väga keeruline ülesanne ja väga lihtne ülesanne. See on väga raske, kuna toimik on väga keeruline ja tundlik ning see on ka toimik, mille kallal mina isiklikult olen väga vähe tööd teinud. See on väga lihtne, kuna see on minu nimeka kolleegi John Bowise raport, kes, nagu te ütlesite, on praegu taastumas raskest südameoperatsioonist, mis paar nädalat tagasi Brüsselis läbi viidi.

Ta on teinud suurepärast tööd selle toimiku praeguse nii eduka lõpetamise nimel ja pani 2005. aasta juunis tõepoolest alustalad sellisele edule oma algses raportis patsientide liikuvuse kohta. Olen kindel, et ta sooviks samuti, et ma volinikku isiklikult tema toetuse eest tänaksin, ja et tänaksin variraportööre ja meie fraktsiooni sekretariaati ning ka tema enda teadusuuringute assistenti suurte pingutuste eest, mida nad kõik on teinud tagamaks kindla kokkuleppe nii paljudel vastuolulistel teemadel. Nende abiga üritas John valgust heita väga tumedale alale ja tuua selgust enne ebakindlatesse asjadesse, võttes järjepidevalt aluseks kaks põhimõtet – patsient on alati tähtsaim ja patsiendi valikud otsustatakse vajaduste, mitte vahendite alusel.

Viimase 10 aasta jooksul on Euroopa kodanikud käinud kohtute vahet, et võidelda oma õiguse eest minna teise liikmesriiki ravile. On selge, et patsiendid soovivad seda õigust, nad on seda väärt ja neil on sellele õigus. Nad ei peaks selle saamiseks minema kohtusse. Meil praegu ees olev ettepanek on meie võimalus muuta see reaalsuseks. Nüüd on aeg meil kui poliitikutel võtta vastutus ja asendada vajadus kohtunike järele, kes on enne läinud, luues ise õiguskindluse.

Enamik inimesi tahab alati, et neid ravitaks kodu lähedal. Ent alati on patsiente, kes mingil põhjusel soovivad ravi eesmärgil teise liikmesriiki minna. Kui patsiendid valivad selle võimaluse, peame veenduma, et vastavad tingimused on läbipaistvad ja õiglased. Peame veenduma, et nad teavad, millist tasu neilt nõutakse, milliseid kvaliteedi- ja ohutusstandardeid nad eeldada võivad ja millised õigused neil on, kui midagi viltu läheb. See raport tegeleb kõigi nende küsimustega.

Tahan selgeks teha, et patsientide selline õigus ei tohiks mingil moel piirata liikmesriikide võimalust pakkuda kõigile kodanikele kvaliteetseid tervishoiuteenuseid. See raport ei ütle liikmesriikidele, kuidas nad peaksid oma tervishoiusüsteeme korraldama. See ei dikteeri, millise kvaliteediga hooldust nad peaksid pakkuma. Tegelikult annab see liikmesriikidele garantiid aitamaks kaitsta nende endi riiklikke tervishoiusüsteeme, näiteks valides teatud olukordades eelsoodustust.

Ent seda eelluba ei tohi kasutada patsiendi valikuvõimaluste piiramiseks. Tõepoolest, piiriülese tervishoiu parem kättesaadavus peaks omakorda aitama stimuleerida riiklikke süsteeme, et need saaksid ise pakkuda järjest paremaid tervishoiusüsteeme.

Ootan huviga järgneva arutelu raames kolleegidelt kommentaare.

Daniela Filipiová, nõukogu eesistuja. – (CS) Daamid ja härrad, mul on suur au täna siin teiega ühineda ja osaleda aruteludes mitme tähtsa rahvatervisega seotud teema üle, mis täna päevakorras on. Need hõlmavad patsiendiõiguste kohaldamist piiriüleses tervishoius, patsiendi turvalisuse tagamist ja ühist tegutsemist Euroopa Liidus haruldaste haiguste alal.

Tahaksin alustada, öeldes, et kõik kolm teemat on Tšehhi eesistumise prioriteetide hulgas ja on päevakavas ka töö-, sotsiaalpoliitika, tervishoiu ja tarbijakaitse nõukogus 7. juunil 2009 Luksemburgis. Seega tervitame tulevast arutelu soojalt.

Tšehhi eesistumine on täielikult teadlik Euroopa Parlamendi tähtsast rollist õigusaktide koostamisel rahvatervisese valdkonnas ning saab aru, et tihe koostöö nõukogu ja parlamendi vahel on väga vajalik. Teie raportid nende kolme teema kohta on seega õigel ajal tulnud.

Nüüd tahaksin öelda mõned sõnad nõukogu vaatenurgast seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanekuga patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius.

Tšehhi eesistumine on täiesti teadlik vajadusest pakkuda teises liikmesriigis raviteenuseid saavatele patsientidele õiguskindlust ning toetub selles valdkonnas Prantsusmaa eesistumise poolt tehtud töö tulemustele. Meie eesmärk on saada heakskiit sellele tekstile, mis on Euroopa Liidu kodanikele selge ja arusaadav, mis peab kinni esmasest õigusest, hõlmates subsidiaarsuse põhimõtet, ning mis täidab plaanitud eesmärki luua õiguskindlus Euroopa Liidu kodanikele seoses nende õiguste kohaldamisega piiriüleste tervishoiuteenuste saamisel. Ent samal ajal tuleb hoolikalt arvesse võtta ka selle ettepaneku rakendamise mõju Euroopa Liidu liikmesriikide tervishoiusüsteemide stabiilsusele.

Seoses ettepaneku põhjaneva tähtsusega on aset leidnud väga intensiivsed arutelud ja need jätkuvad nõukogu õigusasutustes ikka veel. Seega ei ole mul praegu võimalik teile öelda, kas nõukogu Tšehhi eesistumise, st EPSCO nõukogu lõpuks juunis poliitilisele kokkuleppele jõuab. Ent võin siinkohal teha mitmeid üldiseid järeldusi. Tulevane direktiiv peaks kodifitseerima kõik Euroopa Kohtu pretsedendiõigused, mida kohaldatakse kaupade ja teenuste vaba liikumise põhimõtte rakendamisele rahvatervisese valdkonnas, ja peaks lisama ka määruse sotsiaalsüsteemide koordineerimise kohta ning andma liikmesriikidele võimaluse muuta tervishoiuteenuste pakkumine teises liikmesriigiks sõltuvaks eelloast, või võimaluse kohaldada „väravavahi” süsteemi.

Leiame need põhimõtted John Bowise raportis direktiivi ettepaneku kohta, mille üle te arutlema hakkate. Samuti on võimalik tuvastada veel teemasid, mis Euroopa Parlamendil ja nõukogul on ühised: täieliku ja korrektse teabe esitamine patsientidele piiriüleste tervishoiuteenuste saamise võimaluste kohta või rõhk kõrge kvaliteedi ja turvalisuse tagamisel tervishoiuteenuste pakkumisel.

Tšehhi eesistumine hindab parlamendi poolt nähtud vaeva selle raporti koostamisel, mille sõnastus oli mitmete asjakohaste komiteede paljude keeruliste, ent edukate arutelude tulemus. Olen teadlik, et raporti sõnastus näitab kompromissi erinevate poliitiliste fraktsioonide vahel, ja et kompromissi leidmine ei ole üldse lihtne olnud. Seega tahaksin tänada kõiki, kes osalesid selle loomisel, ning ka raporttöör John Bowist, kellele me kõik loomulikult kiiret paranemist soovime. See on väärtuslik panus, mis võimaldab direktiivi ettepaneku jaoks õigusaktide koostamist jätkata. Nõukogu vaatab raporti teksti ja ka muudatusettepanekud täpsemalt üle ning kaalub hoolega nende ühendamist nõukogu üldisesse seisukohta, et toetada kokkulepet teisel lugemisel.

Härra juhataja, daamid ja härrad, nagu juba varem mainisin, on veel liiga vara öelda, kas EPSCO nõukogu jõuab juunis direktiivi ettepaneku osas poliitilisele kokkuleppele, kuna Tšehhi eesistumise poolt esitatud kompromissiettepanekutel põhinevad arutelud ei ole veel lõppenud. Igal juhul arutab nõukogu seda teemat edasi, võttes arvesse Euroopa Parlamendi poolt kinnitatud raportit.

Juhataja. – Olen kindel, et preili Filipiová ei ole vastu, kui ütlen parlamendile, et ta kasutab ratastooli.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Härra juhataja, enne, kui räägin patsiendiõigustest piiriüleses tervishoius, lubage mul avaldada erist austust raporttöörile John Bowisele, kes kahjuks ei ole täna siin meiega, ent kellele võlgname nii palju selle toimiku eest. Soovin talle kiiret paranemist ning ka head tervist ja õnne pärast nii paljusid aastaid suurepärase tööd Euroopa kodanike heaks.

(Aplaus)

Tahan ka tänada kõiki variraportööre nende konstruktiivse töö eest ning loomulikult ka härra Bushill-Matthewsi, kes täna härra Bowise nimel kõneleb.

Eile tähistasime siin Strasbourg'is Euroopa patsiendiõiguste päeva. Seda tehes tunnistasime patsientide kasvavat rolli tervishoius ja tunnustasime nende patsientide tähtsust, kellel on saadavate teenuste osas nii usaldus kui ka teadmised.

Keskne küsimus siin kontekstis on: mida saab Euroopa Liit patsientide heaks teha. Täna hommikul on meil võimalus astuda suur samm patsientidele Euroopa loomise suunas, igale Euroopa kodanikule, keda teie, austatud liikmed, esindate.

Kõigepealt pean ütleva, et hindan väga parlamendi poolt tehtud tööd patsiendiõiguste piiriülese tervishoiu kohaldamise direktiivi ettepaneku uurimisel, mis varsti teile hääletamiseks esitatakse. Lubage mul teid kõiki tänada ja õnnitleda teie huvitavate ja sageli väljakutseid esitavate arutelude ning väga tõhusa protsessi eest.

Lubage mul lühidalt meenutada selle direktiivi ettepaneku tagamaid ning ka peamisi eesmärgi ja põhimõtteid. Ettepanek pärineb Euroopa Kohtu kümne aasta pikkusest kohtupraktikast, mille kohaselt on patsientidel õigus saada hüvitist välismaal saadud tervishoiuteenuste eest, isegi kui nad oleksid võinud neid teenuseid kodumaal saada.

See on tähtis. See on õigus, mille asutamisleping Euroopa Liidu kodanikele otseselt annab. Ent kui asjassepuutuvate inimeste osas tehtud otsused olid selged, siis küsimus, kuidas nad teistele juhtumitele kohalduvad, oli segane. Seega tekkis vajadus õigusliku raamistiku järele, nii et kõik patsiendid Euroopas saaks rakendada oma õigust nõuda hüvitist piiriüleste tervishoiuteenuste eest.

See õigus ei peaks kehtima ainult neile patsientidele, kellel on ligipääs mitteavalikule teabele ja kes suudavad endale advokaati lubada. Seega, pärast põhjalikku järelemõtlemist ja laialdasi konsultatsioone võttis komisjon eelmise aasta 2. juulil direktiivi ettepaneku vastu.

Elkõige on selle üldine eesmärk pakkuda patsientidele paremaid võimalusi ja ligipääsu tervishoiuteenustele kogu Euroopas. Patsiendid on selle seaduseelnõu keskmes, mis austab täielikult ka kogu Euroopa tervishoiusüsteemide mitmekesisust. Lubage mul selles asjas selgesõnaline olla. Ma tean, et on väljendatud igasugu hirmusid, ent see seadus ei too muudatusi riiklike tervishoiusüsteemide korraldamisse ja rahastamisse.

Direktiivi ettepanekul on kolm põhilist eesmärki: esiteks selgitada tingimusi, mille kohaselt patsiendid saavad koduriigi tariifiga hüvitist piiriüleste tervishoiuteenuste eest; teiseks tagada tervishoiu kvaliteet ja turvalisus kogu Euroopas ning kolmandaks soodustada Euroopa koostööd tervishoiusüsteemide vahel.

Nende kolme samba põhjal saab meie kodanike heaks palju ära teha, eriti nende heaks, kes tahavad kasutada piiriüleseid tervishoiuteenuseid, ent peale selle ka kõigi Euroopa patsientide heaks. Ootan huviga teie arutelu.

Iles Braghetto, Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuse koostaja. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, kuidas saame seda direktiivi iseloomustada? See kujutab endast võimalust patsientidel valida sobiv ravi ja kiire juurdepääs teenustele; võimalust regionaalsetel tervishoiusüsteemidel parandada oma tervishoiuteenuste kvaliteeti ja tõhusust; võimalust suuremaks Euroopa integratsiooniks isikuhooldusteenuste sektoris. Euroopa võrdlusvõrgud, tehnoloogiastandardid ja telemeditsiini areng toetavad juba toimuvat piiriülest koostööd.

See nõuab sobivat teabesüsteemi, tervishoiuinfrastruktuuri kvaliteedi ja tõhususe jälgimist, tervishoiutöötajate kutse-eetikaga seotud tagatise ning bürokraatiavabasid toiminguid piiriülese liikuvuse reguleerimiseks. Direktiiv annab neile nõuetele mõõdetava vastuse.

Françoise Grossetête, Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja. – (FR) Härra juhataja, proua Vassiliou, kuigi härra Bowis ei ole siin, tahaksin kõigepealt teda, meie kolleegi õnnitleda. Kahetsen aga seda enam tema puudumist, kuna ta on nii tihedalt seotud oma patsiendiõiguste raportiga, et ta tõesti oleks pidanud täna siin olema.

Nüüd on selge, et see ei tähenda kindlasti mitte uut teenuste direktiivi. See tähendab sellise idee tagasilükkamist, et poliitikute asemel koostab Euroopa seadusi Euroopa Kohus. See on vastuvõetamatu.

Euroopa kodanikel on õigus teatud tingimuste kohaselt saada hooldust teises liikmesriigis. Tahan kinnitada neile liikmetele, kes muretsuvad võimalike tulevaste kuritarvitamiste pärast: see direktiiv austab täielikult liikmesriikide iseseisvust seoses nende tervishoiusüsteemidega. Vastupidiselt ka sellele, mida mõned selle oponendid öelnud on, on see tekst suunatud kõigile patsientidele ja loob suurema seaduslikkuse ja õigluse, sest praeguseni on piiriülestele tervishoiuteenustele juurdepääs olnud vaid kõige jõukamatel.

Selle direktiiviga võiks iga kodanik neid teenuseid kasutada, tingimusel, et haiglateenuste korral saadakse tema kindlustajariigilt eelluba, mis võimaldab kulude hüvitamist päritoluliikmesriigis kehtivate tariifide alusel.

Kui meditsiiniturismi vältimiseks kõik abinõud kasutusele võetakse, näen seda ainult arenguna. See on suur samm tervise eest seisva Euroopa suunas, see on õiglasem, annab kaaskodanikele saadavalolevate tervishoiuteenuste kohta rohkem teavet ning suurendab koostööd uute tervisetehnoloogiate kontekstis.

Bernadette Vergnaud, *Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja*. – (FR) Härra juhataja, proua Vassiliou, daamid ja härrad, anname oma otsuse teksti kohta, mida ma olen juba kaua aega oodanud, eriti minu raporti raames, mis käsitleb tervishoiuteenuste teenuste direktiivist väljajätmise mõju.

Ent mulle tundub, et hiljutine hääletus jättis mulle kibeda maigu suhu. Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni poolt vastu võetud raport, mida toetab enamik poliitilisi fraktsioone, välja arvatud sotsialistid, on tegelikult mõnede täiendustega lihtsalt vastus Euroopa Kohtu otsustele. See ei vasta Liidu tervishoiupoliitika suurematele väljakutsetele ega lahenda patsientide jaoks ka õiguskindlusetuse olukorda, ning sätestab tervishoiule turumajandusliku lähenemisviisi.

Seoses õiguskindlusetusega näib mulle ilmne, et selle direktiivi ja määruse (EÜ) nr 1408/1971 ning varsti ka eile vastu võetud määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise vastavates tingimustes valitsev ebamäärasus annab tõuke vaid uutele otsustele Euroopa Kohtu poolt.

Turumajandusliku lähenemise osas võib selle raporti vaimu kokkuvõtlikult leida juba selle õiguslikus aluses ehk teiste sõnadega artiklis 95, mis käsitleb siseturu eeskirju. Tervis oleks seega tarbekaup nagu iga teinegi ning sellele kehtivad samad pakkumise ja nõudluse reeglid.

See võib viia ainult ebavõrdse tervishoiuteenuste juurdepääsuni, mille raames hästikindlustatud ja piisavalt teavitatud kodanikud saavad parimaid Euroopa Liidus pakutavaid teenuseid, samal ajal, kui teised peavad leppima teenustega, mis on juba paljudes liikmesriikides nõrgenenud ja mida selle direktiiviga kindlasti ei parandata.

Samas vaimus ulatub muudatusettepanek 67 konkurentsi tekitamiseni riiklike rahvatervisesüsteemide vahel, sest igal inimesel oleks vabadus – tingimusel, et nad maksavad, loomulikult – liituda enda valitud süsteemiga Euroopa Liidus.

Lõpetuseks tahaksin tõstatada ka haiglaraviks vajaliku eelneva loa küsimuse, mille juurutamine sõltub paljudest piirangutest liikmesriikides, isegi kui see põhimõte lubab nii sotsiaalsüsteemide finantstasakaalu reguleerimist kui ka patsientidele garantiid hüvitamise tingimuste kohta.

Kõigil nendel põhjustel, ja kuna mul on vähe illusioone tänase hääletuse tulemuse kohta, arvestades seda suurepärasest üksmeelt...

(Juhataja katkestab kõneleja)

Diana Wallis, *Õiguskomisjoni arvamuse koostaja*. – Härra juhataja, tahtsime Õiguskomisjoni nimel seda ettepanekut tervitada ja rõhutada seda, mida see õiguskindluse osas kaasa toob, mida tuleb heaks kiita, ning mida see toob kaasa ka patsiendi valikute rõhutamise osas. Ent tundsin komiteena ka – ja arvan, et see on tähtis, arvestades täna hommikul väljendatud muresid –, et see ei pea kinni subsidiaarsusest ega austa seega riiklike tervishoiusüsteemide terviklikkust.

Ainus valdkond, kus me võib-olla põhiraportist kõrvale kaldume, on see, et meile oleks meeldinud näha rohkem tegusid nende patsientide heaks, kelle puhul asjad kahjuks viltu lähevad. Meie arvates ei ole määratud kohalduv õigus ja kohtualluvus piisavalt selged: need oleks võinud olla rohkem patsiendikesksed veendumaks, nagu teisteski valdkondades oleme teinud, et patsiendid saavad nõuded oma elukohariiki esitada ja saada hüvitist vastavalt oma elukohariigi seadustele. Oleks hea mõte need uuesti üle vaadata.

Anna Záborská, *Naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamuse koostaja*. – (SK) Naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamuse koostajana tahaksin tänada härra Bowist tema tiheda koostöö eest ja meie paljude arutelude eest selle raporti koostamisel. Soovin talle ka kõike head.

Raport on otseselt seotud patsiendiõigustega ja Euroopa seaduseandjad peavad siin tagama, et võrdsuslikkust kohaldataks tervishoiuteenuste pakkumisel ühtemoodi nii naistele kui ka meestele. Tervishoiuasutuste, kindlustajate või riigiametnike poolne igasugune sooline diskrimineerimine on vastuvõetamatu. Välja pakutud

süsteemi oht seisneb selles, et piiriülest tervishoidu, mis tähendab eeliskohtlemise vormi, kasutavad peamiselt rahanduslikult paremal järjel olevad kodanikud.

Üks viis olukorra lahendamiseks on regioonidevahelise koostöö võimaluse kaudu. Piiriülesed regionaallepingud rahandusasutuste ja tervishoiuasutuste vahel peaks aitama ühtlustada nõudeid patsientidele, riigi rahanduse stabiilsust ja eriti riigi prioriteeti tagada, et selle kodanikel on hea tervis.

Avril Doyle, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Härra juhataja, 1998. aastal määratles Euroopa Kohus, et patsientidel on õigus saada hüvitist teises liikmesriigis saadud tervishoiuteenuste eest. See raport voliniku ettepaneku eelnõu tagaküljel selgitab, kuidas kohaldada nendes Euroopa Kohtu juhtumites sätestatud põhimõtteid.

Tervitan John Bowise suurepärase raportit ja oskuslikku lahendust paljudele õigustatud muredele, mis algse ettepaneku eelnõus sisaldasid. Raport põhineb patsientide vajadustel, mitte nende võimalustel. Haiglaravi ja eelloa määratlusi on arutatud ja, nagu ma aru saan, need on nõukogu ja komisjoniga kokku lepitud. Kvaliteedistandardid jäävad liikmesriikide endi pädevusse, ohutusstandardid aga üle-Euroopaliseks. Teenustepunktiga võrdväärsed teabeallikad patsientidele on vajalikud igas liikmesriigis, et võimaldada patsientidel teha teadlikke valikuid, ning ühise retseptide tunnustamise säte saab sellele seadusele minu arvates väga tähtsaks lisandiks ning peaks kiiresti lisanduma.

Kui tervishoiuteenused olid algselt Bolkensteini piiriüleste teenuste ettepanekusse hõlmatud, sai kiirelt selgeks, et on tarvis eraldiseisvat direktiivi selle kõige tähtsama terviseküsümuse kohta, mis mõjutab meie 27 liikmesriigis kõiki tervishoiu aspekte. Patsiendid eelistavad alati saada tervishoiuteenuseid oma elukoha lähedal. Praegu kulutatakse vaid üks protsent meie eelarvetest piiriülesele tervishoiule. Pidagem seda meeles.

Ent kui tingimused nõuavad, võib olla kasulik saada tervishoiuteenuseid mõnes teises Euroopa Liidu riigis – eriti piirialadel, kus lähim tervishoiuasutus võib näiteks teises riigis asuda, või kui on saadaval rohkem eksperte, näiteks haruldaste haiguste puhul, või kui konkreetset teenust või ravi võidakse teises riigis kiiremini saada. Pean täielikult tunnistama, et üldine pädevus tervishoiupoliitikas ja tervishoiupoliitika rahastamisel on ja jääb ka edaspidi liikmesriikide tasandile.

Mul on Trakatellise raporti kohta teha vaid üks märkus. Muudatusettepaneku 15 osas on palju muresid ja valesti tõlgendamisi ning tervitan võimalust, et osade kaupa hääletamine võimaldab hääletada palju muret tekitanud haruldaste haiguste „hävitamise” idee vastu. Ma toetan aga ülejäänud muudatusettepanekut ja oma kolleegi professor Antonios Trakatellise poolt tehtud suurepärase tööd haruldaste haiguste alal.

Dagmar Roth-Behrendt, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Härra juhataja, kõigepealt tahaksin oma fraktsiooni nimel soovida härra Bowisele kiiret paranemist. Ma tean, et ta on komisjonis rasket tööd teinud kuni hääletuse viimase päevani, ning loodan nüüd, et ta taastub oma operatsioonist ja saab ruttu terveks ning et näeme teda varsti jälle siin enne suvist vaheaega.

Lubage mul alustada, öeldes, et minu fraktsiooni arvates on see väga hea raport. Näeme, et komisjoni ettepanekut on põhjalikult täiendatud mitmete muudatusettepanekutega keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni poolt ning kompromissidega, milleni koos jõudnud oleme. Volinik Vassiliou, teie ja teie meeskond tegite head tööd, ent selles oli ruumi täiendustele ja me täiendasime seda edukalt.

Meil on õnnestunud tagada, et kõik patsiendid nüüd teavad, et neil on Euroopa Liidus õigused nagu kõigil teistelgi. Nad võivad ringi liikuda nii, nagu on enesestmõistetav kõikide töötajate, õpilaste, kaupade, teenuste ja muu puhul. Patsientidel on samamoodi siseturul oma õigused. Seda antud seadus sätestabki ning sellel põhjusel tervitamegi seda ilma piiranguteta.

Peame aga välja tooma ka raporti valdkonnad, mida me eriti toetasime. Need hõlmavad näiteks fakti, et patsientidele võimaldatakse vaba liikumine haiglavälise ravi eesmärgil. Me arvame aga, et liikmesriigid peaksid oma tervishoiusüsteemide jaoks pädevuse säilitama. Nad peaksid suutma planeerida oma haiglaravi ja eriarstiabi ning nende investeeringud asjakohastesse liikmesriikidesse peaksid olema taskukohased. Me ei ürita liikmesriikidelt neid õigusi ja seda pädevust ära võtta. Me ei taha ka, et nad tühjaks lüpstaks. Seega on õige, et teatud liiki ravi jaoks nõutakse eelluba. Ka see on midagi, mida minu fraktsioon suurima heameelega toetab. Tulen selle teema juurde lõpus tagasi. See on hea lähenemine, mis iseloomustab raportit tervikuna.

Üks asi, mida ma isiklikult väga teretulnuks pean, on fakt, et lõpuks ometi ei ole siis enam võrdlusvõrke. Kui kaua oleme nõudnud, et peab olema selge, kus Euroopa Liidus parimaid tavaid rakendatakse? Kust saab kõige paremat ravi? Kus on see kõige edukam? Millisel meeskonnal millises haiglas ja millises liikmesriigis on esitada uudiseid? Praegu on see kõik juhuse hooleks jäetud. Võib-olla teab sellest väike osa teadusringkondadest, ent mitte iga kohalik arst. Fakt, et suudame seda olukorda võrdlusvõrkude tekitamisega

parandada, on suurepärase saavutus. Need teabeallikad võimaldavad igal patsiendil igas liikmesriigis kohale tulla või helistada ja küsida „Millised on minu õigused?“. Neile öeldakse nende endi keeles, millised on nende õigused, ning probleemi korral saavad nad vastuse. See on positiivne areng.

Kuna minu kõnelemisaeg on läbi saamas, pean ära mainima ka need valdkonnad, mida enamik minu fraktsioonist peab kahetsusväärseks. Enamuse jaoks minu fraktsioonist hõlmab see kahte punkti, mis on täna meie ja meie hääletamise jaoks kriitilise tähtsusega. Esimene neist on see, et soovime näha kahest õiguslikku alust. Peame kasutama tervisealast artiklit, artiklit 152, tagamaks, et meie poolt maailmale saadetav sõnum näitab, et see on nii tervishoiupoliitika kui ka liikumisvabaduse küsimus. Me vajame seda, ja see on meie toetuse tingimuseks.

Lisaks sellele oleme veendunud, et artikli 8 punktis 3 sätestatud eelluba on puudulikult määratletud. Kui me ei suuda esitatud muudatuste kaudu selles edusamme saavutada, siis ei hakka minu fraktsioon kahjuks selle raporti üle hääletama, ning mina isiklikult kahetsen seda, kuigi võib-olla kannustab see teisel lugemisel paremaid saavutusi saama, kui me täna piisavalt toetuspinda ei leia.

Jules Maaten, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) See direktiiv puudutab patsiente. Ma ei jõua seda piisavalt rõhutada, kuna me oleme loomulikult rääkinud ka paljudest teistest asjadest piiriülese tervishoiu kontekstis: meditsiiniteenuste vabast liikumisest ja sellest, mida teha seoses tervishoiuturuga. See ei ole see, millest praegu räägime.

Me räägime pragmaatilisest lähenemisest. Kuidas saame teha süsteemi selliseks, et patsiendid saavad sellest kasu? Ja kui meie seda ei tee, siis kes teeb? Patsiendid on nii kehvast olukorrast. Te ei taha, et haiged inimesed peaksid vaidlema külmade tervishoiubürokraatidega, kes vaatavad tervishoiupoliitikat oma arvutustabelist, oma arvutist koos jooniste ja statistikaga. Seda ei tohi juhtuda.

Seetõttu on see ka sotsiaalne direktiiv. Piiriülene tervishoid on loomulikult ammu olnud võimalik kõigile, kes selle eest maksta suudavad, aga midagi tuleb ära teha ka nende heaks, kes maksta ei suuda. See ongi see, millest me täna siin räägime, härra juhataja.

Samadel põhjustel omistab meie fraktsioon tähtsuse eeltoodule, mis on siinkohal loomulikult tähtis, proua Filipiová. Hindan muide väga seda, et nõukogu on täna siin kohal. Eelluba tuleb kehtestada mitte selleks, et muuta piiriülene tervishoid võimatuks – üldsegi mitte –, vaid hoopis selleks, et vältida riiklike süsteemide tõsist õõnestamist. Me nõustume sellega ja lähme selle asjaga kaugemale, kui võib-olla tavaliselt oleks läinud. Seega on vajalik kompromiss. Võtame arvesse seda, et ootenimekirjades peavad olema erandid haruldaste haiguste või eluohtlike olukordade kohta. Tahaksime samuti määratleda haiglaravi definitsiooni Euroopa tasemel ja mitte eraldi igale liikmesriigile, lihtsalt selleks, et anda patsientidele õiguskindlus ja tagada kindlus riiklikes süsteemides.

Lisaks sellele oleme arvamusel, et patsiendid, kes on juba väga haiged, ei tohiks juhul, kui midagi halvasti läheb, alustada kauakestvaid õigusmenetlusi; selle asemel tuleks patsientidele luua Euroopa ombudsmani süsteem.

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonis on meil selle osas loomulikult eriarvamusi olnud ning ma kutsun kõiki vasakpoolseid liikmeid üles sellel korral ideoloogiat kõrvale jätma ja tagama, et võtame vastu patsientide jaoks hea direktiivi ja pragmaatilise lähenemise. Olen suure huviga kuulanud proua Roth-Behrendti sõnavõttu sellel teemal.

Lõpetuseks tahan tõepoolest südamest tänada raportööri härra Bowist. Ta on teinud väga head tööd ja ma loodan siiralt, et ta saab varsti terveks.

Salvatore Tatarella, *fraktsiooni UEN nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, täna oleme kinnitamas suure tähtsusega direktiivi, direktiivi, mis puudutab patsiente – nagu on juba välja toodud – ja kõiki Euroopa kodanikke. Euroopa valimiste eel saavad kõik Euroopa kodanikud taas näha, kuidas parlament võib nende elu positiivselt mõjutada.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta sätestab õiguse tervishoiule ja selle direktiiviga annab nüüd sellele õigusele sisu. See on küsimus, mis puudutab väga paljusid kodanikke: hiljutine Eurobaromeetri uuring näitas, et praegu on 50% Euroopa kodanikest valmis ravi saamiseks välismaale reisima, lootuses oma haigusele paremat ja kiiremat ravi saada, ning 74% kodanikest arvavad, et kui nad lähevad välismaale ravile, peab nende enda liikmesriik selle hüvitama.

Seda valdkonda reguleerivad praegu riiklikud seadused ning kodanikud on puudulikult teavitatud võimalustest, hüvitamisest ja võimalikust ravist välismaal. Tõepoolest, praegu ravitakse vaid 4% Euroopa kodanikest välismaal. Euroopa Liidul on ühtsed määrused vaid hädajuhtudel välismaal saadavaks raviks vastavalt määrusele Euroopa tervisekindlustuse kaardi kohta.

Täna rahuldab parlament Euroopa kodanike nõude tervisekaitse järele ning tervishoiu vallas kavatseb Euroopa kaotada piirid ja lubada kõigil patsientidel valida, kus nad ravi saavad.

Claude Turmes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Härra juhataja, direktiivi, mida täna käsitleme, tuleb eelkõige näha täiendusena koostööle, mis on liikmesriikide ja nende sotsiaalkindlustussüsteemide vahel juba kolm aastakümnet eksisteerinud.

Praegu pakutakse minu riigis, Luksemburgis, rohkem kui 30% tervishoiuteenustest väljaspool selle piire, ning lisaks sellele on härra Bowise juhtum, kellele soovin head paranemist, ideaalne näide olemasoleva määruse korrektsest kasutamisest, kuna ta võeti Brüsselis erijuhtumina haiglasse. Tema eest on hästi hoolt kantud ja Briti kodanikuna ei ole ka probleemi hüvitamisega.

Mida siis selles direktiivis tarvis täiustada on? Kõigepealt tuleb täiustada kodanikele antavat teavet: teavet pakutavate teenuste kohta, teavet tippkeskuste kohta, mida proua Roth-Behrendt on nii hästi selgitanud, ja eelkõige teavet raviteenuste kvaliteedi kohta. Usun, et paljud liikmesriigid, kaasa arvatud mu enda oma, peavad tegema edusamme kvaliteedikriteeriumite ja ravi kvaliteedialase teabe osas. Lisaks sellele, loomulikult, kui olen välismaal ja midagi juhtub, peab mul olema koht, kuhu saan pöörduda.

Kõik see on praeguses tekstis hästi reguleeritud, kuid arvame, et kolme asja tuleks parandada. Esiteks usume, et haiglaravi jaoks nõutava eelloa süsteemil on kaks eelist: kõigepealt on see suur eelis Euroopa kodanikele, kuna nad teavad täpselt, millal neile teenuste eest hüvitatakse, ning ravi eelfinantseeritakse samuti. Lisaks sellele võimaldab see suuremate haiglainfrastruktuuride planeerimist, kuna turu nähtamatu käsi ei loo head tervishoiusüsteemi. Seda tuleb planeerida.

Roheliste/Euroopa Vabaliidu fraktsiooni teine nõue puudutab kahest õiguslikku alust, sest me ei taha, et tervishoidu peetaks turuks. Peab olema väga selge, et süsteemi korraldavad eelkõige liikmesriigid.

Kolmas punkt on seotud haruldaste haigustega: tahame konkreetset õigusakti, kuna see on liiga tähtis ja me eksitaks Euroopa kodanikke, kui ütleks, et „minge kusagile Euroopasse ja selle eest kantakse hoolt”. Me tahame konkreetset õigusakti. Seega ei taha me Bolkenstein II, tahame teksti, mis annab õiguskindluse ja teenib enamikku Euroopa kodanikke.

Kartika Tamara Liotard, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (NL) Tahan samuti avaldada härra Bowisele siirast tänu. Ta on selle raportiga palju vaeva näinud ning loodan, et ta saab ruttu terveks.

Ent pean ütlema, et Euroopa Komisjon üritab eksitava termini „patsiendiõigused” all juurutada tervishoiualaseid turupõhimõtteid kogu Euroopa jaoks. Ei ole tarvis öeldagi, et minu fraktsioon pooldab patsientide suuremaid õigusi ja patsientide liikuvust piirialadel. Meie ise lähme veelgi edasi. Meie arvates on kõigil, nii rikastel kui ka vaestel, õigus kvaliteetsetele tervishoiuteenustele.

Mulle teeb aga tõsist muret fakt, et ettepanek põhineb siseturgu puudutaval artiklil, mis iseenesest näitab, et majanduslikud huvid tulevad enne patsientide huve. Lisaks sellele on ettepanek üleliigne. Sest kulude hüvitamine on juba lahendatud. Fakti, et mõned kindlustajad ja liikmesriigid ei pea nendest korraldustest kinni, tuleb paremini käsitleda.

Ettepanek tegeleb ka ebaühtlaselt teemaga, mis kuulub liikmesriikide pädevusse, mille tulemusel on paksu rahakotiga inimestel juurdepääs parematele raviteenustele. Väljapakutud hüvitamise ja kulude süsteem juurutab vastavalt asukohamaa eeskirjadele sellise patsientide liikuvuse vormi, mis on vastupidine kõigi jaoks tervishoiuteenustele võrdse juurdepääsu põhimõttele. Ettepanek sisaldab ka suurt ohtu, et varsti ei ole see patsient, kellel on õigus välismaal raviteenuseid saada, vaid hoopis liikmesriikide kindlustajad, kes saavad sundida patsiente minema odavaima teenusepakkuja juurde. Seega saab see patsiendi jaoks hoopis kohustuseks, mitte õiguseks.

Arvestades, et meil on 27 riiki 27 erineva tervishoiusüsteemiga, viib komisjoni ettepanek, mis põhineb vaid artiklil 95 – kuulsal ühtlustamise artiklil – riiklike tervishoiusüsteemide lõhkumiseni ja võtab seega liikmesriikidelt vastutusalad ära. Meie toetame patsientide võrdse juurdepääsu võtmist alguspunktiks ning turule mitte suurema rolli andmist tervishoius.

Hanne Dahl, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (DA) Härra juhataja, üks tagajärg, mis patsientide direktiivil oma praeguses vormis tervishoiusektori jaoks olla võib, on avalike kulutuste reguleerimise raskendamine. Seega paluksin, et hääletaksime muudatusettepaneku 122 poolt, mis tegeleb eelloaga. Minu arvates on väga tähtis, et kõigil kodanikel on tasuta ja võrdne juurdepääs raviteenustele õigel ajal ja vastavalt vajadusele. See tähendab, et arst peaks olema see, kes otsustab, millist ravi te saate ja millal.

Kahjuks näitab see direktiiv väga selget suundumust, millega meid kõiki muudetakse kodanikest tarbijateks. Selle asemel, et olla kodanikud vastastikustel kohustustel põhinevas ühiskonnas, muutume tarbijateks suurel siseturul. Ent kodanik olemine tähendab inimene olemist ning me oleme kõik kodanikud, samamoodi nagu oleme kõik inimesed. Aga tarbijatena alandatakse meid turunduskampaania objektideks. See tähendab, et oleme objektid, mitte subjektid. Patsiendid peaksid olema turunduskampaania subjektid, mitte objektid.

Jim Allister (NI). - Härra juhataja, saadan samuti raportööri oma parimad tervitused ja soovin talle kiiret paranemist ja tagasitulekut.

Olen kindel, et parima teenuse saamine meie valijate jaoks on meie kõigi huvides. Ent minu jaoks on tähtis, et see direktiiv saavutab õige tasakaalu liikumisvabaduse versus patsientide turvalisuse ja aruandekohustuse vahel. Mul ei ole mingit huvi meditsiiniturismi reklaamida ja seega usun, et tuleb kaitsta riiklikku autonoomiat regulatiivsete aspektide üle ja et peame vältima standardite ühtlustamist madalaima võimaliku ühise nimetajani. Peame samuti vältima suuremat survet kohalikele teenustele, mis kahjustaks päriskoduseid patsiente, ja see on eriti oluline valdkondades, kus on spetsialiseerumisi, mida inimesed otsiksid.

Peale selle tuleb korralikult tegeleda ka järelhoolduse küsimusega pärast ravi välismaal, kuna tunnen muret, et selliste teenustega nagu füsioteraapia ja muu taoline võidakse järelhoolduse nõuete tõttu üle pingutada.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, tahan soojalt tervitada austatud kolleegi härra Bowise raportit patsiendiõiguste kohta piiriüleses tervishoius. Mul on kahju, et härra Bowis meiega täna hommikul siin parlamendis pole, ning soovin talle kiiret paranemist.

Mul on olnud au anda oma osa patsiendiõiguste parandamisse piiriüleses tervishoius. Olen ise piiriülesest tervishoiust abi saanud. Õnneks suutsin seda endale lubada. Nüüd tahan, et need, kellel ei ole nii vedanud kui minul, võiksid reisida saamaks tervishoiuteenuseid ilma kulude pärast muretsemata, olles täielikult teavitatud oma õigustest ja teenuste kvaliteedist, mida nad eeldada võivad.

Patsiendiõiguste teema üle piiriüleses tervishoius on palju vaieldud ja seda on viimastel aastatel Euroopa Kohtu kaudu laialdaselt avalikustatud. Seega on praegu õige ja kohane aeg, et meie, rahva esindajad, määratleksime selgelt ja üheselt inimeste jaoks patsientide vastuvaieldamatu õiguse saada kvaliteetseid tervishoiuteenuseid hoolimata nende võimalustest või geograafilisest asukohast.

Meil peaks samuti olema õigus saada kvaliteetseid tervishoiuteenuseid kodu lähedal. Ent peame ka tunnistama, et see ei ole alati võimalik, eriti haruldaste haiguste puhul, mille ravi ei pruugi patsiendi kindlustajariigis saadaval olla.

Kui peame tervishoiuteenuste saamise eesmärgil välismaale reisima, ei peaks me muretsema, kas suudame maksta arve sageli kalli ravi eest. Seega on mul hea meel, et see ebakindlus ja segadus on lõpuks lahendatud. Kui tavatingimustes antakse eelluba, vastutavad patsiendid ainult selliste ravikulude eest, mis ületavad selle, mida nad kodus samasuguse või sarnase ravi eest maksnud oleks.

Teave tervishoiuteenuste kvaliteedi ja standardite kohta teistes liikmesriikides on teine tähtis faktor nendele meist, kellel võib olla tarvis ravi eesmärgil välismaale reisida. Oleme teinud palju tööd tagamaks, et see teave on patsientidele kättesaadav, kui peaksime või tahaksime ravi eesmärgil reisida. Selles dokumendis välja pakutud riiklikud kontaktpunktid on seega üks peamisi uuendusi ja mängivad suurt rolli patsiendi liikuvusele kaasa aitamisel ja selle soodustamisel. Tervitan seda raportit ja loodan, et see läheb täna läbi.

Guido Sacconi (PSE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, proua Roth-Behrendt tegi meie fraktsiooni seisukoha selgitamisel head tööd ja tõi eriti välja selle, miks me hindame nii väga seda, kui palju selle teksti täiustamisel on kaetud. Ta tegi aga selgeks selle, kui oluline on läbida viimane etapp, nimelt kahene õiguslik alus ja selgem ning liikmesriikidele parem õiglane võimalus saada haiglaravi jaoks eelluba.

Nii et lühidalt, ärgem enam pidagem seda arutelu, kuna oleme selle direktiiviga juba vägagi tuttavad, olles seda mitu kuud arutanud. Kuna on otsustamisaeg, tahaksin küsida kaks eriti poliitilist küsimust. Minu esimene küsimus on volinik Vassilioule. Mida täpsemalt arvab komisjon kahesest õiguslikust alusest? Teiseks pöördun eriti Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide Fraktsiooni poole – mul on

kahju, et mu sõber John Bowis siin ei ole, sest lahendasime nii palju küsimusi selle parlamendi tööaja jooksul, kui tema oli keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni peamiste fraktsioonide koordinaator, ning soovin talle loomulikult head paranemist – ja küsiksingi nii fraktsioonilt PPE-DE kui vist ka Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonilt: kas te arvate, et on parem alustada teist lugemist ilma Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsiooni hääleta. Ilma suure enamuseta?

Seega kutsun teid üles tõsiselt kaaluma muudatusettepanekuid 116 ja 125 kahese õigusliku aluse kohta ning muudatusettepanekuid 156 ja 118 eelloa kohta. Kui need dokumendid heaks kiidetakse, hääletame selle poolt; teistmoodi ei ole võimalik. Nii et teie asi on mõelda ja valida tulemus, mida näha tahate.

Karin Riis-Jørgensen (ALDE). - (DA) Härra juhataja, oleme Euroopa valimiskampaania keskel – valimiskampaania, milles peame Euroopa kodanikega lähedasema suhte looma. Siin on meil õigusakt, mis ei loo lähedast suhet Euroopa kodanikega. Võtame selle seaduse ja asetame patsiendi selle keskmesse. Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni ühe raportööri on minu sihtgrupiks inimene, kelle te kõik valijate hulgast ära tunnete. Tulen riigist, kus iga kord, kui lähen kaubamajja, näen mopeediga sõitvat meest, kellel on seljas puidust kast. See mees on patsientide liikuvuse keskmes, kuna igaüks peaks soovi korral saama ravi eesmärgil välismaale sõita, hoolimata oma palgast või säästudest. Neid patsiente, kes reisida tahavad, on tegelikult üsna vähe. Välismaale lähevad ainult need, kes on meeleheitel.

Ent see, et see mopeediga mees liikuda saab, ei tähenda kohe seda, et ta peaks oma raha reisimisele kulutama. Õnneks on parlamendis suur üksmeel selle osas, et üksikpatsient ei peaks seda oma taskust kinni maksma. See on tõeline täiendus komisjoni ettepanekule. Fraktsioon ALDE põhiline muudatusettepanek on olnud määrata Euroopa patsientide ombudsman. Täname teid selle toetamise eest. Patsientide ombudsmani konkreetne roll on tagada, et Euroopa Liidu kodanik, patsient, suudab rakendada talle selle õigusaktiga antud õigust. Pall on nüüd nõukogu käes. Nüüd sõltub see ministritest, kes pidevalt meile kinnitavad, et peame Euroopa Liidu kodanikega rohkem kokku puutuma. Ent mida ma öelda tahan, on see, et Euroopa Liit peab rohkem oma kodanikega kokku puutuma. Siin on juhtum, mis tuuakse teile lausa kandikul ette. Haarake sellest kinni! Ärgem laskem seda võimalust tuuldel!

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra juhataja, patsiendiõiguste määratlemine piiriülese tervishoiu on äärmiselt vajalik ülesanne. Patsientidel on õigus teada alust, mille põhjal talle meditsiinilist abi antakse, hoolimata sellest, kas nad on reisil ja vajavad ootamatult abi või otsustavad raskuste tõttu konkreetsetele meditsiiniteenustele juurdepääsus nende endi riigis reisida tervishoiuasutustesse mõnda teise Euroopa Liidu riiki.

Neid tuleks teavitada võimalikest maksmisest kuuluvatest tasudest ja ka eelrahastamise võimalustest. Neile tuleks ka garanteerida juurdepääs usaldusväärsele teabele soovitud tervishoiuasutustes pakutavate teenuste kvaliteedi kohta. Ma pean siin silmas võrdlusvõrke ja teabepunkte. Patsientidele tuleks tagada teave nende õiguste kohta juhtudeks, kui sobimatu ravi tulemusel tekib kahju, ja samuti teave ühise retseptide tunnustamise kohta. Piiriülese tervishoiu jälgimine on kasulik selles valdkonnas olukorra jälgimiseks. Tahaksin härra Bowisele kiiret paranemist soovida.

Margrete Auken (Verts/ALE). - (DA) Härra juhataja, tahaksin härra Bowist tänada suurepärase töö eest nende suhteliselt keerukate läbirääkimiste läbiviimisel. Üks raskeid küsimusi on olnud abi haruldaste haigustega patsientidele – teema, mida siin hommiku hilisemas osas arutame. Tahame pakkuda nendele patsientidele parimaid ravivõimalusi ja loomulikult näeme, et tihe koostöö Euroopas selles valdkonnas toob meile suurt kasu. Ent see ei aita absoluutselt, kui laseme patsientidel lihtsalt läbi Euroopa reisida andmata nende päritoluriikidele luba sellise reisimise reguleerimiseks meditsiiniliselt ja rahanduslikult. Kui tekst selle praeguses vormis vastu võetakse, annab see kõigile haruldaste haigustega patsientidele võimaluse välismaale reisida ja saada igasugust ravi, mida nende päritoluriik siis rahastama peab. Ent kuidas kontrollime kulutusi ja kuidas tagame, et patsiendid ei saa sobimatut või liigset ravi? On nad ju oma teenuseosutajate ees kaitseta. Neil on ka oht sattuda tõsisematesse konfliktidesse oma päritoluriigis, mis võib maksimisest keelduda põhjusel, et nende haigus ei ole piisavalt haruldane. Me ei ole veel jõudnud kokkuleppele selles, kuidas seda osa patsientidest tuvastada. Eelistaksime vägagi eraldi õigusakti selles valdkonnas, et saaksime haruldaste haigustega inimesi aidata optimaalselt võimalikul moel.

Adamos Adamou (GUE/NGL). - (EL) Härra juhataja, tahaksin samuti soovida meie sõbrale John Bowisele kiiret paranemist ja kõike head ning samal ajal tänada teda ka nähtud vaeva eest.

Tahan alustada, öeldes, et meil ei ole piiriülesele tervishoiule mingeid vastuväiteid. Vastupidi, saame aru, et liikmesriigid peavad ära kasutama neile Euroopa Liidu lepingu artikliga 152 antud õigusi. Kahjuks põhineb see direktiiv artiklil 95 ja ootan, et volinik selgitaks meile õiguslikke aluseid.

Me ei taha, et rakendataks poliitikat, mis soosib rahanduslikult privilegeeritud patsiente madalamate sotsiaalsete klasside kahjuks. Härra Maaten ei ole siin, ent ma ei usu, et on „ideoloogiline paindumatus” öelda, et võime lõpuks saada kahte aspekti hõlmava tervishoiu.

Meie eesmärk peab olema pakkuda võrdseid tervishoiuteenuseid ilma Euroopa Liidu poolse sekkumiseta sotsiaalkindlustussüsteemidesse ja ilma tervishoiusektori kaubanduslikuks muutmist üritamata.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Härra juhataja, teistes Euroopa Liidu riikides ravi saamise võimaluste reguleerimine, mis jõustub patsiendiõiguste piiriüleses tervishoius kohaldamise direktiivi vastuvõtmise järel, lõppeb sellega, et ühendus sekkub tervishoiusüsteemidesse eelnevate sätetega vastuoluliselt. Lisaks sellele luuakse ravivõimalusi, eriti jõukatele patsientidele, ning samal ajal takistatakse juurdepääsu tervishoiuteenustele, eriti vaeste liikmesriikide patsientide puhul. See eriõiguste andmine koorekihile kvaliteetsetele tervishoiuteenustele juurdepääsu osas on praegu liberaalse valitsuse eesmärk Poolas ning see viib riiklike tervishoiuasutuste erastamiseni ja võtab enamikult inimestelt ära võimaluse saada ravi. Hoolimata Euroopa Kohtu arvamusest ei peaks inimeste tervis olema mitte turustatav kaup, vaid võõrandamatu õigus, mis tuleb tagada riiklike tervishoiuteenuste poolt vastavalt austamise põhimõttele ja kaitsele elu ja tervise õiguse üle ning iga elusolendi võõrandamatule väärtusele.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Härra juhataja, pensioninõuded, töötuskindlustus ja ravikindlustus – peaaegu 25 aastat pärast Schengeni lepingu sõlmimist longivad sotsiaalteenused ikka veel sellest tagapool. Puhkuseraisjaid kasutatakse sageli jultunult ära ja nad peavad kohapeal tasuma pööraseid arveid, mis siis liidusiselt oma koduriiki naastes osaliselt hüvitatakse või ei hüvitata üldse.

Euroopa tervisekindlustuse kaarti kahjuks sageli ei aktsepteerita ning maksete tasumine liikmesriikide vahel tegelikult ei tööta. Väikeste eelarvete ajal tuleb patsient veel eriti tervishoiuteenuste pakkumise keskmesse asetada. Selle jaoks tuleb loomulikult patsiendiõigusi tugevdada. See, kas meditsiinilises hädaolukorras patsient suudab haiglaravi kulude hüvitamiseks elloa saada, on kaheldav. Kui hoiame hinnasurve tõttu meditsiinitöötajate pealt pidevalt kokku, siis ütlesin, et meie tervishoiusüsteem suundub vales suunas. Parem koostöö on seega mõttekas, ent seda ei tohi kindlasti mitte lasta manduda bürokratlikuks tõkkejooksuks.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) „See, kellel on haamer, kipub kõike naelteks pidama,” ütleb vanasõna. See kirjeldab ka minu tundeid praeguse kriisi kohta: ma näen kõiges kasvu ja taastumist.

Ma arvan, et see õigusakt avab meile palju võimalusi. Lisaks tervishoiuteenuste revolutsioneerimisele võib see anda uut hoogu ka töökohtade loomisele ja majandusarengule. Patsientide liikuvuse juurutamine ei mõjuta ainult tervishoidu. See võib positiivselt mõjutada mitte ainult vastuvõtva riigi kultuuripakkumistele, vaid ka selle restoraniärile. Tegelikult võib see viia ka tuhandete töökohtade loomiseni majutus- ja toitlustussektoris. See suurendaks käivet mitte ainult ja mitte põhiliselt tervishoiusektoris, vaid ka sellega seotud teenustes.

Samamoodi võib ka finantsteenuste sektor kasvu oodata. Tõepoolest, uue süsteemi kasutamine nõuab ka palju arvelduskodasid, tervishoiuteenuste vahendajaid, nõustajaid, kindlustuseksperte, tõlke ja tõlkijaid. Taastusravi ajal saaks kogu „meditsiiniturismi” ahel sellest kasu. Selle määрусega pakutav peamine eelis seisneb selles, et see pakub võitu mõlemale poolele. Näiteks kui liikmesriik ei taha, et kodanikud uut võimalust kasutaksid, parandab ta oma tervishoiuteenuste ja ooteaegade taset. Kui liikmesriik välismaalt patsiente ligi meelitab, toob see riigile ja tervishoiusektorile raha, mille tulemuseks on patsientide eest hoolitsemise taseme tõus selles riigis.

Ungari parlamendiliikmena näen erakordset võimalust „meditsiiniturismi” edendamises Euroopas patsientide liikuvuse põhjal. Paljud patsiendid tulevad juba välismaalt minu riiki ravile, ent kindlustuse küsimuses on olnud suhteliselt palju segadust. Asjad on väga paljus sõltunud saatva riigi uusimatest määrustest. Olen kindel, et see määрус parandab meie kõigi elukvaliteeti. Soovin härra Bowisele kiiret paranemist. Muide, ka tema on saanud Ungaris pikaajalist ravi. Önnitlen samuti selle õigusakti puhul. Mul on väga hea meel seda suurepärase dokumenti toetada.

Anne Van Lancker (PSE). – (NL) Kõige tähtsam asi hea tervishoiupoliitika puhul, head liikmed, on see, et kõik peaksid saama häid ja taskukohaseid tervishoiuteenuseid, eelistatavalt kodu lähedal. Kui vaid 1% patsientidest läheb ravi eesmärgil välismaale, siis seda ainult ebakindluse tõttu kvaliteedi ja hüvitamise osas.

Sellepärast ongi see direktiiv hea uudis eelkõige piirialade inimestele, pikkades ootenimekirjades olevatele patsientidele ja inimestele, kelle seisundit on parem ravida välismaal. Ent nende patsientide õigus saada ravi

välismaal ei tohi ohustada liikmesriikide võimalust korralikult korraldada ja rahastada oma tervishoiuteenuseid, sest see on vajalik kõigile tervishoiuteenuste tagamiseks. Seetõttu teeb parlament õigesti, tõmmates mitmed punased jooned. Nimetan neist kolm.

Esiteks reguleerib see direktiiv õiglaselt ainult patsientide ja mitte tervishoiutöötajate liikuvust. Eesmärgiks ei tohiks olla tervishoiuteenustele turu loomine. Selles punktis on raport täiesti korras.

Teiseks, liikmesriigid peavad suutma ise otsustada nende poolt pakutavate tervishoiuteenuste üle ja selle üle, mida saab hüvitada. Direktiiv katab selle väga hästi.

Kolmandaks tuleb lihtsustada ambulatoorse ravi hüvitamist, ent haigla- ja eriravi korral peavad liikmesriigid hankima eelloa, sest see hooldus on kallis. Riik, mis soovib tagada kõigile tervishoiuteenused, peab suutma ravi selliselt planeerida. Selles punktis, härra Bushill-Matthews, jääb raportis vajaka: see kehtestab eelloale ikkagi liiga palju tingimusi, muutes selle liikmesriikide jaoks raskeks. Tahan toetada neid kolleege, kes on teinud selgeks, et minu fraktsioonile on see tõesti otsustav samm, kui see suudab selle direktiivi kinnitada.

Lõpetuseks tahaksin rääkida kahese õigusliku aluse poolt, sest tervishoid on tõepoolest liikmesriikide vastutus nende inimeste eest ja seega ei saa seda lihtsalt vabaturu hooleks jätta. Loodan, et need kaks punast joont jõuavad finišini välja.

Elizabeth Lynne (ALDE). - Härra juhataja, miks peaks patsient kaotama oma nägemise, oodates kaeoperatsiooni näiteks Ühendkuningriigis, kui seda saaks üsnagi lihtsalt mõnes muus liikmesriigis teha? Miks ei võiks puusaliigese vahetust ootav valudes piinlev inimene kasutada ära seda, et teistes liikmesriikides ei ole ootenimekirju – mõnikord väiksemate kulude eest kui päritoluriigis? Ja miks peavad mõned südamehaiged patsiendid asjatult kuid arterite avamise operatsiooni järjekorras olema? Kui arst soovitab ravi ja seda ei ole võimalik kodumaal pakkuda, vajame õiguslikku võrgustikku tagamaks, et patsient saaks mujal ravi otsida.

Nagu juba öeldud, on liiga sageli vaeseimad inimesed need, kes peavad tervishoiuteenustele juurdepääsul taluma diskrimineerimist ja ebavõrdsust. Seetõttu on mul hea meel, et raportöör aktsepteeris minu muudatusettepaneku teha selgeks, et liikmesriikidel on vastutus lubada ravi teises riigis ja selle eest tasuda.

Me ei tohi võimaldada piiriüleseid tervishoiuteenuseid ainult neile, kes seda endale lubada saavad. Samuti ei tohi me välja arvata puuetega inimesi, mistõttu mul ongi hea meel, et paljud minu sellealased muudatusettepanekud vastu võeti. Patsientide õigused ja turvalisus elukõige. Seetõttu ongi mul jällegi hea meel, et raportöör toetas minu muudatusettepanekuid tervishoiutöötajate reguleerimise osas. Tuletaksin parlamendiliikmetele meelde, et need ettepanekud löid kindluse sellele, mis on Euroopa Kodanike õigus juba mitmeid aastaid tagasi Euroopa Kohtu poolt vastu võetud otsusega.

Lõpetuseks tahaksin John Bowisele kiiret paranemist soovida. Tema kogemused näitavad koostöö olulisust Euroopa Liidu liikmesriikide vahel.

Jean Lambert (Verts/ALE). - Härra juhataja, mul on selle direktiiviga juba mõnda aega probleem olnud, kuna selle pealkiri ei väljenda tegelikult seda, mis direktiivis toimub. Mõned kõned, mida täna töökohtade loomise skeemi jms kohta kuulnud oleme, kinnitavad mu muresid. Paljud asjasepuutuvad küsimused on, nagu me teame, küsimused valiku ja makse kohta, ja seega on see täpselt sama palju sotsiaalkindlustuse kui tervishoiu küsimus.

Sellel nädalal uuendasimegi määrust, mis on osa meie süsteemist, mis juba tagab koostöö ja kindlustab, et suure vajaduse korral ei saa teine liikmesriik ravist keelduda. Soovitan liikmetel lugeda, mida selles määruuses nüüd öeldakse.

See direktiiv tähendab valikuid. See tähendab, et raha järgib patsientide valikuid, ja ma soovitan inimestel mitte kaht erinevat süsteemi segi ajada, nagu teatud muudatusettepanekud teevad. Kuna meil on need kaks erinevat filosoofiat, vajame minu arust ka kahekordset õiguslikku alust.

Jens Holm (GUE/NGL). - (SV) Härra juhataja, kogu selle raporti alus on vale. See põhineb lepingu artiklil 95, mis garanteerib turuvabaduse ja seega ei ole seotud rahvatervise või patsientidega. Õigus peale tervishoiuteenustele kõigis liikmesriikides peaks olema kõrge prioriteet, ent selle asemel on komisjoni alguspunktiks turg, kus tervishoidu koheldakse nagu iga teistki kaup. See direktiiv annab eelisõiguse nendele kodanikele, kes suudavad maksta suuri rahasummasid reisimise ja majutuse eest, ja neile, kellel on head teadmised tervishoiubürokraatiast ning kontaktid selle sees. See puudutab hästi teenivaid ja haritud inimesi, mitte neid, kes seda kõige rohkem vajavad.

Mõned inimesed võivad arvata, et keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni poolt esitatud muudatusettepanek selle osas, et liikmesriigid peaksid andma eelloa enne ravi läbiviimist, on hea mõte. Ent probleem seisneb selles, et see on piiranguid täis, ning liikmesriikidele asetatakse suur tõendamiskoormis, et nad seda pakkuda saaksid. Avalik planeerimine muudetakse keerukamaks ja riiklik tervishoiusüsteem on tühjaks lüpsmise ohus.

Lõpuks on see komisjoni ja Euroopa Kohtu otsustada, kas liikmesriikide eelload on proportsionaalsed. Kui direktiiv põhineks artiklil 95, mis on seotud turuga, on valitsev tegur turg, mitte hea tervishoid.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Viimaste kuude jooksul on tehtud palju rasket tööd selle raporti osas patsiendiõiguste kohta piiriülese tervishoiu. Täna raportööri härra Bowist tema tehtud töö eest ja soovin talle kiiret paranemist.

Piiriülene tervishoid on fakt ja patsiendiõigusi tuleb sellega seoses kaitsta. Ent peame hoolt kandma, et see liiga kaugele ei läheks. Tervishoid tuleb jätta liikmesriikide hooleks. Euroopa Liidu tasandil koostöö ei tohi toimuda ravi kvaliteedi või liikmesriikide põhimõtete eetiliste valikute kulul. Eetilist mitmekülgsust tuleb kaitsta, seega on mul hea meel, et seda küsimust raportis käsitletakse.

Minu arvates on õiguslik alus väga keeruline punkt. Mul on kahju, et selleks otstarbeks on valitud artikkel 95. Õiguskomisjon andis samuti sama nõu. Minu arvates käib see selles poliitilises valdkonnas subsidiaarsuse vastu ja teeb liikmesriikidele iseseisvate valikute tegemise ilma Euroopa Kohtu sekkumiseta raskeks.

Lydia Schenardi (NI). – (FR) Härra juhataja, 2. juulil 2008 esitas komisjon direktiivi ettepaneku patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriülestel juhtudel, et ületada olemasolevad takistused.

See küsimus on kõigi liikmesriikide prioriteet. Ent kõigil ei ole ressursse garanteerimaks patsientidele kvaliteedi ja turvalisuse tase kas ravi tasandil või isegi arstide kutsekvaliteedi tasandil. Seega näib olevat vajalik täpsustada liikmesriikide vastutusalad selles valdkonnas.

Puutudes kokku erinevate ravisüsteemide korraldamise meetoditega Liidus, ei tohi me silmist kaotada fakti, et tervis peab jääma põhiliselt riiklikuks pädevuseks ja et igal liikmesriigil on vabadus ise oma tervishoiupoliitika määratleda.

Aga võttes arvesse Euroopa töötajate liikuvust – kuigi see moodustab vaid 3–4% kodanikest ja veidi vähem kui 10 miljardit eurot aastas – jääb siiski palju ebaselgusi ravi kvaliteedi ja ohutuse, patsiendiõiguste, andmekaitse ja kahju korral heastamisvahendite osas.

Ent kahjuks oleme liikumas vältimatu allapoole kohaldamise suunas ja selles suhtes jääme äärmiselt valvsaks oma toetuses sellele raportile, et paremini oma kaaskodanike sotsiaalset seadustikku kaitsta.

Pilar Ayuso (PPE-DE). – (ES) Härra juhataja, esiteks tahaksin tunnustada härra Bowise püüdeid tagada sellel teemal laialdane kokkulepe, ning saadan talle oma parimad soovid kiireks paranemiseks.

See dokumendi eelnõu, mille üle hääletama hakkame, tähendab suurt sammu edasi, kuna liikmesriigid on alustamas ühist tervishoiuprojekti. See tegeleb väga keeruka teemaga, arvestades, et Euroopa Liidus on tervis pädevus, mis allub subsidiaarsuse põhimõttele. Aga selle dokumendi eelnõuga oleme selle tõkke eemaldanud ning tegime seda, kuna peame patsientide eest hoolitsema.

See on tõepoolest suur saavutus, arvestades, et ilma õiguslikku alust arvestamata tunnustab see direktiiv patsientide vaieldamatuid õigusi ja avab neile uued võimalused parema ravi saamiseks.

See on direktiiv patsientide jaoks ja patsientide kohta.

See on väga keerukas direktiiv, mida teatud riigid nagu mu enda oma, ei usalda; direktiiv, milles me tegeleme universaalse rohkem kui miljoni ühenduse kodaniku tervishoiusüsteemiga.

Selles suhtes nõuavad tervishoiusüsteemid nagu meie oma, üsnagi selgelt fakti tunnustamist, et külastaval patsiendil ei peaks olema rohkem õigusi kui kodumaisel patsiendil liikmesriigist, kus ravi aset leiab.

Sellel põhjusel oleme tutvustanud muudatusettepanekut, mida ettepanekusse hõlmata, mis nõuab, et teistest liikmesriikidest reisivad patsiendid peavad vastama selle liikmesriigi eeskirjadele ja määrustele, kus ravi aset leiab, eriti seoses arsti või haigla valikuga.

Sellisel moel on meile kõigile üsnagi selge, et olukord, kus patsiendid saavad teistest liikmesriikidest, ei tohi viia nende kodanike diskrimineerimiseni, kes elavad liikmesriigis, kus ravi aset leiab.

Samuti ei tohi me patsientidele anda piiramatut reisimise õigust.

Toetame ka elundisiirdamise antud direktiivist väljajätmise ideed.

Kokkuvõttes tunnen, et oleme teinud suure sammu edasi, ning sellel põhjusel toetab Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide Fraktsioon seda direktiivi, kuigi usume, et see oleks pidanud veidi kaugemale minema, konkreetselt seoses nende Euroopa kodanike seisukohaga, kes elavad teistes liikmesriikides, ja eriti nende seisukohaga, kes kannatavad kroonilisi vaevuseid.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Härra juhataja, minu kolleegid proua Roth-Behrendt ja härra Sacconi on meie fraktsiooni seisukohta juba väga selgelt selgitanud. Seega tunneme, et õigusliku aluse muutmine on väga vajalik.

Volinik, tervishoid ei ole kaup. Seetõttu me ei mõista, miks volinik ei ole kaasanud Euroopa Liidu lepingu artiklit 152. Samuti on oluline haigla- ja eriravi korral patsientide kaitsmiseks nõuda eelluba. Ainult eelloa kohustusega saab tagada turvalise ja kvaliteetse ravi.

Lõpetuseks soovin härra Bowisele kiiret paranemist. Tema juhtum tõestab, et piiriülesed teenused toimivad juba ilma selle direktiivitagi.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Lugupeetud president, kolleegid. Juristide seas öeldakse, et kaks juristi, kolm arvamust. Ma ei taha siinkohal seada kahtluse alla Euroopa Kohtu otsuseid, kuid ei saa ka nõustuda, et patsientide liikuvuse alase poliitika üle on seni otsustanud juristid. Kogu arstiabi, hoolimata oma eripärast, kuulub asutamiselepingu kohaldamisalasse.

Meie poolt möödunud aastal heaks kiidetud sotsiaalmeetmete kava eesmärk jääks ju realiseerimata, kui me ei võta vastu olulist osa sellest, ehk siis patsientide õigustest piiriüleses tervishoius. Meie kui rahva valitute kohus on lõpuks ometi luua õiguslik ja poliitiline kindlus selles väga olulises valdkonnas. Arutatav direktiiv ei kaota vastuvõtmisel küll ebavõrdsust liikmesriikide tervishoius, kuid astub suure sammu õigluse ja patsientide võimaluste võrdsuse suunas.

Ei ole aktsepteeritav, et teoorias küll kinnitame õiglust, kuid praktikas eirame seda sisseriiklike rahaliste piirangute tõttu. Rahalised piirangud, olgugi põhjendatud, ei saa muuta seaduslikuks patsientide õiguste eiramist või nende ohtu seadmist. Lõpetuseks tahan tänada raportööri härra John Bowist vastutustundliku ja väga pädeva töö eest.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt saata John Bowisele oma parimad tervitused. Selle direktiivi lakmustest on selle õiguslik alus.

Kui see on kõigile igal pool parima ravi saamise õiguse tagamise küsimus, siis mis turu õiguslik alus sellesse puutub? Õigus tervisele peaks moodustama õigusliku aluse. Lisaks peaks õigus tervisele eelkõige andma õiguse saada parimat ravi oma riigis, mis peaks vastama Euroopa kvaliteedistandarditele, mitte peitma end subsidiaarsuse taha.

Kui aga turg moodustab õigusliku aluse, võite arvata, et see on mõeldud tervise bolkensteiniseerimiseks ja kindlustusettevõtete või nende huvide teenimiseks, kes tahavad tervisest kasu saada.

Seega ei kõla usutavana, et parlamendi muudatusettepanekud isegi õigusliku aluse põhilisel teemal riskivad sellega, et saavad vastuvõetamatuks hinnatud, ja see nõuab olulist selgitust ka volinikult, enne kui hääletus parlamendis aset leiab.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Härra juhataja, on tehtud palju tööd tagamaks, et haiged inimesed saavad vajalikku ravi kus iganes nad viibivad ja kes iganes nad on.

Kahjuks on tehtud paljud tööd ka tagamaks, et nad seda abi ei saaks. Selles direktiivis lõikab patsiendiõigused välja tervishoiuasutuste poolne eelluba, mitte meditsiiniline diagnoos. See viib meid algusesse tagasi. Eelluba on põhjus, miks patsiendid üldse Euroopa Kohtusse läksid, ja kohtu otsused on põhjus, miks täna selle direktiiviga siin oleme.

Nüüd oleme tagasi seal, kust alustasime: surm geograafia alusel jääb reegliks. Tervishoiuasutused nagu minu enda riigis, Iirimaa, võivad selle direktiivi kohaselt jälle mitte anda luba reisimiseks, täpselt nagu praeguse E112 kohaselt, mida me täiustada üritasime.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, kõigepealt saadan härra Bowisele oma parimad tervitused. Selles direktiivis on keskmeks patsient, häälekas kodanik, kes tahab ja ka saab valida parima ravi, eelistatavalt enda lähedal, ent kui see on kaugemal, siis ka kaugel.

Nende õigusaktide eest peame tänama Euroopa Liidu vapraid kodanikke, kes pöördusid Euroopa Kohtu poole, et saada head ravi ja abi teises liikmesriigis, kui nende endi riik neid alt vedas. Kohus otsustas, et neil oli õigus. Täna oleme kehtestamas uut seadust, mille üle otsustas Euroopa Kohus, ja oleme loomas ka konkreetseid tingimusi, mille alusel saab hääleka kodanikule piiriüleste hooldusteenuste õiguse anda.

Härra juhataja, see direktiiv on suurepärane uudis kõigile piirialade elanikele, suurepärane uudis haruldaste haigustega inimestele, suurepärane uudis inimestele, kes on ootenimekirjades, sest septembriks ütlevad nende puusad üles. Nendel inimestel on nüüd valik.

Oleme teinud paremad korraldused teabe osas, oleme määratlenud hüvitamise eeskirjad täpsemalt ja oleme kehtestanud Euroopa võrdlusvõrgustikud, mis tagavad ravi kvaliteedi parandamise. Oleme ette näinud vaidluste lahendamise ombudsmani kaudu, kuigi oli ka teisi võimalusi. Viitaksin Hollandi tervishoiualaste vaidluste lahendamise mudelile, mis hiljuti käiku lasti. Meil on võimalus kasutada proovipiirkondi ning meie Limburgi piirilal, kust mina pärit olen, osaleksime heameelega. Oleme samuti tähele pannud, et liikmesriikide tervishoiusüsteemid ei ole muutunud. Kodanikele antakse õigus valida ja minu arust on see valikuvabadus väga tähtis.

María Sornosa Martínez (PSE). – (ES) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt härra Bowist ja variraportööre nende töö eest tänada ja soovin härra Bowisele kiiret paranemist.

Usun, et see direktiiv on olnud püüd välja arendada laiem õiguslik võrgustik kui praegused määrused, mis juba kaitsevad kodanike õigusi saada tervishoiuteenuseid teistes liikmesriikides, sisaldades Euroopa Kohtu pretsedendiõigust. Ent see ei saavuta seda, kuna tekitab rohkem õiguskindlustust kahe liikvuskanaliga, mis ei ole üksteist välistavad: määrused ja direktiiv. Lisaks sellele, kuna ei ole olemas konkreetset põhiõiguste määratlust, nagu teenuste portfell, sotsiaalkindlustuse hüved või vajalik ehk tõepoolest asendamatu eelluba, on sellel vaid üks õiguslik alus, milleks on siseturg.

Daamid ja härrad, on vastuvõetamatu, et sellist põhilist universaalset põhimõtet nagu juurdepääs tervishoiuteenustele kehtestataks ainuüksi siseturu eeskirjade kohaselt. See võib õõnestada paljude liikmesriikide tervishoiusüsteeme ja peale selle ei anna me oma kodanikele tõelist vastust selle põhiõiguse osas, millele meil kõigil on õigus.

Holger Krahmer (ALDE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, otsustades, et patsientidel on õigus saada hüvitist välismaal saadud ravi eest, on Euroopa Kohus andnud meile selge missiooni. Selles suhtes, volinik Vassiliou, on komisjoni ettepanek suurepärane. See on ettepanek, mis on toetamist väärt. Kahetsen seda, mis parlamendis selle direktiiviga seoses viimaste nädalate jooksul on toimunud. Turu kummitused on välja kutsutud ja loodud on absurdsed seosed teenuste direktiiviga. Mõned muudatused – ja ma ütlen seda endises Saksa Demokraatlikus Vabariigis üleskasvanuna – toovad mulle kananaha ihule. Ühe näite kohaselt võivad liikmesriigid rakendada sobivaid meetodeid patsiendivoogude peatamiseks. Mis inimesed need on? Tundub, et sätitakse üles uut raudset eesriiet. Seda enam tähelepanuväärne on, et selline ettepanek tuleks kõigi inimeste hulgast just Roheliste/Euroopa Vabaliidu fraktsioonilt.

Me räägime sotsiaalsest Euroopast, millestki, millest praegu palju räägime – Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsiooni liikmetele meeldib seda eriti teha. Lõuna ajal on meil võimalus see lakmustest läbida ja teha selgeks, kas meie jaoks tähendab see patsiendiõigusi või eelistame riiklike tervishoiubürokraatiade silmaklappidega perspektiivi.

Frieda Brepoels (PPE-DE). – (NL) Tervis on Euroopas järjest olulisemaks muutumas ning arvan, et patsiendid ootavad kindlasti suuremat kindlust oma õiguste kohta, ent ka korrektset ja mõistlikku teavet. See patsientide liikuvust puudutav ettepanek ei tule seega üldse mitte liiga vara. Oleme kõik seda kaua aega oodanud. Seega on kahetsusväärne, et mees, kes pühendas suure osa oma karjäärast sellele teemale, peab nüüd ise terviselikel põhjustel puuduma, ja ühinen teistega, soovides Johnile kiiret paranemist.

Tahan peamiselt keskenduda mitmetele positiivsetele punktidele, mis on patsiendi huvides. Kontaktpunkti loomine patsiendi koduriigis, kuhu patsient saab teabe saamiseks pöörduda, ning ka patsientide ombudsmani ametikoha loomine, ning kindlasti ka mastaapide suurendamine tänu paremale koostööle liikmesriikide vahel pakuvad kindlasti patsientidele lisaväärtust, eriti neile, kes põevad haruldast haigust.

Arvan, et haiglaraviks vajaliku eelloa vaieldava küsimuse osas on jõutud väga loomingulise kompromissini, mis toob kasu nii patsiendile kui ka tervisekindlustajale. Ent selleks, et vastupidist fenomeni ehk liigset sissevoolu kontrolli all hoida, ning see on tähtis minu Flandria piirkonnale, väidetakse raportis selgesõnaliselt, et haiglat ei saa kunagi sundida välisriigi patsiente vastu võtma, kui selle tulemusel võivad oma kodanikud ootenimekirja sattuda.

Flandria, Hollandi, Saksamaa ja Valloonia piiriala elanikuna on mul väga hea meel komisjoni nõude üle määrata kindlad piirialad katsealadeks piiriülese tervishoiuga seotud uuenduslike projektide jaoks. Arvan, et sellise katse tulemused on teiste piirkondade jaoks väga informatiivsed. Loodan, et Euregion saab siin heaks näiteks olla.

Dorette Corbey (PSE). - (NL) Alustan tänusõnadega härra Bowisele tema energiliste ja pühendunud pingutuste eest rahvatervise ja patsientide liikuvuse nimel ning soovin talle kiiret paranemist.

Tervishoid on riiklik pädevus, ent sellel on Euroopaga kontaktpunkte. Patsiendid on teadlikud ravivõimalustest teistes riikides ja tahavad teiste riikide teenuseid kasutada. See kehtib kindlasti piirialade patsientide kohta või nende riikide kohta, kus on pikad ootenimekirjad.

Ei ole midagi vale abi ja ravi otsimises teistest riikidest, ent see tava vajab tõepoolest korralikku reguleerimist. Kõigepealt ei tohiks olla sunduslikku terviseturismi. Ei tohiks olla nii, et kindlustajad avaldavad patsientidele survet, et need mujale odavat ravi saada läheksid.

Teiseks peavad eksisteerima mõningad minimaalsed kvaliteedigarantiid. Kõik, kes lasevad patsiente välismaal ravida, peavad tagama hea teabe ja veenduma, et kvaliteet on selline, nagu see olema peab.

Kolmandaks – ja see on väga tähtis – liikmesriigid peavad jätma endale õiguse eelluba nõuda. Tervis ei ole vaba turg. Selleks, et meie teenuseid säilitada, on planeerimine vajalik, ning haiglad peavad teadma, milliseid patsiendivoogusid nad oodata võivad.

Mis puutub minusse, siis kõige tähtsam on see, et direktiiv aitab tagada, et piiri ületavad peamiselt ravimeetodid. Liikmesriikide vahel on suur ebavõrdsus, ent see on midagi, mida saate lahendada, saates patsiendid üle piiri vaid just ravisid vahetades, ja ka selles suhtes saab see direktiiv oma panuse anda.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Minister, daamid ja härrad, olen juba mitu aastat kritiseerinud fakti, et Euroopa Kohus määratleb patsientide õiguse kulude tasumisele välismaal. Kohus tagab, et kodanikud ei pea oma tervisekindlustajalt luba ootama ja võivad minna arsti juurde kohe, kui neil tarvis on, ning et neil on õigus vähemalt ravikulutuste hüvitamisele kodus, sest see ei tohiks olla takistus inimeste vabale liikumisele. See on lepingutes kirjas, ent sotsialistid on selle õiguse vastu viis aastat võidelnud. Vahepeal on valitsused kaotanud edasisi juhtumeid oma kodanikega. Oleme sadu kordi lobistidelt kuulnud kindlustusfirmade kokkukukkumise ohu kohta. Nad kardavad, et patsiendid reisivad riikidesse, kus nad ei pea operatsiooni järjekorras kuid või aastaid ootama, nagu nad kodus teevad. Patsiendid peavad seega enne kuluka ravi saamist oma tervisekindlustajatelt eelloa hankima. Ent nii patsiendid kui ka arstid kogu Euroopa Liidus vajavad eelloa taotlemiseks lihtsat reeglit. Seega ei toeta ma ettepanekut luua selleks eesmärgiks 27 eri- ja kuluka ravi määratlust. See on silmakirjalikkus, kuna see hõlmab selliste kulude taset, mida kindlustusseltsid kodanike välismaal ravimise eest maksma nõustuvad. Nii et miks mitte luua seda kohe eurodes?

Olen edendanud ettepanekuid arendada välja süsteem tervishoiu kvaliteedi ja ohutuse tõstmiseks ja objektiivsete kvaliteedihinnangute avaldamiseks tervishoiuasutuste kohta. See hõlmab riiklikke või rahvusvahelisi haiglate akrediteerimisi. Kompromissi ettepanek võib olla üldisem, ent isegi siis annab see olulise stiimuli riikidele, millel veel selliseid süsteeme ei ole. Ma arvan, et kõik haiglad saavad varsti kvaliteedikontrolli hõlmavad vabatahtlikud riiklikud või Euroopa akrediteeringud. Tšehhi Vabariigi haiglad peavad seda juba tegema. Ma usun ka, et komisjon ei peaks mitte määrama, vaid ainult koordineerima piirialasid pilootaladena, kus testida piiriüleseid tervishoiuprojekte. Mul on kahju, et sotsialistid jätkavad silmakirjalikult ja valedel ettekäändel võitlust patsiendiõiguste selgitamise kohta Euroopa Liidus.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Härra juhataja, ei ole hea, kui Euroopa Kohus kodanike õiguste üle otsustab, ent on väga halb, kui see olukord end kordab ja kui Euroopa Kohus seda parlamendi ja nõukogu asemel pidevalt teeb. Seega tervitan Bowise raportit ja soovin autorile kiiret tervenemist. Näen selles raportis võimalust tervishoiustandardite tõstmiseks minu enda riigis, Poolas.

Tahaksin aga pöörata tähelepanu kolmele tähtsale elemendile selles raportis. Esiteks arvan, et tervishoiu ainult turustatava teenusena kohtlemine on viga. Kodanikele tagatakse õigus tervishoiule nii nende riiklike põhiseadustega kui ka Euroopa Liidu seadusega. Seega tuleks muuta õiguslikku alust. Teiseks, piiriülese

tervishoiu kasutamine peab põhinema patsiendi teadlikul valikul, mitte sundimisel. Kolmandaks, otsus raviks teises liikmesriigis peab põhinema vajadusel, mitte patsiendi rahakoti suurusel.

Olen kindel, et Euroopa jõukatele kodanikele avatud ruum peab olema avatud ka nendele kodanikele, kes on haiged ja vajavad ravi teises liikmesriigis.

Christofer Fjellner (PPE-DE). - (SV) Härra juhataja, otsustest, mis me Euroopa Parlamendis vastu võtame, on tänane üks neist, mille üle ma kõige uhkem olen. See on otsus Euroopa avamise kohta ja liikumisvabaduse tagamise kohta neile, kes on haiged ja vajavad tervishoiuteenuseid, neile, kellel jaoks liikumisvabadus võib olla elu ja surma küsimus, otsus, mis annab kõigile võimaluse otsustada nende endi tervishoiu üle, ja seda võimalust ei anta ainult neile, kes on hästi teavitatud või jõukad, vaid võimaldame kõigil soovi korral igal pool tervishoiuteenuseid kasutada.

Teie, sotsiaaldemokraadid, tahate sundida inimesi eelluba hankima. Lihtsas keeles tähendab see, et tahate sundida haigeid inimesi enne arsti juurde minekut luba küsima, vähemalt kui nad seda Euroopa Liidu liikmesriigis teevad. Miks te seda teete? Eks ikka selleks, et saaksite „ei“ öelda! Tahate kontrollida, reguleerida ja planeerida – võtta patsientidelt võimu ära. Ent me ei vaja teie eelluba selleks, et inimesed ei peaks ise raha välja käima. Kui lähen täna Stockholmis arsti juurde, ei pea ma luba küsima ega raha maksma. Tõsi on see, et olite sellele ettepanekule algusest peale vastu. Olete üritanud seda piirata, takistada ja ära rikkuda. Nüüd teete jälle sama asja.

Kui selle teema üle *Rootsis* arutlesime, üritasite tagada, et inimesed ei saaks tervishoiuteenuseid kasutada siis, kui nad *Rootsis* tahavad. Nüüd ei taha te, et inimesed ei saaks tervishoiuteenuseid kasutada siis, kui nad seda *Euroopas* tahavad. Ütlete, et toetate ettepanekut, ent kui selle üle komisjonis hääletasime, jäite kõrvale. Kas on olemas midagi veel argpükslikumat? Te isegi ei tea, kuidas täna hääletate. Te isegi ei tea, mille üle te täna hääletate.

Meil kõigil on täna valik. Meil on valik seista kas patsiendiõiguste eest või bürokraatide ja poliitikute õiguse eest otsustada ja reguleerida. Ma tean, mismoodi mina hääletan. Ma hääletan selle poolt, et fookus oleks *patsientidel*. See on midagi, mida minu arvates igatüüsi siin parlamendis tegema peaks, kui tahate õhtul puhta südametunnistusega magama minna.

Åsa Westlund (PSE). - (SV) Härra juhataja, kõigil patsientidel peaks olema õigus vajadusel tervishoiuteenuseid kasutada. Meie, sotsiaaldemokraadid, usume, et on tähtis, et inimestel oleks võimalus välismaal tervishoiuteenuseid kasutada, näiteks kui nende endi koduriigis on ootenimekirjad liiga pikad. Seetõttu oli see sotsiaaldemokraatlik valitsus *Rootsis*, kes näitas üles initsiatiivi selles valdkonnas direktiivi koostamiseks. Ent tervishoiuteenuste saamisel ei tohi kunagi otsustavaks saada kellegi rahakoti suurus ning tervishoiualaseid otsuseid tuleb teha patsientide lähedal, mitte Euroopa Liidu süsteemi bürokraatide poolt.

Euroopa Komisjoni direktiivi ettepanek annab Euroopa Liidu bürokraatidele palju võimu. Lisaks sellele ei arvesta see nende inimestega, kes ei ole võimelised suuri rahasummasid maksma. Sellest hoolimata on Rootsi parementsentristlikud liikmed siin parlamendis ilma kriitikata komisjoni ettepanekut kiitnud. Meie teisest küljest oleme lagedale tulnud ettepanekutega ja teinud palju tööd, et võimaldada paksu rahakotita inimestel ravi eesmärgil välismaale reisida. Oleme samuti teinud palju tööd selgitamaks fakti, et tervishoid on liikmesriikide vastutusalal, mitte miski, mille osas Euroopa Liidu bürokraadid otsuseid tegema peaksid. Me ei ole saavutanud nii palju, kui tahaksime. Seega soovitan tungivalt kõigil liikmetel toetada meie muudatusettepanekut artikli 8 punktile 3. Siis saame ka seda direktiivi toetada ja leida kiire lahenduse kõigile Euroopa patsientidele.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, volinik, proua Filipiová, tahan alustada, õnnitledes volinik Vassilioud tema algatuse eest ettepaneku kohta direktiiv vastu võtta, ning raportöör härra Bowist tema suurepärase töö eest ja soovides talle samuti kiiret paranemist.

Tean, et ei ole lihtne saavutada tulemust, mis edendab piiritlest tervishoidu veelgi, kui võtate arvesse esiteks erinevusi liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemides, teiseks liikmesriikide erinevaid majandustasemeid ja kolmandaks igas liikmesriigis pakutavate tervishoiuteenuste erinevat taset. Selles suunas on raportöör teinud suurepärase tööd.

Raport, mille üle täna arutleme, tõstatab patsientide liikuvuse küsimused, eriti eesmärgiga patsiente spetsiaalsetes tervisekeskustes vastu võtta ja ravida. Kindel on see, et see ei suurenda meditsiiniturismi, vaid annab Euroopa kodanikele vahendi parimate võimalike tervishoiuteenuste saamiseks, teades nende õigusi,

ja ilma nende kulude eest hüvituse saamise mureta, sest liikmesriigid on üles seadnud selge süsteemi selliste kulude eelneva kinnitamiseks.

Ärgem unustagem, et see punkt on olnud Euroopa Kohtu mitmete otsuste teemaks. See raport tegeleb tähtsate küsimustega: tervishoiu määratlus jääb liikmesriikide otsustada, kulud tasutakse samadel tasemetel kui siis, kui ravi oleks osutatud liikmesriigis, tegeletakse haruldaste haigustega patsientide tervishoiuga, hoolimata sellest, kas patsiendi päritoluliikmesriigi kindlustus katab neid või mitte, ettepanekud patsientide kaebuste ülevaatamiseks mõeldud Euroopa ombudsmanni ametikoha loomiseks on liikumas õiges suunas ja kokkuvõttes rõhutab see vajadust teabekampaania järele, mis teavitaks patsiente nende õigustest.

Mitmed teemad jäävad puudutamata, näiteks kõigepealt kulude arvestamise mehhanismi edasine kaardistamine; teiseks süsteemi poolt kaetavate kaebuste nimekiri; kolmandaks retseptide tunnustamine, arvestades, et samad ravimid ei ole saadaval kõigis liikmesriikides; ning neljandaks e-tervise edendamine.

Olgu nagu on, üldine eesmärk on liikumine õiges suunas ja on kahju, et sotsialistid on täna tagasi tõmmanud. Usun, et arutelud edenevad kiirelt, ja mul on tunne, et Euroopa Parlamendi panus on reaktsioon aegade ja Euroopa kodanike nõudmistele.

ISTUNGI JUHATAJA: Luigi COCILOVO

asepresident

Charles Tannock (PPE-DE). - Härra juhataja, enamik minu Londoni valijaskonnast ei huvitu eriti ega tea, mida Euroopa Parlamendi liige tegelikult teeb või mis otstarvet Euroopa Liit täidab. Sel nädalal aga on kavas kaks istungi raportit, mille sisule avalikkus saab tõeliselt reageerida. Esimene on rändlustasude ülempiiri telekommunikatsiooni paketi ja teine on patsiendiõigused valikulises meditsiiniarvates teistes Euroopa Liidu riikides.

Ka mina tahaksin avaldada toetust oma Londoni kolleegi John Bowise raportile. Ta ei saa täna kahjuks oma tervise tõttu meiega olla, nii et soovin talle kiiret paranemist, ja loomulikult jääb järgmine parlament teda väga igatsema.

Ühendkuningriigis on NHSi raames osutatav abi sageli aeglane ja väga kallis võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega. Paindlikum Euroopa Liidu turg koos mõistlike lubamisgarantiidega tervishoius on kasulik nii liikmesriikide üldisele avalikkusele kui ka riiklikele tervishoiueelarvetele.

Catiuscia Marini (PSE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, täna tegeleme tähtsa direktiiviga, et Euroopa patsientidele põhimõtteliselt tagada õigus liikumisele, õigus tervishoiuteenustele Euroopa Liidu riikides.

Tervishoidu aga ei saa pidada võrdväärseks muude siseturul pakutavate teenustega ning patsientidest kodanikke ei saa võrrelda tavatarbijatega; õigust tervisele realiseeritakse õiguses saada ravi ja abi, alustades enda päritoluriigist. Patsientide õigus liikuvusele ei saa olla teatud liikmesriikidele ettekäändeks vältida riiklikesse tervishoiuteenustesse investeerimist, suunates kodanikke peamiselt terviseturismi, mitte valiku poole.

Direktiiv võiks pigem tegeleda ebavõrdsustega teenustele juurdepääsus ja nende kvaliteedis riikides, kus patsiendid elavad. Tervishoid ei ole kaup, vaid sotsiaalne õigus. Õiguslane küsimus ja eelloa küsimus on põhimõtteliselt meetodid keeldumaks andmast õigust tervisele.

Marios Matsakis (ALDE). - Härra juhataja, see raport tähistab Euroopa Liidu kodanike jaoks pöördepunkti tervishoiuteenuste pakkumises. See asetab selgelt ja otsustavalt patsientide tervise esikohale ning loob tervislikud tingimused erinevate liikmesriikide tervishoiusüsteemide konkureerimiseks arengu nimel. See õigusakt toob kahtlemata kaasa tervishoiu olulise parandamise Euroopas. See toob samuti patsientide ravis võrdsuse, nii et kõik kodanikud, rikkad või vaesed, tuntud või tundmatud, saavad vajadusel juurdepääsu paremale ravile välismaal.

Minu algsed kahtlused võimalike kõrvalmõjude kohta väiksemate ja vaesemate liikmesriikide rahvuslike süsteemide kohta on kadunud tänu garantiina hõlmatavale eelloa sättele. Nüüd võin kindlalt öelda, et see õigusakt on hea nii patsientidele kui ka tervishoiusüsteemidele kõigis liikmesriikides ning on ära teeninud meie täieliku ja ühehäälese toetuse. Olen üllatunud oma sotsialistidest kolleegide negatiivse hoiaku üle selles suhtes.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, ma ei nõustu härra Matsakisega üldse, kuna komisjoni ettepanek ei anna tegelikult õiguskindlust patsientidele, kes saavad ravi väljaspool oma koduriike. Lisaks sellele ei selgita see ka segaseid valdkondi sotsiaalkindlustussüsteemides määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaselt. Ainult selge eelloa süsteem juhtude jaoks, mis hõlmavad kallist ravi, tagaks patsientidele hüvitamise.

Direktiiv on selgusetu ka selles osas, mis puudutab selle õiguslikku alust – nagu teised liikmed on juba selgeks teinud – kaasa arvatud seoses pädevuste jagamisega liikmesriikide ja Euroopa vahel. Liikmesriikide tervishoiusüsteemid on solidaarsuse süsteemid, mis tagavad kõigile sama juurdepääsu hoolimata sellest, kui sügavad on nende taskud või kus nad elavad. Euroopa Liidu õigusaktid ei tohi neid solidaarsuse süsteeme ohtu seada. Ka selles suhtes on komisjoni ettepanek küündimatu ja seega tuleb meie muudatusettepanekud vastu võtta, kui selle ettepaneku poolt hääletame.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Härra juhataja, on vastuvõetamatu, et patsiendiõiguste tervishoiu kohaldamise ettekäändel tahavad Euroopa Komisjon ja enamused parlamendist tõstatada riikliku ja rahvatervise teenuste küsimust, nagu teeb Portugal.

Kutsudes üles seda ettepanekut vastu võtma Euroopa Liidu lepingu artikli 95 põhjal, mis sätestab siseturu ühtlustamise, üritavad nad tegelikult seda sektorit liberaliseerida, mis on vastuvõetamatu. See on sektor, kus turu loogika ja kasum majanduslike ja rahanduslike gruppide huvides ei tohi peale jääda. Tervis ei tohi olla äri. Seetõttu kavatsenegi selle komisjoni ettepaneku tagasi lükata.

Piiriüleste tervishoiuteenuste osutamise määrad ja kokkulepped on juba olemas ja neid saab parandada ilma liikmesriikide vastutuste ja õiguste küsimuse tõstatamist nende riiklike tervishoiuteenuste valdamise ja haldamise üle, mis meie arvates peaksid olema avalikud, universaalsed ja kõigile juurdepääsetavad.

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Härra juhataja, oleme terve hommiku rääkinud sellest, kui võrd tähtis on selle ettepanekuga luua kvaliteetne tervishoid ja pakkuda kodanikele piisavat kindlust. Tunnistame, et ettepanek sisaldab palju häid asju, näiteks palju nõudeid, mis reguleerivad patsientide juurdepääsu teabele ja muule taolisele. Ent olgem täiesti ausad. Suudame patsientide ohutuse garanteerida vaid siis, kui tagame, et enne, kui patsiendid välismaale reisivad, on olemas eelluba. See annab patsientidele 100% garantii, et neil on õigus saada nii palju ravi, kui neil kindlustus katab, ja et nad jõuavad õigesse kohta ja saavad vajalikku ravi. Minu jaoks on see garantii väga vajalik. Eelluba on ka vahend, mis võimaldab tervishoiuasutustel tagada nende patsientide ohutuse, kes jäävad oma koduriiki.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Härra juhataja, volinik, lõpuks ometi! Volinik ja härra Bowis on teinud suurepärase tööd. Sellele direktiivile eelnenud tulised arutelud on hämmastavad. Euroopa Liidul ja meil siin parlamendis on erakordne võimalus selles suhtes „inimestega uuesti suhestuda”, nagu me nii lüüriliselt tahtnud ja korduvalt rõhutanud oleme. Ent mis juhtub? Me kõhkleme, kuna paljud siin parlamendis – kaasa arvatud Rootsi sotsiaaldemokraadid – tahavad asju patsientide jaoks raskemaks teha ja piirata nende võimalusi tervishoiuteenuste saamiseks välismaal. Miks? Võin seda ette kujutada vaid soovina säästa süsteeme, mitte ravi vajavaid patsiente. Volinik, mul on hea meel, et oleme nii kaugele jõudnud. Olete oma vastutuse võtnud. Meil on siin parlamendis nüüd võimalus oma vastutus võtta. Nõukogu võiks samuti oma vastutuse võtta!

Proinsias De Rossa (PSE). – Härra juhataja, taskukohaste ja kvaliteetsete tervishoiuteenuste osutamine ja rahastamine on iga liikmesriigi vastutusala. Euroopa roll on koordineerida. Loomulikult on olemas head põhjused meie tervishoiuteenuste paremaks koordineerimiseks kogu Euroopa Liidus ja eriti piirialadel, ent see direktiiv ei saa seda teha. Selle eesmärk peaks olema tagada, et kodaniku õigus saada tervishoiuteenuseid teises liikmesriigis on hoolikalt korraldatud, nii et terviseturism ei õõnestaks liikmesriikide võimet oma siseriiklikke teenuseid rahastada ja korraldada.

Pea ütles, et preili Sinnott oma hirmutamiseks eksib täna siin nagu tavaliselt. Iirimaal ei ole keegi surnud selle tõttu, et tal ei lubata ravi eesmärgil teise liikmesriiki reisida – tegelikult on olemas fond nende jaoks, kes sellist abi vajavad.

Kokkuvõttes loevad patsiendi meditsiinilised vajadused, mitte tarbija valikud. Eelluba ja vastav õiguslik alus on vajalikud ja kui need hõlmatud ei ole, ei saa ma seda direktiivi toetada.

Daniela Filipiová, nõukogu eesistuja. – (CS) Daamid ja härrad, tahaksin kõiki parlamendiliikmeid tänada nende kommentaaride, soovitude ja tähelepanekute eest. Võin teile öelda, et nõukogu ja Euroopa Parlamendi arvamused langevad mitmetel teemadel kokku, isegi kui on veel küsimusi, mida peame edaspidi koos arutama. Härra Bushill-Matthews, kes härra Bowist raportöörina asendab, mainis oma sissejuhatuses, et see oli keeruline ja tundlik teema. Nagu härra Maaten ütles, on vaja saavutada kompromiss mitte ainult Euroopa Parlamendis,

vaid loomulikult ka nõukogus. Mul on hea meel, et JURI komisjon tervitab ettepanekut õiguskindluse suurendamiseks. Samamoodi pean nõustuma härra Braghettoaga, et ettepanek on võimalus riiklikele tervishoiusüsteemidele. Ettepanek parandab samal ajal patsientide õigusi, nagu ütles proua Roth-Behrendt. Pean loomulikult kordama, et direktiiv peab olema ka praktiliselt rakendatav ja seega peab see peegeldama üksikute liikmesriikide rahanduslikke, seadusandlikke ja organisatsioonilisi võimalusi. Samuti on selge, et neid paljusid muudatusettepanekuid arvestades vajab nõukogu selle kõige läbivaatamiseks veidi aega. Arutelu nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel jätkub. On tarvis leida õige tasakaal erinevate vaadete ja ettepanekute vahel, aga usun, et vastastikuse koostöö abil suudame selle lõpuks saavutada.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Härra juhataja, nagu täna taas nägime, on parlamendi arutelud sellel teemal nii rikkalikud kui ka kirglikud. Selle arutelud annavad komisjoni algatusele palju juurde ja muudatusettepanekud, mille üle see hääletama hakkab, moodustavad mitmes aspektis kõige väärtuslikuma panuse.

Patsientide õiguste osas kvaliteetsele ja ohutule tervishoiule on paljud teist kinnitanud selguse ja tagatiste kindlustamise suurt tähtsust. Olen täiesti nõus ja loodan väga, et see eesmärk kinnitatakse.

Välismaal ravimise kulude katmise küsimuses on väljendatud selget muret selle üle, et paljud patsiendid ei saa endale piiriüleseid tervishoiuteenuseid lubada. See on tõepoolest tähtis ja vägagi kaalukas punkt. Kogu Euroopas on loomulikult ebavõrdsused sisetulekute vahel ja see toob kaasa tõsisid tagajärgi seoses juurdepääsuga mitmetele põhiteenustele, kaasa arvatud tervishoiuteenustele. Selle teemaga tuleb tegeleda. Ent selliste ebavõrdsuste vähendamine on keeruline väljakutse ja isegi veelgi keerukam praeguse majanduskriisi valguses. See nõuab Euroopa Liidult ja liikmesriikidelt kõigil tasemetel olulisi ja koordineeritud pingutusi.

Kahjuks on see, mida direktiivi ettepaneku kontekstis teha saame, piiratud. Komisjoni ettepanek jätab liikmesriikidele ukse avatuks, et nad saaksid pakkuda piiriüleste tervishoiuteenuste kulude otsest katmist, näiteks makstava summa kirjaliku kinnitamise süsteemi abil. Kui parlament tahab, et see tekstis selge oleks, võin seda ainult tervitada. Direktiivi ettepanek ei üritanud seda vältida, ent üritab kinni pidada liikmesriikide vastutusest tervishoiu korraldamisel. Seetõttu olime tähelepanelikud ja üritasime piirata piiriüleste tervishoiuteenuste mõju riiklikele tervishoiusüsteemidele ja ravikindlustusfondidele. Ent need kaks eesmärki ei ole vastuolulised. Liikmesriigid peaksid ise üritama neid patsientide kasuks võimalikult palju ühitada, eriti tagasihoidliku sisetulekuga patsientide jaoks.

Seoses selle direktiivi ja sotsiaalkindlustuse reguleerimise suhtega usun, et nõustume vajadusega suurema selguse järele, mis tähendaks, et kui patsient eelluba küsib ja kui määrase tingimused on täidetud – teiste sõnadega, ilma ülearuse viivitusega – peaks määrus kehtima. Peab olema kristallselge, et see tähendab, et määrase tariifid peavad kehtima nii, et patsiendid saavad kasu kõige paremast süsteemist.

Seoses haiglaraviks vajaliku eelloaga põhinevad sätete ettepanekud kahel kaalutlusel. Esiteks pretsedendiõigusel: kohus on otsustanud, et selline süsteem võiks teatud tingimustes õigustatud olla. Oleme selle kodifitseerinud artikli 8 punktis 3. Teiseks ei oleks sobilik minna sellistest sätetest kaugemale vabama – või tõepoolest tingimusteta – eelloa süsteemiga, mis on juriidiliselt või faktiliselt kõigis liikmesriikides üldistatud. Me kõik teame, et patsientide liikuvus jääb väga piiratud nähtuseks. See tähendab, et selle eelarveline mõju on samuti piiratud. Seega ei ole vajadust patsientidele ebavajalikke takistusi luua. Haiglaraviks vajalik eelluba peab jääma kaitsemehhanismiks, mida vajadusel rakendada.

Sellel taustal võivad raportööri poolt välja pakutud eelteavitamise süsteemid viia patsientide kaudse – ja tõepoolest ebavajaliku – kontrollimiseni, mis pigem takistab kui soodustab kogu protsessi. Ma saan aru, et selle soovituseta ei olnud mõtte sellist tulemust saada, ent usun, et see tegelikult piiraks kohtu poolt määratletud patsiendiõigusi. Sellised haldusmehhanismid võivad muutuda nii takistavaks kui ka omavoliliseks.

Mulle teeb muret haiglaravi määratlusega seoses tehtud soovitus. See määratlus on tõepoolest patsiendiõiguste põhipunkt, kuna seab eelloa süsteemile piirid. Oleme välja pakkunud idee määratleda haiglaravi mõiste ühenduse nimekirja alusel, mis põhineb selliste ekspertide ühistel arusaamadel, kes võtaksid arvesse tehnoloogia arengut. See võimaldaks mõistlikku ja kaasaegset lähenemist haiglaravi mõistele.

Mõned teist nõuavad riiklike nimekirjade iseseisvat koostamist ja enamik liikmesriike nõuavad seda samuti. Riiklikel nimekirjadel põhinev määratlus viiks tegelikult vasturääkivusteni selles, mis igas liikmesriigis haiglaravi moodustab, riskides oluliselt õõnestada patsientide õigusi. Kui selle tee võtaksime, peaksid meie sellised nimekirjad põhinema selgelt määratletud kriteeriumitel ja need tuleks üle vaadata. Muidu õõnestataks Euroopa kohtunike poolt määratletud patsiendiõigusi.

Mõned teist on öelnud, et kui selle direktiivi ettepaneku vastu võtame, saavad sellest kasu ainult mõned patsiendid, ja nemad on hästi teavitatud patsiendid. Vastupidi, ma usun, et selle direktiiviga anname igale patsiendile õiguse, enne kui ta kodust lahkub, olla täielikult teavitatud, et teha teadlik valik.

Ma mõistan muresid, mis tekkivad välismaal tervishoiutöötajate kohta selge teabe saamise keerukusega seoses tervishoiuteenuste otsimisega. See on lihtsalt patsientide turvalisuse teema. Siin peame kokku leppima praktilistes lahendustes, mis peavad kinni ka mitmesugustest peamistest põhimõtetest, näiteks nagu õigus isikuandmete kaitsele ja süütuse presumptsioon. Olen kindel, et teie algsete soovitude põhjal saab leida ühise keele.

Viidati muudatusettepanekule 67 sotsiaalkindlustussüsteemidesse kuuluvuse reegli leebemaks muutumise kohta. Kahjuks ei saa seda aktsepteerida.

Seoses direktiivi ettepaneku õigusliku alusega tahaksid paljud teist artiklile 95 lisada artikli 152. Ma saan aru, et see on osadele poliitilistele fraktsioonidele tähtis teema, ent praeguses direktiivi läbivaatamise etapis on raske lõplikke seisukohti võtta. On oluline seda teemat hinnata teksti arengu valguses, et otsustada, milline on sobiv õiguslik alus. Loomulikult, kui lõpliku teksti sisu seda õigustab, võib kindlasti kaaluda artikli 152 lisamist artiklile 95. Jään selle kaalutlemisele avatuks koosotsustamise protsessi edasistes etappides.

(Aplaus)

Mõned teist on taas tõstatanud teistest liikmesriikidest võimaliku liigse patsientide sissevoolu küsimuse ja selle, kuidas vastuvõtvat tervishoiusüsteemi kaitsta saab. Minu vastus on sama, mille oleksin andnud neile, kes kardavad liigset väljavoolu haiglaraviks vajaliku eelsoo puudumisel, nimelt, selle ettepaneku eesmärk ei ole patsientide liikuvust soodustada. Nagu olen öelnud, on patsientide liikuvus piiratud nähtus ja me ei eelda, et see muutuks. Seega oleks lihtsalt ebavõrdne anda liikmesriikidele vaba voli kasutada meetmeid patsientide tagasilükkamiseks, et sissevoolu reguleerida. Liikmesriigid peavad tagama, et teiste liikmesriikide patsiente ei diskrimineeritaks. Sissetulevate patsientide reguleerimise vorme tuleb hinnata, et näha, kas need kujutaksid endast aktsepteeritavat erandit mittediskrimineerimise põhimõttele Euroopa Liidu lepingus sätestatud rahvuse põhjal.

Seoses haruldaste haigustega patsientidega mõistan, et otsite parimat lähenemist, et nad saaksid vajalikku arstiabi, ent mõnikord on parim hea vaenlane. Täna hääletate härra Trakatellise raporti üle, mis puudutab komisjoni poolt juba haruldaste haiguste osas sätestatud hiljutist strateegiat ja hõlmab nõukogu esitatud soovitusi. Nagu te teate, on nende tingimuste korral kiire diagnoos ja ravile ligipääs keerukad ja kodus mitte alati võimalikud ega kättesaadavad. Seega, et tuua Euroopa koostöö eelised haruldaste haigustega patsientideni, tuleb nad tõesti hõlmata sellesse direktiivi patsiendiõiguste kohta piiriülese tervishoiu. Arvan, et on laialdane üksmeel vajaduse osas näiteks Euroopa koostöö järele haruldaste haiguste võrdluskeskuse alal. Seega kutsun teid üles haruldasi haigusi direktiivi kohaldamisalas hoidma.

Mis puutub elundisiirdamise väljajätmise ettepanekusse, siis ma lihtsalt ei saa sellega nõustuda. Siirdamine on meditsiiniline protseduur ja on raske selgitada, miks patsientidel ei peaks olema õigust seda kasutada kui piiriülest tervishoiuteenust, nagu kohus on otsustanud. Ent elundite jaotamise küsimus on teine teema. Seega palusin komisjoni ekspertidel seda teemat uurida, et näha, kuidas elundite jaotamisega teistsuguses kontekstis tegeleda saaks.

Täna saame teha tähtsa sammu selle direktiivi vastuvõtmise suunas. Nüüd, kui oleme vaid nädalate kaugusel uutest Euroopa valimistest, lubage mul avaldada austust parlamendile ja selle administratsioonile kõigi pingutuste eest võimaldamaks tänast hääletust, mille eest tänan teid kõiki. Lubage mul ka veelkord tänada härra Bowist ja variraportööre nende pingutuste ja raske töö eest ning soovin talle kiiret paranemist. Loodame teda varsti jälle siin oma tööülesannetes ja tavaelu juurde naasnuna näha.

(Aplaus)

Philip Bushill-Matthews, aseraportöör. – Härra juhataja, tahaksin kõiki kolleege tänada – andestage mu sõnamäng – selle väga tervisliku arutelu eest. Tahaksin isiklikult eriti tänada – ja vabandan, et seda varem ei maininud – kuue komisjoni raportööre, kes on nii väärtuslikud arvamused esitanud, nende kommentaaride ja vaadete eest täna hommikul. Pean samuti tänama ka oma kolleege siin parlamendis nende heade sõnade eest John Bowisele, nii ametialaselt tema töö eest kui ka isiklikult saadetud soovide eest paranemiseks, ning annan need soovid talle heameelega edasi.

Nagu kõik raportid põhineb ka käesolev kompromissidel ning alati ei ole võimalik kõigil kõiges nõustuda. Ma tunnistan ja pean kinni faktist, et mõnedel poliitilistel fraktsioonidel ja ka delegatsioonidel on veel raskusi, nii et hiljem tänasel istungil otsustatakse veel mitmete muudatusettepanekute üle.

Seega tahaksin tänada eriti just volinikku tema kokkuvõtivate kommentaaride eest, mis loodetavasti teevad mõnede teiste fraktsioonide kolleegidele otsustamise lihtsamaks. Ma tõesti loodan, et nende kommentaaride tulemusel saab üldine raport poliitilistes fraktsioonides laialdast positiivset toetust, kuna patsientide vajaduste prioritseerimine peaks kindlasti olema parteide poliitikast kõrgemal.

Tunnistan, et tänane kokkulepe tuleb Tšehhi eesistumise ametlikuks esimese lugemise kokkuleppeks liiga hilja, aga saan aru, et nõukogus on juba põhimõtteliselt jõutud olulisele poliitilisele üksmeelele tänu eesistumise poolt juba tehtud tööle, ja ma tahan seda selle eest tänada.

Ma tean, et John oleks tahtnud, et tema kokkulepe oleks kiirelt praktikasse rakendatud, ja seda tahaksid kindlasti paljud patsiendid kogu Euroopa Liidus, kes on juba piisavalt kaua oodanud. Raportööri nimel kutsun komisjoni, tulevast nõukogu eesistujat ja ka parlamendi järgmise ametiaja tulevase liikmeid üles tegema varajase teise lugemise selle aasta teises pooles tõeliseks prioriteediks, nii et ülejäänud raskused saaks kiirelt lahendada. Me ei taha praegu hoogu kaotada. Käesolev raport ei too mitte ainult tõelist kasu tõelistele inimestele kogu Euroopa Liidus, vaid näitab, et Euroopa Liidu tasandil koostööd tehes saavad inimesed sellest ka individuaalset kasu, ükskõik, kus nad elavad või kui jõukad nad on. Tänane hääletus valgustab eesolevat teed. Liikugem seda teed mööda koos edasi nii kiiresti kui võimalik, kuna lõppude lõpuks – nagu raportöör – ei pruugi ka kolleegid kunagi teada, millal neil selliseid piiriüleseid tervishoiuteenuseid endal tarvis läheb.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub täna kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), kirjalikult. – (RO) Tahaksin erinevate komisjonide raportööre tänada nende suurepärase töö eest. See raport märgib olulist sammu patsientide liikuvuse parandamise suunas Euroopa Liidus.

Euroopas, kus liikumisvabadus on põhiväärtus, on patsientide liikuvuse tagamine midagi täiesti tavapärast ja vajalikku selleks, et pakkuda kõrgeima võimaliku standardi kohast meditsiiniabi neile, kes selliseid teenuseid vajavad. See võib pikemas perspektiivis viia ka riiklike tervishoiusüsteemide parandamiseni tänu teatud konkurentidele nende vahel.

Ent olulistest paremusest hoolimata on siiski veel mõningaid probleeme, mida see ettepanek ei lahenda. Arvan, et on vaja rohkem selgust hüvitamise tingimuste ja määruste osas, mis moodustavad eelsoo süsteemi aluse, kui see on vajalik. Kahetsen ka seda, et sellesse ettepanekusse pole kaasatud meditsiinitöötajate liikuvust, sest patsientide ja meditsiinitöötajate liikuvus on tihedalt seotud. Et patsientide vajadustele tõhusalt reageerida, vajame ka mõningaid reegleid, mis võimaldavad meditsiinitöötajatel liikuvad olla, säilitades samal ajal riikliku tervishoiusüsteemi tasandil tasakaalu, nii et ühelgi riigil ei jääks meditsiinitöötajatest puudu.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ettepanek piiriüleseks tervishoiusüsteemiks peaks eelkõige olema süsteem, mis peab patsiendiõigustest kinni, põhineb rahvatervisel ja ka siseturu põhimõtetel ning ei diskrimineeri patsiente meditsiinilise ravi eest maksmise võime alusel. Enda vaatenurgast usun, et Ühendkuningriigi riiklikul tervishoiuametil (NHS) peab olema õigus nõuda eelluba patsientidelt, kes välismaal meditsiinilist abi kasutada soovivad. Ühendkuningriigi patsiente, kes ei saa endale lubada meditsiinilise ravi eesmärgil välismaale reisimist, ei tohi eristada neist, kes suudavad otseselt meditsiiniarstidele tasuda, ent plaanivad need kulud NHSilt Ühendkuningriiki naastes tagasi nõuda. Minu jaoks on see ebaõiglane, sest võimaldab patsientidel saada välismaal eeliskohtlemist ja seega NHSi süsteemis „ette trügida”.

Iosif Matula (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Võimalused, mida patsiendid Euroopas kasutada saavad, on suur samm Euroopa tervishoiusüsteemide arendamises ning kvaliteetse arstiabi tagamises kõigile Euroopa kodanikele. Direktiivi ettepanek sätestab kõigile tervishoiusüsteemidele ühised põhimõtted: Euroopa näidisvõrgustike loomise, teabepunktide loomise patsientide jaoks kõigis liikmesriikides ning e-tervise.

See raport pakub kõigile liikmesriikidele olulisi eeliseid, hõlmates ka Rumeeniat. Direktiiv vastab patsientide vajadustele paremini, kuna nad saavad teises liikmesriigis arstiabi saada siis, kus seda nende endi päritoluriigi haiglas ei pakuta või selle pakkumises on viivitused. Kulud kannab päritoluriik.

Teine oluline aspekt on seotud heade tavade vahetamise ja spetsialistidest meditsiinitöötajate liikuvusega ning ka kodanikele vaba juurdepääsu tagamisega teabele piiriülese abi kohta. Liikmesriigid peavad tagama, et kodanikud on teadlikud vajalikest toimingutest ja abikõlblikkuse kriteeriumitest ning reisikuludest ja välismaa ravikeskuse meditsiinistandarditest. Seetõttu toetangi teabekeskuste loomist, et kodanikud saaksid valida nii ravimeetodi kui ka koha, kus neid ravitakse.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalik. – Liikmesriikidel on oma inimeste ees vastutus tervishoiuteenuste planeerimisel ja pakkumisel.

Tervis ei ole kaup, mida siseturul osta ja müüa.

See ettepanek on häbiväärne. See näitab, et komisjon on pimedalt järgimas oma põlualust ja iganenud liberaliseerimise kava. See tahab lihtsalt erastada kõike, mida vähegi suudab, ja võimu rohkem enda kätte koondada. See diskrimineerib kõiki vähem jõukaid inimesi jõukates riikides ning kõiki, välja arvatud ülirikkeid, vähem jõukates riikides. See on harta rahvatervise teenuste hävitamiseks liikmesriikides.

Euroopa Komisjon peaks häbis pea langetama ja selle ettepaneku kohe tagasi võtma.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Direktiivi ettepanek patsiendiõiguste kohaldamiseks piiriüleses tervishoius üritab luua ühtlase ühenduse võrgustiku patsientidele selles valdkonnas kindluse pakkumiseks, kus praeguseni on Euroopa Kohus suunised kehtestanud. Kuigi kohtu põhimõtte on täielikult rakendatavad, on ülalmainitud raport nüüd mõned „hallid” valdkonnad ära selgitanud.

Kui ühenduse õigusaktidesse võetakse üle Euroopa Kohtu poolt tehtud otsused patsientide õiguse osas saada teises liikmesriigis arstiabi, säilitab direktiivi ettepanek vajaliku tasakaalu liikmesriikide vastutustes selles valdkonnas.

Direktiivi sätete eesmärk on ka lihtsustada juurdepääsu arstiabi teenustele, tekitades vajaduse luua otsese hüvitamise süsteemi päritoluriigi ja vastuvõtva haigla rahastusasutuse vahel.

Teine huvitav punkt raportis viitab meditsiiniliste retseptide vastastikusele tunnustamisele. Tekst annab vaid soovitusi sellise apteegi võimaluseks päritoluriigis, mis aktsepteerib teise riigi arsti poolt kirjutatud retsepti, ning liikmesriigid saavad ise otsustada, millised ravimid retsepti alusel on saadaval.

Richard Seeber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Saavutatud kokkulepe patsientide liikuvuse parandamiseks on üldiselt hea. Piiriüleste tervishoiuteenuste lihtsustamine on oluline samm inimeste tõeliselt vaba liikumise suunas. Ka majanduslikult rääkides toob erikliinikute oskuste parem kasutamine endaga kaasa eeliseid. Kui aga kõik need positiivsed küljed kõrvale heita, ei tohi me kahe silma vahele jätta suuri väljakutseid, mida riiklike süsteemide parem ühendamise hõlmab. Kõigepealt peab kulude küsimuses suurem kindlus olema. Ei tohi ebasoodsasse olukorda asetada ravi osutavat liikmesriiki selle tõttu, et pole selge, kas arve tasub patsient või saatev riik.

Tuleb koostada täpne arveldamisreeglite süsteem ja riigiti erinevaid tingimusi tuleb arvesse võtta.

Lisaks sellele tuleb kaitsta siseriiklikke õigusnorme ja need normid ei peaks patsientide suurema liikuvuse tõttu kannatama. Mul on hea meel näha, et seda on tekstis kinnitatud. Tuleviku jaoks on piiriüleste tervishoiuteenuste osutamine järjekordne verstapost teel Euroopa integratsiooni suunas. Mis puutub aga selle rakendamisse, siis tuleb pöörata suurt tähelepanu selle tagamisele, et patsientide parem liikuvus ei vii terviseturismi.

Esko Seppänen (GUE/NGL), kirjalikult. – (FI) Sellises liikmesriigis nagu Soome, kus vaeste inimeste jaoks on geograafia ja keel takistuseks tervishoiuteenuste kasutamisel väljaspool riigi piire, võib selline direktiiv suurendada ebavõrdsust teenustele juurdepääsus. Ainult rikkad saavad valida alternatiivseid teenuseid teistes riikides ning seda tehes õonestavad nad riiklikku tervishoiusüsteemi, mis vaestele on turvavõrguks. Riiklik raha lekib rikastele välismaal pakutavatesse teenustesse. Seega ei saa ma selle direktiivi vastuvõtmist toetada. On ka naeruväärne, et direktiivi õiguslik alus peaks olema siseturu elujõulisus, mitte patsientide õigused.

4. Patsiendi ohutus (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on proua Sartori raport (A6-0239/2009) keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu soovitus, mis käsitleb patsiendi

ohutust, sealhulgas tervishoiuteenustega seotud nakkuste ennetamist ja tõrjet (KOM(2008)0837 – C6-0032/2009 – 2009/0003(CNS)).

Raportöör ei saa siin viibida ja sissejuhatuses asendab teda proua Grossetête.

Françoise Grossetête, *asereportöör*. – (FR) Härra juhataja, jah, ma asendan proua Sartorit, kellel on Itaalias asjatoimetusi, ja annan edasi tema vabandused, kuna ta tõesti tahtis täna siin viibida.

Hakkame rääkima peamiselt meditsiinilistest protseduuridest, sest mõnikord võivad neil patsientide tervisele ohtlikud tagajärjed olla, kas siis ravimite kõrvalmõjude, meditsiinilise vea või ravi ajal saadud nakkuste tõttu.

Nendest ohtudest võime konkreetsemalt ära mainida haiglanakkusi, millesse haigestub üks igast 20 haiglapatsiendist ehk teiste sõnadega 4 100 000 inimest aastas. Euroopa Komisjoni arvud selles teemas on omakorda väga murettekitavad.

Kõrvaltoimeid esineb Euroopa Liidu liikmesriikides 8–12 protsendil haiglapatsientidest. See annab iga aasta kokku peaaegu 7–15 miljonit haiglapatsienti, kelle hulka võib lugeda umbes 37 miljonit patsienti, kes kasutavad esmast arstiabi.

Haiglanakkused üksi mõjutavad keskmiselt ühte igast 20 haiglapatsiendist, mis teeb aastas kokku üle 4 miljoni patsiendi. Kokku põhjustavad haiglanakkused Euroopas igal aastal umbes 37 000 inimese surma.

Et täita eesmärki vähendada neid nakkusi aastaks 2015 900 000 juhtumi võrra – teiste sõnadega 20% võrra – kutsutakse liikmesriike ja Euroopa asutusi üles vajalikke meetmeid rakendama.

Raport soovib eriti järgmist: tervishoiutöötajate ja parameedikute harimise ja koolitamise edendamist, pöörates erilist tähelepanu haiglanakkustele ja neid põhjustavate viiruste viirusevastastele ravimitele vastupanuvõimele; sellest probleemist teadlikkuse suurendamine patsientide hulgas, paludes komisjonil koostada patsientide jaoks dokument vastavalt 2003. aastal Maailma Tervishoiuorganisatsiooni koostatud haiglanakkuste vältimise käsiraamatule; selles valdkonnas uuringute toetamine, pöörates erilist tähelepanu uutele tehnoloogiatele, nanotehnoloogiatele ja nanomaterjalidele; ning õdede ja nakkustõrjele spetsialiseerunud õdede arvu suurendamine.

Kokkuvõttes on oluline, nagu ka tekst rõhutab – ja proua Sartori on selle punkti osas väga pealekäiv olnud – patsiente sellel teemal rohkem harida.

Komisjonilt tuleb nõuda patsientidele suunatud dokumendi koostamist haiglanakkuste vältimise kohta ja nõuda, et see esitataks parlamendile ja nõukogule. Komisjon peaks nägema ette ka liikmesriikide ja Euroopa Liidu poolt selles valdkonnas saavutatud edusammude jälgimise kolme aasta jooksul.

Näiteks Prantsusmaal läbi viidud uuringust selgus, et 83% küsitatud inimestest on haiglanakkustest kuulnud ja et need ohud on Prantsusmaa inimeste jaoks põhiliseks mureks, kui nad haiglasse võetakse. Teisest küljest ei tunne üldsus, et neid on piisavalt teavitatud haiglanakkuste põhjustest ja tagajärgedest.

Järgmise paari aasta jooksul peavad haiglanakkuste vältimise püüded pöörama suuremat rõhku tervishoiutöötajate ja ka muude inimeste teavitamisele.

Daniela Filipiová, *nõukogu esistuja*. – (CS) Daamid ja härrad, patsiendi ohutuse ja tervishoiu kvaliteedi valdkond on rahvatervise valdkonnas Tšehhi eesistumise üks peamisi prioriteete. Oleme teadlikud patsientide ohutuse pideva tõstmise tähtsusest ja vastavatest arengutest tervishoiu kvaliteedis seoses piiriülese tervishoiuga.

Nõukogu patsiendi ohutust ja tervishoiu kvaliteeti ning ka haiglanakkuste ennetamist ja tõrjet käsitleva ettepaneku eelnõu põhiline eesmärk on määratleda ühtne lähenemine, mille kohaselt patsiendid saavad ohutult minna kvaliteetsetesse tervisekeskustesse ja milles kõiki seda mõjutavaid tegureid võetakse arvesse.

See algatus tekkis kogu Euroopas avastatud kõrvalnähtude murettekitava kasvu tõttu ning haiglanakkused olid neist kõrvalnähtudest kõige sagedamini esinevate hulgas. See on suur väljakutse, mis on seotud avalikkuse suurenevate ootustega selles valdkonnas, Euroopa vananeva rahvastikuga ning meditsiini ja meditsiiniteaduse üldise pideva arenguga. Haiglanakkused leiavad ka meedias ja poliitikute poolt järjest suuremat tähelepanu.

Need olid põhjused eesistujariik Tšehhi poolt ministrite konverentsi korraldamiseks, mis leidis aset Prahas 15.–16. aprillil loosungi „Bakteriaalsed ohud patsiendiohutusele Euroopas“ all. See keskendus eriti haiglate antibiootikumiprogrammidele, tervishoiusüsteemide parameetrite mõjule antibiootikumiresistentsuse tekkimisel ja haiglanakkustele ning ka haldamisele ja vastutustele selles valdkonnas.

Ent tulgem ettepaneku eelnõu juurde tagasi. Eesistujariik Tšehhi on teadlik, et tervishoiusüsteemide korraldus jääb täielikult liikmesriikide pädevusse. Loomulikult annab see algatus minu arvates sobiva stiimuli tervise ja kodanike elu paremale kaitsele suunatud riiklike poliitikate edasiseks arendamiseks.

Nõukogu üldiselt nõustub vajadusega paremaks koostööks ja koordinatsiooniks selles valdkonnas kõigil tasanditel, st kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa Liidu tasandil, ning ka vajadusega vastavat teavet jagada. Kõrvalnähtudest teavitamise süsteemi loomine kujutab endast seega tähtsat meetet. Süsteem tagab loomulikult immuunsuse, et teavitamist soodustada.

Rõhutatakse ka tervishoiutöötajate paremat koolitamist patsiendiohutuse valdkonnas ja ühtlaste määratluste ja terminite loomist ning võrdlusnäitajaid, mis võimaldavad probleeme kergemini tuvastada. See võimaldab patsiendi ohutuse suurendamiseks ja liikmesriikide vaheliseks lihtsamaks kogemuste ja teabe vahetamiseks mõeldud meetmete ja sekkumiste tõhususe edasist hindamist.

Eesistujariik Tšehhi on praegu nõukogu tööorganites lõpetamas läbirääkimisi ettepaneku eelnõu üle ning üritab sellele käesoleva aasta juunis EPSCO nõukogu kinnituse saada. Loomulikult otsustas nõukogu täpselt selle teema tähtsuse tõttu ka Euroopa Parlamendiga konsulteerida, sest selle arvamus annab käimasolevasse arutellusse märkimisväärse panuse.

Usun täiesti, et nõukogu ja parlament jagavad ühist eesmärki suurendada patsientide ohutust Euroopa Liidus. Selles vaimus kaalub nõukogu ka hoolikalt teie ettepaneku eelnõud käsitlevas raportis sisalduvaid muudatusettepanekuid.

Kokkuvõttes tahaksin veelkord tänada kõiki Euroopa Parlamendi raporti koostamisel osalenuid ning ka raportööri Amalia Sartorit, kes raporti koostas.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõigepealt tahaksin tänada keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni selle toimiku kallal tehtud töö eest ning eriti raportöör preili Amalia Sartorit tema pingutuste eest selles, mis on suurim tervishoiualane prioriteet.

Patsiendi ohutus tähendab kõrvalnähtude vähendamist, mis esinevad kõigis tervishoiuga seotud valdkondades – haiglates, esmatasandi ravis, pikaajalises ravis või kogukonnas.

Hinnanguliselt kannatab umbes 8–12% haiglatesse vastu võetud patsientidest tervishoiuteenuste saamisel kõrvalnähtusid. Need arvud on vastuvõetamatult kõrged. Need maalivad häiriva pildi, mis ei mõjuta mitte ainult patsiente, vaid ka nende perekondi ja sõpru. Lisaks sellele on kõrvalnähtudel suur koorem ka tervishoiualastele eelarvetele ja majandusele üldiselt.

Tervishoiuga seotud nakkused on konkreetne näide väga levinud kõrvalnähtudest. Hinnanguliselt on kogu haiglas viibivate patsientide arv, kes igal aastal Euroopa Liidus vähemalt ühe tervishoiuga seotud nakkuse saab, 4,1 miljonit ehk 1 igast 20 haiglas viibivast patsiendist.

Hinnanguliselt sureb igal aastal nende nakkuste tõttu 37 000 inimest. Loomulikult peame üritama seda olukorda märkimisväärselt parandada.

Liikmesriigid on kõik tunnistanud väljakutset patsientide ohutuse osas ja võtnud kasutusele meetmeid probleemiga tegelemiseks. Ent teame, et 27 liikmesriigis on probleemiga tegelemisel erinevad teadlikkuse, ressursside ja eriteadmiste tasemed.

Tõenäoliselt ei saa kõigi liikmesriigi patsiendid praeguste uuringute tulemustest ja parimate tavade ning eriteadmiste süstemaatilise vahetamisest kasu. Seega tunnen, et patsiendi ohutus on veel üks valdkond, kus Euroopa Liit saab pakkuda tõelist lisandväärtust, et pakkuda kõigile Euroopa patsientidele suuremat ohutust, austades samal ajal loomulikult liikmesriikide vastutust pakkuda oma territooriumitel tervishoiuteenuseid.

Seetõttu esitas Euroopa Komisjon oma teatise ja ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus patsientide ohutuse kohta, mis käsitleb ka tervishoiuteenustega seotud nakkuste ennetamist ja tõrjet. Ootan huviga teie arvamusi.

Antonios Trakatellis, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (EL) Härra juhataja, proua Grossetête ja voliniku poolt tsiteeritud arvud on tõesti rabavad ja näitavad, et paljud patsiendid puutuvad haiglates kokku murettekitavate intsidentidega, millest kõige sagedasemad on tervishoiuga seotud nakkused.

Nakkuste arvu saaks loomulikult oluliselt vähendada; kõigepealt on haiglates tarvis suuremat distsipliini, kuna ühest küljest on inimesi, kes patsiente haiglas külastavad ja võivad alati baktereid kaasa tuua, ning

teisest küljest tuleb rakendada karme hügieenieskirju nii patsientidele kui ka töötajatele ning töötajad vajavad pidevat teavitustööd ja koolitusi tervishoiuga seotud nakkuste alal.

Ent usun, et tänane põhiküsimus seisneb selles, et peaksime koguma täpseid andmeid, kuna haiglad ja kliinikud erinevad isegi ühe riigi siseselt; näiteks peame teadma, kas tervishoiuga seotud nakkused on sagedasemad kirurgilistel patsientidel või sisehaiguste kliinikus, peame teadma bakterite tüve ja resistentsust; kõik need andmed on väga olulised, kui tahame leida põhjused ja tervishoiuga seotud nakkuseid tõhusalt vähendada.

Seega peame täpsemaid andmeid koguma, et tervishoiuga seotud nakkustega tegeleda.

Linda McAvan, *fraktsiooni PSE nimel*. – Härra juhataja, arvan, et see soovitus on väga hea näide Euroopa Liidu poolt tervishoiule pakutavast lisandväärtusest, milles meie piiratud pädevustest hoolimata võib liikmesriikide ekspertide kokkutoomine tõesti inimeste elusid muuta. Nagu proua Trakatellis ütles, on voliniku poolt mainitud arvud arstiabi kõrvalekallete ja tervishoiuga seotud nakkuste kohta üsnagi šokeerivad. Keegi ei tohiks haiglasse minna ja sealt veelgi haigemana välja tulla ning paljud meist teavad inimesi, kellel see probleem on olnud. See on probleem kogu Euroopa Liidus ja seetõttu ongi eriti tähtis, et teie algatus tervishoiuga seotud nakkuste osas läbi läheks.

Arvan, et meil on üksteiselt palju õppida ning saame kindlasti kodanike jaoks paljusid probleeme vältida, kui teeme selle teema nimel koostööd ja toome kokku Euroopa parimad pead.

Teine punkt, millest rääkida tahan, on see, mida meie parlamendi raportis väga lühidalt mainitakse, ehk süstlatorkevigastused. Ma tean, et komisjon on selle teemaga nüüd juba kaua aega tegelenud ja et töötajad ja ametiühingud teevad selles osas koostööd, aga meil on ikkagi olukord, kus süstlatorkevigastused ohustavad hinnanguliselt ühte miljonit töötajat tervishoiusektoris kogu Euroopas. Seda saaks vältida, kui kasutatavad süstlad vahetataks ohutumate vastu.

Proua volinik, loodan, et naasete komisjoni ja et uuel parlamendi istungil esitate ettepaneku süstlatorkevigastuste kohta, mis on väga tähtis paljudele tervishoiutöötajatele ja on meie tervishoiusüsteemis vägagi välditav probleem.

Marios Matsakis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, umbes 10% haiglasse võetud patsientidest ja umbes 15% esmatasandi arstiabi saavatest patsientidest Euroopa Liidus puutuvad kokku mingisuguse kõrvalekalletega, mis ulatuvad kergest täielikust ravitavast olukorrast eluohtliku või surmava juhtumini. Teiste sõnadega, umbes üks neljast patsiendist kannatab kahju ravi tõttu, mitte haiguse tõttu. Statistika on veelgi dramaatilisem, kui arvestame, et tervishoiuga seostatavate surmajuhtude arv Euroopas on peaaegu kaks korda kõrgem kui liiklusõnnetustest põhjustatud surmajuhtude arv.

Preili Sartori raport saab asjade parandamiseks palju ära teha, ent nagu alati sõltub iga poliitika edu väga palju selle rakendamisest, ja selles suhtes on riiklikel valitsustel kohustus oma tegudega tõendada, et nad tõesti oma kodanikest hoolivad. Tervishoiusüsteemid, eriti 12 uues liikmesriigis, vajavad paljudel juhtudel täielikku revideerimist, kusjuures erilist tähelepanu tuleb pöörata haiglate struktuurilisele arendamisele, seadmete uuendamisele ja tervishoiutöötajate ajakohastele koolitustele. Sellised muudatused võivad tekkida ainult Euroopa Liidu rahade ja teadmiste abiga ning selline abi tuleks patsientide ohutuse nimel kiirelt kättesaadavaks teha.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Avatud tervishoiu näol on tegemist esmatahtsa hüve ja õigusega. Tervishoiuteenuste tulemusel saadud nakkusest põhjustatud 37 000 surmajuhtumi arv aastas on liiga suur ja me ei saa omale Euroopa kodanikena seda lubada ega sellega leppida. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peavad Euroopa Liidu institutsioonid ja eeskätt komisjon võtma endale selles valdkonnas olulise rolli andmete ja parimate tavade levitamise edendamisel.

Pean rõhutama vajadust pakkuda konkreetseid ja kiireloomulisi lahendusi nosokomeaalsete nakkuste otsustavaks ja püsivaks vähendamiseks Euroopas. Toetan siinjuures raportööri poolt tehtud ettepanekuid sellesse raportisse.

Daniela Filipiová, *nõukogu eesistuja*. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin kõiki parlamendiliikmeid tänada nende kommentaaride, soovitude ja tähelepanekute eest. Pean ütlema, et mul on hea meel kuulda, et põhimõtteliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused selles osas kattuvad. Nõukogu kaalub loomulikult kõiki Euroopa Parlamendi muudatusettepanekuid hoolikalt ja otsustab vastavalt sellele, kas ühendada need ettepaneku eelnõu lõplikku versiooni või mitte.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Härra juhataja, tänane arutelu illustreerib parlamendi suurt huvi ja muret patsientide ohutuse suhtes. See saadab välja ka signaali, et see on Euroopa Liidu lisandväärtuse jaoks suure potentsiaaliga valdkond.

Komisjon enamjaolt tervitab esitatud muudatusettepanekuid: näiteks tervitame ettepanekut, et liikmesriigid määraks pädevad ametiasutused patsientide ohutuseks erinevatel riikliku ja kohaliku valitsuse tasemetel. See peegeldab fakti, et mõned liikmesriigid on tervishoiusüsteemid üle andnud. Nõustume ka sellega, et andmete kogumise ulatus ja maksumus ei tohi oodatavate kasude suhtes ebaproportsionaalne olla.

Seoses tervishoiuga seotud nakkustega esitatud muudatusettepanekutega tervitame sätet tervishoiutöötajate pädevaks kaitseks. Toetame ka tervishoiuga seotud haigestumuse ja suremuse esile tõstmist ning vajadust värvata rohkem nakkustõrjele spetsialiseerunud õdesid.

Ent pean tõstatama mõned kahtlused ja vastuväited seoses eesmärkide vähendamisega. Mõned on välja pakkunud, et liikmesriigid peaksid pakkuma vajalikke vahendeid kõrvalekallete poolt mõjutatud inimeste arvu vähendamiseks 20% võrra, kaasa arvatud Euroopa Liidus üldiseks vähendamiseks 900 000 juhtumi võrra aastas. Komisjoni arvates ei ole sobilik selliseid eesmarke Euroopa Liidu tasemel püstitada, kuna liikmesriigid on erinevatel tasemetel ning oleks väga raske määrata sobivaid, realistlikke ja saavutatavaid eesmarke, mis neile kõigile sobiks.

Panin väga hoolikalt tähele preili McAvani poolt öeldut süstlatorkevigastuste kohta ja mõtlen välja ettepanekut spetsiaalseks direktiiviks. Minister Filipiová viitas liikmesriikide vastutusele selles valdkonnas. Meie algatus patsiendiohutuse ja tervishoiuga seotud nakkuste osas austab täielikult liikmesriikide pädevust rahastada struktuuri ja pakkuda tervishoiuteenuseid nii, nagu need heaks peavad. Meie ettepaneku eesmärk on aidata liikmesriikidel koostada sobivad ja pädevad strateegiad kõrvalekallete, kaasa arvatud tervishoiuga seotud nakkuste vähendamiseks või vältimiseks tervishoius, kogudes kokku parimad saadaolevad tõendid ja eriteadmised Euroopa Liidus ja toetades komisjoni majandusliku mastaabisäästu saavutamisel selles valdkonnas.

Kui see patsiendiohutuse alane soovitus nõukogus vastu võetakse, märgib see liikmesriikide valitsuste enneolematut poliitilist panust patsiendiohutuse prioritseerimisse oma tervishoiupoliitikas. Igasuguste kõrvalekallete, kaasa arvatud tervishoiuga seotud nakkuste vähendamiseks ette võetud tegevus kõigis tervishoiuga seotud valdkondades ja kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides on meie kõigi ühine eesmärk. See ettepanek võib selle eesmärgi saavutamisel suurt rolli mängida.

Françoise Grossetête, raportöör. – (FR) Härra juhataja, kõigepealt tahan tänada kõiki liikmeid, kes proua Sartori raporti osas sõna on võtnud. Tahaksin tänada neid nende tehtud ettepanekute eest.

Tahaksin samuti öelda proua Vassilioule, kes ei näi jagavat proua Sartori raportis esitatud koguseliselt määratletud eesmarke, et võtame loomulikult tema märkust arvesse, ent igal juhul on oluline, et annaksime oma parima kõrge kaitsetaseme tagamiseks nii patsientidele kui ka tervishoiutöötajatele. Ja kuigi ei ole soovitatav saada koguseliselt määratletud ettepanekut, arvestades Euroopa Liidus pakutavate tervishoiuteenuste mitmekülsust, usun, et meile on täpselt sama tähtis anda oma parim tagamaks parim võimalik ohutustase.

See on Euroopa Liidu lisandväärtus.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub täna kell 12.00.

5. Euroopa tegevus haruldaste haiguste valdkonnas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on härra Trakatelliise raport (A6-0231/2009) keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel, ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu soovitus, mis käsitleb Euroopa tegevust haruldaste haiguste valdkonnas (KOM(2008)0726 – C6-0455/2008 – 2008/0218(CNS)).

Antonios Trakatellis, raportöör. – (EL) Härra juhataja, see nõukogu soovitus tuli vägagi õigel ajal, sest kooskõlastatud tegevus haruldaste haiguste valdkonnas on väga vajalik nii Euroopa Liidu kui ka riiklikul tasemel.

Kuigi iga haruldase haiguse esinemissagedus on väga madal, mõjutab see ikkagi miljoneid inimesi Euroopa Liidus, kuna neid haigusi mõõdetakse tuhandetes. Ent parlamendi poolt vastu võetud ettepanek ei olnud

oma praeguses vormis piisav ja sellest ei olnud võimalik elujõulist programmi koostada. Seda seetõttu, et see ei kirjelda, vähemalt üldiselt, ei Euroopa Liidu poolset rahastamist ega liikmesriikide või muude organisatsioonide poolset kaasrahastamist.

Seega ei ole võimalik edendada haruldaste haiguste teatud vajalikke aspekte, nimelt eksperdikeskuste võrgustike loomist, haiguste kataloogimist, andmete kogumist, vajalikke eriuuringuid ja nii edasi. Tekst palub komisjonil rakenduseettepanekut viis aastat pärast vastuvõtmist, mis on pikk aeg, mille jooksul ei saa praktiliselt mitte midagi teha, kuna ei pakuta rahastamist.

Seega pakun raportööri välja, et komisjonil palutaks esitada rakenduseettepanek hiljemalt 2012. aasta lõpuks, sest selleks kuupäevaks saadakse liikmesriikidelt vajalikud andmed eksperdikeskuste kohta ja eriteadmised haruldaste haiguste kohta.

Selles rakenduseettepanekus tuleks täpsemalt ära mainida rahastamine ja kaasrahastamine järgmistes valdkondades.

Esiteks epidemioloogiliste andmete kogumine ja haruldaste haiguste kataloogi koostamine, sest see on vajalik selge pildi saamiseks nende haiguste valdkonnast Euroopa Liidus.

Teiseks, vajalike võrgustike loomine.

Kolmandaks, lisaks olemasolevatele eksperdikeskustele uute keskuste loomine liikmesriikides, kus selliseid keskusi ei ole, olemasolevates keskustes professionaalidele spetsiaalsete koolituskursuste loomine, ekspertide ja professionaalide koondamine olemasolevate teadmiste edendamiseks vajalike tingimuste loomiseks ja diagnostikavahendite uurimiseks ning haruldaste haiguste ja eriti geneetiliste haiguste testimine.

Peaksime seda nõukogu soovitus võtma kui tegevuskava abistavate tingimuste loomiseks haruldaste haiguste valdkonnas. Peaksime samuti mõistma, et see on üldist laadi, ent tahaksin veelkord rõhutada, et tõhusaks ja edukaks rakendamiseks peab ettepanek olema täpsem ja nägema ette konkreetse ajakava ja rahastamise.

Üks oluline aspekt haruldaste haigustega võitlemisel on patsientide liikuvus. Seda on juba Bowise raportis uuritud ja usun, et patsientide liikuvus on siin täiesti õigustatud, kuna ei ole spetsiaalseid keskusi või eksperte, kes suudaksid patsiente kõigis liikmesriikides ravida. Seetõttu on siinkohal väga vajalik näha ette patsientide ja tervishoiutöötajate liikuvust, et mõned saaksid eriteadmisi omandada ja teised oma kogemusi edasi anda.

Lõpetuseks ütlesin, et haruldaste geneetiliste haiguste osas on teadustöö ja innovatsioon väga vajalikud, et suurendada diagnostiliste testide arvu.

Suurem osa raportist puudutab ravi, diagnoosi, eriteadmiste omandamist ja keskuste ning võrgustike loomist. Üks punkt puudutab ka ennetamist. Geneetiliste haiguste ennetamine on praegusel ajal võimalik katseklaasiviljastamise ja siirdamiseelsete testide kombinatsiooni abil. Kuna see on soovitus, ei ole see liikmesriikidele kohustuslik. Raportikohaselt viiakse seda läbi ainult neis liikmesriikides, kus õigusaktid seda lubavad, ning nende inimeste vabal tahtel ja valikul, kes seda geneetilist nõustamist järgida soovivad, ning seega ei ole ma nõus, et see on vastuolus subsidiaarsuse põhimõttega seoses olemasolevate andmetega.

Daniela Filipiová, nõukogu eesistuja. – (CS) Volinik, daamid ja härrad, haruldased haigused on ohtlikud ja väga keerukad haigused, mis on eluohtlikud või põhjustavad kroonilisi puudeid. Hoolimata nende madalast esinemissagedusest on Euroopa Liidus selliste haigustega patsientide arv suhteliselt kõrge, mistõttu on tarvis Euroopa Liidu tasemel ühistegevust. Need on ka põhjused, miks haruldaste haiguste valdkond on Euroopa Liidu tervishoiustrateegia põhisuund.

Eesistujariik Tšehhi usub, et kui nõukogu võtab vastu ettepaneku eelnõu Euroopa tegevuse kohta haruldaste haiguste valdkonnas, toimub suuri arenguid ja täiustusi haruldaste haiguste diagnoosimises, mis praegu on haruldaste haiguste loomu tõttu problemaatiline. Tingimused muutuvad paremaks ka selles valdkonnas väga vajaliku teadmiste ja kogemuste vahetamise alal.

Nendel põhjustel on eesistujariik Tšehhi võtnud ka aktiivse lähenemise eelnõualastes läbirääkimistes, kandes edasi 2008. aasta detsembris EPSCO nõukogus Prantsuse eesistumise poolt tehtud tööd ja läbi viidud arutelusid.

Usun, et Euroopa Parlament ja nõukogu jagavad selles osas sarnaseid vaateid. Algatus on vajalik, kuna see peaks praegust olukorda parandama miljonite patsientide jaoks, kes nende haiguste käes kannatavad, ning peaks kaasa tooma rohkem võimalusi saada pädevat ravi ja arusaadavat teavet.

See tuleks saavutada näiteks haruldaste haiguste üldiste määratluste loomisega, Orphaneti võrgustiku põhjal Euroopa Liidu tegevuste edasise arengu kaudu, Euroopa teadustöö koordineerimisega, kaasa arvatud kolmandate riikidega koostöö tegemisega, eksperdikeskuste loomise ja toetamisega ning Euroopa haruldaste haiguste viitevõrgustike loomisega. Nõukogu tunnustab ka iseseisvate patsiendiorganisatsioonide põhirolli riiklike poliitike arendamisel ja rakendamisel haruldaste haiguste valdkonnas.

Eesistujariik Tšehhi on praegu nõukogu tööorganites lõpetamas läbirääkimisi ettepaneku eelnõu üle ning üritab sellele käesoleva aasta juunis EPSCO nõukogu kinnituse saada. Ent selle teema tähtsuse tõttu on nõukogu otsustanud ka sel juhul Euroopa Parlamendiga konsulteerida ning kaalub kindlasti parlamendi arvamust.

Tahaksin lõpetada, tänades taas kõiki, kes Euroopa Parlamendi raporti koostamises osalesid, ning eriti raportööri Antonios Trakatellist selle koostamise eest.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Härra juhataja, tahaksin tänada kõiki auväärseid liikmeid, kelle parlament kaasas töösse nõukogu soovitusel ettepaneku osas haruldaste haiguste valdkonnas.

Tahaksin eriti tänada raportööri rektorit Antonios Trakatellist arutelude koordineerimise ja loomulikult ka tema raporti eest.

Haruldased haigused, mis eraldi mõjutavad väga väikest arvu inimesi ja millest enamik on geneetilised haigused, võivad põhjustada surma või kroonilist puuet. Ent isegi kui iga üksiku haigusjuhtumi esinemissagedus võib olla väga madal, mõjutavad need haigused mingil määral üldiselt umbes 6% kogu Euroopa Liidu rahvastikust.

See tähendab, et haruldased haigused mõjutavad või võivad mõjutada Euroopa Liidus 29–36 miljonit inimest. Ent kuna iga haigus on haruldane, ei ole kõigil liikmesriikidel vahendeid nende diagnoosimiseks ja patsientide ravimiseks. See on seega suurepärane näide tervishoiusektorist, kus Euroopa saab anda lisandväärtust, mistõttu komisjon ongi selle strateegilise tegevuse heaks kiitnud.

Euroopa strateegiat täiendab ettepanek nõukogu soovituseks tegevuste kohta liikmesriikides. Selle soovitusel eelnõu eesmärk on aidata liikmesriikidel tegeleda haruldaste haigustega tõhusamalt, edukamalt ja globaalsemalt. Üks oluline valdkond tegevuseks on eriteadmiste kogumine Euroopa viitevõrgustike kaudu. Need võrgustikud võivad lisada väärtust liikmesriikide tegevusele haruldaste haiguste ja muude juhtumite alal. Need võivad ka soodustada oskusteabe ja eriteadmiste vahetamist ja vajadusel ka patsiente juhendada selle osas, kuhu nad pöörduma peaks, kui need eriteadmised nendeni ei jõua.

Komisjoni direktiivi ettepanek patsiendiõiguste kohta piiriüleses tervishoius hõlmab erisätteid patsientide liikuvuse toetamiseks ja õigusliku raamistiku esitamiseks Euroopa viitevõrgustikele.

On veel palju mooduseid, kuidas Euroopa tegevus saab liikmesriike haruldaste haigustega võideldes toetada, näiteks haiguste täiustatud tuvastamise ja eristamise abil, haruldaste haiguste uurimise abil ja näiteks selliste mehhanismide loomise abil harva kasutatavate ravimite määrus.

Seega tänan parlamenti toetuse eest selle raportiga kaetud suurele teemavalikule. Ootan teie arutelu suure huviga.

Françoise Grossetête, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja. – (FR) Härra juhataja, haruldaste haigustega patsiendid peavad kannatama valediagnoose ja sageli ei saa nad ka ravi.

Nende haiguste harukordsus on väljakutseks nii teaduslikust kui ka majanduslikust vaatenurgast. Olles olnud harva kasutatavate ravimite määruise raportöör kümme aastat tagasi, tean, et neid patsiente on liiga vähe, et teema muutuks kohalikuks või piirkondlikuks, ning kuidas teistest küljest on neid haigusi liiga palju, et neid tervishoiutöötajatele õpetada. Eriteadmised on seega harvad.

Vajalik reaktsioon hõlmab Euroopat ja meie tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon toetab härra Trakatellist tema soovis tugevdada teadustööd ja ennetamist. Kuidas saame näiteks paarile, kelle lapsed põevad tsüstilist fibroosi ja kes tahavad kolmandat last saada, keelata teadustöö arenguid, vältimaks seda, et ka kolmas laps võiks sama haigust põdeda? Seetõttu vajavadki patsiendid rohkem koordineeritust, ohutust ja selgust. Need on olulised küsimused, mis vastavad Euroopa kodanike nõudmistele tervise eest seisvale Euroopale.

Peter Liese, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Härra volinik, haruldasi haigusi põdevate patsientide aitamise on juba pikka aega olnud Euroopa Parlamendi põhimure. Haruldaste haigustega patsiendid – nagu juba

öeldud – vajavad Euroopa toetust. Riiklikest pingutustest selles valdkonnas ei piisa. Kuna need haigused on nii haruldased, ei ole nende jaoks igas liikmesriigis keskuseid ja eksperte. Teadustöö jaoks – ja see on väga tähtis punkt – vajate teatud arvu patsiente, et haigust üldse uuritaks ja et oleks võimalik uusi raviviise välja töötada. Sama kehtib ka uute ravimite arendamise kohta. Proua Grossetête rääkis harva kasutatavaid ravimeid käsitlevast määrusest, mis on väga tähtis.

Komisjoni algatus, volinik, on väga oluline. Meie Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide Fraktsioonis toetame teid selles täielikult ning toetame ka härra Trakatelli poolt selles raportis esitatud paljusid täiendusi. Pean aga oma fraktsiooni nimel ütlema, et härra Trakatelli raportis on üks muudatusettepanek, mis sellele patsientide aitamise põhieesmärgile vastu käib.

Muudatusettepanek 15 räägib sellest, kuidas geneetilisi haigusi tuleks vältida ja need välja juurida selliste meetmete abil nagu geneetiline nõustamine ja embrüote valik. See sõnastus on paljusid inimesi šokeerinud, ja mitte ainult eetikaeksperte ja puuetega gruppide esindajaid, vaid ka teadlasi. Euroopa Inimesegeneetika Ühing kutsub meid üles muudatusettepanekut 15 tagasi lükkama. Nad toovad võrdlusi eelmise sajandi esimese poole eugeenikaga.

Poliitika ei tohiks survet avaldada. Poliitiline eesmärk ei tohiks samuti valitseda geneetilise nõustamise üle. Seega peaksime muudatusettepaneku 15 tagasi lükkama. Peaksime hääletama selle raporti poolt – tingimusel, et muudatusettepanek 15 tagasi lükatakse –, kuna see on mõistlik raport. Muidu on see väga problemaatiline. Peaksime haruldaste haigustega inimesi aitama, mitte panema neid tundma end nõuete juures üleliigsetena.

Dorette Corbey, *PSE fraktsiooni nimel.* – (NL) Olen härra Trakatelli tema hea raporti eest tänulik. Kui on olemas üks valdkond, kus koostöö Euroopas on kasulik ja annab lisandväärtust, siis on see kindlasti haruldaste haiguste valdkond. Haruldaste ainevahetushaiguste, lihashaiguste ja ka haruldaste vähivormide korral on praktiline ja kasulik teha koostööd, et vahetada teavet ravitehnikate kohta, ja ühendada jõud. See kõik on väga tähtis. Teave tuleb samuti teha kättesaadavaks ning Trakatelli raport sätestab kõik need teemad.

Tahaksin tõmmata teie tähelepanu kolmele teemale. Esiteks, patsientidel peab Euroopas valik olema. Viimastel aastatel oleme näinud järjest paremini organiseeritud patsientide grupe, kes tunnevad ka Euroopat ja Brüsselit. See on poliitikutele väga tähtis ja informatiivne, sest paljude jaoks neist on haruldased haigused loomulikult üsnagi tundmatud. Seetõttu on hea määratleda, kuidas neid patsientide organisatsioone rahastada, ning on väga tähtis tagada, et neid organisatsioone rahastataks iseseisvalt ja et need ei sõltuks vaid ravimitööstusest. Sellepärast argumenteeringi ma nende patsientide organisatsioonide rahastamise poolt.

Teiseks, haruldaste haiguste ravimite ehk n-ö harva kasutatavate ravimite arendamine on väga tähtis. Sellepärast ongi meil direktiivid, et oleks hea pöörata mõningat tähelepanu ka uurimisele, kas see tegelikult toimib ka.

Kolmandaks, see on vastuoluline teema, mida ka härra Liese on käsitlenud. Paljud haruldased haigused on pärilikud. Teadustöö ja embrüo valik võivad palju kannatusi ära hoida, ent liikmesriikidele peab jääma võim otsustada lõplike ravide üle, nagu eelsiirdamine ja embrüo valik. Toetame muudatusettepanekut 15, ent tahame kustutada viite haiguste väljajuurimisele. See termin loob väga ebameeldivaid assotsiatsioone, nagu härra Liese juba ütles. Peame samuti oluliseks seda, et ravi oleks vabatahtlik ja et see peaks leidma aset riiklike valitsuste poolt määratud piirides. Kui need tingimused täidetakse, oleme muudatusettepaneku poolt ja kutsume kõiki üles neid toetama, ent viide haiguste väljajuurimisele tuleks kustutada. Nendel tingimustel saame raportiga täielikult nõustuda ja olla entusiastlikud härra Trakatelli töö üle. Tänan teid tähelepanu eest.

Frédérique Ries, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FR) Härra juhataja, tahaksin tänada meie raportööri härra Trakatelli ning vabandada arutelule hilineamise eest, sest võtsin vastu külaliste gruppi, kes on minu hilineamise põhjus.

Haruldaste haiguste teemal peetud arutelul, mille korraldasin parlamendis eelmisel aastal koos Eurordisega – Euroopa patsientide ühendusega – tõin välja, et oli Euroopa otsus asetada lattu väga kõrgele nende patsientide jaoks, kes kõik oma lootused teadustööle panid, ja seda on meie raportöör teinudki, parandades oluliselt komisjoni teksti.

Iga riigi väike patsientide arv ja väikesed teadmised kogu Liidus teevad haruldased haigused suurepäraseks näiteks, mille puhul Euroopa tasandil kooskõlastatud tegevus on hädavajalik. Meie ühine soov on saada rohkem teadmisi nende haiguste kohta, parandada nende diagnoosi ja ravi ning pakkuda paremaid tervishoiuteenuseid nii patsientidele kui ka nende perekondadele.

Loomulikult jäävad ka ajakava ja rahastamise küsimused. On mitmeid võimalusi ning me uurime neid. Lisaks Euroopa Liidu või liikmesriikide poolt antud finantsidele on samuti kasulik leida teisi rahastamisallikaid. Üks võimalus, mis paljudes liikmesriikides hästi toimib, on avaliku ja erasektori partnerlus.

Oleksin enda peale pahane, kui ei mainiks siin ka kodanike tegevuste poolt antavat märkimisväärset rahalist toetust: *Téléthon* Prantsusmaal ja *Télévie* Belgia prantsuskeelses osas. Viimane on võimaldanud ei rohkem ega vähem kui teadusuuringute eelarve kahekordistamist – ütlen möödaminnes, et ihnsa eelarve: 13 eurot aastas kodaniku kohta, võrreldes 50 euroga Prantsusmaal ja 57 euroga Saksamaal, tuues vaid kaks näidet.

Härra juhataja, ma lõpetan nüüd. Miljonid patsiendid üle kogu Euroopa jälgivad meid. Tahe on olemas. Nüüd peame tagama, et see on rohkem kui vaid heade kavatsuste kataloog. Üks asi veel: Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsioon toetab muudatusettepanekut 15.

Hiltrud Breyer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, ei ole vaja öeldagi, et toetame haruldaste haigustega inimeste aitamist. Kui see on öeldud, on muudatusettepanek 15 eetilisele vaatenurgast täiesti vastuvõetamatu.

Euroopas ei tohi enam kunagi olla arutelu selle üle, kelle elu on elamist väärt ja kelle oma mitte. Euroopas ei tohi lapsevanematel olla mingit poliitilist ega sotsiaalset survet teadlikult otsustada puudega lapse saamise vastu. Embrüote valik tähendaks eetiliste tammide avamist. Sellel põhjusel peamegi selle muudatusettepaneku tagasi lükkama. Ei piisa vaid sellest, kui eemaldada sõna „välja juurida“, mis on tegelikult, kurb küll, kooskõlas fašistliku keelekasutusega. Selle tegemine tähendaks, et peaksime ikkagi tegelema embrüote valikuga. Oleks väljakannatamatu, kui see muudatusettepanek ja selle idee embrüoid valida saaksid nurgakiviks Euroopa uuele eetikale.

Peame geneetilisele diskrimineerimisele kindlameelselt vastu seisma. Seega tuleb muudatusettepanek 15 täielikult tagasi lükata. Muidu oleks meie fraktsioon kahjuks sunnitud selle raporti vastu välja astuma hoolimata sellest, et ülejäänud osa sellest on vägagi positiivne.

Philip Claeys (NI). – (NL) Trakatellise raport viitab mitmetele puudujääkidele nõukogu soovitusel ning need tähelepanekud on minu arvates õiged. Muide, ka mina olen veendunud, et Euroopa Liidu koordineeritud lähenemine haruldaste haiguste valdkonnas on vajalik. Ent soovitusel ega raportis ei mainita arengumaadest tulevate haruldaste haiguste aspekti.

Seega näeme näiteks tuberkuloosi tagasitulekut, mis on haigus, mis hiljuti oli veel täielikult või peaaegu täielikult Euroopast kadunud ja mida nüüd massirändega taas sisse tuuakse. Ka siin vajatakse seega kiiret tegevust konkreetsete ohuvaldkondade vormis, vahetades teavet, viies läbi kohapealseid kontrolle, kui ületatakse ühenduse välispiire jne. Loomulikult on väga tähtis, et rahvatervise poliitika tuleks enne poliitilist korrektsust.

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, meie eesmärk on teha koostööd saavutamaks parimad tingimused tervishoiuteenuste pakkumiseks Euroopas. Eriti riigipiiride lähedal asuvates Euroopa Liidu maapiirkondades – näiteks minu kodus suuremas piiriüleises piirkonnas Saksamaa, Belgia, Luksemburgi ja Prantsusmaa vahel – on patsientide liikuvuse edendamine, mille üle just arutasime, eriti tähtis alustala tervishoiuteenuste pakkumise parandamisel ja tõhustamisel. Ent kõiges, mida teeme, peame kinni pidama liikmesriikide eetilistest standarditest. See kehtib DNA analüüsi puhul täpselt samamoodi nagu kunstlikule viljastamisega puhul ning kehtib ka haruldaste haiguste, härra Trakatellise raporti teema juures. Haruldased haigused vajavad tugevamat poliitilist võrgustikku, et parandada teadustööd ja ravi, kuna ettevõtted eelistavad investeerida suurtesse turgudesse.

Inimeste tervise eest võitlemisel ei tohi me üritada haruldasi haigusi välja juurida näiteks embrüote valimise teel. On ju siin teemaks ikkagi inimeste ravimine. See üks element toob täiesti vale pöörde raportisse, mis muidu on mõistlik, ning see on moraalselt riskantne. Muudatusettepanek 15 ei ole keskmeks ravimine, vaid valimine. Kes otsustab, milline elu on elamist väärt? Kas usume, et ennetamine tähendab elu ennetamist? Ma ei usu. Minu riigis ja ka paljudes teistes liikmesriikides on siirdamiseelne diagnoos keelatud, ja heal põhjusel. See, et ametlikud Euroopa dokumendid võivad kasutada selliseid mõisteid nagu välja juurimine ja tervete embrüote valimine ilma häbenemata, on minu arust šokeeriv ja vastupidine meie eesmärgile aktsepteerida ja integreerida puuetega inimesi meie ühiskonda.

Palun teil hääletada muudatusettepaneku 15 kui väga tähtsa teema vastu, nii et see, mis muidu on härra Trakatellis nii mõistlik raport, saaks ka suure hääleteenamuse.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Leian, et kooskõlastatud tegevused Euroopa Liidu ja liikmesriikide tasandil haruldaste haiguste valdkonnas on absoluutselt hädavajalikud. Toetan raportööri seisukohta, et käesolev nõukogu soovitus ja tegevuskava sellel praegusel kujul on ebapiisav ning selle alusel ei ole võimalik luua Euroopa Liidus toimivat programmi. Puuduvad täpsemad ettepanekud ja konkreetsete rakendamise tähtajad.

Kindlasti ei ole antud valdkonnas võimalik saavutada läbimurret ka ilma Euroopa Liidu ja liikmesriikidepoolsete pingutuste ja rahastamiseta. Leian, et haruldased haigused peavad Euroopa tasandil tingimata muutuma erilise tähelepanu objektiks ning meil tuleb igati arvestada nende mitme miljoni kodaniku konkreetsete vajadustega, mis võimaldaks neile tulevikus tagada inimväärse elu. Ei ole nõus eelkõneleja Claeysi väitega, et tuberkuloos tuleb meie liikmesriikidesse kolmandatest riikidest. Ei nõustu sellega. Tuberkuloos tuleb koos vaesusega ja kodutusega. Ja madalama elatustasemega liikmeriikides ei ole see haigus täna tavaline.

Daniela Filipiová, nõukogu eesistuja. – (CS) Daamid ja härrad, tahaksin kõiki parlamendiliikmeid tänada nende kommentaaride, soovitude ja tähelepanekute eest. Mul oli hea meel kuulda, et põhimõtteliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused selles osas kattuvad. Loomulikult pean ma nõustuma raportööri härra Trakatelli väitega, et eelnõu kehtib haigustele, mis võivad olla haruldased, ent mõjutavad tuhandeid inimesi. Minu arvates on oluline öelda, et selles valdkonnas saavad liikmesriikide vaheline koordineeritus ja koostöö patsientidele kasu tuua tänu spetsiaalsetele keskustele, kus võivad tekkida rahalised tulud mastaabisäästust, millest volinik Vassiliou just rääkis. Nõukogu kaalub loomulikult hoolikalt kõiki Euroopa Parlamendi muudatusettepanekuid ning hindab selle põhjal nende hõlmamist ettepaneku eelnõu lõplikku versiooni.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänane arutelu näitas kõrget huvi selle rahvatervise tähtsa osa vastu.

Euroopa tegevus haruldaste haiguste valdkonnas on teema, mis on saanud üldise nõusoleku kõigis asutustes, ning olen parlamendile tänulik selle algatuse toetamise eest.

Haruldased haigused tunnistatakse vastuvaidlematult rahvatervise osaks, millele 27 erinevat riiklikku lähenemist oleks ebasobiv ja ebapiisav. See soovitus võimaldab meil tegeleda konkreetsete haruldaste haigustega seotud probleemidega ja üritada parandada nende poolt mõjutatud inimeste elusid. Lisaks patsientidele endile mõjutab see tegevus ka nende sugulasi ja sõpru.

Saavutame selle suures osas nii, et soovime liikmesriikidel haruldaste haiguste osas arendada plaane ja strateegiaid ning loome Euroopa viitevõrgustikke.

Mis puutub rektori Trakatelli ettepanekusse, et koostame ja esitame raporti soovitude tulemuste kohta 2012. aasta lõpuks, siis sellele meil vastuväiteid ei ole ning peame seda meeles.

Lubage mul nüüd pöörduda kahe või kolme viite poole, mis auväärsed liikmed esitasid. Kõigepealt lubage mul viidata muudatusettepanekule 15 ja öelda, et tahan rõhutada seda, et eetikaküsimused jäävad väljapoole Euroopa Liidu pädevust. Seda eriti praegusel juhul, liikmesriikide juriidiliste erinevuste tõttu sõelumises ja eetilistes valikutes, mis tuleb selle teabe põhjal teha.

Viidati rahastamise vajadusele. Liikmesriigid peaksid kaaluma haruldaste haiguste ravi rahastamist. Komisjon loodab, et need ettepanekud aitavad selliste investeeringute tähtsust rõhutada ja aidata ka parimal moel ära kasutada Euroopa koostöö kaudu saadavaid finantse.

Seoses ühendusepoolse täiendava rahastamisega tulenevad praeguse tervishoiuprogrammi piirangud parlamendi ja nõukogu poolt määratud üldisest rahanduslikust perspektiivist. Kui parlament tunneb, et haruldaste haiguste rahastamiseks on tarvis ühenduse finantse, siis peab parlament sellega eelarvetoimingute kaudu tegelema.

Proua Corbey viitas ka abile, mida peame patsiendigruppidele andma. Komisjon nõustub patsiendigruppide tähtsusega. Teeme nendega tihedat koostööd, eriti Eurordisega. Korraldasin hiljuti ühe raamatu esitluse, mis sisaldas 12 000 patsiendi tunnistusi. See kodanike hõlmamine on oluline osa tööst selles valdkonnas.

(EL) Härra juhataja, tahaksin lõpetada, tuues välja, et patsientidele spetsiaalsetele tervishoiuteenustele parema juurdepääsu võimaldamise, tõhusa ravi uurimise ja arendamise toetamise ning piiriülese koostöö abil loodame, et patsiendid leiavad vajalikud spetsialistid kergemini.

Antónios Trakatellis, raportöör. – (EL) Härra juhataja, olen väga tänulik kaasliikmetele nende kommentaaride eest, nõukogule selle kommentaaride eest ja volinik Vassilioule tema kõne eest. Tema näitas, et on väga

avatud ja valmis vähemalt vastu võtma muudatusettepaneku, milles kutsume komisjoni üles 2012. aasta lõpuks ettepanekut esitama, et saaksime Euroopas haruldaste haiguste valdkonnas kiirelt edasi liikuda.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub mõne minuti pärast.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Carlo Casini (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) Igasuguste haiguste, kaasa arvatud haruldaste haiguste ennetamine ja ravi vajab avalikelt asutustelt suurt pühendumist, ent ravi ja ennetamine ei saa toimuda sellise kõrge hinnaga nagu kasvõi ühegi inimese ohverdamine, isegi siis, kui seda tehakse teiste heaks. See oleks täielikus vastuolus Euroopa Liidu vaimuga, sest liit asutati inimkonna kõigi liikmete võrdse väärikuse tunnustamise alusel. Embrüote geneetiline diagnoos parimate ja tervete valimiseks, hävitades teised, on lubamatu inimsoovastane diskrimineerimine. Mõned liikmesriigid lubavad seda, ent Euroopa Liit ei saa kuidagi soodustada seaduseid või tavasid, mis seda lubavad.

Sellel põhjusel, hoolimata oma vankumatust soovist võidelda kõigi haiguste vastu, olen vastu tekstile, mille sobivad osad on vastandiks artikli 4 tõsiselt negatiivsele sisule, sest seda muudaks muudatusettepanek 15.

ISTUNGI JUHATAJA: Alejo VIDAL-QUADRAS

asepresident

6. Hääletused

Juhataja. – Jätkame nüüd hääletustega.

(Hääletuse tulemused ja muud andmed: vt protokoll)

- Enne hääletust:

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, enne hääletust, enne nende hääletust härra Casaca raporti üle vastavalt parlamendi kodukorra I lisa artiklile 1, kutsun üles järgneavaks, ja loen I lisa artikli 1 osa: „peab ta juhul kui omab otseseid majanduslikke huvisid kõnealuses küsimuses, sellest koosolekut suuliselt teavitama”.

Härra Casaca raportis heakskiidu andmise kohta hääletame pensionifondide üle. Parlamendis on üle 400 liikme, kellel on pensionifond. Kutsun juhatajat üles paluma liikmeil, kes pensionifondi kuuluvad, seda suuliselt praegu kohe siin istungil ütlema, sest neil on otsene huvi selles, mille üle arutlema hakatakse.

(Aplaus)

Gary Titley (PSE). - Härra juhataja, tõusen püsti, pööramaks tähelepanu meie kodukorra artikli 28 punktile 2, mille kohaselt võivad kõik liikmed parlamendi presidendilt küsida küsimuse ja saada sellele 30 päeva jooksul vastuse. Esitasin 19. märtsil parlamendi presidendile küsimuse. Täna on 23. aprill. Ma ei ole saanud mingit vastust ja tema büroo ei ole vastanud ka mu e-kirjadele.

Tahaksin küsida parlamendi presidendilt, miks ta parlamendi eeskirju ja liikmete õigusi niivõrd põlgab, ning tahaksin, et paluksite tal mulle vastata järgmise 24 tunni jooksul, muidu tõusen homme taas püsti ja küsin sama küsimuse.

(Aplaus)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, on selge, et esimene etapp seisneb selles, et pensionifondi kuuluvad liikmed peavad sellest teada andma, ning samal ajal tähendab see, et nad peaksid härra Casaca raporti üle mitte hääletama, arvestades seda, et raport sisaldab punkte, mis nende isiklike huvidega põrkuvad.

Seega kutsun teid üles Euroopa Parlamendi kodukorda rakendama.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Härra juhataja, praegune teema on kirjalik avaldus 0001/2009, mis sai vajaliku hääletamuse. Tahaksin tänada kõiki kaasliikmeid kõigi kirjaliku avalduse autorite nimel. See ei puutu üldse hääletamisse.

Luigi Cocilovo (ALDE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin vaid välja tuua, et pean härra Cohn-Benditi poolt välja pakutud kodukorra tõlgendamist täiesti põhjendamatuks, sest ta viitab era- ja isiklikele huvidele, mis parlamendi eeskirjade rakendamisega kuidagi seotud ei ole.

Selle tõlgenduse kohaselt, kui liikmed hääletaks Euroopa Parlamendi liikmete uue põhimääruse poolt, mis hõlmas ka viiteid iga liikme hüvitisele, ei oleks ükski liige saanud selles hääletuses osaleda, mistõttu palun selle nõude tagasilükkamist, kuna see on täiesti põhjendamatu.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Härra juhataja, härra Cocilovol on täiesti õigus, et mis puutub pensionifondi, siis tegeleme tõesti erahuvidena. See on eraskeem. Tahaksin väga toetada härra Cohn-Benditi poolt öeldut. Kuna näib, et 478 Euroopa Parlamendi liiget on oma huvide tunnistamiseks liiga arad, võin öelda, et leiate kõik nimed aadressilt <http://www.openeurope.org>.

Nimekirja kuuluvad näiteks nii härra Mölzer, paremäärmuslik radikaal, härra Rübig, konservatiiv, kui ka härra Bösch, eelarvekontrollikomisjoni esimees.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Härra juhataja, loomulikult võime arutelu jätkata. Härra Cohn-Benditi ettepanek on edastatud ja esitatud on palju kommentaare.

Paluksin meil keskenduda sellele, mille üle hääletama hakkame, ehk siis härra Casaca raportile. Hoolimata sellest, kas seda peetakse era- või avalikuks fondiks, käsitleb see raport väga konkreetset teemat, nimelt parlamendi sätestust, esiteks, et sellel ei ole mingit õiguslikku alust saada puudujääkidele hüvitist ja teiseks, et mingit puudujääkide hüvitamist ei hakka toimuma. Fondi jaoks ei ole raha. See ongi põhipunkt ja paluksin siis meil selle üle hääletada.

Gerard Batten (IND/DEM). – Härra juhataja, kas võin vastata härra Cohn-Benditi ja härra Hans-Peter Martini öeldule? Arvan, et on olemas lihtne lahendus. Võin üsnagi rahulolevalt öelda, et olen osaline vabatahtlikus pensioniskeemis koos veel 399 liikmega, ning kavatsen hääletada enda huvide vastu ja maksumaksjate huvide poolt. Lihtne lahendus oleks see, et ka ülejäänud 399 liiget teeksid samamoodi.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra juhataja, rääkides kui pensioniskeemi osaline, tahaksin öelda, et arvestamata fakti, et seda kinnitan, ei usu ma, et rohkem kui 400 liiget tõusevad nüüd püsti ja teavitavad meid sellest, sest kui seda teeme, teeme igasuguse hääletuse täna küll täiesti võimatuks. Tahaksin sellele olukorrale välja pakkuda mõistliku lahenduse. On olemas nimekiri skeemis osalejatest – võiksime selle võtta ja arvan, et sellest piisaks.

Juhataja. – Täna teid väga. Sellest piisab, daamid ja härrad. Jätkame istungiga.

Härra Titley, teie kaebus edastatakse kohe presidendi kantseleisse koos teie palvega, et nad sellele kohe vastaks.

Mis puutub härra Cohn-Benditi küsimusse, siis vastavalt meie kodukorrale on igal parlamendiliikmel loomulikult õigus igal ajal tunnistada isiklikku huvi seoses mõne siin arutletava teemaga. Seega ei ole sellel teemal rohkem midagi öelda; kes tahab, see võib öelda, kes ei taha, võib vaikida.

Nii et loen selle teema lahendatuks.

6.1. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Parlament (A6-0184/2009, Paulo Casaca)

6.2. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Kohus (A6-0151/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.3. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Kontrollikoda (A6-0152/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.4. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Ombudsman (A6-0156/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.5. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Andmekaitseinspektor (A6-0154/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.6. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Eurojust (A6-0161/2009, Christofer Fjellner)

6.7. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Ravimiamet (A6-0162/2009, Christofer Fjellner)

6.8. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Lennundusamet (A6-0163/2009, Christofer Fjellner)

6.9. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Frontex (A6-0166/2009, Christofer Fjellner)

6.10. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (A6-0170/2009, Christofer Fjellner)

6.11. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (A6-0175/2009, Christofer Fjellner)

6.12. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop) (A6-0177/2009, Christofer Fjellner)

6.13. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (A6-0178/2009, Christofer Fjellner)

6.14. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Nõukogu (A6-0150/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.15. ELi ametite finantsjuhtimine ja -kontroll (A6-0148/2009, Christofer Fjellner)

7. Tervitus

Juhataja. – Nüüd tahaksin tervitada Iraagi delegatsiooni nende esimese parlamendikülastuse puhul. Tahaksin neid südamlikult tervitada ka meie parlamentidevaheliste kohtumiste raames.

(Aplaus)

Delegatsiooni juhib härra Khalid Al Attiyah, Iraagi Vabariigi esindajatekogu esimene asepresident.

Mul on suur rõõm rõhutada Iraagis tehtud suuri edusamme turvalisuse ja õigusriigi teemadel, mida tõendavad eelmise aasta jaanuaris korraldatud piirkondlikud valimised, ning loodame, et paljud probleemid ja rasked aastad, mida see riik on pidanud üle elama, saavad varsti ületatud.

Nad võivad olla kindlad, et Euroopa Liit ja parlament on alati nende poolel, aitamaks neil tagada rahu, demokraatiat ja stabiilsust, millele Iraagil on õigus nagu igal teiselgi riigil.

Loodan, et parlamendis peetavad kohtumised on edukad ja et teie siinviibimine võimaldab tugevdada meie parlamente ühendavaid sidemeid.

(Aplaus)

8. Hääletused (jätkamine)

8.1. Rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevad ühiseeskirjad (uuestisõnastamine) (A6-0215/2009, Mathieu Grosch)

8.2. Autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimused (hääletus) (A6-0210/2009, Silvia-Adriana Țicău)

8.3. Rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevad ühiseeskirjad (uuestisõnastamine) (A6-0211/2009, Mathieu Grosch)

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, arvestades sadu hääli, mis meil nüüd on, võiksite võib-olla lihtsalt välja kuulutada, kas see on vastu võetud või tagasi lükatud, mitte lugeda ette üksikuid arve.

Juhataja. – Jah, härra Gahler, tahaksin väga teha nii, nagu soovite, ja olen seda minevikus teinud ka. Täna ma seda ei tee, sest Euroopa Ajakirjanike Liit palus meil hääletuste täpsed tulemused esitada. Kui me seda ei tee, ei saa tulemust nõuetekohaselt peegeldada, ja nad väidavad õigusega, et kui nad ei tea hääletuse tulemusi, ei saa nad anda parlamendi seisukoha osas poliitilist hinnangut.

8.4. Ehitiste energiatõhusus (A6-0254/2009, Silvia-Adriana Țicău)

– Enne hääletust:

Silvia-Adriana Țicău, raportöör. – Härra juhataja, tahaksin vaid öelda, et artikli 7 muudatusettepaneku 57 hääletusnimekirja osas jäävad muudatusettepanekud 106 ja 117 välja vaid siis, kui esimene osa vastu võetakse.

Mis puutub artikli 9 muudatusettepanekusse 102, siis kui kõik need vastu võetakse, jääb välja muudatusettepanek 60. Muidu peaksime hääletama muudatusettepaneku 60 vastava osa üle.

Juhataja. – Tänan teid, proua Țicău, võtame teie tähelepanekut arvesse.

– Enne hääletust muudatusettepanekute 109 ja 124 üle:

Silvia-Adriana Țicău, raportöör. – Härra juhataja, peame hääletama ka muudatusettepanekute 109 ja 124 vastava osa üle.

8.5. Reitinguagentuurid (A6-0191/2009, Jean-Paul Gauzès)

– Enne hääletust:

Jean-Paul Gauzès, raportöör. – (FR) Härra juhataja, tahan teile lihtsalt öelda, et see on tähtis raport, kuna tutvustab Euroopa määrust reitinguagentuuride kohta ning on seega kriisile reageerimise element.

Tahan teile öelda, et täna hommikul võttis COREPER vastu kompromissteksti, mis teile on hääletamiseks esitatud. Et parlamendi hääletus sobiks, oleks teil parem muudatusettepanekud tagasi lükata, välja arvatud hääletused muudatusettepaneku 172 vastavate osade üle. Tahan tänada ka variraportööre härra Pittellat ja härra Klinzi ning kõiki, kes selle tähtsa teema üle on hääletanud.

8.6. Meritsi ja siseveeteedel reisijate õigused (A6-0209/2009, Michel Teychenné)

8.7. Bussireisijate õigused (A6-0250/2009, Gabriele Albertini)

– Seoses muudatusettepanekutega 81 ja 12:

Georg Jarzembowski (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, usun, et meil oli muudatusettepaneku 81 osas suur häälteenamus, tulemusega, et muudatusettepanek 12 langeb välja. Kas võite seda palun veelkord kinnitada?

Juhataja. – Jah, härra Jarzembowski, teil on õigus. Muudatusettepanek 12 jääb välja.

Eva Lichtenberger (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, seda teist muudatusettepanekut võib kindlasti täiendavana vaadata. Vasturääkivusi ei ole. Need kaks muudatusettepanekut ei välista teineteist.

(Kära istungisaalis)

Juhataja. – Kas raportöör härra Albertini võiks meile oma arvamuse öelda?

Gabriele Albertini, raportöör. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, nõustun sellega, mida ütles meie koordinaator härra Jarzembowski: muudatusettepanek 12 jääb välja.

8.8. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaeg (A6-0070/2009, Brian Crowley)

– Enne hääletust:

Sharon Bowles (ALDE). – Härra juhataja, ma ei taha kolleegidele pika hääletuse ajal muresid tekitada, ent hääletusnimekirja on värskest märgitud, et põhjenduse muudatusettepanek 80 jääb välja, kui muudatusettepanek 37 vastu võetakse. Muudatusettepaneku esimene pool on täpselt sama, ent uus osa – teine osa – on ühtlane. Muudatusettepanekut 81, mis on vastav muudatusettepanek artiklile, ei märgita väljajäävaks, kui vastav artikli muudatusettepanek 55 vastu võetakse. Seega soovitan, et hääletaksime lisaks muudatusettepanekule 37 ka 80 üle, kui liikmetele see meeldib – mis on eraldi teema – nagu tundub, et teeme ka muudatusettepanekuga 81.

Juhataja. – Tänan teid, proua Bowles. Peaksime ära kuulama ka raportööri härra Crowley arvamuse.

Brian Crowley, raportöör. – Härra juhataja, ma arvan, et seda ei peaks lisana lisama. Seda tuleks eraldi võtta.

8.9. Intelligentsete transpordisüsteemide maanteetranspordis ja liidesed teiste transpordiliikidega (A6-0226/2009, Anne E. Jensen)

– Enne hääletust:

Alexander Alvaro (ALDE). – Härra juhataja, täie austuse juures, usun, et saavutaksite suure populaarsuse ja seda võetaks vastu suure vaimustusega, kui saaksite hääletamisprotsessi kiirendada.

(Aplaus)

Juhataja. – Tänan teid väga selle nõuande eest, härra Alvaro. On näha, et teil ei ole selles kogemusi.

8.10. Programm Marco Polo II (A6-0217/2009, Ulrich Stockmann)

8.11. Konkurentsivõimeliseks kaubaveoks kasutatav Euroopa raudteevõrgustik (A6-0220/2009, Petr Duchoň)

8.12. Patsiendiõiguste kohaldamine piiriüleses tervishoius (A6-0233/2009, John Bowis)

– Enne hääletust:

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL). – (NL) Tahan tõstatada küsimuse, mis põhineb artikli 168 punktil 2. Meie fraktsioon esitas muudatusettepaneku õigusliku aluse muutmise kohta ning mõned teised fraktsioonid on sama teinud. Muudatus tähendab, et praegu hõlmatakse õiguslikku alusesse ainult artikkel 95 siseturu ja seega ainult majanduslike huvide kohta, ent mitte artiklit 152 rahvatervise kohta, milles alguspunktiks võetakse patsient.

Põhimõtteliselt küsis keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon õiguskomisjoni arvamust, ent arvamust küsiti vaid komisjoni algse ettepaneku alusel. Bowise raportis on nüüd selge, et on tehtud muudatus, millega selles raportis samuti patsiendiõigusi mainitakse, ja seega on õiguslik alus muutunud. Need muudatusettepanekud on aga loetud vastuvõetamatuks ja seega on oluline muudatus, mida parlament teha soovib – ehk teiste sõnadega eksklusiivselt turule orienteerituselt patsiendiõiguste hõlmamiseni – ohustatud. Tahaksin paluda, et raport saadetak tagasi Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile.

Juhataja. – Proua Liotard, hakkame nüüd hääletama muudatusettepaneku 158 üle, mis on tagasilükkamise ettepanek, ja kui selle tulemuse saame, vastan teie tähelepanekule.

Tahaksin teha ettepaneku seoses õiguslikku alust puudutavate muudatusettepanekutega: eesistujariik peab otsustama nende muudatusettepanekute vastuvõetavuse üle, konkreetsemalt muudatusettepanekute 159, 119, 116 ja 125 üle, ent otsus peab loomulikult põhinema direktiivi lõplikul vormil, mis hääletamise käigus muutub.

Seega pakun välja, et hääletus nende muudatusettepanekute vastuvõetavuse üle peaks aset leidma lõpus, sest sellel hetkel on eesistujariigil olemas vajalikud faktid otsustamiseks, kas need on vastuvõetavad või mitte. Muidu peaksime seda praegu ilma piisava teabeta otsustama.

Seega, kui auväärsed esindajad nõustuvad, hääletatakse nende muudatusettepanekute üle lõpus.

Philip Bushill-Matthews, raportöör. – Härra juhataja, olen selle ettepanekuga nõus, ent kas võiksite selguse mõttes mainida neid muudatusettepanekuid, mida õiguslik alus katab – 159, 119 jne? Ja nii edasi peaks hõlmama ka põhjendust, mis on muudatusettepanek 126.

Juhataja. – Seega hääletame 80 vastava komisjoni muudatusettepaneku üle ning oleme teadlikud, et härra Bushill-Matthews soovib esitada suulise muudatusettepaneku muudatusettepanekule 100.

- Enne hääletust muudatusettepaneku 100 üle:

Philip Bushill-Matthews, raportöör. – Härra juhataja, vabandan kolleegide ees, et seda nii hilises etapis tutvustan, aga põhjus selleks on lihtne.

Muudatusettepanek 100 viitab liikmesriikide vastutusele vahetada teavet tervishoiutöötajate suhtes tehtud distsiplinaar- ja kriminaalotsuste kohta. See on vägagi sobilik, ent minu tähelepanu pöördi viimasel hetkel sellele, et seda võib tõlgendada nii, et kui sellised tervishoiutöötajad osaleksid näiteks liiklussüütegudes, siis oleks liikmesriikidel kohustus selle kohta teavet jagada. See ei ole loomulikult muudatusettepaneku eesmärk, nii et selguse mõttes võiks plaanitud sõnastus nüüd välja näha nii: „Liikmesriigid vahetavad koheselt ja aktiivselt teavet tervishoiuteenuste osutajate suhtes algatatud distsiplinaar- ja kriminaalmenetluste kohta, kui need mõjutavad nende registreerimist või nende õigust osutada teenuseid”. Nii et see on ainult selgitamise küsimus.

Juhataja. - Siamaani oleme selle raporti üle hääletades hääletanud terve rea muudatusettepanekute üle, mis mõjutavad artikleid 15, 16 ja 17. Neid artikleid mõjutavad vastu võetud muudatusettepanekud on järgmised: 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110 ja 135.

Arutelu ajal ütles volinik Vassiliou, et ta oleks valmis õiguslikku alust üle vaatama, kui leiaks selleks põhjuseid, mis sõltuks direktiivi muutmisest. Peame otsustama muudatusettepanekute 159, 119, 116, 125 ja 126.1 vastuvõetavuse üle, tagamaks et parlamendi poolt vastu võetav lõplik tekst vastab õiguslikule alusele.

Võttes arvesse voliniku öeldut ja fakti, et vastav komisjon nende muudatusettepanekute üle hääletas, see tähendab, et vastav komisjon ja selle juhataja hindasid need vastuvõetavateks, kuna ta lubas selle üle hääletamist, ja võttes arvesse ka kõike, mille üle täna hääletanud oleme seoses artiklitega 15, 16 ja 17, margin, et direktiiv on suunda muutnud.

Kõike seda arvesse võttes peab eesistujariik muudatusettepanekuid vastuvõetavateks ning hakkame nüüd nende üle hääletama.

Philip Bushill-Matthews, raportöör. – Härra juhataja, aktsepteerin teie otsust – teil on õigus selline otsus langetada – ent kuna preili Liotard ütles varem, et meil peaks olema kahene alus, sest muidu, kui oleks ainult siseturg, tähendaks see, et hääletaksime ainult majandusküsimuste üle, üritamata uuesti arutelu tekitada. Parandaksin teda ainult nii palju, et öelda, et ühene õiguslik alus, mis meil praegu on, ei ole lihtsalt ökonoomne: see tähendab patsiendiõiguste puhul valikuvabadust. Seega hääletab meie fraktsioon kahese õigusliku aluse, nii algsete muudatusettepanekute kui ka tõepoolest põhjenduse vastu. Julgustaksin ka teisi kolleege patsiente esikohale seadma.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). - Härra juhataja, teen lühidalt; üritan olla abivalmis, aga hakkan näljaseks muutuma. Need on tähtsad hääletused ja päevakava on tihe ning saan teist täiesti aru.

Käisin just pressiruumis ja nägin, et hääletust kuulavad tegelikult kaheksa ajakirjanikku – ülejäänud võivad jälgida ekraane, kus näidatakse viimast kui ühte hääletust. Seega arvan, et iga hääletuse tulemuste ettelugemine ei ole vajalik.

(Aplaus)

Juhataja. – Härra McMillan-Scott, praeguseni oleme kõnelejatele vastu tulnud. Nüüdsest edasi hakkame asju kiiremini liigutama ja niimoodi kõigile meele järele olema.

- Pärast hääletust:

Philip Bushill-Matthews, raportöör. – Härra juhataja, viimase sekkumise tõttu – mis oli väga heasoovlik – jätsite vahele oma tavapärase tegevuse ehk raportööri tänamise. Olen kindel, et tahate seda teha, eriti kuna teda ei ole siin.

Juhataja. – On tõepoolest sobiv hetk raportööri härra Bowise tänamiseks tema töö eest, ning soovin ka talle kiiret ja head paranemist.

8.13. Patsiendi ohutus (A6-0239/2009, Amalia Sartori)

8.14. Euroopa tegevused haruldaste haiguste valdkonnas (A6-0231/2009, Antonios Trakatellis)

8.15. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmise heakskiitmine: III jagu, Komisjon (A6-0168/2009, Jean-Pierre Audy)

8.16. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Seitsmes, kaheksas ja üheksas Euroopa Arengufond (EAF) (A6-0159/2009, Bogusław Liberadzki)

8.17. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Majandus- ja Sotsiaalkomitee (A6-0155/2009, Søren Bo Søndergaard)

8.18. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Regioonide Komitee (A6-0153/2009, Søren Bo Søndergaard)

8.19. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Koolitusfond (A6-0157/2009, Christofer Fjellner)

8.20. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) (A6-0158/2009, Christofer Fjellner)

8.21. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Politseikolledž (CEPOL) (A6-0160/2009, Christofer Fjellner)

Christofer Fjellner, raportöör. – (SV) Härra juhataja, kuna parlament otsustas minu enda ja komisjoni soovitusel anda heakskiidu Euroopa Politseikolledžile, tahaksin lihtsalt üles kutsuda oma kolleege Euroopa Rahvaparteis (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide Fraktsioonis, et nad Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsiooni esitatud muudatusettepanekud vastu võtaksid. Ei ole vaja selgitada, miks otsustaksime mitte heakskiitu anda või selle edasi lükata, nüüd kui oleme selle andnud. Et hoida asju ühtlasena, teen ettepaneku, et meie fraktsioon toetaks sotsialistide fraktsiooni ettepanekuid ja hääletaks järgmise nelja muudatusettepaneku poolt.

8.22. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa GNSS Järelevalveamet (A6-0164/2009, Christofer Fjellner)

8.23. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Raudteeagentuur (A6-0165/2009, Christofer Fjellner)

8.24. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Meresõiduohutuse Amet (A6-0167/2009, Christofer Fjellner)

8.25. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Ülesehitusamet (A6-0169/2009, Christofer Fjellner)

8.26. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Keskkonnaagentuur (A6-0171/2009, Christofer Fjellner)

8.27. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Toiduohutusamet (A6-0172/2009, Christofer Fjellner)

8.28. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Elu- ja Tööttingimuste Parandamise Fond (A6-0173/2009, Christofer Fjellner)

8.29. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (A6-0174/2009, Christofer Fjellner)

8.30. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (A6-0176/2009, Christofer Fjellner)

8.31. ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine: Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur (A6-0179/2009, Christofer Fjellner)

8.32. Metsade raadamine ja metsade seisundi halvenemine (B6-0191/2009)

8.33. Linnaliiklust käsitlev tegevuskava (A6-0199/2009, Gilles Savary)

8.34. Intelligentsete transpordisüsteemide tegevuskava (A6-0227/2009, Anne E. Jensen)

9. Selgitused hääletuse kohta

Juhataja. – Daamid ja härrad, tahaksin teha ettepaneku: kuna mitmed teist on palunud hääletusele mitmeid selgitusi, siis kui teile sõna annan, esitage palun kõik oma selgitused järjest ühe kõne jooksul.

Suulised selgitused hääletuse kohta

- Raport: Paulo Casaca (A6-0184/2009)

Jim Allister (NI). - Härra juhataja, minu valijaskonna liikmetel on iga päevaga järjest raskem ots otsaga kokku tulla. Siin võtan kätte taolise raporti ja näen, et 1,6 miljardit Euroopa maksumaksjate raha on kulutatud sellisele asutusele nagu Euroopa Parlament; siis avastan, et 9,3 miljonit eurot on raisatud Euroopa Parlamendi parteidele, ning siis vaatan ja näen uut kinnitust kohustusele 2020. aastaks süsihappegaasi heidet 30% võrra vähendada, ent mitte kordagi ei näe mainitud kõige pöörasemat heidet – seda, mis tuleb siia ebavajalikust reisimisest 12 korda aastas. Raportis parlamendi käitumise kohta esitatu on kohutav.

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, lubage mul härra Allisteri kommentaarid konteksti panna: Euroopa Parlament läheb igale kodanikule maksma 1,74 Inglise naela – ütlen härra Allisteri jaoks „naela” – aastas. Sellega võrreldes läheb alamkoda kõigile kodanikele maksma 5,75 Inglise naela aastas; ülemkoda aga 1,77

naela igale Ühendkuningriigi kodanikule. Teiste sõnadega, parlamenti on kodaniku kohta hulga odavam üleval pidada.

Ent see ei tähenda, et peame oma loorberitele puhkama jääma. Loomulikult peame olema valvsad ja loomulikult peaksime kulusid vähendama. Härra Allisteri tähelepanek 12 osaistungi kohta igal aastal, mis Strasbourgis nii palju raha maksavad, on loomulikult väga õige. Ent see otsus ei ole Euroopa Parlamendi teha: see on liikmesriikide teha, kes kahjuks – Edinburghis John Majori juhtimise all – tegid Euroopa Parlamendile 12 korda aastas siiatuleku seaduslikuks kohustuseks. Kutsuksin kõiki liikmesriike üles seda otsust uuesti läbi mõtlema.

- Rapport: Søren Bo Søndergaard (A6-0150/2009)

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, see on küsimus nõukogule heakskiidu andmisest. See tõstab taas esile selle härrasmeeste kokkuleppe, mis tehti enne otseseid valimisi, et parlament ja nõukogu kui kaks seadusandlikku võimu vastutavad ise täielikult oma sise-eelarve eest ning ei vaata üksteise eelarveid siseselt ega kritiseeri neid.

Ma arvan, et meil on aeg see härrasmeeste kokkulepe uuesti üle vaadata, mitte sellepärast, et nõukogu eelarve sisaldab nüüd mitte ainult selle halduseelarvet kui institutsiooni seadusandliku võimuna koos meiega, vaid sisaldab ka eelarvet, mis võib tulevikus ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna täidesaatvate funktsioonide jaoks suuremaks muutuda.

Härrasmeeste kokkulepe ei pidanud kunagi täidesaatvatele funktsioonidele kehtima. See ei pidanud seda kunagi parlamendi uurimistegevuse eest kaitsma ning arvan, et meil on viimane aeg alustada nõukoguga läbirääkimisi selle kokkulepe uuesti läbivaatamiseks.

- Rapport: Paulo Casaca (A6-0184/2009)

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, keeldusin hääletamast Euroopa Parlamendi 2007. aasta arve täitmisele heakskiidu andmise üle mõnede punktide tõttu selles raportis, mis on ajendatud meedias avaldatud väärinfost ja valedest, eriti selles, mis puutub liikmete vabatahtlikku pensionifondi.

Härra Cohn-Bendit võib rahulikult magada, kuna maksumaksjana ei nõuta talt nende fondiliikmete õiguste tagamist, kes on juba pensionil, ega nende leskede ega ülalpeetavate isikute õiguste tagamist, ega ka nende liikmete õiguste tagamist, kes 14. juulil siin töötamise lõpetavad.

Kui ta arvab, et liikmed, kes kuuluvad vabatahtlikku pensionifondi, ei tohiks eelarve täitmisele heakskiidu andmise üle hääletamisest osa võtta, siis võiks ta kõigepealt enda silmas palki näha. Lisaks sellele võtab ta meelega osa hääletusest krediidi üle meie eelarvest, mida kasutatakse tema lisatasude rahastamiseks, kuigi – nagu läbipaistvuse nimel just ilmsiks on tulnud – on ta näiteks ainult korra viie aasta jooksul tulnud kohale oma komisjoni nõupidamisele. Tema legendaarne usinus parlamendi õigusloomealase tegevuse heaks – ei piisa jama suust välja ajamisest ja pressikonverentside pidamisest – peaks julgustama teda olema diskreetsem, aga kuna ta on 68-aastane relikt, ei saagi talt paremat oodata.

Peale selle, härra juhataja, ei muuda ükski avaldus, isegi kui see tuleb fraktsiooni juhatajatelt, ühtegi parlamendi juriidilist vastutust, mis on kivisse raiutud.

- Rapport: Christofer Fjellner (A6-0148/2009)

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, hääletasime just terve rea euroagentuuride ja haldusüksuste rahastamise üle – Ravimiamet, välispiiride agentuur, Lennundusamet ja nii edasi – ning mulle näib, et need kutsuvad esile vastuväiteid kolmel põhjusel. Nende vastu on euroskeptiline argument, juriidiline argument ja ka demokraatlik argument.

Euroskeptilisel argumendil siin parlamendis ilmselt erilist tõmbejõudu pole. On vägagi selge, et neid asju ei tule teha Brüsseli tasandil. Juriidilisel argumendil ei ole ilmselt ka erilist tõmbejõudu: see tähendab, et paljudel neist agentuuridest, kuigi neile oleks Lissaboni lepingu või Euroopa põhiseadusega juriidiline jõud antud, ei ole praegu korralikku õiguslikku alust. Ent demokraatlikul argumendil võib minu arvates mõningast tõepinda olla isegi föderalistidest kolleegide jaoks, ja see on järgmine. Kui parlament delegeerib oma igapäevaste poliitikate juhtimise organisatsioonidele, mida me peaaegu kunagi ei näe – võib-olla kord aastas toimub komisjoni külastus – ning eeldame, et nad teostavad poliitikat nii, et meie abivalmilt igal aastal tšekke allkirjastame, oleme oma demokraatiat nõrgendanud.

Hayek ütles, et võimu loovutamine välisagentuuridele, kuigi see on küll tavaline, on siiski esimene samm, millega demokraatia annab oma võimu käest. Siinsed kolleegid, olgu nad föderalistid või euroskeptikud, peaksid kõik olema sellest ohust teadlikud.

- Rapport: Mathieu Grosch (A6-0215/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Mul on tõesti palju selgitusi, ma ei ole seda kunagi varem teinud, aga pidasin oluliseks seda täna teha. Nimelt tahan esimesena rääkida härra Groschi raporti osas, mille poolt ma hääletasin ja toetasin ka transpordikomisjoni ettepanekuid, sest leian, et bussiteenuseid käsitleva senise kahe määruse asemel ühe ümbersõnastatud ja kaasajaga kohastatud määruse vastuvõtmine, on igati õigustatud. See samm aitab kaasa selgusel ja vähendab bürokraatiat.

- Rapport: Silvia-Adriana Ticău (A6-0210/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Järgmisena Silvia-Adriana Ticău raport, mida ma samuti toetasin, sest ka see võimaldab tagada autoveo valdkonnas rakendatava uue määruse veelgi ühtlasema kohaldamise. Leian, et arvestades antud valdkonna rahvusvahelisust, tuleks meil plaanida ka antud registrite puhul üleeuroopaliste päringute tegemise võimaldamist, et sellel teel paremini kaitsta kliente ebaausa konkurentsi eest.

- Rapport: Mathieu Grosch (A6-0211/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Härra Groschi raport leidis ka minu poolt toetamist, sest ka see on pühendatud transpordile ja aitab parandada autoveo siseturu tõhusust, õiguskindlust, vähendada halduskulusid ning võimaldab ausamat konkurentsi. Leian, et Euroopa ühtse turu integreerimise raames tuleks jõuda lähiaastatel ka liikmesriikide siseturule juurdepääsu piirangute kaotamiseni.

- Rapport: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Teine proua Ticău raport, mis käsitleb ehitiste energiatõhusust, leidis minu poolt toetamist, sest aitab igati kaasa Euroopa energiavarustuse ja energia nõudluse väljakutsete realiseerimisele. See tähendab ta aitab säästa 20% energiatarbimisest suurendatud energiatõhususe abil. Investeeringud energiatõhususse aitavad täna turgutada ka Euroopa majandust, sest nad loovad pea sama palju töökohti, võib-olla isegi enam, kui investeeringud traditsioonilistesse infrastruktuuridesse. Suurenev energiatõhusus on kõige tulusam viis Euroopa Liidule, et saavutada CO2 heidete vähendamise eesmärk, luua töökohti ja vähendada Euroopa Liidu kasvavat sõltuvust välistest energiatarnijatest.

- Rapport: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Härra Gauzès – ma ei tea, kas ma hääldan nime õieti – raport puudutab reitinguagentuure ja ka see raport leidis toetamist, sest puudused ja vead reitingute ja nende järelvalve osas on omalt poolt aidanud kaasa ülemaailmse finantskriisi tekkele. Kuna reitinguagentuuride arv on väga väike, nende tegevuspiirkond on ülemaailmne ja nende peakorterid asuvad sageli väljaspool ühendust, siis see tekitab minu jaoks paraku küsimuse, et kui tõhus saab olla üks Euroopa õigusakt. Olen nõus, et antud probleemi lahendamiseks tuleb tõhustada koostööd ühenduse ja kolmandate riikide vahel ja vaid sedasi on võimalik ühtlustatud regulatiivse aluse saavutamine.

- Rapport: Michel Teychenné (A6-0209/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Rapport, mis puudutab meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi – reguleerimine sellel alal on igati tervitatav, sest see samm aitab suurendada ka nende transpordivahenditega reisivate eurooplaste õigusi ning tagab eri transpordiliikide kasutamisel meie tarbijatele võrdsete õiguste tagamise.

- Rapport: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Härra Albertini raport bussireisijate õiguste kohta leidis toetamist minu poolt, sest bussireisijate õigusi kaitsvad meetmed aitavad lõpuks kaotada Euroopa Liidus seni valitsenud ebavõrdsuse ning see tagab kõigi reisijate võrdse kohtlemise, nii nagu see toimib täna juba lennu- ja raudteetranspordi kasutajatele. Kuna antud õigusakt puudutab nii vedajaid kui ka reisijaid ning vedajatele nähakse ette palju uusi kohustusi, siis on mõistlik, et teatud nõuete osas tuleks anda teenuse pakkujatele parema tulemuse saavutamiseks veidi pikem jõustamisaeg.

- Rapport: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Proua Jensen raport intelligentsete transpordisüsteemide kohta – nende rakendamine on tõestanud oma mõjusust, muutes transpordi tõhusamaks, ohutumaks ja turvalisemaks, aidates samal ajal kaasa ka poliitilise eesmärgi saavutamisele, milleks on muuta transport puhtamaks. Sellest kõigest lähtuvalt hääletasin ma raporti poolt.

- Rapport: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Härra Ulrich Stockmanni raport Marco Polo II programmi kohta on toetamist väärt, sest selle raames on võimalik vähendada maanteeummikuid, parandada transpordisüsteemi keskkonnakaitse meetmeid ja edendada transpordiliikide ühitamist. Kuid mulle teeb muret, et iga aastaga jääb finantsabi taotlusi ja seega kavandatavaid projekte, mida saaks selle programmi raames rahastada, järjest vähemaks.

- Rapport: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Härra Duchoň'i raport leidis toetust, sest raudteetranspordil on Euroopa transpordi raamistikus vägagi oluline roll ka täna, seda vaatamata kaubavedude pidevale vähenemisele. Toetasin raportit ka sellepärast, et nõustusin raportööri, et kõnealune õigusakt tuleb koostada nii, et seeläbi muutuks raudteevõrgustik tulevikus kõigile kasutajatele tõhusaks.

- Rapport: John Bowis (A6-0233/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Arutasime ka täna hommikul ja hääletasime äsja ka tervishoiupaketist teatud raporteid. Toetasin patsiendi õiguste kaitset piiriüleses tervishoius, sest olen seda meelt, et liiga kaua on Euroopa Parlamenti valitud saadikud olnud rahul sellega, et juristid teevad selles osas õigust – õiguse peaksid tegema poliitikud ehk siis Euroopa valijate poolt valitud parlamendisaadikud. Viimane aeg on selle direktiiviga tegeleda ja ta vastu võtta.

- Rapport: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Trakatellise raport haruldaste haiguste valdkonnast on justkui jätk patsiendi õigustele, mida ma toetasin, kuid ei toetanud selles raportis ettepanekut number 15, sest see ettepanek kuulub eelmisesse sajandisse ja poliitika ei tohi mõjutada geneetilisi uurimusi.

- Rapport: Gilles Savary (A6-0199/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Raport, mis käsitleb linnaliiklust ja selle tegevuskava oli toetamist väärt, sest linnatransport mängib ju väga olulist osa ühenduse kauba- ja reisijateveos. Sellest tulenevalt on igati õigustatud eraldi linnatranspordi strateegia koostamine.

- Rapport: Anne Jensen (A6-0227/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Ja viimasena tahaksin nimetada proua Anne Jensen raportit intelligentsete transpordisüsteemide tegevuskava kohta, kuna see tegevuskava keskendub geograafilisele järjepidevusele.

- Rapport: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Daniel Hannan (NI). – Täna tähistame suurima inglase ja võib-olla ka maailma suurima näitekirjaniku ja kirjaniku sünniaastapäeva. Shakespeare'i loomingule on omane, et mis iganes kogemusi me sellele omistame, see valgustab alati meie kogemusi rohkem, kui meie kogemused valgustavad näidendeid. Ma ei saa teisiti, vaid pean tsiteerima John of Gaunt'i surmaeelset kõnet teoses „Kuningas Richard Teine”, mis ei kirjelda kaunilt ainult meie eelarveprobleeme Suurbritannias, vaid ka meie olukorda siin Euroopas.

Kõigepealt eelarve kohta:

„Me kallis, kallis maa, täis kalleid hingi [...]

on praegu rendil – suren seda öeldes – nii nagu üürimaja, kandikoht.”

Ent kuulake ka tema kirjeldust Lissaboni lepingust või Euroopa põhiseadusest:

„Me Inglismaad, mis piiratud on merest,

kus kaljurand on tõrjeks kadeda

Neptuni vastu, piirab kopitanud,

pantleht täis tindiplekke pärgamendil.

See Inglismaa, mis harjund võitma teisi,

on lasknud vallutada enese.”

Kui on olemas parem kirjeldus, siis ma pole seda veel kuulnud.

Juhataja. – Ma ei teadnud, et teil on nõretavate kõnede peale selline anne. Te lugesite seda väga hästi.

- Rapport: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Syed Kamall (PPE-DE). – Härra juhataja, kui Euroopa Parlamendis küsimuste üle hääletame, peaksime alati olema kindlad, et võtame moraalse initsiatiivi.

On täitsa õige, et räägime energiatõhususest. Ausalt öeldes ei ole mul sellega mingit probleemi ei Euroopa, riiklikul ega kohalikul tasandil. Arvan, et selle heaks võiks kohaliku valitsuse tasandil rohkem ära teha, ent on hea jagada parimaid tavaid ja ideesid Euroopa ja riiklikul tasandil.

Ent selle initsiatiivi võtmisel peame üles näitama moraalset initsiatiivi. Kuidas saame rääkida ehitiste energiatõhususest, kui jätkame tegevust kahes parlamendi täiskogus, üks siin Strasbourgis ja teine Brüsselis? Mida teha parlamendi süsihappegaasi heidetega Strasbourgis, kui räägime kümnetest tuhandetest tonnidest süsihappegaasi heidetest aastas? On aeg silmakirjalikkus lõpetada, näidata juhtimisoskusi ja sulgeda Strasbourgi parlament.

- Rapport: John Bowis (A6-0233/2009)

Syed Kamall (PPE-DE). – Härra juhataja, lubage mul alustada oma kolleegile John Bowisele austuse avaldamisega, ning olen kindel, et me kõik soovime talle kiiret paranemist. Õnneks sai ta teise riigi tervishoiusüsteemist kasu. Tema kui Briti kodanik sai kasutada Belgia suurepäraseid tervishoiuteenuseid.

Need on mõned sammud õiges suunas kodanike jaoks kogu Euroopa Liidus, et võtta vastu otsus selle osas, kuhu tervishoiuteenuseid kasutama minna. Kui patsientidele antakse teavet ravi hindade kohta erinevate haiguste korral ja erinevates riikides ning nad saavad valida, võivad nad valida, millises riigis nad kõige paremini taastuksid. Nende tervishoiuteenuste kasutamine on positiivne samm õiges suunas.

Olen sageli kritiseerinud mõnd algatust, mille üle siin arutleme, aga arvan, et praegune on positiivne liigutus. Ootame patsientidele valikute ja paremate teenuste pakkumist kogu Euroopa Liidus.

- Rapport: Brian Crowley (A6-0070/2009)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Tahaksin samuti selgitada oma hääletust Crowley raporti üle autoriõiguse kaitse tähtsust. Hääletasin selle raporti vastu, mis ei ole küll korralikult läbi mõeldud, ent mis peaks mõjutama tarbijate poolt järgmisel 45 aastal muusika eest makstavat hinda. Tahaksin aidata tavaartistide ning selleks vajame õigusakte lepingutingimuste reguleerimise ning kollektiivse halduse valdkonnas ja sotsiaalhoolekandesüsteemi ja pensioniskeemide loomist või litsentsimäärade muutmist. Mõju-uuringud näitavad, et vaid 2% tuludest jagatakse tavaartistide vahel ning ülejäänud läheb plaadifirmadele ja suurimatele artistidele. Edasine ümberjaotamine ohustab paljutöotavaid väikeseid artiste, nii et ka tarbijad ja maksumaksjad maksavad sadu miljoneid eurosid rohkem. See ettepanek teeb raamatukogude, arhiivide, kunstikoolide ja iseseisvate filmitegijate jaoks asjad keeruliseks. Ei ole selget mõju audiovisuaalse kunstiga tegelejatele. Kõik õigusasutused hoiatavad selle ettepaneku eest ja seega hääletasin selle vastu.

- Rapport: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, mis puutub proua Jenseni raportisse ehk raportisse ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv intelligentsete transpordisüsteemide rakendamise kohta, siis hääletasin selle poolt. Selle direktiivi eesmärk on tagada transpordisüsteemides kasutatava teabe ja kommunikatsiooni koostalitlusvõime.

Transpordi valdkonnas tuleb soodustada innovatsiooni, eriti kui see võib suurendada sõidukite ohutust. Fakt on see, et innovatsioon kaotab oma kasulikkuse, kui me ei taga, et seda saab rakendada kogu Euroopa territooriumil.

See direktiiv peaks meil võimaldama kaasa aidata surmajuhtude vähendamisele Euroopa teedel, vähendades nii kokkupõrkeohtu kui ka õnnetuste tõsidust. Tuletan teile meelde, et Euroopa Liit on seadnud eesmärgi maanteedel 2000. aasta tasemega võrreldes 2010. aastaks surmajuhtude arvu poole võrra vähendada.

Selles suhtes on mul kahju, et direktiivi piiriülese koostöö kohta maanteeohutuse valdkonnas, mille mõned kuud tagasi vastu võtsime, ei ole Euroopa Liidu transpordiministrite poolt siiaani vastu võetud, sest see võimaldaks säästa elusid, hõlbustades karistuste kehtestamist autojuhtidele, kes murravad seadust mingis muus liikmesriigis kui selles, kus nende sõiduk on registreeritud.

- Raport: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Mis puutub härra Duchoňi raportisse raudteetranspordi koridoride kohta, tahaksin öelda, et Euroopa Parlament võttis just vastu selle raporti konkurentsivõimeliseks kaubaveoks kasutatava Euroopa raudteevõrgustiku kohta. Hääletasin selle raporti poolt, mis peaks võimaldama rohkem ja paremat kaubatransporti raudtee abil.

Selles valdkonnas oli tarvis Euroopa-poolset tegutsemist. See, kuidas raudteetransport praegu toimib, on tegelikult mitterahuldav, andes täpsete sõidugraafikute osas liiga vähe garantiisid ettevõtetele, kes oma kaupu raudtee abil transportida soovivad.

Nüüd peame raudteeveo ettevõtetele atraktiivsemaks muutma, sest kui mõned kaubad transporditakse maantee asemel raudteel, tähendab see seda, et väljastatakse vähem kasvuhoonegaase ning maanteedel ja kiirteedel on vähem veokeid liiklusummikutes kinni.

Nüüd loodan seega, et liikmesriikide transpordiministrid jätkavad Euroopa Parlamendi poolt avatud teed paremini toimiva Euroopa raudteeveo võrgustiku suunas.

- Raport: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, hääletasin härra Trakatelli raporti vastu skandaalse muudatusettepaneku 15 tõttu, mis ajab haiguste ravimise segamini sündimata inimeste mõrvamisega ja on eugeenikat täis. Peame selle asja selgeks tegema: inimestel on õigus elule alates hetkest, mil munarakk ja seemnerakk segunevad, kuni nende loomuliku surmani, ja see muudatusettepanek toob loomulikult selle õiguse küsimuse alla. Sündimata inimolendil ei oleks enam õigust elule lihtsalt sellepärast, et tal on haigus. See on täpselt meditsiini vastand – see on mõrv.

Sellel põhjusel on härra Trakatelli raport vastuvõetamatu ja see muudatusettepanek on skandaal, mis seab kahtlasesse valgusesse parlamendi, mis on muidu ikka bioetika ja sündimata inimeste elu kaitse heaks töötanud.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, esimest korda parlamendiliikmeks saamisest saadik hääletasin komisjoni eelarvele heakskiidu andmise vastu ja tahaksin oma põhjused esitada: minu peamine mure on viis, kuidas Euroopa Komisjon tegeles kahe uue riigi, Rumeenia ja Bulgaaria liitumisega.

Meil on Rumeenias ja Bulgaarias päris palju probleeme, millega võidelda – levinud korrupsioon, suur hulk raha, suur hulk kaduma läinud Euroopa raha. Euroopa Komisjon ei hakanud seda raha enne 2008. aastat külmutama. Kaotasime 2007. aastal palju raha ja peame nüüd võitlema juhtimissüsteemidega, mida peaaegu polegi, või juhtimissüsteemidega, mis vaid aeg-ajalt toimivad. Rumeenias peame võitlema laialdase korrupsiooni ja kohtusüsteemi probleemidega. Kõiges selles on süüdi liitumiseelne protsess.

Tahan anda märgi, öelda Euroopa Komisjonile, et tulevikus peab see tegelema liitumistega teistmoodi, ning öelda ka, et kui seda oleks minevikus teistes riikides uuritud, edeneks see praegu hulga edukamalt, kui oleks vaid tahetud.

Tahaksin kutsuda komisjoni üles aitama mõlemal riigil seada üles finantskontrollisüsteeme, mis oma nime väärivad, ning aitavad parandada süstemaatilisi nõrkusi neis kahes riigis. Muidu on meil siin alaline probleem, alaline mure kogu Euroopa turjal.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

- Rapport: Paulo Casaca (A6-0184/2009)

Alexander Alvaro (ALDE), *kirjalikult.* – (DE) Euroopa Parlament hääletas täna härra Casaca raporti üle Euroopa Parlamendi 2007. eelarveaasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta. Raportis käsitleti ka Euroopa Parlamendi pensionifondi.

Euroopa Parlamendi pensionifond on vabatahtlik pensionifond. Pensionifond on nüüd rahalistes raskustes ja on tekkinud puudujääk.

Euroopa Parlamendi Vaba Demokraatlik Partei on vastu sellele, et maksutulused kasutataks puudujäägi kaotamiseks. On vastutustundetu eeldada, et Euroopa maksumaksjad maksavad need kulud kinni. Selliseid plaane tuleks vältida. Euroopa Parlamendi Vaba Demokraatlik Partei hääletas Euroopa Parlamendi eelarve rakendamise heakskiitmise vastu. Maksutulude kasutamise võimalust puudujäägi kõrvaldamiseks ei ole täielikult välistatud.

Richard James Ashworth (PPE-DE), *kirjalikult.* – Briti konservatiivid ei ole Euroopa 2007. aasta üldeelarve täitmise I osale, Euroopa Parlamendile, heakskiidu andmise kinnitust andnud. Nõuame, et parlamendi eelarve peaks Euroopa maksumaksjale tema raha eest väärtust pakkuma ning toetame seega enamikku raportööri raportist. Eriti märgime poolehoiduga ära parlamendi eelarve rakendamisel tehtud edusammud, mis on ära märgitud kontrollikoja 2007. aasta raportis. Toetame ka raportööri märkusi seoses liikmete vabatahtliku pensionifondiga. Ent vastavalt meie traditsioonilisele lähenemisele jätkame edaspidigi heakskiidu andmise vastu hääletamist, kuni näeme tõelisi edusamme Euroopa Kontrollikojalt reservatsioonideta kinnitava avalduse saamise suunas.

Monica Frassoni (Verts/ALE), *kirjalikult.* – Täna hääletas roheliste fraktsioon Casaca raporti üle EP 2007. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.

Tahame rõhutada, et selle raporti vastuvõtmisega täiskogu istungil peaks parlamendi presiidium oma kohustusest kinni pidama ja kohe vastu võetud teksti osas tegutsema selles, mis puutub vabatahtlikku pensionifondi, ja et tuleks teha selged otsused selles osas, et vabatahtlikku pensionifondi ei vabastataks mingil juhul lisarahade abil parlamendi eelarvest, kas siis otseselt või kaudselt, ja et fondis osalejate nimekiri tehtaks ilma edasiste viivitusteta avalikuks.

Tuleb teha selgeks, et seni, kuni parlament peab tagama oma liikmete pensioniõigused, peab sellel olema ka täielik kontrolli fondi ja selle investeerimispoliitikate üle. Eeldame, et need otsused võetakse enne 2009. aasta aprilli lõpu vastu.

Marian Harkin (ALDE), *kirjalikult.* – Ma jäin hääletusest kõrvale, kuna olen pensionifondi liige.

Jens Holm ja Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), *kirjalikult.* – Hääletasime Casaca 2007. aasta Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raporti vastu kolmel põhjusel. Esiteks oleme vastu olukorrale, kus parlamendiliikmete vabatahtlikku pensionifondi rahastatakse maksumaksjate rahadega. Teiseks oleme vastu olukorrale, kus maksumaksjate raha võidakse anda erapensionifondi, milles osalejate ja tulusaajate nimekirja hoitakse salajas ega avaldata.

Kolmandaks oleme täielikult vastu veelgi suurema hulga maksumaksjate raha kasutamisele spekulatiivsetest investeeringutest tuleneva pensionifondi praeguse puudujäägi katmiseks. Me ei toeta Casaca raporti lõike 105 ja 109, mis leevendavad mõningaid vastuväiteid, mis meil Euroopa Parlamendi liikmete vabatahtliku pensionifondiga seoses on, ent kuna Casaca raport praegust olukorda ei muuda, hääletasime 2007. aasta Euroopa Parlamendi üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise vastu.

Kartika Tamara Liotard ja Erik Meijer (GUE/NGL), *kirjalikult.* – Hääletasime Casaca 2007. aasta Euroopa Parlamendi eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raporti vastu kolmel põhjusel. Esiteks oleme vastu olukorrale, kus Euroopa Parlamendi liikmete vabatahtlikku pensionifondi rahastatakse maksumaksjate rahadega. Teiseks oleme vastu olukorrale, kus maksumaksjate raha võidakse anda erapensionifondi, milles osalejate ja tulusaajate nimekirja hoitakse salajas ega avaldata.

Kolmandaks oleme täiesti vastu veelgi suurema hulga maksumaksjate raha kasutamisele spekulatiivsetest investeeringutest tuleneva pensionifondi praeguse puudujäägi katmiseks. Toetame Casaca raporti lõikeid 105 ja 109, mis leevendavad mõningaid vastuväiteid, mis meil Euroopa Parlamendi liikmete vabatahtliku pensionifondiga seoses on, ent kuna Casaca raport praegust olukorda ei muuda, hääletasime 2007. aasta Euroopa Parlamendi üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise vastu.

Toine Manders (ALDE), kirjalikult. – (NL) Kahjuks pidin hääletuse alguses eemal viibima, ent jagan täielikult heakskiidu andmist käsitlevate raportite kulgu, eriti Casaca raporti oma. Oleks vastutustundetu, kui me eriti just praegu hakkaksime pensionifondi puudujääki maksurahadega katma. Võimalik puudujääk selles fondis on fondi ja selle liikmete probleem, mitte Euroopa maksumaksja oma.

Parlamendiliikmeid tuuakse eeskujuks ja nad peavad olema hoolikad ühenduse rahade kasutamisel. See kehtib nende sissetulekutele, pensionitele ja kuludele. Seega on mul hea meel, et parlament andis sellele raportile oma heakskiidu.

Carl Schlyter (Verts/ALE), kirjalikult. – (SV) Ma keeldun andmast oma heakskiitu asutusele, mis kulutab üle 1 miljardi euro täiendavale pensionikindlustusele, millest kaks kolmandikku rahastatakse avaliku rahaga. Need Euroopa Parlamendi liikmed, kes on selle täiendava pensionifondiga seotud, peavad leppima selle luksusliku pensioni alandamisega, täpselt nagu vähe teenivad inimesed on sunnitud leppima oma väiksema pensioniga. Heakskiidu andmine puudutab aastat 2007, ent me ei saa oodata tervet aastat, et väljendada oma kriitikat 2008. aastal pensionifondi tehtavate lisamaksjate osas tehtud otsuse üle.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Jäin hääletusest välja, sest lahkusin vabatahtlikust pensionifondist 21. aprillil 2009 ning seega ei tahtnud hääletuse tulemust mõjutada.

Kathy Sinnott (IND/DEM), kirjalikult. – Meie kui Euroopa Parlamendi liikmed peame Euroopa inimesi esindama ja teenima. Kõik meie valijad kannatavad majanduskriisi tagajärgede käes, eriti oma pensionite kaotamise ja vähendamise seoses. Minu valijaskonnas Munsteris, Iirimaa, on paljud töötajad oma vanaduspõlve suhtes väga ebakindlad, sest pensionifondid, millesse nad makseid on teinud, on kaotanud palju oma väärtusest või mõnel juhul on ettevõtete sulgemise seoses pensionid täielikult kadunud.

Selle raporti üle hääletades teatan hea meelega, et mul on asjas oma huvi, nagu parlamendi eeskirjad nõuavad. Liikmena maksan pensionifondi. Ent ma ei näe seda huvide konfliktina.

Mulle tundub ebamõistlik, et parlamendiliikmed eeldavad immuunsust, ning peaksime majanduskriisi koormat ühtemoodi kandma. Euroopa Parlamendi liikmena toetan kodanike huvisid enne mu enda omi.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), kirjalikult. – Hääletasin ELi 2007. aasta üldeelarve täitmisele Euroopa Parlamendi poolt heakskiidu andmise vastu kolmel põhjusel. Esiteks olen vastu olukorrale, kus Euroopa Parlamendi liikmete vabatahtlikku pensionifondi rahastatakse maksumaksjate rahadega. Teiseks olen vastu olukorrale, kus maksumaksjate raha võidakse anda erapensionifondi, mille osaliste ja tulusaajate nimekirja hoitakse saladuses ega avalikustata.

Kolmandaks olen täiesti vastu veelgi suurema hulga maksumaksjate raha kasutamisele spekulatiivsetest investeeringutest tuleneva pensionifondi praeguse puudujäägi katmiseks. Ma toetan Casaca raporti lõikeid 105 ja 109, mis heastavad mõningad vastuväited, mis mul Euroopa Parlamendi liikmete vabatahtliku pensionifondiga seoses on, ent kuna Casaca raport praegust olukorda ei muuda, hääletasin 2007. aasta Euroopa Parlamendi üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise vastu.

- Soovitus teisele lugemisele: Silvia-Adriana Ticău (A6-0210/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) See ettepanek selgitab maanteeveo-ettevõtjaks hakkamise eeskirju.

Uued eeskirjad pakutakse välja eesmärgiga suurendada selle tegevuse ohutust ja kvaliteeti ning tagada nendele tavadele ka ühised finantshalduse kriteeriumid.

Kohustus omada koolitatud juhti, kes vastutab ettevõtmise transpordialase tegevuse eest ning kohustus tõestada ettevõtmise majandusliku seisu kohta on märgid sellest uuest lähenemisest antud tegevusele.

Selle teksti muud tähtsad elemendid on punktid isikuandmete kaitse kohta, avalike ja konfidentsiaalsete osadega registri loomine ning ka nn postkastifirmade lõpetamine.

Nõuded ameti hindamiseks, nimelt maine, majanduslik seis ja kutsealane pädevus, vastavad selle tegevuse selgitusele, mis loodetavasti võimaldab sellel edeneda läbipaistvaval moel, lubades klientidele paremat kaitset ja suuremat ohutust.

- Soovitus teisele lugemisele: Mathieu Grosch (A6-0211/2009)

Dirk Sterckx (ALDE), kirjalikult. – Olen vastu raportööri ja nõukogu vahel sõlmitud kompromissile rahvusvahelisele maanteeveoturule ligipääsu eeskirjade kohta. Usume, et uute piiride loomine ja uued juhised

kabotaaži kohta transpordisektoris ei ole lahendus probleemidele, mis majanduskriisi tõttu maanteeveo sektoris on tekkinud. Lisaks sellele, keskkondlikust vaatenurgast me ei saa aktsepteerida piiranguid nagu nõue, et sissetuleva rahvusvahelise veo käigus veetavad kaubad tuleb täielikult kohale viia enne, kui kabotaaži teostada saab. See on täiesti vastupidine maanteeveo tegelikule olukorrale ja takistab kaubaveo tõhusat korraldamist. See tähendab rohkemaid tühje veokeid.

Ent toetan täielikult väga karmi lähenemist autoveo-ettevõtja tegevusalale lubamisele. Kui meil on karmid eeskirjad seoses lubamisega sellele tegevusalale, ei pea me kartma avatud Euroopa transporditurust pärast.

- Raport: Silvia-Adriana Ticău (A6-0254/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Ma aktsepteerin vajadust suurendada ehitiste energiatõhusust ning olen veendunud, et Euroopa Liit võib selles suhtes positiivset rolli mängida. Tegelikult arvangi, et see raport ei omista selliste keskkonnaprobleemide nagu kliimamuutustega tegelemise kontekstis ehitiste energiatõhususele piisavalt tähtsust.

Ehitiste energiatõhusamaks muutmine on suhteliselt lihtne, nõuab üsna madalaid kulusid ja on üpriski kasulik. Ehitiste energiatõhusamaks muutmine mõjuks väga positiivselt ka Euroopa Liidu süsihappegaasi heitmetele. Ent Euroopa Komisjon on energiatõhususega pidevalt kõrvalt tegelenud kui poliitilise põhisuunaga transpordisektori arvustamise eesmärgil. Olen veendunud, et autotootjate tegemine patuoinasteks kliimamuutuste eest on täiesti vale ja ebatulemuslik strateegia.

Kahjuks on minu valijaskonnas Kirde-Inglismaal Nissan hiljuti teatanud töökohtade arvu vähendamisest ja tootmismastaapide piiramisest. Oleks naivne ignoreerida Euroopa Liidu määruste rolli praeguses kriisis, mis autotööstust piinab. Seda kriisi oleks saanud suuresti vältida paremas tasakaalus oleva Euroopa Liidu keskkonnapoliitikaga, mis omistab piisavalt tähtsust ehitiste energiatõhususele.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin proua Ticău raporti poolt, sest usun, et ehitiste energiatõhususe tõstmine on keskkonna kaitsmisel väga tähtis, nagu ka tarbijate põhjustatud energiakadude vähendamine.

Samal ajal ei tohi Euroopa kodanikud kõiki ehitiste energiatõhususe parandamisega seotud kulusid üksi kanda. Euroopa Liit ja liikmesriigid peavad selleks otstarbeks vajalikud rahalised vahendid eraldama. Nad peavad 2014. aastaks looma ühenduse eelarve, Euroopa Investeeringupanga (EIB) ja liikmesriikide poolt rahastatava energiatõhususe fondi, mille eesmärk on soodustada avalikke ja erainvesteeringuid ehitiste energiatõhususe tõstmisele suunatud projektidesse, rakendades käibemaksu vähendusi energiatõhususe ja taastuvenergiaga seotud kaupadele ja teenustele ning laiendades abikõlblikkuse kriteeriumeid Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERDF) ehitiste ja mitte ainult elumajade energiatõhususe suurendamise rahastamiseks. Teised meetmed hõlmavad otseseid riiklike kulutuste projekte, laenu tagatist ja toetusi ning ka sotsiaaltoetusi.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Energiaga varustamise hind ja usaldusväärsus on Euroopa Liidu konkurentsivõimelisuses kriitilised tegurid. Energiatõhususe suurendamine on Euroopa Liidu jaoks üks tulusamaid mooduseid süsihappegaasi heitega seotud eesmärkide saavutamisel, töökohtade loomisel, ärikulude vähendamisel, energiahinna tõusude sotsiaalse mõju hindamisel ning Euroopa Liidu järjest suureneva välistest energiapakkujatest sõltuvuse vähendamisel.

Ehitiste energiatõhusus moodustab praegu umbes 40% energiatarbest ning selle direktiivi ümbervaatamisega on võimalik praegust olukorda muuta. Kõiki vastavaid tegijaid tuleb teavitada energiatõhususe suurendamise eelistest ning neil peab olema juurdepääs vastavale teabele selle kohta, kuidas seda korraldada. Seega on väga tähtis, et ehitiste energiatõhususe suurendamist toetavad rahastamisvahendid oleksid kohalikele ja piirkondlikele võimudele kättesaadavad.

Peter Skinner (PSE), kirjalikult. – Tervitan algatust tagada ehitiste energiatõhusus. Kahtlemata tuleb võimalusel saavutada tasakaal süsihappegaasi heidete keelustamise alase tegevuse vajalikkuse ja majanduslike kulude vahel. Selliste ehitiste energiatõhususe sertifitseerimine on üks peamisi tegevusi, mis võib ajendada teadlikult tarbima.

- Raport: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Jens Holm, Kartika Tamara Liotard, Erik Meijer ja Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), kirjalikult. – Pooldame täielikult karmimaid eeskirju seoses rahaliste tegevuste ja reitinguagentuuridega. Ent otsustasime täna härra Gauzèse raporti vastu hääletada. Seda seetõttu, et raport on puudulik ega pööra piisavalt tähelepanu õigetele

teemadele. On suur vajadus avalike reitinguagentuuride järele, mis ei tööta kasu eesmärgil, kuna see on ainus võimalus huvide konfliktide vältimiseks reitinguprotsessis. Selle küsimusega ei tegeletud raportis piisavalt põhjalikult.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Toetan härra Gauzèse raportit kõhklemata. Ta on taas üles näidanud oma häid läbirääkimisoskusi. On hea, et selle teksti osas saab kiirelt kompromissi leida.

Koostades endale regulatiivse raamistiku reitinguagentuuride jaoks, on Euroopa eesrindlik ja näitab teed, samal ajal kui Ameerika Ühendriigid ei ole selles valdkonnas ikka veel praktiliselt tegutsenud. Osa kapitaliturgude usaldusväärsusest ja kindlusest sõltub nende agentuuride poolt koostatud ja avaldatud reitingutest.

Regulatiivne võrgustik, mida täna loomas oleme, peaks parandama tingimusi, milles need reitingud koostatakse, tingimused, et neid kasutatakse reguleeritud tegevuste jaoks mõeldud järelevalveraamistikus.

Ent oli tähtis, et kompromiss ei võtaks selliste lahenduste vormi, mis on suunatud vaid reitingutele viitamise keelustamisele igasuguses kontekstis, kus reitinguid ei ole loodud antud määruse raames. Lisaks sellele, et see mõnevõrra kahjustab põhivabadusi, näiteks väljendusvabadust ja kaubavahetuse vabadust, oleks selline lähenemine tõenäoliselt soosinud Euroopa-väliseid turgusid, kahjustades Euroopas asuvaid, ning oleks tõenäoliselt ka soosinud era- ja konfidentsiaalseid finantstehinguid, kahjustades sellega avalikke tehinguid, millele kehtivad läbipaistvuse eeskirjad. Seega on valitud lahendusel minu täielik toetus.

Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Maailma majandus on ikka veel tormilises olukorras ning alles eile teatas Rahvusvaheline Valuutafond, et majanduskriis võib veelgi hullemaks minna. Vaevalt et see kedagi üllatab, et praegu on pidupäev nende jaoks, kes on reguleerimise ja kontrolli fännid.

Ent laialdaste kontrollsüsteemide kavandamise alustamine finantsturu toimimiseks veel enne uuringute teostamist ja analüüside lõpetamist on suur viga. Mitmed tähtsad tegijad, kaasa arvatud Rootsi Pank, usuvad, et komisjon on täiesti uskumatult suutnud näidata turutõrget, mis õigustab edasist reitinguagentuuride reguleerimist.

See ei valmista loomulikult Euroopa Liidule muret. Brüsseli seaduseandjad on hoopiski valmis selleks, et maailmaturgudel valitsev segadus annaks Euroopa Liidule põhjuse nende endi positsioonide tugevdamiseks. Kui tänapäeva maailmas üldse on süsteemi, mis on sõna otseses mõttes ülemaailmne, siis see on finantsturg. Seega tuleks näiteks reitinguagentuuride täiendavat kontrolli, kui seda õigesti hinnatakse, ülemaailmsel tasandil algatada ja planeerida. Kuna parlament otsib lahendusi Euroopa Liidu koostöö raames, olen otsustanud raporti vastu hääletada.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalik. – Pooldan täielikult karmimaid eeskirju seoses rahaliste tegevuste ja reitinguagentuuridega.

Ent otsustasin täna härra Gauzèse raporti vastu hääletada. Seda seetõttu, et raport on puudulik ega pööra piisavalt tähelepanu õigetele teemadele. On suur vajadus avalike reitinguagentuuride järele, mis ei tööta kasu eesmärgil, kuna see on ainus võimalus huvide konfliktide vältimiseks reitinguprotsessis. Selle küsimusega ei tegeletud raportis piisavalt põhjalikult. See on ainus näide raporti puudustest.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Oleme nüüd kustutamas halle alasid finantsturgudel ja rakendamas karmimaid nõudeid, ning seda üldse mitte enneaegselt. Aga see leevendab vaid sümptomeid, mitte põhjuseid. Piirangute kaotamine viimaste aastate jooksul on võimaldanud uute – ja nende keerukuse tõttu ka tundmatute – rahaturu toodete tekkimist. Selles osas hääletasin karmima finantsjärelevalve poolt, isegi kui sellest üksi üldse ei piisa.

Kui tahame selliste kaardimajade ehitamist tulevikus vältida, siis ainus võimalus on keelata ära riskantsed finantstooted. Ent meie endi järelevalveasutus tekitaks kindlasti rohkem bürokraatiat, aga tooks kasiinomentaliteeti paremad majanduslikud põhjused ja eesmärgid.

John Purvis (PPE-DE), kirjalikult. – Kui reitinguagentuurid peavad aktsepteerima mõningaid etteheiteid tõrgete eest riskantsete hüpoteeklaenude väärtpaberiteks muutmisel, mis viisid majanduskriisini, hääletas Ühendkuningriigi konservatiivide delegatsioon mõningase kahjutundega selle poolt, et aktsepteerida plaane reguleerida Gauzèse raportis koostatud reitinguagentuure. Reitinguagentuure ei tohiks näha patuoinastena, arvestades et panga- ja õigusloomekultuurid, mis riskistrateegiad tagaruumidesse saatsid, olid veel eriti süüdi.

Loodame, et Euroopa Liit, Ameerika Ühendriigid ja reitinguagentuurid saavad koostööd teha, et luua korralikult toimiv süsteem. Et see juhtuks, peab raskekäeline regulatiivne lähenemine andma teed sellisele, mis aktsepteerib riskielemente kõigis investeeringutes ja lubab mõningal määral aktsepteerida reitinguid, mis on saadud väljastpoolt seda, mille üle me täna hääletasime. Eelkõige peab see olema piisavalt paindlik, kohandumaks uute tingimustega ja võimaldamaks turul hingata.

Olle Schmidt (ALDE), *kirjalikult*. – (SV) Ma ei osalenud selles hääletuses, kuna olen seotud reitingutööstusega.

Peter Skinner (PSE), *kirjalikult*. – G20 soovitusel finantsteenuste töögrupile nõuavad selgelt reitinguagentuuride suuremat läbipaistvust ja reguleeritust. See raport, mis oli Euroopa Parlamendi reaktsioon G20 kohtumisele, on õige tasakaal. Ent on mõningad küsimused, mis jäävad pädevustasemele, mida Euroopa väärtipaberituru reguleerijate komitee peab üles näitama, kui soovib sellises määruuses keskset rolli saada.

- Report: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), *kirjalikult*. – (IT) Täna teid, härra juhataja. Hääletasin selle poolt.

Nõukogu (EÜ) määrused nr 11/98 ja nr 12/98 viisid ühtse turu loomiseni bussidega toimuva rahvusvahelise reisijateveo jaoks. See liberalism on panustanud selle sektoriga seotud liikluse mahu ühtlasesse kasvu, mis 1990ndate keskpaigast saadik kuni tänapäevani pidevalt on kasvanud.

Seda positiivset suunda ei ole aga toetatud reisijate õiguste kaitse ja toetamisega: reisijad on välja toonud palju probleeme, kaasa arvatud tühistamise, ülebroneerimise, pagasi kaotamise ja viivitused.

Erinevalt reisijatest, kes valivad muud transpordiviisi, jäävad busside kasutajad ühenduse õigusaktides oleva lünga tõttu kaitsetuks.

Seega tervitan transpordi- ja turismikomisjoni ettepanekut, mis püüab kehtestada nende õigused dokumendi abil, mille üle me hääletama hakkame. Ettepanek on eriti huvitav selle poolest, et peab veoettevõtjaid vastutavaks surma või vigastuse korral, näeb ette hüvitise ja abi tühistamiste ning viivituste korral, tunnistab piiratud liikumisvõime või muude puuetega inimeste õigusi ning loob organid, mis vastutavad selle määruuse jälgimise ja kaebustega tegelemise eest.

See on suur samm kõigile reisijatele võrdsete õiguste tagamise suunas.

Brian Crowley (UEN), *kirjalikult*. – Euroopa Liit on loonud eduka siseturu pretsedenditu kapitali, teenuste ja inimeste liikuvusega. Ent sellise liikumisvabaduse loomisest iseenesest ei piisa. Peame kaitsma Euroopa Liidu riikide kodanikke, kui nad Liidus reisivad, ning peame tagama võrdse juurdepääsu meie transporditeenustele.

Oleme näinud Euroopa Liidu reisijate juurdepääsu ja hüvituse saamise õiguste alaste poliitikate edukust õhuveosektoris ning tervitan heameelega fakti, et Euroopa Liit on esitanud sarnased ettepanekud ka teistele transpordisektoritele. Ent on tähtis, et austaksime kogu aeg erinevate transpordisektorite konkreetset iseloomu. Kuigi samad õiguste ja õiglase juurdepääsu ning võrdsete õiguste põhimõtted peaksid kehtima kõigile transpordivormidele, peame igaühe iseloomu arvesse võtma. Muidu jätame hätta nii reisija kui ka vedaja.

Mul on hea meel, et reisijate õiguste paketi, mis katab mere-, siseveete- ning bussiveo, on Euroopa Parlament loonud õigusaktid, mis on õiglased ja tasakaalus, ning mis osutuvad äärmiselt tõhusaks Euroopa Liidus reisijate õiguste kaitsmisel ja edendamisel.

Timothy Kirkhope (PPE-DE), *kirjalikult*. – Konservatiivid tervitavad üldist eesmärki suurendada reisijate õigusi, puuetega inimeste ligipääsu ning ühtlase mängumaa loomist rahvusvahelistele bussiteenuste kasutajatele, ning sellel põhjusel hääletasidki raporti poolt. Ent meile oleks meeldinud näha erandit piirkondlikes teenustes, sest Ühendkuningriik on liberaliseerinud turud, mis on liikunud riiklikelt teenuslepingutelt avatud konkurentsi poole. Lisaks sellele ei näi ettepanek tunnistavat piirialadel kasutatavate bussiteenuste kohalikku iseloomu. Konservatiivid muretsesid ka määruuse ettepaneku teatud aspektide proportsionaalsuse üle, eriti vastutuse sätete üle. Erinevalt raudtee- ja lennundussektoritest koosneb bussitööstus märkimisväärselt arvust väike- ja keskmise suurusega ning piiratud ressursidega ettevõtetest.

Fernand Le Rachinel (NI), *kirjalikult*. – (FR) Bussireisijatel peaksid olema samasugused õigused nagu raudtee- ja õhureisijatelgi. See on antud raportis sisalduv filosoofia.

Tegelikult peaksid kõik reisijad olema põhimõtteliselt seaduse ees võrdsed.

Ent teha tuleb palju piiranguid.

Need tekivadki just selle sektori iseloomust, mida valitsevad mikroettevõtted ja väike- ning keskmise suurusega ettevõtted. Me ei saa olla rahul selliste meetmetega, nagu istungil välja pakuti, mis reisijate õiguste parema kaitse ettekäändel lihtsalt kehtestavad raskesti kontrollitavad piiranguid bussijuhtidele ja vältimatu piletihinna tõusu reisijatele endile.

Miks peaksime eeldama, et juht, kelle töö on turvaliselt sõita, käib spetsiaalsel kursusel, mis võimaldab tal anda abi piiratud liikuvuse või puuetega inimestele?

Miks mitte teha selget erandit selle uue Euroopa määruse kehtivusalast tavalistele linna-, linnalähedastele ja piirkondlikele transporditeenustele, mida riiklikud teenuslepingud katavad?

Miks üritada luua õigusi hüvitisele väärtuses 200% pileti hinnast juhtudel, kus ülebroneerimise tõttu pardaleminekut ei lubata?

Prantsusmaal on *Fédération nationale des transporteurs de voyageurs* välja pakkunud pragmaatilised lahendused kõigile neile probleemidele. Mõnda on kuulda võetud. Aga mitte kõiki. Ja sellest on kahju.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Härra Albertini raport üritab luua tingimused selgemaks raamistikuks bussitranspordi kasutamise ja toimimise jaoks. Lahendades probleeme, mis on seotud piiratud liikumisvõimega inimeste õigustega, ning kehtestades ka selgemad eeskirjad reisijate surma või vigastuse puhuks ning pagasi kaotamise või kahjustamise puhuks, aitab see raport suurendada nii reisijate kui ka vedajate turvalisust. Lahendused pakutakse välja ka hüvitamiseks ja abiks seoses reisi tühistamise, viivituse või katkestamisega.

Seega luuakse tingimused reisijatele parema teabe andmiseks enne reisi, reisi ajal ja pärast seda. Nende õiguseid selgitatakse samamoodi nagu ka vedajate kohustusi, et muuta need konkurentsivõimelisemaks ja ohutumaks.

- Raport: Brian Crowley (A6-0070/2009)

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin Brian Crowley autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaega käsitleva raporti poolt, sest see edendab Euroopa artiste ja Euroopa muusikat.

Euroopa Parlamendi ettepanek tutvustab suuremaid kasusid artistidele, keda kogu nende elu jooksul kaitstakse, võrdset olukorraga Ameerika Ühendriikides ja kooskõlas Euroopa loomingulisust ja kultuuri väärtustavate põhimõtetega.

Arvan, et kaitse tähtaja pikendamine 50 aastalt 70-le soodustab investeringuid muusikaalasesse innovatsiooni ja pakub tarbijatele suuremat valikut, võimaldades Euroopal maailma suuremate muusikaturgudega konkurentsivõimeliseks jääda.

Vasco Graça Moura (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Portugalis peavad selle sektori juhid seda Euroopa ja Portugali muusikatööstuste jaoks äärmiselt tähtsaks teemaks. Nad kinnitavad, et komisjoni ettepanek pikendada artistidele ja plaaditootjatele salvestatud tööde kaitse tähtaega vastab vajadusele, võimaldades Euroopal jääda konkurentsivõimeliseks maailma suuremate muusikaturgudega.

Loomulikult on olemas toetus artistidelt ja produtsentidelt, kuna peaaegu 40 000 artisti ja muusikut on allkirjastanud petitsiooni, mis kutsub Euroopa Liitu üles vähendama erinevusi teiste riikidega, kus juba on pikem kaitse tähtaeg.

Loodetakse, et kaitse tähtaja pikendamine soodustab ümberinvesteeringut väga laialdaselt valikusse uude muusikasse, mille tulemuseks on suurem valik tarbijatele. Tuleks ka ära märkida, et plaaditööstus teeb suure panuse tööhoiusesse ja maksutulusse ning on suur intellektuaalse vara eksportija.

Nendel põhjustel, nagu ülal mainitud juhid välja töid, hääletasin selle poolt, et kompromisstekst täna hääletamisele antaks. See heakskiit võimaldab nõukogu ja parlamendi vahel üksmeelt leida ning soodustab nõukogu poolt direktiivi vastuvõtmist.

Tunne Kelam (PPE-DE), kirjalikult. – Hääletasin muudatusettepaneku 79 poolt, et viia ettepanek mõistlike autoriõiguste tähtaja pikendamise kohta üle 50 aasta komisjoni tagasi.

Minu arvates peab komisjoni eelnõu olema paremini koostatud, nii et parlament peaks otsuse tegemiseks rohkem aega võtma. Selle praeguses vormis näib komisjoni eelnõu andvat objektiivse aluse kunstlike monopolide loomiseks kultuuriteostes.

Olen täiesti nõus, et paljud artistid saavad oma tööst liiga vähe kasu. Aga lahendus ei seisne produktsioonifirmade hellitamisest, vaid selles, et tõesti tulust nendelt artistidele ja esinejatele viia.

Arlene McCarthy (PSE), kirjalikult. – Ei ole õiglane, et laulude loojad või CD kujundajad saavad nende õiguste kaitse kogu eluajaks pluss veel 70 aastaks, samal ajal kui esitajal on praegu vaid 50 aastat alates avaldamisest. Tähtaeg ei ole rahvastiku elueaga sammu pidanud, mis tähendab, et muusikud kaotavad kasu oma tööst kohe, kui pensionile jäävad, ning enamik vajab seda sissetulekut. Praegune süsteem tüsistab andekaid muusikuid. 38 000 artisti palusid meie toetust selle diskrimineerimise hüvitamiseks. See tähendab õiguste võrdsustamist tavaliste töötavate muusikute jaoks.

Mul on kahju, et nende õigusaktide kohta on palju valesid väiteid. Majanduskriisi ajal peame toetama oma loomingulisi tööstusi ja artiste, kes panustavad meie sisemajanduse kogutoodangusse, töökohtadesse, kasvu ja ülemaailmsesse eksporti. See seadus teeb palju ära vaeste muusikute aitamiseks, kes väärivad võrdset kohtlemist. Loodan, et nõukogu ja komisjon saavad parlamendi hääletuse aktsepteerida, et tuua selle seaduse sisse enne parlamendi praeguse tööaja lõppu.

Ieke van den Burg (PSE), kirjalikult. – (NL) Hollandi leiboristide partei (Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsioon) toetab muudetud ettepanekut, sest see sisaldab artistide jaoks märkimisväärsel hulgal positiivseid elemente, näiteks artisti puutumatuse kaitse ja hooajamuusikute fond. Hääletasime selliste muudatusettepanekute poolt, mille eesmärk on anda artistidele kogu tulu, mis tekib tähtaja pikendamise eest. Saavutatud kompromiss on samm õiges suunas, ent ei ole kindlasti veel optimaalne.

Hollandi leiboristide parteil on aga tõsine mure selliste väiksemate arstide positsiooni üle, kes plaadi tegemise eest peavad vastutasuks loobuma igasugusest salvestamisest tekkivast tulust, mis ületab nende avansi. Seega loodame, et komisjon tuleb varsti lagedale ettepanekutega artistide olukorra parandamiseks võrreldes plaadifirmadega, kaasa arvatud seoses lepingutega, mis on seotud vastavate õiguste esimese 50 aastaga.

Thomas Wise (NI), kirjalikult. – Kuigi toetan vägagi autoriõiguse laiendamise ideed, on see ettepanek muutunud oma otstarbeks sobimatuks. Euroopa Liit on näidanud oma suutmatust tegeleda probleemiga loogiliselt ja tõhusalt, nii et hääletasin selle vastu.

- Raport: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Teise Marco Polo programmi loomine on tähtis samm, kuna see tagab vajaliku rahalise abi nendele meetmetele, mis on suunatud kaubaveosüsteemi keskkonnakaitsemeetmete suurendamisele ja tõhustamisele.

See ettepanek järgneb esimese Marco Polo programmi tõhususe hindamisele, mille tulemuseks oli, et praeguseks on saavutatud vaid 64% ümbersuunamise meetme eesmärgist, mis on väga kaugel eeldatavast eesmärgist.

Loodetakse, et uus Marco Polo programm kasutab ära paremaid finantstingimusi, et püüelda seadud eesmärkide poole, mis nüüd hõlmavad ka merekiirteedega seotud projekte ja liiklusummikute vähendamise seotud meetmeid hõlmavaid projekte.

Usun, et see programm, mille eesmärk on edendada ja toetada projekte, mis viivad autokaubaveo merele, raudteedele ja siseveeteedele, peab suutma aidata vähendada liiklusummikuid ja saastatust ning tagada tõhusa ja keskkonnasõbralikuma transpordi.

- Raport: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Transpordi- ja turismikomisjoni raport ei võta piisavalt palju arvesse kogu raudteetranspordi tõelist huvi selle vastu, et olemasolevat potentsiaali paremini ära kasutataks.

Infrastruktuuri-ettevõtjad peavad oma iga-aastases võrgustiku sõidugraafikus säilitama täiendava läbilaskevõime ajutise liikluse jaoks. See eelnõue ei jäta infrastruktuuri-ettevõtjatele mingit paindlikkust selliste meetmete üle reaajas otsustamiseks. Komisjoni algset ettepanekut on veelgi piiratud, sest täiendav läbilaskevõime peab rahvusvahelistele eelisjärjekorras kasutatavatele kaubaveoteedele piisava kvaliteedi tagama.

Määra, milleni raudtee-ettevõtete-poolseid nõudeid teede järele tegelikult kasutatakse, ei saa planeerimise eesmärgil täpselt hinnata. Need läbilaskevõimed eemaldatakse eelnevalt sõidugraafikute koostamisest, mille tõttu ei saa teisi hilisemaid nõudmisi teede järele rahuldada. Kui veoettevõtjad juba niigi marginaalsed võrgustike läbilaskevõimeid ei kasuta, kaotatakse need lõpuks üldse ära, mis toob kahju kõigile kasutajatele. See määrus teeks täpselt vastupidist tegelikule eesmärgile, milleks on olemasolevate läbilaskevõimete otstarbekam kasutamine.

Et piirata negatiivset mõju lühikeses perspektiivis vajalikule reisija- ja kaubaveole, on tarvis määrust, mis lubab infrastruktuuri-ettevõtjatel otsustada, kas selline meede on sobiv, võttes arvesse reisijate raudteeveoga seotud nõudeid või seda, kuidas saaks paremini arvestada kaupade raudteeveoga seotud vajadusi.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Järjest rohkem piiriülest pikamaa kaubavedu viiakse üle raudteelt maanteele. Selle põhjusteks on kiirteede rajamine, ettevõtetega otseste raudteeühenduste hülgamine ja maanteetranspordi pidev suhteline odavnemine. Need põhjused unustatakse üldiselt ära. Kogu meie tähelepanu keskendub kahele teisele põhjusele. Üks on see, et raudtee-ettevõtete koordineeritus erinevates liikmesriikides ei ole piisav, mille tõttu kaubavagunid peavad asjatult kaua ootama, enne kui ühendatakse veduriga, mis need edasi viib. Nüüd on sellele probleemile leitud lahendus regulaarse sõidugraafikuga pendelrongide näol.

Teine tähtis punkt on see, et see transport on aeglane, kuna peab ootama reisirongide järel, millel on eesõigus. Duchoñi raporti eesmärk oli ära kaotada reisirongide eesõigus. Tiheda liiklusega lõikudel võib see tähendada Euroopa Liidu poolt kehtestatud kohustust regulaarseid sõidugraafikuid muuta, võttes käigust ära mitmed rongid. Valijad saavad varsti aru, et see teenuste halvenemine on Euroopa süü. Reisijateveo piiramise asemel on tarvis lahendust, mis tegeleks kitsaskohtade ja puudujääkidega raudteede läbilaskevõimes. On hea, et teksti on selles suhtes tagasihoidlikumaks sõnastatud.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Praegu keskendub kaubavedu põhiliselt teedele ja raudteel ja veel või õhus transporditavate kaupade vedu on vähenemas. Järjest kitsenevate marginaalide ja äärmusliku konkurentsi ajal on veokijuhtide möödasõidud koos üleväsinud juhtide ja veokite ülekoormamisega saatuslikuks ohukombinatsiooniks. Lisaks õnnetuste ohule on kaubavedu, millel on kalduvus rikki minna, ummikute, müra ja keskkonnasaaste vaatenurgast kaitsetu.

On viimane aeg viia kaubavedu raudteedele, ent selleks vajame paremaid tehnilisi lahendusi ja logistilisi mudeleid koordineerimiseks ja organisatsiooniliseks võrgustike loomiseks. See raport on samm õiges suunas, mistõttu selle poolt hääletasingi.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Tõelise raudteeveo siseturu loomine on väga tähtis Euroopa jätkusuutliku transpordi poliitika eesmärkide saavutamisel ehk teiste sõnadega Euroopa ja selle transpordi tulevikuks. See on tähtis ka selleks, et võimaldada sellel sektoril saada lahutamatuks osaks meetmetest, mis aitavad tagada Lissaboni strateegia edu.

Raudteevedu on väga tähtis tegur ka transpordikorralduse erinevates valdkondades.

Euroopa raudteevõrgu loomine kaubaveoks, nii et rongid liiguvad tõrgeteta ja hõlpsasti ühest riiklikust võrgustikust teise, võimaldab loodetavasti teha parendusi infrastruktuuride kasutamisel ning soodustada konkurentsivõimelisemat vedu.

Usun, et on oluline toetada meetmeid, mille eesmärk on parandada raudteekaubaveo sektori olukorda, et see sektor saaks täielikult ühendatuks ja lahutamatuks osaks kogu tulevases Euroopa transpordivõrgustikust.

Brian Simpson (PSE), kirjalikult. – Önnitlen raportööri ja Euroopa Komisjoni nende julguse eest üritusel prioriteerida raudteevedu kogu Euroopa Liidus.

Mulle isiklikult oleks meeldinud radikaalsem ettepanek, mis oleks paika pannud strateegia, mis hõlmab eelsteesid teatud marsruutidel ja nõuab ülejäänud raudteetööstuselt tunnistamist, et raudteekaubavedu on tähtis, vajab arendamist ja seda tuleb toetada.

Euroopas takistavad raudteekaubavedu kaks valdkonda. Esiteks tõeline koostalitlusvõime puudumine, eriti märguandmise osas, ning teiseks raudteetööstus ise – eriti reisijateveo-ettevõtjad ja infrastruktuuripakkujad, kes räägivad üksteisega kokku tagamaks, et marsruutide ja ajagraafikute koostamisel jäetaks raudteekaubavedu kõige viimaseks.

See raport on vähemalt algus praeguse „mugavusabielu“ lõpetamise ning raudteekaubaveo-ettevõtjatele vähemalt oma äri arendamiseks võimaluse andmise suunas.

Kui lubame praeguse olukorra jätkumist, ei ole kahekümne aasta pärast üldse enam mingit raudteekaubavedu. Peame nüüd tegutsema raudteekaubaveo elujõuliseks, atraktiivseks ja konkurentsivõimeliseks muutmise nimel, või me ei saa kunagi kaubavedu maanteedelt ära.

- Raport: John Bowis (A6-0233/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Kiidan heaks oma kolleegi John Bowise töö selle kausta osas, mis kujutab endast pöördepunkti patsiendiõigustes. Konservatiivid toetavad patsientide liikuvust Euroopa Liidus ning näevad seda kui võimalust tugevdada avalikke tervishoiuteenuseid.

On võib-olla õpetlik, et see teema kerkis kõigepealt üles Ühendkuningriigi riiklikus tervishoiuametis esinenud juhtumi tõttu. Naisele, kes otsustas sõita puusaproteesi saamiseks Prantsusmaale, kuna tema kohalik tervishoiuasutus hoidis teda liiga kaua ootenimekirjas, ei saanud koduriigis selle eest hüvitist. Ent ta viis oma juhtumi Euroopa Kohtusse, mis pani aluse olulisele põhimõttele – patsientidel on õigus ravi eesmärgil reisida teise Euroopa Liidu liikmesriiki ning siis saada hüvitist oma riikliku tervishoiuteenuse pakkuja poolt.

Ma ei ole just Euroopa Kohtu fänn, kuna see on põhitegur Euroopa Liidu pidevas uute õiguste kuhjumises, ent see otsus oli äärmiselt tähtis. Loodan, et paljud minu valijatest, keda leiboristide valitsuse tervishoiuamet õnnetult alt vedanud on, saavad käesolevas raportis esitatud ideedest kasu.

Anne Ferreira (PSE), kirjalikult. – (FR) Hääletasin piiriüleste teenuste raporti vastu, sest see ei täida Euroopa Liidu eesmärki kõrgetasemelise tervisekaitse osas vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 152 ega ka Euroopa kodanike soovi kasutada ohutuid ja kvaliteetseid tervishoiuteenuseid kodu lähedal.

Raport ei tee eelluba nõudeks mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis ravi saamisel. Eelluba võimaldab hallata sotsiaalsüsteemide rahalist tasakaalu, pakkudes samal ajal patsientidele tagatud tingimusi hüvituse saamiseks ning ka teavet, mida nad enne välismaal haiglaravi saamist nõuavad.

Ei ole aga vastuvõetav, et tervishoiuteenuseid peaks parandama ravijate konkureerimisele sundimise teel, või et vaidlustatakse patsientide vaba liikumise põhimõte: see põhimõte sõltub eelkõige nende tervislikust seisundist.

Vastu võetud muudatusettepanekud on liiga ähmased, avades tee probleemidele, mida Euroopa Kohus lahendab.

See direktiiv ainult suurendab tervishoiualast ebavõrdsust Euroopa kodanike vahel, sest vaid need, kes kulud eelnevalt katta suudavad, saavad kvaliteetseid teenuseid kasutada.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Põhiprobleem seisneb selles, et see raport võeti vastu ilma artikli 95 alust muutmata ehk teiste sõnadega nii, et tervist hinnati siseturul heaks, mis aga on vastuvõetamatu. Seega oleks olnud parem komisjoni ettepanek tagasi lükata, nagu me põhjendasime. Ent enamik kahjuks ei nõustunud meie seisukohaga.

Selle tulemusel ei kaitse patsiendiõigused piiriüleses tervishoius liikmesriikide eksklusiivset pädevust seoses otsustamisega, kuidas oma tervishoiusüsteeme korraldada ja rahastada. See hõlmab ka nende pädevust seoses eelloa süsteemide loomisega välismaal haiglaravi saamise otstarbeks.

Kodanike õigust tervisele ning ka selle sektori töötajate õigusi ei tagata. Me pidime suurendama solidaarsust ja koordineeritust sotsiaalkindlustuse süsteemide vahel erinevates Euroopa Liidu liikmesriikides, eriti rakendades ja kehtestades tervishoiuteenuste kasutajate õigusi ja vajadusi ning reageerides nendele sobival.

Seetõttu hääletasime raporti vastu.

Christa Kläß (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin piiriüleses tervishoius patsiendiõiguseid käsitleva direktiivi poolt, sest see annab patsientidele suurema õiguskindluse. Eriti Euroopa Liidu piiride lähedastel aladel, nagu minu kodulinnas suures Saksamaa, Belgia, Luksemburgi ja Prantsusmaa piirkonnas, või maapiirkondades, kus on meditsiiniteenuste puudus, on patsientide liikuvuse edendamine oluline komponent tervishoiuteenuste tõhususe parandamises ja suurendamises.

Saksa tervishoiuteenuste sektor saab piiriülesest patsientide liikuvusest kasu, kui teiste liikmesriikide patsiendid saavad kasu meie meditsiiniteenuste kõrge standardist, näiteks taastusravis. Ent liikmesriikide iseseisvus peab säilima. Liikmesriigid vastutavad ise meditsiiniteenuste osutamise ja oma tervishoiusüsteemide korraldamise eest. Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaks direktiiv reguleerima vaid neid alasid, mis puudutavad patsientide piiriülest liikuvust. Meie kõrget kvaliteeti ja ohutusstandardeid Saksamaal ei tohi

kompromiteerida. Etikastandardeid, mida liikmesriigid heal põhjusel järgivad, näiteks kunstviljastamine, DNA analüüs või eutanaasia, ei tohi teemaks võtta.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Tervitan selle raporti eesmärgi, mis üritab propageerida patsientidele tervishoiuteenuste pakkumist mõnes muus liikmesriigis kui nende enda oma ning selgitada ravijärgseid hüvitustoiminguid, mis praegu Euroopa õigusaktidest puuduvad. Ohutu, tõhus ja kvaliteetne ravi peaks seega liikmesriikidevaheliste koostöömehhanismide kaudu kõigile Euroopa kodanikele kättesaadavaks muutuma.

Ent ma rõhutaksin, et liikmesriikidel on ainupädevus tervishoiusüsteeme korraldada ja rahastada. Eelluba haiglaraviks on võti selle õiguse rakendamisel. Pole vaja öeldagi, et selle õiguse rakendamisel tuleb kinni pidada proportsionaalsuse, vajalikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetest.

Mis puutub õiguslikku alusesse, siis kõneleksin kahese õigusliku aluse poolt, et tagada riiklikest pädevustest kinnipidamine. Tegelikult sisaldas komisjoni ettepanek palju üritusi selle valdkonna tagaukse kaudu sissesmugeldamiseks.

Lõplik tekst peab esitama ausa tasakaalu patsiendiõiguste ja liikmesriikide riiklike pädevuste vahel tervishoiusektoris.

Linda McAvan (PSE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendi Briti leiboristide delegatsiooni nimel tervitan paljusid positiivseid aspekte parlamendi raportis piiriülest tervishoidu käsitleva direktiivi ettepaneku kohta. Eriti toetame muudatusettepanekuid, mis teevad selgeks, et riiklike tervishoiusüsteemide korraldamise ja ravieeskirjade kehtestamise eest jäävad täielikult vastutavaks ikkagi riiklikud valitsused.

Ent tunneme muret, et kavandatud eeskirjad ei ole ikka veel piisavalt selged. Teise Euroopa Liidu riiki ravi eesmärgil reisivad patsiendid peavad teadma, kas nad saavad hüvitist, ning nad peavad saama kogu vajaliku teabe vastuvõtva riigi tervishoiuteenuste liigi ja kvaliteedi kohta. Seega kutsub leiboristide delegatsioon direktiivi üles selgitama, et liikmesriigid võivad luua eelloa süsteemi. Toetame ka artiklite 152 ja 95 kahest õiguslikku alust veendumaks, et prioriteediks on terviseküsimused, mitte siseturu teema. Leiboristide delegatsioon jättis lõplikus hääletuses osalemata, et näidata, et nende kahe küsimusega tuleb teise lugemise ajal tegeleda.

Arlene McCarthy (PSE), kirjalikult. – Ma ei hääletanud selle raporti üle, kuna see ei anna piisavat garantiid Ühendkuningriigi riikliku tervishoiuameti terviklikkuse ja rahastamise kaitsesele ega paku ka kindlust ega selgust sellisele patsientide vähemusele, kes saab endale lubada tervishoiuteenuste kasutamise eesmärgil teise liikmesriiki reisimist.

Tooridest parlamendiliikmetel on üks eesmärk ettepanekuga oma halva kuulsusega tervisekupongide süsteem uuesti Euroopa tagaukse kaudu sisse tuua – nende ettepanekuga saaksid vähesed jõukad inimesed kuponge, et viia riikliku tervishoiuameti rahad eraravi eesmärgil Ühendkuningriigist välja muusse Euroopasse. Makse maksvad inimesed tahavad näha oma raha investeerituna riiklikku tervishoiuametisse, et maksta koduriigis saadavate tervishoiuteenuste eest, mitte näha seda suundumas teistesse Euroopa Liidu tervishoiusüsteemidesse. Ei ole üllatav, et alles hiljuti propageeris tooride parlamendiliige Dan Hannan erastatud lähenemist tervishoiule.

Hiljutises arutelus piiriüleste tervishoiuga seotud maksete kohta Suurbritannia ja Iirimaa vahel ütles tooride varitervishoiuminister Andrew Lansley, et riikliku tervishoiuameti ressursid on alati väärtuslikud, ning ründas tervishoiuameti poolt 180 miljoni Inglise naela maksmist Iirimaaale. Ent tooridel ei õnnestunud toetada meie ettepanekut selgeks eelloa süsteemiks, mis on väga tähtis tervishoiuameti väärtuslike ressursside ja teenuste kaitsmisel.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Hääletasin Bowise raporti ja komisjoni ettepaneku vastu, sest nende õiguslik alus tõestab, et finantshuvid ja reguleerimata turg on ülimalikud patsientide õiguste suhtes parematele ja terviklikumatele tervishoiuteenustele. See ettepanek eitab ettekuulutust sotsiaalsest Euroopast ja solidaarsusest ning toob kaasa olukordi, milles ainult kõige jõukamatel on ligipääs palju reklaamitud piiriülestele tervishoiuteenustele.

Selle tulemuseks on riiklike tervishoiusüsteemide lammutamine ja välismaal tervishoiuteenuseid otsivate patsientide väljaajamine. Tervishoid on ja peab jääma liikmesriikide vastutusalaks. Tervishoiu käsitlemine turustatava kaubana, mitte avaliku teenusena, ei ole vastuvõetav. Lisaks sellele pakub direktiivi eelnõu välja ka süsteemi piiriüleste tervishoiuteenuste hüvitamiseks, mis on liigne, arvestades, et hüvitis tervishoiuga seotud kulude eest juurutati 1971. aastal sotsiaalkindlustussüsteemidevahelist koostööd käsitleva määrusega.

Kathy Sinnott (IND/DEM), kirjalikult. – Ma ei hääletanud selle raporti üle, kuna tahan väga, et inimesed saaksid ravi, mida nad väga vajavad. Ent eelloa küsimus valmistab mulle muret. Eelluba selles direktiivis on vastuolus patsientide õigustega. Sellel põhjusel patsiendid üldse kohtutesse pöördusidki, ning need kohtuotsused on põhjus, miks täna siin piiriülese tervishoiu üle hääletame. Hõlmates eelloa sellesse direktiivi, oleme tagasi seal, kust alustasime. „Surm geograafia alusel” jääb reegliski ning patsiendid puutuvad kokku samade takistustega nagu siis, kui taotleval luba ravi eesmärgil reisimiseks.

Mul on ka väga kahju, et see raport ei säilita õiguslikku alust, mis asetab patsientide tervise esikohale. Selle asemel on see olnud raisatud võimalus, kus patsientide tervist kasutatakse kasumi eesmärgil.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Peamised muudatusettepanekud eelloa osas kukkusid läbi. Need muudatusettepanekud olid hädavajalikud riikliku tervishoiuameti säilitamiseks Šotimaal ja Ühendkuningriigis üldse. Kaotasime hääletuse kahese õigusliku aluse üle, mis oleks võimaldanud hõlmata rahvatervise, mitte õigusliku aluse, milleks on vaid ühtne turg. Nende mõlema põhivaldkonna kaotamise ja fakti tõttu, et see oli esimene lugemine, ei olnud mul muud valikut, kui mitte hääletada.

Marianne Thyssen (PPE-DE), kirjalikult. – (NL) Patsientide liikuvus on fakt, ent patsientidele ja tervishoiutöötajatele vajalik õiguskindlus ei ole veel siin. Sellel põhjusel on komisjoni direktiivi ettepanek hea asi. Hindan ka härra Bowise püüdeid saavutada kompromiss selles põrgulikult keerulises teemas. Tänu tema pingutustele on komisjoni ettepanekusse tehtud olulisi täiustusi. Sellegipoolest ei suutnud ma lõplikku raportit toetada, sest kahte punkti, mis on seotud liikmesriikide pädevusega korraldada ja rahastada oma tervishoiusüsteemi, ei olnud hõlmatud.

Taotlesime sellise õigusliku aluse hõlmamist, mis võimaldab liikmesriikidel kasseerida välispatsientidelt tegeliku kulu ja lasta neil kaasrahastada oma riigis saadavat ravi. Lisaks sellele pooldasime alati seda, et liikmesriigid võiksid patsientidest teatud juhtudel keelduda, näiteks pikkade ootenimekirjade korral. See on eriti tähtis Belgias, väikeses riigis, kuhu on suhteliselt suur välispatsientide sissevool.

Täna siin istungil vastu võetav tekst ei paku sellele piisavat garantiid. Nendel põhjustel ma lõplikus hääletuses ei osalenudki.

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Euroopa Liidu ja kodanlike valitsuste rohujuuretasandi vastane poliitika alandab riiklike tervishoiuteenuste standardeid, tuues kaasa stressi patsientidele, ootenimekirjad, erinevate teenuste puudumise, kõrged maksud, kindlustamata inimeste ja immigrantide kindlustuskatte puudumise jne.

Sotsiaaltoetuste suur langus, tervishoiusüsteemide äriks muutmine ja täiendav erastamine ning kindlustusõiguste ründamine teevad suurtele kontsernidele kasumlikust tervishoiusektorist tohutute kasumite lõikamise kergemaks.

Patsientide liikuvust käsitlev direktiiv edendab ühtset tervishoiuturgu, Maastrichti lepingu vabaduste kohaldamist ning patsientide ja tervishoiutöötajate liikuvust, et kaitsta tervishoiu kaubanduslikuks muutumist.

Välismaal saadava raviga seotud kulude osaline hüvitamine on lõks, et saada rohujuuretasandil nõusolek tervishoiu äriks ja mitmerajaliseks muutmiseks ning klassidevaheliseks diskrimineerimiseks seoses õigusega elule.

Patsiendiõigusi saab kaitsta vaid täiesti vaba riikliku tervishoiusüsteemiga, mis katab kogu rahvastiku kõik tervishoiualased nõuded (spetsiaalsed ja muud) hoolimata nende rahalisest või kindlustusolukorrast. Ainult selline süsteem, mis saab rohujuuretasandil majanduse raames areneda, saab tagada kvantitatiivse vastavuse ja kvalitatiivsed täiustused teenustele ning tõhusa kaitse töötajate tervisele ja eludele.

- Rapport: Amalia Sartori (A6-0239/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Hääletasin selle poolt.

Sektoriuuringud on põhjalikult näidanud, kuidas kasutajatest, kes Euroopas haiglasse haigust ravima lähevad, jääb igal aastal 10–12% haiglanakkuste tõttu haigeks. Kui see protsent arvudesse panna, siis on see veelgi hirmutavam: arvutuslikult on Euroopa Liidus haiglanakkuse saanud patsientide arv umbes 5 miljonit.

Tulles tagasi minu kaasliikme proua Sartori kõne juurde, võib ohutust ja tervishoiuteenuste tõhusust suurendada, koostades programmi, mis eelkõige võtab arvesse järgmisi põhipunkte: 1) nakkustõrjele spetsialiseerunud ödede arvu suurendamine; 2) tervishoiutöötajatele ja parameedikutele koolituste läbiviimine,

keskendudes eriti haiglanakkustele ja neid põhjustavate viiruste antibiootikumiresistentsusele; 3) nende haiguste uurimises tehtud avastused.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin patsiendiohutuse alase ettepaneku poolt. Kuigi meditsiiniteaduse arengute tõttu on Euroopa tervishoiuteenuste kvaliteet oluliselt tõusnud, võivad meditsiinilised protseduurid mõnikord patsientide tervist ohustada. Mõned kõrvalekalded on põhjustatud vältitavatest meditsiinilistest vigadest või ravi ajal tekkivatest nakkustest.

See raport sisaldab järgmisi tähtsaid ettepanekuid: täiustatud teabekogumine kohalikul ja piirkondlikul tasandil; patsientidele parema teabe andmine; nakkustõrjele spetsialiseerunud õdede arvu suurendamine; tervishoiutöötajate harimise ja koolitamise soodustamine ning suurem tähelepanu haiglanakkustele. Toetan neid meetmeid täielikult.

- Raport: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Liam Aylward (UEN), kirjalikult. – Tervitan esitatud algatust parandada haruldaste haigustega patsientidele osutatavaid tervishoiuteenuseid. Selliste haiguste eripärase iseloomu tõttu, nagu on haruldastel vähivormidel, autoimmuunsusega seotud haigustel ning toksilistel haigustel, ei ole nende jaoks saadaval piisavalt eriteadmisi ja ressursse, ent 36 miljonit Euroopa Liidu kodanikku põevad neid sellegipoolest.

Koostöö tihendamine spetsialistide ja uurimiskeskuste vahel kogu Euroopas ning teabe ja teenuste vahetamine on loomulikud viisid, kuidas Euroopa Liit saab oma kodanikke aidata. See on otsene viis teile kasu toomiseks. See ettepanek nõuab liikmesriikidelt uute keskuste ja koolituste loomist, et maksimeerida haruldaste haiguste kohta teaduslike allikate leidmise võimalusi ning koondada kokku olemasolevad uurimiskeskused ja haigusteavet sisaldavad võrgustikud. Toetan neid meetmeid ning julgustan suuremat liikmesriikide vahelist koostööd, mis võimaldab patsientide ja ekspertide suuremat liikuvust, et teid, kodanikke, teenindada.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin haruldasi haigusi käsitleva raporti poolt, sest minu arvates on ühtlustatud tegevus haruldaste haiguste osas nii Euroopa Liidu kui riiklikul tasandil väga vajalik. Kuigi iga haruldase haiguse esinemissagedus on madal, põevad neid ikkagi miljonid eurooplased, kuna haruldasi haigusi on palju.

Minu arvates on väga oluline toetada iseseisvaid organisatsioone, võimaldada ligipääs teabele haruldaste haiguste kohta, luua erinevates liikmesriikides ekspertkeskused, korraldada olemasolevates keskustes koolitusi ning koondada kokku eksperdid ja professionaalid. Haruldaste haiguste valdkonnas tuleb kiire reageerimise jaoks tagada piisavad ressursid.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Ma hääletan härra Trakatellise raporti poolt. Tunnistan fakti, et on palju haruldasi haigusi, mis jäetakse uuringutest kõrvale, sest meditsiinasutused tegelevad mingisuguse tiraaži vormiga, ignoreerides haruldasi haigusi põdevate patsientide kehva olukorda, kes toovad vähe sisse, võrreldes nendelt teenitava tuluga, kes tavalisi haigusi põevad.

See on eriti tõsi haruldaste pärilike geneetiliste haiguste osas. Minu arvates peaksime edendama uurimistegevust nendes valdkondades, toetades osa uuringukuludest. Seda tehes kinnitan oma huvi, sest üks neist haigustest esineb minu perekonnas.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Muudatusettepanekus 15 esitatud selgesõnaline üleskutse, et haruldased haigused kõrvaldataks põdevate patsientide geneetilise nõustamise abil ja et embrüod valitaks välja siirdamiseelse diagnostika abil, ei ole Saksamaal ainult praegustele seadustele vastandlik. Eriti just Saksamaa ajaloo valguses näib olevat vastuvõetamatu ja põhimõtteliselt talumatu nõuda või soovitada puuetega inimeste hävitamist ja valimist, isegi kui nad veel sündinud ei ole.

Need ettepanekud ja sõnastused paljastavad häirivalt täieliku austuse puudumise inimelu väärtuse vastu, ükskõik, kas räägime siis haigetest või tervetest inimestest. Esitatud lisa vahetab välja üleskutse haruldaste haiguste ravimiseks eesmärgiga vältida haigete inimeste sündi.

See ei ole kooskõlas Euroopa ja rahvusvaheliste inimõiguste deklaratsiooni sätte ja mõttega. Euroopa poliitika veenmise tegelik eesmärk peaks olema haigust põdevate või selle ohus olevate inimeste aitamine, mitte nende ennetav valimine kvaliteedikriteeriumite alusel.

Raport ja selle üksikud muudatused, eriti muudatusettepanek 15, ei ole kooskõlas minu kristlike tõekspidamistega. Seetõttu hääletasingi raporti vastu.

Mairead McGuinness (PPE-DE), kirjalikult. – Selles resolutsioonis on palju teemasid, mida ma toetan. Ent ma ei saa toetada kogu raportit mõnede teemade tõttu, mis minu arust ja tegelikult ka on subsidiaarsuse küsimused, ehk siis jäävad iga liikmesriigi enda pädevusse ning ei ole seega teemad, mille osas Euroopa Parlament peaks seisukoha võtma. Eugeneiliste toimingute teema on teema, mis muudatusettepaneku 15 vastuvõtmisega sellesse resolutsiooni võeti. Ma ei toetanud muudatusettepanekut 15. See teema on subsidiaarsuse küsimus, mitte Euroopa Liidu teema, mis ei koosta ega tohiks koostada seadusi eugeenika alusel. Nii et ma ei saanud tervet raportit toetada.

- Rapport: Jean-Pierre Audy (A6-0168/2009)

Richard James Ashworth (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid ei ole Euroopa 2007. aasta üldeelarve täitmise II osale, Euroopa Komisjonile, heakskiidu andmise kinnitust andnud. Nõuame, et parlamendi eelarve peaks Euroopa maksumaksjale tema raha eest väärtust pakkuma, ning toetame seega raportööri raportit. Eriti toetame raportööri kriitikat komisjoni suutmatuse üle tagada, et Bulgaaria ja Rumeenia saavutaks piisavad finantskontrolli standardid. Ent peame ära mainima, et Euroopa Kontrollikoda ei ole neliteist aastat järjest suutnud anda reservatsioonideta kinnitavat avaldust üldistele Euroopa kontodele. Euroopa Komisjonil lasub lõplik vastutus kontode eest, nii et vastavalt meie traditsioonilisele lähenemisele jätkame edaspidigi heakskiidu andmise vastu hääletamist, kuni näeme tõelisi edusamme Euroopa Kontrollikoja reservatsioonideta kinnitava avalduse saamise suunas.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin koos ülejäänud Rumeenia valijaskonnaga fraktsioonis PPE-DE Jean-Pierre Audy' 2007. aasta Euroopa Liidu üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva raportit vastu, sest muudatusettepanekut 13 ei võetud vastu. Euroopa Kontrollikoja raport 2007. aasta majandusaasta kohta viitab ikka veel vaid 2000.–2006. aasta projektidele, sest aasta 2007 oli üldiselt 2007.–2013. aasta programmide rakendamist ettevalmistav etapp. Selle tulemusel ei saa veel hinnata programmiperioodi 2007–2013 jaoks esitatud uute määruste mõju, mis on lihtsamad ja karmimad, kui aastani 2006 rakendatud määrused.

Tahaksin rõhutada vajadust lihtsustada protseduure struktuurifondide rakendamiseks, eriti juhtimis- ja kontrollsüsteemide osas. Süsteemi keerukus on üks põhjuseid liikmesriikides esinevatele eeskirjade eiramisele. Tahaksin samuti rõhutada vajadust komisjoni poolt programmiperioodiks 2007–2013 kohaldatavate määruste ülevaatamise ajal esitatud lihtsustamismeetmete järele kui reaktsioonile praegusele majanduskriisile. Sellised lihtsustamismeetmed on olulised halduskoorma vähendamisel nii riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil. On tähtis tagada, et sellised lihtsustamismeetmed aitaksid tulevikus vigade arvu vähendada.

Jeanine Hennis-Plasschaert, Jules Maaten, Toine Manders ja Jan Mulder (ALDE), kirjalikult. – (NL) Taani Vabaduse ja Demokraatia Rahvapartei (VVD) hääletas Euroopa Komisjoni eelarve täitmisele heakskiidu andmise vastu. VVD on arvamisel, et komisjon on teinud liiga väikseid edusamme riiklike avalduste kasutuselevõtu edendamisel liikmesriikides. Siamaani on seda teinud ainult neli riiki, millest üks on Holland. Lisaks sellele on VVD arvamisel, et Euroopa Liidu liikmesriigid teevad ikka veel liiga palju vigu Euroopa raha jaotamisel, nagu on selgunud Euroopa Kontrollikoja poolt teostatud audititest. Kontrollikoda väljastas eitava auditi, muude asjade hulgas seoses maapoliitika, ühtekuuluvus- ja struktuuripoliitikaga. VVD arvates tuleb nendes valdkondades auditisüsteeme täiustada. Viimase viie aasta jooksul tehtud edusammud on olnud liiga väikesed.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Härra juhataja, hääletasin komisjoni poolt ELi 2007. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise poolt.

Samal ajal pean mainima, et hääletasin nende tekstide vastu selles raportis, mis olid suunatud kvartaluarannete koostamise struktuurifondidest ja ühtekuuluvusfondist saadavate ressursside haldamise kohta, eriti Bulgaaria ja Rumeenia puhul. Hääletasin nende vastu, sest usun täielikult, et juhtudel, mil vajame suuremat kontrolli, on hea mõte seda kõigis liikmesriikides samal ajal ja samal määral rakendada, mitte ainult ühes või kahes neist. Jagan ka parlamendi ning raportööri muret, kes märgib, et Bulgaaria jaoks mõeldud ressursid, mille Euroopa Komisjon on külmutanud või tagasi võtnud, ulatuvad peaaegu 1 miljardi euroni.

Nagu raportis märgiti, sunniti need kahjud ja külmutatud ressursid peale muuhulgas põhimõtteliselt reeglivasustate tõttu seoses pakkumiskutsete ja kulude abikõlblikkusega, suutmatusega kasutada investeerimisfondide nende sihtotstarbeks ning haldussuutlikkuse puudumisega. Lõpetuseks tahaksin teiega jagada oma muret, et Bulgaaria kodanikelt võetakse ära vahendid, mis edendavad Euroopa solidaarsust, ja nad maksavad teenimatult nende valitsuse vigade eest.

Mairead McGuinness (PPE-DE), kirjalikult. – Hääletasin 2007. aasta Euroopa Komisjoni üldeelarvele heakskiidu andmise poolt, ent tegin seda mõningate piirangutega.

Viis aastat tagasi lubas president Barroso eelarvekontrolli ja ametlike kinnitavate avalduste osas „korras tervisetõendi” esitada. Mõningastest edusammudest hoolimata on selles protsessis ikka veel puudujääke.

Siiamaani on 22 riiki esitanud aasta kokkuvõtte, mis vastab finantsmääruse minimaalnõuetele, ent need kõik ei ole rahuldavad. Ainult 8 riiki on tõhustanud oma tegevust ametlikuma kinnitava avalduse analüüsi esitamises ning lirimaa ei ole kahjuks üks neist. Peame veenduma, et mis puutub 2008. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist, siis tehakse oluliselt suuremaid edusamme.

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) PD-Li (Rumeenia Demokraatlik Liberaalne Partei) osa fraktsioonis PPE-DE hääletas vastu 2007. aasta ELi üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale raportile, mis viitab Euroopa rahade haldamisele Rumeenia ja Bulgaaria poolt.

Raport eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, mis viitab eeskirjade eiramisele seoses PHARE rahadele juurdepääsuga enne aastat 2007, on säilitanud sätte eriraporti koostamiseks ühenduse rahade haldamise kohta Rumeenias ning ka korruptsioonivastases võitluses jäädvustatud meetmete kohta. Selle tagajärjel hääletas Euroopa Parlamendi fraktsioon PD-Li raporti vastu.

See eriraport ei ole õigustatud, sest saadaval on juba üks koostöö- ja kontrollimehhanism, mille Euroopa Ülemkogu 2006. aasta detsembris kinnitas. Täiendava raporti koostamine nõrgestab juba toimiva koostöö- ja kontrollimehhanismi usaldusvärsust. Tegelikult kinnitab isegi Euroopa Komisjoni reaktsioon selle esindaja Mark Gray kaudu sellise meetme tähtsusetust seni, kuni on saadaval juba testitud mehhanismid ühenduse rahade haldamises esinevate ebaseaduspärasuste tuvastamiseks.

- Rapport: Søren Bo Søndergaard (A6-0153/2009)

Philip Claeys (NI), kirjalikult. – (NL) Hääletasin heakskiidu andmise vastu, sest Regioonide Komiteed ei võta selle praeguses vormis enam keegi tõsiselt. Muuhulgas, sõna „piirkond” ähmase definitsiooni tõttu on Regioonide Komitee äärmiselt heterogeenne üksus, milles on lisaks Euroopa rahvastele esindatud näiteks ka linnastud. On samuti väga imelik, et piirkonnad on viimasel ajal organiseerinud end poliitilistesse fraktsioonidesse ilma valijatelt selleks demokraatlikku korraldust saamata.

- Rapport: Christofer Fjellner (A6-0176/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid on Euroopa Liidu põhiõiguste harta vastu. Vaidlen vastu arvamusele, et Euroopa Liit saab põhiõigusi anda ja reguleerida. Olen põhiõiguste hartale eriti vastu ka sellepärast, et Euroopa Liit võttis selle vastu hoolimata faktist, et kummagi harta rakendamiseks mõeldud vahendit – Euroopa Liidu põhiseadust ja Lissaboni lepingut – ei ole ratifitseeritud.

Agentuuri loomine põhiõiguste harta jälgimiseks oli täielik maksumaksjate raha raiskamine ja tühi sebumine. Sama võiks tööpoolest paljude Euroopa Liidu agentuuride kohta öelda, mis kahekordistavad riiklikul tasandil tehtud tööd ja edendavad häbenemata Euroopa Liidu föderalistlikku plaani. Paljud inimesed minu valijaskonnas näevad selle ja teiste agentuuride peale kulutatud suuri summasid kui lööki vastu vahtimist, eriti praeguse majanduskriisi ajal, kui nad loovutavad järjest rohkem oma maksuraha Euroopa Liidu priiskamise rahastamiseks.

Philip Claeys (NI), kirjalikult. – (NL) Hääletasin heakskiidu andmise vastu, arvestades, et Euroopa Põhiõiguste Amet on üleliigne asutus, mis lisaks kõigele on vaenulik väljendusvabaduse suhtes.

- Resolutsiooni ettepanek (B6-0191/2009)

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin metsade raadamise ja metsade seisundi halvenemisega seotud probleeme käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt, sest usun, et metsade raadamise tulemuseks on väga tõsised keskkonnakahjustused, mida on raske ümber pöörata, näiteks veetingimuste rikkumine, kõrbestumine, mõju kliimale ja bioloogilise mitmekesisuse kadumine.

Metsade kaitse ja jätkusuutlike halduspoliitikate ning muude Euroopa Liidu sise- ja välispoliitikate vahel peab olema suurem sidusus. Sel põhjusel vajame hinnangut metsade mõjust Euroopa Liidu energia- (eriti biokütuste), põllumajandus- ja kaubanduspoliitikatele.

Usun ka, et troopiliste metsade raadamise peatamiseks on väga oluline anda arengumaadele rahalist toetust. Raadamise vähendamine mängib väga tähtsat rolli kliimamuutuste leevendamisel ja nendega kohandumisel.

- Raport: Gilles Savary (A6-0199/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Hääletasin selle poolt.

Transpordi haldamine kodanike vajaduste ja nõuete põhjal on Euroopa Liidu poliitilise arutelu üks põhipunkte. CIVITAs e programmi (välja kuulutatud aastal 2002) abil, mis on mõeldud linnatranspordi laialdase levimise propageerimiseks, ning valge raamatu „Euroopa transpordipoliitika aastani 2010: aeg otsustada“ (avaldatud aastal 2001) abil, mis pakkus välja optimaalsema linnatranspordi süsteemi loomise, on komisjon juba välja pakkunud ehtsa tegevuskava Euroopa transpordi kvaliteedi optimeerimiseks. See on koostanud süsteemi liikumise järele suureneva nõudluse järk-järguliseks eraldamiseks majanduskasvust, et reguleerida keskkonnasaastet enam-vähem tõhusalt, pidades samal ajal silmas Euroopa tootmissüsteemi kaitset. Olles olukorda teadvustanud, võtab komisjon eesmärgiks tagada kõigile ühenduse kodanikele transpordivõrgustik, mis on üheaegselt tõhus ja äärmiselt ohutu.

Peame tähelepanu pöörama viiele punktile: 1) reisijate õiguste ja kohustuste kaitsmine; 2) maanteeohutuse tõstmine; 3) ohutuse tõstmine; 4) maanteeveo piiramine, et peatada ummikud maismaatranspordis.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Praegune kiire linnade kasv koos Euroopa rahvastiku koondumisega linnakeskustesse on fakt, mida see Euroopa Parlamendi raport analüüsida üritab, et anda oma panus selles valdkonnas vajalikule tohutule tööle.

Mis puutub subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetesse, siis see raport sisaldab ettepanekuid, mis minu arvates on tähtsad.

Kõige tähtsam punkt selles parlamendi poolt võetud seisukohas on tähelepanu, mille see tõmbab meetmete hajutamisele, millel võib seega sidususest puudu olla, mitte ainult seadusandliku organina, vaid eriti nende rakendamise osas.

Nõustun vajadusega ühtlase lähenemise järele, mis hõlmab erinevate linnatranspordi vahendite optimeerimise soodustamist linnakeskustes, parendades linnade planeerimist. Lisaks sellele toetan ka jätkuvat teadus- ja arendustööd selles valdkonnas ning komisjoni koostööd liikmesriikidega, panustades vajadusel teabevahetusse erinevates riikides kohaldatavate heade tavade kohta. Lõpetuseks tahan rõhutada Euroopa tööstuse tähtsust tehnoloogiate arendamises, mis võiksid parandada Euroopa linnade transpordivahendite haldamist, ohutust ja energiatõhusust.

- Raport: Anne E. Jensen (A6-0227/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Täna teid, härra juhataja. Hääletasin Jenseni raporti poolt, mis esitab põhjaliku poliitilise raamistiku ja määratleb tegevused intelligentsete transpordisüsteemide koordineeritud kasutuselevõtmiseks Euroopa Liidus.

Teede infrastruktuuri ülekoormamine, suurem süsihappegaasi heide ning surmaga lõppenud õnnetused kui suurimad väljakutsed Euroopa transpordis tuleb ületada ning minu meelest on intelligentsed transpordisüsteemid põhivahend transpordi muutmisel tõhusamaks, ohutumaks ja turvalisemaks ning keskkonnasõbralikumaks, aidates sellega kaasa jätkusuutliku liikuvuse arendamisele kodanike ja majanduse jaoks.

Olen nõus, et intelligentsed transpordisüsteemid võivad parandada Euroopa kodanike elamistingimusi ning suurendada ka maanteeohutust ja vähendada ohtlikke heitmeid ning keskkonnasaastet. Usun täielikult, et intelligentsed transpordisüsteemid suurendavad liikluse tõhusust, vähendades sellega liiklust.

Kuigi on arendatud või kasutusele võetud mitmeid rakendusi erinevatele transpordivahenditele (raudtee-, mere- ja õhustransport), ei ole loodud sarnast ühtset Euroopa maanteetranspordi võrgustikku.

10. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung katkestati kell 14.55 ja jätkus kell 15.00)

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING*president***11. Kliima- ja energiapakett ning meretranspordi pakett (õigusaktidele allakirjutamine)**

President. – Härra asepeaminister ja Euroopa Liidu eesistuja esindaja, härra Nečas, volinik Rehn, austatud raportöörid ja komisjonide juhatajad, daamid ja härrad.

Täna on meil hea meel ühiselt alla kirjutada kahele tähtsale pakstile – kliima- ja energiapakstile ning Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika pakstile. See on nõukogu ja komisjoniga läbi viidud pideva töö kõrgpunkt. Nende kahe õigusakti eelnõu vastuvõtmisega tõestab Euroopa Liit, et on võimeline otsustavalt tegutsema, et ühiselt hakkama saada väljakutsetega jätkusuutliku arengu, keskkonnakaitse ja mereohutuse põhisektorites. See avalik allakirjutamine aitab Euroopa kodanikele Euroopa õigusaktide tähtsust rõhutada.

Kliima- ja energiapaketi on parlament ja nõukogu pannud aluse sellele, et Euroopa Liit saavutaks oma kliima-alased eesmärgid aastaks 2020 ja jätkaks juhtiva rolliga võitluses kliimamuutuste vastu. Kliimapakett hõlmab tähtsaid õigusalasid raamistikke, mis aitavad näiteks parendada heitkogustega kauplemise süsteemi või liikmesriikide püüdlusi vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning edendada ka taastuvenergiat või süsihappegaasi ladustamise tehnikaid. Raportöörid proua Doyle ja proua Hassi on siin meiega, vähemalt nii ma eeldasin; näen vähemalt proua Hassit.

See pakett annab Euroopa Liidule vajaliku usutavuse detsembris Kopenhaagenis aset leidva rahvusvahelise konverentsi eel ning läbirääkimistel põhjaliku ja siduva kokkuleppe üle.

Mis puutub meretransporti, siis jõudsid parlament ja nõukogu lepitamismenetluse käigus kokkuleppele kaheksa toimiku osas. See on üle kolme aasta kestnud intensiivse töö tulemus.

See tulemus on ka tõend Euroopa Parlamendi poolt avaldatud suurest surve tagamaks, et mereõnnetusi, nagu *Erikaga* 1999. aastal ja *Prestige* 2002. aastal juhtusid, saab tulevikus mereohutuse tõstmise abil vältida.

Täna näeme, et paljud Euroopa Parlamendi poolt loodud meresõiduohutuse parandamise ajutise komisjoni esitatud ettepanekud on saanud seaduseks. Tänu nendele spetsifikatsioonidele on laevade kontrolli ja ülevaatamist, mereveo kontrolli ja laevaomanike kindlustamist täiustatud ning uurimisnõudeid ja vastutust õnnetusjuhtumi korral tugevdatud.

Mul on hea meel näha, et raportöör proua Doyle on nüüd meiega liitunud.

Lõpetuseks lubage mul tänada eesistujariiki Tšehhit, komisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni ja eelkõige nende juhatajaid ja raportööre, kes kõik nende tähtsate õigusaktide kallal tööd on teinud. Täna eriti teid, auväärt liikmed, et täna nende oluliste õigusaktide eelnõude allakirjutamise juures viibisite. Mul on eriti hea meel, et kahe fraktsiooni juhatajad on austanud meid täna lõunal siinviibimisega. Täna teid selle eest.

Tahaksin nüüd paluda sõna võtma nõukogu eesistuja.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra president, volinik, daamid ja härrad, tahaksin teid tänada, et kutsusite mind siia Euroopa Parlamendi istungile kliima- ja energiapaketi ning meretranspordi paketi pidulikule allakirjutamisele – need on kaks meedet, millega Euroopa Liidu liikmesriigid on nõustunud komisjoni, parlamendi ja teiste partnerite abil. Tahaksin alustada, öeldes Euroopa Nõukogu nimel mõned sõnad kliima- ja energiapaketi kohta.

Pakett kinnitab Euroopa Liidu juhtivat rolli ülemaailmses võitluses kliimamuutuste vastu, austades samal ajal iga liikmesriigi tegelikke võimalusi ja majandustingimusi. Kliima- ja energiapaketil on tähtis sümbolne väärtus, kuna see illustreerib fakti, et poole miljardi kodaniku ehk 500 miljoni inimese esindajatel on õnnestunud kokku leppida mõnedes väga selgepiirilistes tegevustes, strateegiates ja eesmärkides selles tähtsas ja tundlikus kavas, hoolimata tänapäeva keerulistest majandustingimustest. See on väärtuslik ka kui positiivne näide meie partneritele üle kogu maailma. Tahaksin kasutada võimalust ja eriliselt tänada kõiki nelja raportööri selle selgepiiriliste meetmete kogumiku koostamise, läbirääkimise ja sõnastamise eest, ning ka kogu parlamenti aktiivse ja positiivse panuse eest, komisjoni toetuse ja ettevalmistuse eest terves heakskiitmisprotsessis ning eesistujariiki Prantsusmaad selle erakordse pühendumuse eest. Pakett sillutab meile kui eurooplastele tee

läbirääkimisteks globaalsete lepingute üle kliimamuutuste strateegia osas, mis tuleks selle aasta detsembris Kopenhaageni konverentsil sõlmida. Euroopa Liit on kliimakaitse valdkonna eestvedaja ning seda pikaajalist väljapaistvust ei tohiks ära rikkuda, vaid see tuleks muuks väärtuseks muuta.

Daamid ja härrad, tahaksin nüüd öelda paar sõna kolmanda meresõiduohutuse paketi kohta, mis kujutab endast täiendavat ja sama võrdset tulemust nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelisest koostööst. Euroopa avalikkus oli tõsiselt ärevil, kui *Erika*, mille pardal oli 20 000 tonni naftat, 1999. aastal Bretagne'i rannikul hukkus, põhjustades tohutu suuri keskkonnakahjustusi, ja kui kolm aastat hiljem tanker *Prestige*ilt lekkis 120 tonni naftat Galiitsia rannikule Hispaanias. Mäletasime kõik traagilisi meediapilte kahjustatud rannikualadest, kus tuhanded segadust koristama toodud vabatahtlikud vaatasid abitult pealt, kuidas linnud ja teised olendid ning taimed musta tulva alla mattusid. Loomulikult pidime andma endast parima taoliste õnnetuste kordumise vältimiseks. Loomulikult pidime koostööd tegema. Loomulikult pidi Euroopa Liit saatma välja signaali, et väga kehvast olukorras kindlustamata laevad, mis ei vasta elementaarsetele ohutuseeskirjadele, ei ole Euroopa kallastel teretulnud. 2005. aasta novembris reageeris Euroopa Komisjon, esitades kaheksa ambitsioonikat õigusloomega seotud ettepanekut ehk nn kolmanda meresõiduohutuse paketi. Pakett sisaldab Euroopa jaoks käegakatsutavaid tulemusi mereõnnetuste parema vältimise, tihedama kontrolli ja laevandusettevõtjate selgema vastutusalade jagamise näol. Lisaks märkimisväärsele mõjule keskkonnale – varale, mis kuulub meile kõigile – ei hinda Euroopa seaduse tulemusi mitte ainult rannikuriikide kodanikud ja ettevõtted, nagu eeldada võiks, vaid ka ekspordile orienteeritud sisemaariigid nagu minu enda riik, mille toodangust transporditakse märkimisväärne osa Euroopast välja meritsi. Sisemaariikidel on suur huvi tagada, et sellised tankerid nagu *Erika* või *Prestige* ei seilaks enam Euroopa vetes ja et meretransporti korraldataks tõhusalt, ohutult ja keskkonnasõbralikult.

Härra president, daamid ja härrad, tahaksin lõpetada, tänades Euroopa Parlamendi raportööri, eesistujariiki Prantsusmaad ning komisjoni nende raske töö eest meresõidupaketi osas. Ilma nende pingutuste ja pühendumuseta ei oleks see hea tulemus koos selgete kasudega Euroopa avalikkusele, ärile ning keskkonnale võimalik olnud.

President. – Tänan teid, minister. Nüüd tahaksin paluda teid, volinik Rehni ja raportööri laua juurde, kus mina ja minister Nečas õigusaktidele teie juuresolekul alla kirjutame.

(Õigusaktidele allakirjutamine)

12. Eelmise istungi protokollu kinnitamine (vt protokoll)

13. G20 tippkohtumise tulemused (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused G20 tippkohtumise tulemuste kohta.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra president, daamid ja härrad, 2. aprillil 2009 leidis Londonis aset G20 riigipeade ja valitsuste tippkohtumine, kus arutati edasise sammuga ülemaailmse majanduse elavdamiseks ja taoliste kriiside vältimiseks tulevikus. Kohtumisel lubasid riigipead ja valitsused teha kõik võimaliku usalduse, majanduskasvu ja tööhõive taastamiseks, muuta rahandussüsteemi, et uuendada krediitvõogusid, tugevdada finantsregulatsiooni, taastada usaldus turu vastu ning rahastada ja reformida meie rahvusvahelisi rahandusasutusi, et võimaldada neil pakkuda tõhusat abi selle kriisiga tegelemiseks ja vältida tulevase kriisi. Riigipead ja valitsus andsid samuti lubaduse, et majandusliku õitsengu stimuleerimise huvides edendavad nad ülemaailmset kaubandust ja investeeringuid ning jätkavad kõrvale proteksionismi, ja et valmistavad majanduse ette solidaarseks, keskkonnasõbralikuks ja jätkusuutlikuks arenguks ning taastumiseks.

Euroopa Liit mängis oma ettepanekute ja hoiakutega väga tähtsat rolli. Paljudes, kui mitte kõigis valdkondades olid Euroopa Liit ja G20 Euroopa liikmed eestvedajateks ettevalmistavate gruppide töös ning mõjutasid märkimisväärselt leitud konsensusse ulatust ning kokku lepitud ettepanekute lõplikku vormi. See kehtis finantsturu reguleerimisele ja järelevalvele, täielikule läbipaistvusele finantssüsteemis, proteksionismi kõrvaleheitmisele, survele lõpetada Doha arengukava ning majanduse elavdamise meetoditele, kaasa arvatud rõhule vajaduse järele puhastada finantssektor, eemaldades väärtusetud varad ja luues aluse jätkusuutlikuks maailmamajanduseks tulevikus. Viimane, ent mitte vähem oluline oli Euroopa Liidu riikide kohustus anda IMFi abisumma, mis ei mõjutanud mitte ainult teiste riikide soovi samasuguseid kohutusi võtta, vaid mängis eelkõige tähtsat, kui mitte põhirolli otsuses stabiliseerida majandusi, mis end ise aidata ei suutnud. Seda ei tule teha mitte *ad hoc* lahenduste ja kahepoolse abi kaudu, vaid selleks otstarbeks olemasolevate rahvusvaheliste

institutsioonide süstemaatilise kasutamise kaudu. Sellisel moel tugevdame neid asutusi majanduslikult ning taastame ka nende austusväärse ja autoriteedi.

Seega tahaksin alustada kaugemalt ja vaadata tagasi sellele, mida Londoni G20 tippkohtumine maailma majandusele ja eriti Euroopa Liidule tähendada võib.

Alustan minevikupildiga aastast 1933. Selle aasta juunis kohtusid 66 riigi esindajad Londonis, et üritada luua ühtset plaani maailma majanduse taastamiseks keset suurt majanduskriisi. Londoni raha- ja majanduskonverentsi, mille eesmärk oli elustada maailma kaubandust, tasakaalustada hindasid ja võtta kullastandard uuesti rahandussüsteemi aluseks, korraldas Rahvaste Liit ja see tuli kokku sarnastes ülemaailmsetes majandustingimustes, nagu me praegugi kogeme. Kuu jooksul aga lõppes konverents läbikukkumise ning edasise usalduse vähenemise, majanduslanguse ja valuutade devalveerimisega, millega riigid üritasid teiste kulul enda majandust tugevdada. Euroopa riigid pöördusid üksteise vastu ja USA majandus tõmbus isolatsiooni, mis kestis palju aastaid. Kui langusest sai sügav kriis, kasvasid töötuse tase ja sotsiaalne pinge ning pinge poliitilised tagajärjed viisid Teise maailmasõjani. 2009. aasta Londoni tippkohtumise eel oli raske mitte tuua paralleeli Londoni 1933. aasta tippkohtumisega. Õnneks tundub, et maailm on oma kogemustest õppinud, vähemalt praeguseks.

Pärast mitmeid kuid asjatuid lootusi ja ootusi, vähest usku turgudesse ja süvenevat kriisi oli poliitiliselt peaaegu kohustuslik, et G20 tippkohtumine edukalt lõppeks. See on kohutavalt raske ülesanne, arvestades erinevate gruppide ja riikide vägagi varieeruvaid ootusi ja fakti, et mõned neist ootustest ei olnud just realistlikud. Daamid ja härrad, on veel vara öelda, kas G20 tippkohtumine oli edukas. Sellest hoolimata tippkohtumisest on möödunud nädalad andnud alust ettevaatlikuks optimismiks, et see oli tõesti pöördepunkt ülemaailmses languses ja et see võib saada ülemaailmse majandusala koostöö peamiseks ajalooliseks sündmuseks. See võib isegi ajahambale vastu pidada ja saada tähtsuselt samaväärseks 1944. aasta Bretton Woodsi konverentsiga, mis määratles ülemaailmse majanduskoostöö vormi veerandiks sajandiks ja jätkab selle mõjutamist ka 60 aastat hiljem.

Ent G20 tippkohtumisel esitatud ideede ajalooline tähtsus selgub alles siis, kui kõik kohtumise eesmärgid on täidetud, kui neid üldse täidetakse. Hoolimata sellest vajalikust ettevaatlikkusest on neli põhjust, miks Londoni G20 kohtumist võib pidada edukaks alguseks majanduse elavdamisele ja uuele ning jätkusuutlikumale maailmamajandusele ning ülemaailmsele otsuste tegemise protsessile.

Esimene põhjus on see, et G20 tõstis tõesti usaldust majanduse ja turgude vastu. Siiaamaani ei ole usalduse kasv olnud märkimisväärne, ent selle täielik taastamine võtabki aega. Kõige tähtsam asi usalduse tõstmise vaatenurgast oli viis, kuidas G20 osalejad käitusid. Suurest majanduslangusest hoolimata säilitasid nad ühtsuse ja jõudsid üksmeelele.

Praegusel ebakindlal ajal oli väga tähtis, et G20 osalejad kinnitaksid mõned põhilised majandusalsed paradigmad: meie ülemaailmse majanduse elavdamise kava põhifookuses peavad olema nende inimeste tökohad, vajadused ja huvid, kes ei karda tööd teha, ning see kehtib kogu maailmas – mitte ainult rikastes riikides, vaid ka vaestes. Meie ülemaailmse majanduse elavdamise kava tuumaks peavad olema mitte ainult praegu elavate inimeste vajadused ja huvid, vaid ka tulevaste põlvete omad. Elavdamine ei tohi toimuda meie laste ja vanavanemate kulul. Ainus usaldusväärne alus jätkusuutlikuks globaliseerumiseks ja kasvavaks jõukuseks on avatud maailmamajandus, mis on rajatud turupõhimõtetele, tõhusale reguleerimisele ja tugevatele ülemaailmsetele institutsioonidele.

Teiseks saatis G20 tippkohtumine väga tugeva signaali – kindlasti tugevaima 60 aasta jooksul –, et maailm on majandusega seotud maailmatasemel otsuste tegemisel naasmas multipoolsuse juurde. Tippkohtumise lõppkokkuvõttes kinnitasid riigipead ja valitsus uuesti oma veendumust, et majanduslik õitseng on ühtne ja et kui tekib majanduskasv, siis riigid peavad seda kasvu jagama. Kui on õppetund, mida praegusest kriisist õppida saab, siis just see, et majanduse mõttes jagame kõik sama saatust. Oleme kõik samas paadis, nii suured kui väikesed, avatud ja suletud riigid. Meie majanduste omavaheline ühendatus on eriti just viimase 10–15 aasta jooksul toonud suuri eeliseid pika suuremate konfliktide vaba perioodi näol ja enneolematu majandusõitsengu ning kiireima maailmamajanduse arengu näol inimkonna ajaloos, ning ka võimalusi sadadele miljonitele inimestele pääseda äärmisest vaesusest. See on laiendanud turgusid meie tootjatele, toonud kaasa madala inflatsiooni ja madala tööpuuduse. Me ei tohi neid eeliseid mingi hinna eest kaotada. Seega on väga tähtis meie poliitikaid koordineerida, nii headel kui halbadel aegadel, ning G20 tippkohtumine kinnitas seda fakti.

Kolmandaks jõudsid riigipead ja valitsus kokkuleppele teemade osas, milles vaid aasta või isegi ainult üheksa kuud tagasi näis olevat peaaegu võimatu üksmeelt leida. Londonis vastu võetud otsused panid punkti kolme

kuu pikkustele intensiivsetele töötasandil aruteludele ning tähistasid tõelist läbimurret. Kui need täidetakse ja praktikasse rakendatakse, on need ennetamisel kindlasti heaks aluseks, nii et saame järgmistel aastakümnetel taoliseid hävitavaid kriise vältida.

Neljandaks muutis tippkohtumine ülemaailmse majandusala koostöö ruumi, viies uue jõudude jaotuseni. Suurimate uute majanduste rolli ülemaailmses majanduses tunnustati täielikult. Arenenud maad ja kiirelt arenevad majandused tunnistasid samuti ühiselt, et vaeste riikide ja kõige haavatavamate sotsiaalsete gruppide stabiilsus ning jõukus üle kogu maailma on kõigi huvides. See tähistab strateegiliselt olulist muudatust. See tähendab, et Euroopa peab võitlema uue visiooni ja keerukate poliitikatega, et säilitada oma positsioon ülemaailmse majanduse osas otsuste tegemisel. Euroopa Liidu majanduse suurusest ja minevikupärandist ei piisa, et tulevikus säilitada Euroopa tähtsat strateegilist rolli ülemaailmsetes majanduslikes otsustamisprotsessides.

Sellest hoolimata olid Euroopa Liidu vaatenurgast Londoni tippkohtumise tulemused kahtlemata edukad. Tippkohtumine toetas kõiki Euroopa Liidu liikmesriikide poolt Euroopa Ülemkogu 19.–20. märtsi 2009. aasta kohtumisel tehtud järeldusi. Londoni G20 tippkohtumine heitis proteksionismi kõrvale, andis lubaduse vastutustundlikuks ja jätkusuutlikuks majanduspoliitikaks, toetas mitmepoolsust ja kõiki rahandussektori reguleerimisega seotud prioriteete, mida Euroopa Liidu liikmesriigid on ühiselt oluliseks pidanud. Nagu juba öeldud, olid Euroopa Liidu liikmed G20 läbirääkimistel mitmete temade osas põhilised eestvedajad või nende hulgas. Ent pärast G20 tippkohtumist jäävad siiski mitmed küsimused lahtiseks.

Esiteks jäävad hoolimata viimaste kuudel aset leidnud suurtest edusammudest finantsregulatsiooni ja -järelevalve valdkonnas mitmed küsimused lahtiseks ja nendega veel tegeletakse. Euroopa Liidu tasandil on loomulikult olemas selge tegevuskava ja ajagraafik järgmiseks kaheks kuuks ning rollide jaotus Euroopa Komisjoni, Euroopa Keskpanka, Euroopa majandus- ja rahandusnõukogu (ECOFIN) ja juuni Euroopa Ülemkogu vahel. Programm hõlmab muuhulgas ka viivitamatut ülesannet rakendada tugevaid meetmeid raamatupidamisstandardite valdkonnas, et võimaldada Euroopa pankadel tegutseda Ameerika pankadega võrreldavates konkurentsitingimustes.

Teiseks kinnitasid G20 juhid Londonis ülemaailmse kaubanduse valdkonnas oma varem Washingtoni kohtumisel võetud kohustust mitte uusi kaubandustõkkeid luua. G20 tippkohtumine kinnitas ka kohustust täita Doha tegevuskava „ambitsioonika ja tasakaalus oleva tulemusega”. Ent see kohustus võeti G20 tippkohtumisel vastu juba eelmise aasta novembris, kui riigipead ja valitsus lubasid isegi kokkulepet Doha tegevuskava üle 2008. aasta lõpuks. Seega saab veel näha, kui tõsine see kohustus seekord on. Sellegipoolest esitasid G20 juhid Londonis uue avalduse, et nüüdsest alates pööravad nad isiklikult tähelepanu Doha tegevuskavale, ning kinnitasid, et poliitiline tähelepanu suunatakse Dohale kõigil tulevastel rahvusvahelistel tippkohtumistel, mis selle teema osas on asjakohased. Nende kokkulepete teostamise nõudmine peab olema üks Euroopa Liidu peamisi prioriteete.

Kolmandaks võtsid G20 tippkohtumisel osalejad kohustuse suunata läbi IMFi ja mitmepoolsete arengupankade maailma krediitdivoogude, majanduskasvu ja tööhõive taastamisse 1,1 triljonit USA dollarit. Seda kõike selgitatakse ja selles lepitakse kokku kohustuse üksikasjades. Kohustus katab lühiajalised, keskpikad ja pikad etapid ning lühiajaline etapp hõlmab Euroopa Liidu riikide poolt IMFile lubatud 75 miljardit eurot sellist abi vajavates riikides maksevõime tasakaalu taastamiseks. Selle kohustuse üksikasjad on veel samuti täpsustamisel ja meie riikide rahandusministrid peavad tegema tööd kohustuse vormi ja mehhanismide osas.

Mis puutub keskpikkadesse ja pikaajalistesse kohustustesse mitmepoolsete asutuste tugevdamisel, siis on sätestatud kohustus anda IMFile enneolematult suur mitmepoolne laen summas 500 miljardit USA dollarit. Lisaks sellele sätestas Londoni tippkohtumine kohustuse, et G20 riigid peavad toetama uue SDRi (eriarveldusühiku) väljalaskmist ehk teiste sõnadega väljalaset IMFi enda valuutas, mida IMFi liikmesriigid saavad vastastikusteks makseteks kasutada. Kohustus räägib 250 miljardist eriarveldusühikust. Nagu mitmepoolne krediit, hõlmab ka eriarveldusühiku väljalase suhteliselt keerukaid tehnilisi korraldusi, kaasa arvatud kinnitusi ametlikelt IMFi organitelt, läbirääkimisi osalevate riikidega ja kokkulepete ratifitseerimist liikmesriikide riiklike parlamentide poolt. See kõik võib võtta mitu aastat ja seega tuleb oma ootustes jääda kindlaks, ent realistlikuks.

Ülal toodud kohustused hõlmasid ka kokkulepet, et G20 riigid annavad endast kõik, tagamaks 2008. aasta aprilli reformide kiire elluviimise IMFi otsustusstruktuurides, mis praegu riiklikes parlamentides aeglase ratifitseerimise tõttu viibivad. G20 riigid palusid ka IMFil kiirendada järgmist reformide vooru liikmesriikides ja hääleõigustes, nii et see valmib 2011. aasta jaanuariks. Euroopa Liidu riigid peavad sellele tulevasele reformile piisavalt tähelepanu pöörama, sest see võib lõppeda sellega, et paljud ELi liikmesriigid, nii suured kui väikesed, kaotavad võimaluse, et nende riiklikud esindajad saavad otseselt ja kaudselt IMFi

otsustusprotsessis osaleda, ning kaotavad ka otsese juurdepääsu teabele. Samuti on tulemas reform, mis on suunatud IMFi rolli tugevdamisele ülemaailmses majanduslikus otsustamisprotsessis. Paljudele Euroopa Liidu liikmesriikidele on see teema siiaaani vähe huvi pakkunud, ent tulevastel kuudel peab nende tähelepanu kindlalt sellel püsima.

Neljandaks on veel üks valdkond, mis vajab tõsiseid ja hoolikaid arutelusid ja lahendust. See on ülemaailmse ebavõrdsuse valdkond ja tulevase ülemaailmse valuutasüsteemi küsimus. Need teemad jäeti meelega Londoni tippkohtumise päevakavast välja ning need jäävad tulevikus käsitletavate valdkondade nimekirja. Selles kontekstis tuleb ära märkida, et 1933. aasta Londoni tippkohtumisele saigi saatuslikuks suutmatuse kokku leppida ülemaailmse valuuta osas. Euroopa Liit peab sellele piisavalt tähelepanu pühendama, sest selle teema lahendus jääb oluliseks osaks majanduse jätkusuutlikul taastamisel ja laastavate ülemaailmsete kriiside vältimisel.

Daamid ja härrad, kokkuvõttes tahaksin tänada Suurbritanniat, G20 eesistujariiki tippkohtumise korraldamise eest ja kõigi töötasandil läbiviidud arutelude ja läbirääkimiste korraldamise eest kohtumisele eelnenud nädalatel ja kuudel. Korraldajad tegid suurepäraseid tööd ja on ära teeninud meie aplausi, kuna nad andsid märkimisväärse panuse saavutatud edusse ja lõpliku kokkuleppe ulatusse.

On lootust, et Londoni G20 tippkohtumine juhatab sisse uue ja eduka majandusliku koostöö ajastu. Usun täielikult, et selleks on hea võimalus. G20 tippkohtumise tulemused on suurepärase alguspunkt ülemaailmse majanduskriisi võimalikult kiireks lõpetamiseks. Samuti on avanenud võimalus muuta tulevase ülemaailmse ühendatud majanduse kuju, et olla paremini valmistunud pikaajaliseks jätkusuutlikuks tootmiseks ja koordineeritud majanduslikuks otsustusprotsessiks. Jäi siiski veel palju lahtiseid otsi ja palju kohustusi, mida täita tuleb. Tulevased kuud ja aastad näitavad, mil määral väärib Londoni tippkohtumine kohta ajalooramatutes. Igal juhul märkis G20 ülemaailmses majanduses strateegiliste positsioonide muutumist. Euroopa Liidu jaoks on oluline siseneda sellesse uude ajajärku selge ja realistliku visiooni ja poliitikatega, mis tagavad Euroopale samasuguse strateegilise rolli säilimise tulevikus, nagu see minevikus oli olnud, ning mida väärivad selle 500 miljonit kodanikku.

ISTUNGI JUHATAJA: Gérard ONESTA

asepresident

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Härra president, olen täiesti teadlik, et nõukogu vastu ei saa midagi teha, ent sellegipoolest on meie töö palju edasi lükkunud.

Meie päevakava on täis tähtsaid arutelusid. Nõukogule on eraldatud viis minutit, aga see kõneleb 20 minutit. Minu arust ei ole see parlamendiliikmete suhtes lugupidav.

Juhataja. – Proua Berès, te tunnete meie kodukorda sama hästi kui mina. Võin kõigi liikmete puhul haamrikesega taguda, ent võin komisjoni ja nõukogu üles kutsuda vaid napisõnaline olema, nagu te kõik kindlasti näinud olete.

Volinik, palun teid. Teil ei ole ajapiiri, ent palun võtke teatavaks, et minu ees on paber, mis ütleb, et viis minutit oleks paslik.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, Londoni G20 tippkohtumise tulemused on väga tähtsad. Need annavad selge sõnumi ühtsusest ülemaailmses koostöös, et saada maailma majandus praegusest kriisist välja ja tagasi majanduskasvu ja töökohtade loomise teele.

G20 keskendus kolmele peamisele tegevusliinile ning asendan siin täna oma kolleegi Joaquín Almuniat, kes edendab neid tegevusliine täna IMFi kohtumisel Washingtonis ega saa tänasel osaistungjärgul osaleda.

Lubage mul teile esitada komisjoni lühike hinnang tulemustele ja edasistele tegevustele seoses nende kolme laia tegevusliiniga.

Esiteks on selge, et juhid nõustusi tegema kõik, et kasvu taastada, ning hetkel on peamine prioriteet tagada kanalid krediitvooaks. Selles suhtes on vaja tegeleda langenud väärtusega ja väärtusetu varaga, kinnitades põhimõtteid, mille G20 rahandusministrid märtsis vastu võtsid, mis on täielikus kooskõlas Euroopa Liidu lähenemisviisiga.

Samuti lepiti kokku, et tuleb viivitamatult rakendada välja kuulutatud majandusliku stiimuli meetmeid, ning Euroopa Liidu koordineeritud stimuleerivad fiskaalmeetmed, mis moodustavad üle 3% – võib-olla isegi

peaaegu 4% – sisemajanduse koguproduktist, on Euroopa enda jaoks olulised ning aitavad oluliselt kaasa G20 lühiajalisele makromajanduslikule reaktsioonile kriisi suhtes.

G20 tulemus peaks tagama sobiva tasakaalu eelarve lühiajalise laiendamise, mis on loomulikult vajalik, ning eelarve pikaajalise jätkusuutlikkuse vahel, mis nõuab stiimuli reeglitekohast tagasivõtmist õigel ajal. Ka siin andis Euroopa üksmeel vajaduse osas kaitsta keskpikka eelarve jätkusuutlikkust oma panuse Londonis vastu võetud tasakaalus liini.

Kaubanduse tollitõkked on potentsiaalne oht igas majanduslanguses. Seega oli tähtis, et G20 kinnitaks kohustust hoida kaubandus ja investeeringud avatud ja vältida igasugust proteksionismi.

Teine tegevusliin on ambitsioonikas plaan ümber vormida ülemaailmset finantsregulatsiooni ning lepiti kokku, et tulevikus peavad regulatsioonid kehtima kõigile pankadele igal pool ja igal ajal. G20 tegi suure sammu regulatiivse lähenemise suunas, mida Euroopa on kaua oodanud.

Meil õnnestus saavutada järgmised eesmärgid: täiustatud nõuded pankade kapitali ja likviidsuse puhvriteks ning ka meetmed finantsvõimenduse kuhjumise piiramiseks; riskimaandusfondide ja erakapitali fondide reguleerimine; kokkulepe tuletisinstrumentide krediidituru parema reguleerimise ja jälgimise osas; reitinguagentuuride ambitsioonikam reguleerimine; ülemaailmsete järelevalvajate kolleegiumite loomine kõigile suurtele piiriülestele pankadele ning finantsstabiilsuse nõukogu uute põhimõtete kinnitamine juhtivtöötajate tasustamise ja lisatasude kohta rahandusasutustes. Lepiti kokku ka otsustavas tegevuses mittekoostööaltide eksterritoriaalsete maksuparadiiside osas. Seega ei tohiks tulevikus enam üheski maailmajaos olla peidupaika maksupetjatele. Tervitame eriti viidet salalikkuse lõpetamisele panganduses.

Samuti tervitame mitme riigi hiljutist teadaannet liikumisest OECD maksustamise eesmärgil toimuva teabevahetuse standardite suunas. Üldiselt on finantsregulatsiooniga seoses praegu rohkem edusamme tehtud kui viimase aastakümne jooksul kokku.

Kolmandaks lepiti kokku, et reformitakse rahvusvahelisi rahandusasutusi tagamaks maailma majandusele tugevad asutused ja pakumaks sobivat esindust tekkivatele ja arenevatele riikidele. Lepiti kokku IMFi allikate olulises suurendamises ning Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on seda protsessi juhtinud ja selles teed näidanud. Mõned riigid on astunud Euroopa Liidu ja Jaapani jälgedes, lubades IMFile ressursse, ent vaja on rohkem ressursse, eriti Ameerika Ühendriikidelt ja Hiinalt.

Järgmiseks on vajalik, et G20 poolt vastu võetud otsused kiirelt ellu viidaks. Peame samuti eesmärgiks võtma paremas tasakaalus oleva maailmamajanduse loomise ja minevikus tehtud vigade vältimise. Vaja võib minna ülemaailmse majanduskasvu mudeli olulist muutmist – pean silmas USA suurt eelarvepuudujääki ning Hiina suurt kaubandusülejääki –, et maailma majandus taas jätkusuutliku kasvu teele juhtida.

Juhid leppisid kokku uue kohtumise korraldamises enne käesoleva aasta lõppu, tõenäoliselt septembris. Tõhus koostöö on vajalik, et võimaldada Euroopal jätkata G20 protsessi juhtimist, mis peaks olema meie pidev eesmärk.

Kokkuvõtteks vajab praeguse kriisiga tegelemine nii tõhusaid ja koordineeritud fiskaalmeetmeid kui ka finantsregulatsiooni ja rahvusvaheliste asutuste reformimist.

Tuletagem meelde, et see kriis sai alguse liialdustest ja ahnusest rahaturgudel, eriti Wall Street'il. Euroopa jaoks tähendab see naasmist Euroopa mudeli põhiväärtuste juurde, mis vajavad ettevõtlikkuse, tulemusliku töö austamise ja solidaarsuse poole püüdlamise kombineerimist. Teiste sõnadega, nüüd on meie ühine eesmärk päästa Euroopa sotsiaalne turumajandus finantskapitalismi süstemaatilistest vigadest.

Joseph Daul, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (FR) Härra president, härra Nečas, härra Rehn, daamid ja härrad, oleme kogemas esimest ülemaailmset majanduskriisi. See kriis nõuab rahvusvahelisel tasandil koordineeritud reaktsiooni. See on ainus viis sellest kõigest väljatulemiseks.

G20 tippkohtumisel saavutatud kokkulepe aitab meil leida tee majanduskasvu ja tööhõiveni. Londonis kolmekordistasid maailma juhid IMFile jagatavaid rahasid, andsid arengupankadele lisakrediiti ning kinnitasid oma toetust vabale rahvusvahelisele kaubandusele. See programm, mille eesmärk on taastada krediit, majanduskasv ja tööhõive, peaks andma meile turgude stabiliseerimiseks vajaliku aja ja eelkõige taastama usalduse maailmamajanduse suhtes.

Ent peame olema valvsad ja mitte laskma end lihtsatest lahendustest ahvatleda. Peame proteksionismi vaimul kindlasti puhata laskma. Kui sulgeme oma piirid kaubandusele ja vahetusele, kordame lihtsalt meie eelkäijate poolt 1929. aasta kriisis tehtud vigu.

Täna vajame rohkem kaubandust kui kunagi varem. Kui hakkama saaksime, siis ehtsa üleatlandilise piirideta majanduse loomiseks meie põhipartneri Ameerika Ühendriikidega oleksime juba saavutanud täiendava 3,5%lise kasvu. Sellel kallal peamegi tööd tegema.

Peame stimuleerima majanduskasvu, mitte ainult olemasolevate töökohtade kaitsmiseks, vaid ka uute loomiseks. Minu vasakpoolsed kaasliikmed kutsuvad üles suuremale sotsiaalsele kulutamisele ja suuremale sotsiaalkindlustatusele. Arvatavasti tahavad nad meie töökohti kaitsta meie majanduste sulgemise teel. Läbipaistev majandus, mis võimaldab igal inimesel väljendada oma andeid, on uuenduslik ja jätkusuutlik majandus. Me vajame sotsiaalset turumajandust.

Peame õppima viimase paari kuu jooksul tehtud vigadest ning üks põhilisi probleeme rahandussektoris oli finantsregulatsiooni ja

-järelvalve puudumine. On fakt, et me ei suuda taastada oma kaaskodanike usaldust majanduse vastu enne, kui oleme taastanud usalduse oma rahandussüsteemi vastu.

Selleks peame laiendama reguleerimist ja järelvalvet kõigile finantsasutustele ja kõigile vahenditele, kaasa arvatud riskimaandusfondidele. Peame võitlema maksuparadiiside vastu, vabanema pangasaladuste hoidmisest ja suurendama järelvalvet reitinguagentuuride üle.

Globaliseerunud majanduses, kus turud kunagi ei maga, on meie ainus kaitse läbipaistvus. Investorid peavad teadma, et kogu maailmas kehtivad samad standardid.

Kokkuvõtteks on meil ka vastutus arengumaade ees. Kriis ei tohi ära rikkuda kogu tööd, mida selle teema osas aastate jooksul teinud oleme. Seetõttu peame jätkama surve avaldamist, et Maailma Kaubandusorganisatsioon kiiresti 21. sajandi ja uute eeskirjadega kohaneks.

Maailma vaeseimad riigid vajavad abi, et saada maailma majanduses tõelisteks tegijateks. Sellisel moel saab maailma majandus kasvada 150 miljoni USA dollari võrra aastas. Sellest rahast enamiku saavad arengumaad.

Seetõttu toetamegi G20 kohustust jagada 850 miljardit täiendavatesse ressurssidesse, et toetada kasvu tekkivatel turgudel ja arengumaades.

Daamid ja härrad, tuleme majandus- ja rahanduskriisist välja vaid muutmise teel – peame muutma rahvusvahelist valitsemistava ja muutma oma tolerantset suhtumist nende suhtes, kes ei järgi eeskirju.

Poul Nyrup Rasmussen, fraktsiooni PSE nimel. – Härra juhataja, põhiküsimus seisneb loomulikult selles, mida nüüd teha. Mis peab Euroopal olema ette näidata, kui G20 tippkohtumist käesoleva aasta septembris jätkame?

Mul on siin viimased prognoosid IMFilt. Teavitan volinik Rehnile kahetsusega, et prognoos väidab, et isegi koos kõigega, mida teinud oleme, langeb majanduskasv euroalal sellel aastal ikkagi 4,2% ja ainuüksi Saksamaal 5,6%. Tõstisime need arvud oma makromajanduslikesse arvutustesse ümber ning võin teile öelda, kolleegid, et see tähendab 2010. aasta kevadeks 27 miljonit töötut inimest kogu Euroopa Liidus. See tähendab põhimõtteliselt seda, et kahe aasta jooksul on töötus suurenenud 10 miljoni Euroopa Liidus kaotatud töökohta võrra.

Nüüd peame tegutsema kiirelt, koordineeritult ja tõhusalt, täpselt nagu Olli Rehn ütles. Londoni G20 tippkohtumise järelendus oli, et kui on vaja rohkem teha, siis oleme nõus rohkem tegema. Ma ei oska öelda muud, kui vaid korrata arvu 27 miljonit töötut inimest. Kas rohkem tegemiseks on veel mingeid argumente vaja?

Septembri G20 jaoks valmistudes soovitsin ma teha nelja asja: esiteks koostada uue koordineeritud ürituse selle massilise töötuse ohu vähendamiseks; teiseks jälgida de Larosière' fraktsiooni kahte ettepanekut: luua järelvalvenõukogu ja anda nn CSRI organisatsioonidele rohkem pädevust; kolmandaks katta riskimaandusfondid ja erakapital ning neljandaks valmistada Euroopa ette võtmaks rolli uue ülemaailmse tehingu edendamisel, kaasa arvatud nende arengumaade jaoks, mida majanduskriis on kõige enam mõjutanud.

Volinik, palun ärge rääkige mulle veel kord, et saite finantsmeetme 4% koos automaatsete tasakaalustajatega. Järgmine kord on see 5%, kui töötuse tase tõuseb 27 miljoni töötuni. Olgem ausad ja loogem töökohti. Koos suudame seda teha.

Margarita Starkevičiūtė, fraktsiooni ALDE nimel. – (LT) Tahaksin samuti tervitada Londonis saavutatud kokkulepet, ent samal ajal rõhutada, et maailma majandus vajab ülemaailmset valitsemistava. Euroopa Liit

võib kahel põhjusel juhirolli võtta, sest nii pärast sõda kui pärast Nõukogude bloki kokkukukkumist suutis see oma majandused lühikese aja jooksul ümber korraldada. Meil on palju kogemusi selliste keeruliste protsesside haldamisel.

Need peavad põhinema struktuurilistel reformidel. Peame jätma ruumi uutele algatustele. Kui koondame tähelepanu tehnilistele pisiasjadele, regulatsiooni täiustamisele, mis on loomulikult vajalik, siis kaotame initsiatiivi ja liikumisruumi. Liikumine ja uued töökohad tekivad vaid siis, kui leiavad aset struktuurilised muutused. Milliseid struktuurilisi muudatusi saab Euroopa Liit maailmale pakkuda?

Eelkõige peame uuendama valitsemistava, tänapäevastama Euroopa Liidu rahaturgusid, lootma meie ühise Euroopa turu tugevusele ja mitte sulgema end oma väikesesse riiklikesse nurgakesse. Kui saame koos Euroopa ühisturul tööd teha, saab see maailmale suurepäraseks näiteks sellest, et me ei pea püüdlema proteksionismi suunas, et just avatus, koostöö, kapitali ja makromajanduslike tasakaalude liikumine ühislepingute alusel aitavadki säilitada stabiilsust ja elustada majandust. Euroopa kogemused selles valdkonnas on hindamatud.

Mul on alati olnud raske mõista, miks me seda juba ei tee. Võib-olla pöörame liiga palju tähelepanu nendele riskimaandusfondidele ja liiga vähe inimeste eludele.

Roberts Zīle, *fraktsiooni UEN nimel*. – (LV) Täna teid, härra juhataja. Meie resolutsiooni eelnõu G20 tippkohtumise kohta ütleb, et esiteks on erinevad Euroopa Liidu riigid saanud Rahvusvaheliselt Valuutafondilt toetust, et lahendada maksevõime probleemid, ning teiseks, et erinevad euroala riigid on selles olukorras otseselt tänu eurole suutnud vältida survet valuutakursile. Kahjuks ei saa aga uued Euroopa Liidu liikmesriigid vähendada seda survet valuutariskile, sest nad ei saa euroalaga liituda. Samal ajal on mitmes uues liikmesriigis majandus üle kuumenenud väga suurte rahasüstide tõttu paljudelt Euroopa pankadelt, mis võitlevad nendes riikides turu kujundamise nimel. Nüüd on laenajad tervet valuutariski kandma jäetud. Seega paluksin meil järele mõelda, eriti uutes liikmesriikides, mis on ühinenud vahetuskursimehhanismiga ja säilitavad fikseeritud valuutakursi, mis võimaldab suure osa neist laenudest Euroopa pankadele tagasi maksta, kas see ei peaks tähendama, et neid riike tuleks samuti aidata kiirema euro kasutuselevõtu suunas. See on eriti tähtis seetõttu, et solidaarsus on rasketel aegadel väga tähtis. Tegelikult oleme kõik samas paadis – eriti nüüd, kui ausalt öeldes isegi need riigid, mis juba euroga on liitunud, ei suuda Maastrichti kriteeriume täita, olles oma eelarvetega üle 10% puudujäägis. Kuna oleme samas paadis, siis mõelgem ühtemoodi! Täna teid.

Caroline Lucas, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Härra president, G20 oli täiesti käestlastud võimalus nii keskkonna- kui ka majanduskriisiga ühel ajal tegelemiseks ehk teiste sõnadega selle juurutamiseks, mida kutsume „uueks roheliseks korraks”. See tippkohtumine oleks pidanud olema hetk suurteks investeeringuteks näiteks taastuvenergiasse ja energiatõhususse, mitte ainult sellepärast, et peame kiirelt tegelema kliimamuutuste küsimusega, vaid kuna rohelistesse tehnoloogiatesse investeerimine on üks paremaid mooduseid inimeste tagasi tööle saamiseks.

Roheline energia näiteks pakub hulga rohkem töövõimalusi kui investeerimine tavapärasesse ärisse, ent G20 poolt kokku lepitud pakett lukustab tegelikult maailma süsinikurikkasse majandusse täpselt sel ajal, kui peaksime liikuma hoopis teistsuguse, vähem süsihappegaasi heitmeid tekitava majanduse suunas. IMFi ja Maailmapanga jaoks leiti küll miljardid eurod, ent selle olulise ülemineku jaoks rohelisele majandusele ei olnud tõelist raha, vaid ainult ähmased püüdlused – vaid jutud juttudest.

Kommünikee sõnad kliimamuutuste ja vähe süsihappegaasi tekitava majanduse kohta paigutati vaid kahte lõiku kommünikee lõpus ning ei lisatud mingeid konkreetseid kommentaare. On kahju, et hetkel, mil majandussüsteem ja maailma keskkond on allakäiguteel, kaotati ära see oluline võimalus muuta suunda ja veenduda, et tegeleme mõlema kriisiga ja saame inimesed tagasi tööle.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Härra juhataja, G20 tippkohtumise tulemuste hindamine, mida me just kuulsime – edulugu, kriisi pöördepunkt, Euroopa Liidu tohutu edu ja nii edasi – tõstatab minu arvates kaks küsimust.

Esimene on seotud praeguse maailma rahandussüsteemi analüüsiga, millega Euroopa, nagu näha, on tihedalt seotud. Tehkem selgeks, et G20 juhtide soov iga hinnaga saada rahustav sõnum turule ja ka avalikkusele üritas praegust olukorda kindlasti vähem tähtsaks muuta.

Tegelikult hõljuvad iga kuu ikka veel ringi prognoosid eeldatavatest, ent veel peidetud pangakuludest. Halvim ei ole selja taga, vaid veel ees. Kolm kuud tagasi räägiti 2000 miljardi USA dollari suurustest kadudest, ja juba see oli pöörane summa. Praegu ütleb IMF, et see arv on 4000 miljardit USA dollarit.

Komisjon on omalt poolt esitanud arvu 3000 miljardit eurot, mis on kõrvale pandud liikmesriikide erinevateks teesklusteks pankade päästmisel, ehk teiste sõnadega neljandiku oma sisemajanduslikust koguproduktist. See on hind hullumeelsele sööstule kasu eesmärgil sularaha saada ja sularaha eesmärgil kasu saada.

See karm reaalsus rõhutab minu teise küsimuse tähtsust. Mis on G20 poolt Londonis regulatsiooni osas tehtud edusammude tegelik sisu?

Kui Joseph Stiglitzilt, kes – nagu te teate – määrati ÜRO poolt eraldiseisvat finantskriisiga tegelevate ekspertide komisjoni juhtima, küsiti, kas ta nõustub majandusteadlase Simon Johnsoniga, et G20 regulatiivne aspekt on praktiliselt nullilähedane, vastas härra Stiglitz: „Jah, usun küll”.

Tint Londoni avaldusel ei olnud isegi veel kuiv, kui G20 põhiline liikmesriik, Ameerika, kutsus maksuparadiisidesse mugavalt sisse seatud spekulatiivseid fonde üles ostma madalamate hindadega väärtusetut vara, mis USA pankade bilanssi blokeerib. Oleme tõesti tõstmas kapitalismi moraalseid standardeid.

Tegelikuses ei teinud G20 midagi liberaalse üleilmastumise peatamiseks. See ignoreeris põhiküsimust ümber korraldada rahvusvaheline rahasüsteem. See edendas IMFi ilma selle muundamist kaalumata. See tõmbas kriisi poolt tekitatud tohutule sotsiaalsele väljakutsele eesriide ette. See kirjutas välja looduslikud ravimid selleks, milleks ilmselgelt on tarvis suuremat operatsiooni.

Ma arvan, et Euroopa peaks minema G20-st palju kaugemale. Maja põleb. Kas kuulete meie ühiskondadest tõusvaid vihakarjeid? Nad nõuavad mitte lohutavaid sõnu, vaid tugevat ja praktilist tegevust, ning kohe!

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Daamid ja härrad, G20 otsus suunata IMFi miljardeid dollareid kriisiga võitlemiseks on minu arvates ebatulemuslik ja ohtlik. Sellele on kolm peamist põhjust. Esiteks kohustab see võlaandjaid riike kas küünitama oma valuutareservide poole või sattuma võlgadesse.

Teiseks kohustab see isegi neid riike, mis on IMFi ebaseadepärase analüüside tõttu kahjusid kandnud, fondi toetama. Tšehhi Vabariik, mille kodanikke ma siin esindan, on hea näide sellest. Kuigi IMFi prognoosid minu riigi kohta on reaalsusest vägagi kaugel, panustavad Tšehhi kodanikud fondi 1,4 miljardit USA dollarit.

Kolmandaks laenab IMF raha riikidele hulga leebemate reeglite kohaselt kui siamaani ning ei nõua laenude muutmist sõltuvaks realistlike meetmete planeerimisest, et laenaja majanduslikke probleeme lahendada.

Daamid ja härrad, usun täiesti, et see viib rahvusvahelise krediidituru moondamiseni maksumaksjate kulul.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, tippkohtumine oli poliitiliselt väga edukas ning andis olulise sõnumi – nimelt, et maailm on jõudmas üksmeelele ning meil on poliitiline tahe leida ja kohaldada üheskoos globaalseid vastuseid kriisidele ja väljakutsetele. Sellegipoolest sooviksin ma selgelt välja öelda, et tippkohtumiste olulisust ei tohiks üle hinnata. Tippkohtumistel tehakse ainult kavatsuste deklaratsioone, seal ei langetata otsuseid, tippkohtumised ei ole seadusandjad, neil ei ole õiguslikku alust.

Euroopa Liidule on esitatud mitmeid üleskutseid. Me peame olema piisavalt ambitsioonikad, et võtta enda kanda eesrindlik roll globaalse finants- ja majanduskorra ülesehitamisel. Kuid selle rolli saame me võtta ainult siis kui meil on olemas Euroopa määrused ning välja pakkuda mudelid. Oma sotsiaalse turumajanduse mudeliga, hoiuste garantiidega ja täna vastu võetud reitinguagentuuride määrusega oleme õigel teel. Kuid minu arvates on tippkohtumise tulemustest puudu selge üksmeel olemasolevate määruste tsüklilisust pooldavate mõjude kõrvaldamise kohta Euroopa tasemel ning globaalselt, võtmesõnaks siin on Basel II.

Meil on ikka veel väga palju teha: riskifondid, juhtide palgad, pangandusdirektiiv ja Euroopa järelevalve on vaid mõned neist. Komisjoni kaudu oleme selle kontinendi esindajad. Sellegipoolest on esindatud ka üksikud riigid. Maailmalaval seisavad ühenduse huvid kõrvuti riiklike huvidega. See võib pakkuda võimalust, kuid see võib olla ka nõrkuseks. Seetõttu on koordineerimine eriti oluline. Kui meie esindajad ei võta kõik ühist suunda, muutume me nõrgemaks globaalsel laval.

Minu viimane märkus: meie edukuse määrab poliitiliste kavatsuste deklaratsioonide seaduslik rakendamine, nende rakendamine ning globaalse, ajalise ja sisulise rakendamise koordineerimine. Tippkohtumine kõigest näitab suunda. Tulemus on veel vaja saavutada.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Härra juhataja, G20 tippkohtumine oli oluline, eriti seepärast, et see lõi keskkonna mitmepoolseks dialoogiks ning pani inimesed mõistma seda, et ilma selle mitmepoolsuseta ei ole võimalik kriisi lahendada. Kuid see oli alles algus, mitte lõpptulemus. Euroopa Liidu rolli selles tuleb tugevdada ja

selgemaks muuta ning EL peab toimima eestvedava jõuna. Kuid hetkel ei ole meil märke sellest, et nii ka juhtub.

Meil on ülimalt tähtis juhtnõor, nimelt de Larosière'i raport, kuid komisjon ei ole selle kohaldamisega kiirustanud ega sellele piisavalt kiiresti reageerinud. Vaadake näiteks reaktsooni riskifondidele. Vahepeal ei ole tegelik Euroopa majandus veel hakanud taastumise märke näitama ning siiani järgitud „ootame ja vaatame, mis saab” poliitika tähendab, et me ootame veel halvemaid näitajaid ja üha tõsisemaks muutuvat olukorda. Vaadake rahvusvahelise rahandusfondi ja Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) viimaseid hinnanguid, mille kohaselt meil on 27 miljonit töötut, mis on väga suureks probleemiks.

Komisjon on sellele täiskogule võlgu ka selgituse selle eest, mida see kavatseb teha, mis kuulub tegelikult komisjoni initsiatiivi alla ning mis on seis liikmesriikide initsiatiivide poliitikaga koordineerimiseks. Me ei peaks enam kauem ootama. Poliitiline tahe midagi teha peaks juba olema olemas.

Rebecca Harms (Verts/ALE). - (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, G20 on tõepoolest õige tee ning aja jooksul peab G20 võtma G8 koha. Siis oleks üks tippkohtumine vähem. Eurooplased on läbi kukkunud. Euroopa Liit oma 27 liikmesriigiga on tegelikult õige lava uue finantsturu korra organiseerimiseks.

Siiani oleme sellel teemal palju rääkinud, kuid meil puuduvad selged lahendused. Me oleme kuulnud palju maksutaevaste tühjendamisest, riskifondide kontrollimisest ning petturlikele finantsturutoodetele lõpu tegemisest. Kui eurooplased oleksid läinud Londonisse poliitikaseisukohaga, siis kes oleks neid õieti takistanud? Ma leian, nagu ka minu auväärne sõber proua Caroline Lucas ütles, et Londoni tippkohtumisel lükati kliimakriis ja energiavarustatuse turvalisuse kriis lihtsalt edasi. See ei ole mitte ainult kahjustanud oluliselt kliimat ja energiavarustatuse turvalisust, vaid on lasknud raisku minna ka võimalusel luua tuhandeid uusi töökohti.

Hans-Peter Martin (NI). - (DE) Härra juhataja, ma saan selle koha pealt kohe jätkata. On traagiline, et see kontinent ei saavuta üksmeelt sellel teemal, millele minu kolleeg proua Caroline Lucas viitas. Kui see nii oleks, oleksime palju paremal positsioonil ning saaksime tulevastele põlvkondadele silma vaadata. Praeguses olukorras me seda aga ei saa.

Kriitika, mida ma pean avaldama on see, et arutelud finantskatastroofi teemadel, ja see, kuidas kerkiv või juba tegelikkuseks saanud kliimkatastroof on kõrvale lükatud, meenutab mulle Saksamaa *Bundestagi* pärast Teist maailmasõda. Paljusid parlamendiliikmeid ning paljusid poliitikuid *Bundestagis* ei huvitanud enam, mis oli juhtunud enne aastat 1945. Neid tuli sellega väga aeglaselt vastamisi seada. See on alguseks: ilma minevikust võitu saamata, oma vigadest õppimata ning tuleviku poole vaatamata ei ole võimalik edasi liikuda. Mis puudutab finantskriisi, siis kukkusid läbi Euroopa Liit ning mis veelgi tähtsam – poliitilised osapooled. Sellest peavad nad esmalt oma õppetunni saama ning vaatama, mis nad valesti tegid.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, homme vastu võetavas resolutsioonis kiidab parlament heaks oma seisukoha, mille see reitinguagentuuride suhtes võttis, mille eesmärgiks on suurendada läbipaistvust ja tugevdada koostööd riiklike järelevalveasutuste vahel.

Selles suhtes on Euroopa näidanud täna siin õiget teed. Täna hommikul võttis alaliste esindajate komitee vastu kompromissi, mis liikmesriikide, komisjoni ja parlamendi vahel saavutati. Täna keskpäeval võttis parlament omakorda vastu kompromissi suure häälteenamusega: 569 häält 47 vastu. Seetõttu jõustub kiiresti see komisjoni esitatud ja parlamendi poolt muudetud määrus.

Ma sooviksin rõhutada, et see määrus loob Euroopa järelevalve vundamenti, nagu seda on kirjeldatud de Larosière'i raportis. Euroopa Väärtpaberituru Järelevalveasutuste Komitee (CESR) saab olema agentuuride registreerimisel ainus sisenemiskoht ning täidab esmalt koordinaatori rolli.

Komisjon kavatseb esitada järgmise paari kuu jooksul seadusandliku initsiatiivi, millega saab anda tõelisele Euroopa järelevalvesüsteemile viimase lihvi.

Enne jätkamist sooviksin rõhutada, et usaldusväarsuse taastamine, mis on kõikide kasutusele võetud meetmete tegelik eesmärk, sõltub enesest mõistetavalt paremal õigusloomel, seda eriti finantssüsteemile.

Kuid me peame ka võtma arvesse oma kaaskodanike kartusi ning neile positiivselt vastama. Me peaksime andma neile reaalseid lootusi. Kui me oma kaaskodanike moraali ei tõsta, ei suuda me taastada tarbijate usaldust, ilma milleta ei ole majanduse taastumine võimalik. Teave, mida me oma kaaskodanikele jagame, peab olema tasakaalustatud ja aus ning mitte soodustama kaotusetunnet, varjates taastamiskavade saavutusi, edusamme ja praktilisi tagajärgi, võttes samas arvesse ka ajakavasid, mis on vajalikud nende mõjude saavutamiseks.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Härra juhataja, ma sooviksin öelda härra Joseph Daulile, kes on aga juba ära läinud, et on hämmastav näha täna konservatiivide fraktsiooni süüdistamas meid, sotsialiste selles, et me tahame suurendada sotsiaalkulutusi sel ajal, kui nende peamine argument taastamiskavade tagasilükkamiseks on see, et Euroopal on oma kuulsad automaatsed stabilisaatorid. Mille muuga on siin tegemist kui nende töötussoodustustega, mida me suure käratsemisega kaitsnud oleme?

G20 tippkohtumise kohta on mul üks peamine kriitika: nad on võtnud kasutusele Barroso meetodi, mille kohaselt liidetakse olemasolevad kavad kokku eeldusega, et nii saadaksegi taastamiskava. See ei ole taastamiskava. Lisaks, vaadates eilseid Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD), tänaseid Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) ja homseid komisjoni andmeid, siis kuidas saab keegi kujutada ette, et Euroopa sellega rahule jääks?

Me vajame tõelist Euroopa taastumist ja ainus meetod selle saavutamiseks, härra volinik, on rahastamine Euroopa laenuga. On aeg tööle asuda, olgugi et praegune Euroopa Parlament teid selle ülesande juures enam aidata ei saa.

Lõpuks märgin ma, et G20-l oli täita ülesanne vastavalt sõnumile, mille Dominique Strauss-Kahn sellele tippkohtumise eelõhtul edasi andis: süsteem ei taastu seni, kuni probleemsete varade küsimus lahendust leidnud ei ole. Mis sellesse puutub, siis oli G20 selgelt mõistetavalt ebapädev. Meil on ikka veel vaja kõik ära teha.

Kaks asja: G20 järelduste kohaselt hinnatakse Doha vooru hüved 150 miljardile dollarile. Kust kohast see summa tuleb? Kuidas on see õigustatud? Palun selgitage seda, härra volinik.

Lõpuks, mis puudutab järelevalvet, kui Euroopa tahab võtta õige suuna, tuleb kiiremas korras de Larosière'i rühma ettepanekud sisse viia.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Härra juhataja, G20 saatis väärtusliku sõnumi: jõukus on jagamatu ning ainus jätkusuutlik taastumine on ühine ja kaasav taastumine.

Nüüd peame selle tõeks tegema. Me peame selles suunas jätkama. G20 kinnitas taas ühised prioriteedid, seal sõlmiti kokkuleppeid ressursside andmiseks rahvusvahelisele rahandusfondile, arengupankadele ning kaubanduse edendamiseks. Teostati reforme globaalses finantsjuhtimises, viidi sisse ambitsioonikaid plaane seoses õigusloome ja järelevalvega ning tehti edusamme võitluses maksutaevastega.

Ilma G20-ta oleks olukord lausa meeleheitele ajav ning maailma majandust vaevav haigus muutuks krooniliseks.

Kuid kõige tähtsam asi, mida on vaja mõista, on see, et G20 initsiatiiv ei ole mitte sündmus, vaid protsess. Euroopa Liit on kõige tähtsam, integreeritum ning tasakaalustatum majandusala maailmas ning seetõttu peab see ka teed juhtima, kuna Euroopa Liidu potentsiaal on suur ning see saab anda olulise panuse globaalsesse tegevuskavasse tõdemusega, et me ei ole mitte ainult tsüklilise kriisi keskel, vaid seisame silmitsi kriisiga, mille juured ulatuvad sügavamale ning mis vajab Euroopa Liidu poliitilist initsiatiivi.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Üks rahvusvahelise rahandusfondi avalduses esitatud meetmetest võimaluste kohta Euroopa Liidu Kesk- ja Ida-Euroopa riikidele kriisist kiiremini väljumiseks on euro kiirem kasutuselevõtmine. See ettepanek tehti riikidele, kus on olemas valuutakomiteed. Leedu litt on olnud seotud euroga muutumatul kursil juba neli aastat, mis on kaks korda kauem, kui valuutakomitee süsteem nõuab. Me peaksime ka lühendama vahetuskursi süsteemi perioodi ühele aastale teiste, mitte eurosooni kuuluvate riikide jaoks. Majanduslik langus Euroopa Liidus ning kogu maailmas vajab uudseid, kiireid ja loovaid lahendusi ning kompromisse, seda veelgi enam seetõttu, et euro kümneaastase olemasolu vältel ei ole mitte ükski eurosooni riik kohaldanud kõiki eurosooni kriteeriume ja nõudeid – Maastrichti kriteeriume.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Ma sooviksin kasutada võimalust mõista hukka mõningat G20-ga seotud silmakirjalikkust. Seda tippkohtumist kuulutati kui ajaloolist kokkulepet, kui midagi usumatut, kui sammu edasi näiteks võitluses maksupettuste ja maksutaevaste vastu. Koostati ka must, hall ja valge nimekiri.

Näitena Euroopa Liidu silmakirjalikkusest võib tuua fakti, et vaevalt poolteist nädalat enne G20 tippkohtumist sõlmisime majanduspartnerluslepingu Kariibi mere riikidega. Olgugi et kaheksa nendest neljateistkümnest riigist on maksutaevad, sõlmisime nende riikidega vabakaubanduse kokkuleppe eesmärgiga viia sisse vabakaubandus ning liberaliseerida finantsteenused, kuid mille tagajärjeks saab olema see, et probleemsed laenud ja ebaseaduslikud rahad saavad nendest maksutaevastest takistusteta Euroopa Liitu voolata.

Ma sooviksin kasutada võimalust ning kaevata selle silmakirjalikkuse üle, et meil on G20 näol hea meediaetendus, kus lubatakse astuda maksutaevaste vastu, kuid praktikas kohaldatakse poliitikat, mis on otseses vastuolus öelduga. Seda tahtsingi ma öelda.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Daamid ja härrad, ma tänan teid väga arutelu eest. Ma soovin öelda selgelt, et nõustun härra Joseph Dauliga, kes tõi olulise tegurina välja proteksionismi vältimise. Proteksionism on nagu vähk ning see võib meie majanduse täielikult hävitada ja pöörduda Euroopa Liidu kodanike vastu ning tuua kaasa majanduskriisi süvenemise ja edasise elukvaliteedi languse. Ma olen ka väga nõus härra Dauli üleskutsega läbipaistva majanduse loomiseks, milles eksisteerivad toimivad ja mõttekad õigusloome tasemed ja loomulikult ka tugevamad globaalsed finantsasutused.

Härra Rasmussen ja proua Starkevičiūtė rääkisid raha valamisest majandusse. Ma pean siinkohal rõhutama, et me ei vala raha majandusse finantsasutuste toetamiseks. Sedavõrd, kuivõrd me seda teeme, on eesmärgiks suurendada tööhõivet ning aidata inimestel oma töökohti säilitada; me oleme ju kõik nõus, et kõige väärikam viis Euroopa Liidu kodanikele elatise teenimiseks on omaenda tööga. Samas aga peame nende majanduse finantsstiimulite siseseviimisel mõtlema lisaks endale ka oma laste ja lastelaste peale. Teiste sõnadega, need meetmed ei tohi tuua kaasa dramaatilisi pikaajalisi ohtusid riigi rahanduse stabiilsusele. Meie jõupingutused peavad olema suunatud tööhõive kaitsmisele ning seetõttu korraldab Euroopa Komisjon koostöös eesistujariigiga tööhõive tippkohtumise, mille peamiseks eesmärgiks on tööhõivealased meetmed.

Ma sooviksin väljendada oma eriarvamust proua Lucasega. Ma ei ole nõus, et G20 tippkohtumine oli kaotsiläänud võimalus, kuid ma palun meil kõigil näidata üles natukene poliitilist realismi. Praegune majandus on haige. Ning see vajab ravi, esmaabi ja pikaajalist hoolekannet ning see vajab ka tervenemisperioodi. Me ei tohi oodata positiivseid tulemusi nüüd kohe järgmise kolme või nelja kuu jooksul. Globaalset majandust – ning seega ka Euroopa Liidu majandust – mõjutavad probleemid ulatuvad sügavale ning on oma iseloomult pikaajalised. Seetõttu peab ka ravi olema pikaajaline ning see vajab kannatlikkust. Ma olen kindlal arvamusel, et selles perspektiivis on G20 tippkohtumine positiivseks sammuks.

Härra Wurtz kritiseeris finantsturu lepingute pealiskaudsust. Ma olen nõus, et mitmes suhtes peab Euroopa Liit asja sügavamalt käsitlema ning ma usun sügavalt, et see ka juhtub. Me ei tohi vaadata ainult riigi- ja valitsusjuhtide poolt astunud samme, vaid ka rahandusministrite omi, mis on tihtipeale jäetud tagaplaanile erinevate dokumentide lisades. Ma sooviksin ka rõhutada, et Euroopa Komisjon on juba sel nädalal arutanud edasisi kindlaid meetmeid. Kuid ma palun taas näidata üles realismi. Me ei saa oodata, et järgmise kolme või nelja kuu jooksul mõni imeravim leitakse. Maailmamajandus on raskustes ning ravi saab olema väga pikaajaline. On oluline rõhutada, et Euroopa Liidu raamistikus peame tegutsema koordineeritult. Mitte keegi meist ei ela isolatsioonis. Ainult koordineeritud tegutsemisega saame edukalt globaalse majanduskriisi tagajärgedest üle saada.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, tänan teid väga tõsise ja konstruktiivse arutelu eest. Loomulikult kannan ma sellest ette komisjonile, presidendile José Manuel Barrosole ning oma kolleegile Joaquín Almuniale.

Mul on kaks-kolm kommentaari. Esmalt Euroopa majanduse taastamiskava kohta. Nagu ka Poul Nyrup Rasmussen, nii olen ka mina pööranud tähelepanu viimasele Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) majandusväljavaatele, mida on tõesti väga sünge lugeda. Samas on oluline märkida, et oleme juba võtnud vastu väga põhjalikke ja olulisi poliitilisi otsuseid Euroopa ja ka maailma majanduse stimuleerimiseks. Need üldiselt on juba aidanud peatada finantslangust. Kuid loomulikult on vaid aus öelda, et tegelikult majandusest saame veel mõnda aega kuulda halbu uudiseid, eriti suureneva töötuse teemadel. Seetõttu peame olema väga tähelepanelikud ja valvsad. Me peame pidevalt andma hinnanguid sellele, kuidas majanduse taastumise pakett, fiskaalstiimul ja finantsreformid töötavad ja tulemusi annavad. Vajadusel peame tulevatel kuudel veel enamat ja paremat tegema.

Vastusena mõnele kolleegidele: me pingutame finantsturu reformi asjus. Komisjoni järgmise nädala päevakorras on meil näiteks suur finantsturgusid puudutav õigusaktide pakett, mis pöörab erilist tähelepanu juhtide palkadele ja sisaldab soovitusi palgapoliitika jaoks finantsteenuste sektoris. See on finantsturu reformide väga oluline osa.

Lõpuks – kui Euroopa ning kogu maailma finantseeskirjade reform on tõesti finantskapitalismi süsteemi vigade parandamiseks vajalik, siis on oluline, et me seoses turumajandusega üldiselt last koos pesuveega välja ei viskaks. Peame teisisõnu säilitama ühisturu, mis on olnud Euroopa heaolu aluseks, ning peame töötama uue maailmakaubanduse kokkuleppe nimel Maailma Kaubandusorganisatsiooni kontekstis. Nagu härra Daul ütles, vajame pigem rohkem kui vähem kaubandust. See on eriti oluline arengumaadele, kellele praegune majanduslangus ja maailmakaubanduse aeglustumine tugeva löögi andsid.

Louis Micheli asendajana järgmisel kuul olen ma sellega seotud ka oma ametikoha tõttu. Just arengumaad kannatavad kõige enam praeguse majanduslanguse all. Seetõttu ei peaks me kaotama hoogu Doha arenguvoorule kiire ambitsioonika lõpplahenduse leidmisel. Praeguses majanduskliimas on Doha arenguvooru lõpuleviimine palju tähtsamaks muutunud. Doha annaks hoogu maailmamajandusele ning takistaks seda, et proteksionism saab end koguda. Seetõttu peaksid kõik G20 riigid vaatama kaugemale oma poliitilisest tagaõuest ning näitama üles tõelist pühendumust viivitamatuks edasiminekuks Doha arenguvorus. Minu arvates on oluline pidada arengu vaatepunktist silmas ka seda, et G20 juhid leppisid kokku ka kahele aastale jaotatud 250 miljardi dollarilise kaubanduse finantspaketi asjus, et toetada ülemaailmseid kaubandusvoolusid, millele Euroopa annab olulise panuse.

Juhataja. – Ma sooviksin juhtida tähelepanu sellele, et olen kodukorra artikli 103 lõike 2 alusel saanud käesoleva arutelu lõpuks kuus resolutsiooniettepanekut⁽¹⁾ selle parlamendi kuuelt suuremalt fraktsioonilt.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub reedel, 24. aprillil 2009.

14. Toetus eriolümpiamängudele Euroopa Liidus (kirjalik deklaratsioon): (vt protokoll)

15. Olukord Moldova Vabariigis (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on nõukogu ja komisjoni seisukoht olukorra suhtes Moldova Vabariigis, kuid kõigepealt soovis härra Watson juhtida täiskogu tähelepanu praegu meiega siin viibivatele väljapaistvatele Moldova poliitikategelastele.

Graham Watson (ALDE). - Härra juhataja, ma sooviksin juhtida oma kolleegide tähelepanu külaliste rõdul viibivale Moldova parlamendis esindatud kolme opositsioonipartei juhile, kes selleks aruteluks siia on tulnud, – Dorin Chirtoacă, kes on Chişinău linnapea ning Moldova Liberaalse Partei aseesimees; Vladimir Filat, kes on Moldova Liberaaldemokraatliku Partei esimees, ja Serafim Urechean, kes on liidu Meie Moldova juht.

(Aplaus)

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, nii nõukogu kui ka parlament jälgivad suure rahutusega Moldovas arenevaid sündmusi seoses 5. aprilli parlamendivalimistega. Meie vahetus naabruses on kujunenud välja arvestatav poliitiline kriis, mis on tõsiseks väljakutseks nii Euroopa Liidu Moldova poliitika kui ka terve sealse regiooni jaoks üldiselt. See tegur on eriti murettekitav, kuna Euroopa Liit on praegu valmistumas idapartnerluse käivitamiseks. Meie kõigi huvides on kanda hoolt selle eest, et olukord Moldovas ei õõnestaks idapartnerluse käivitamist. Me peame eristama ühest küljest selgelt president Vladimir Voronini väiteid ja poliitiliste esindajate tegusid ning teisest küljest Moldova kodanike huvisid.

Vahetult pärast vägivaldsete protestide puhangut 7. aprillil Chişinăus saatis Euroopa Liit Moldovasse eriesindaja Kalman Mizsei. Sellest peale on härra Mizsei näinud palju vaeva, et alustada poliitilisi läbirääkimisi erinevate Moldova parteide vahel. Uues parlamendis kohti võitnud fraktsioonid peavad leppima kokku realistliku ja demokraatlikke põhimõtteid austava lahenduse suhtes. Kriisi vältel on eriesindaja pidanud tihedat sidet eesistujariigiga ning kõrge esindaja Javier Solanaga.

Võib olla te teate, et ka Tšehhi peaminister Mirek Topolánek külastas eile Chişinăud. Ta esitas Moldova ametivõimudele ning opositsioonile rõhutatud kutse poliitilise dialoogi alustamiseks. Ta kohtus presidendi Voroniniga, peaministri Zinaida Greceaniiga ning opositsiooni esindajatega. Eesistujariigi peamine sõnum oli täielikult kooskõlas Kalman Mizsei pikaajaliste tegevustega. Moldova ühiskonnas on vaja tugevdada tsiviilõigusi, valitsus peab andma tsiviilühiskonnale võimaluse korralikuks toimimiseks ning peab tagama eneseväljendamisvabaduse ja muud põhilised inimõigused. Lisaks on vajalik, et Moldova opositsioonile antaks juurdepääs peamistele meediaallikatele oma arvamuste avaldamiseks ning võimalus võrdseks osaluseks poliitilistes võitlustes. Teisest küljest peavad opositsiooni esindajad tegema konstruktiivset koostööd võimul oleva parteiga ning austama valimistulemusi. Euroopa Ülemkogu eesistujana rõhutas peaminister Topolánek kõikidele esindajatele seda, kui oluline on alati Euroopa perspektiivi meele pidada. Moldova ei tohi

⁽¹⁾ (vt protokoll)

demokraatia teel kõrvale kalduda. Liitumine idapartnerluse projektiga peaks Moldovale sellel teel käimiseks jõudu andma.

Ma sooviksin meelde tuletada, et 8. aprillil välja kuulutatud ametlike valmistulemuste kohaselt tuli võitjaks Moldova Kommunistlik Partei, mis võitis peaaegu 50% häältest. Ülejäänud hääled jagunesid kolme opositsioonipartei vahel. Sellekohaselt saaksid kommunistid uues parlamendis 60 kohta 101-st. Rahvusvahelise valimiste vaatlemise missiooni esialgse hinnangu kohaselt olid valimised kehtivad, kuigi viidati mitmele kampaania käigus kerkinud probleemile.

Siiski kuulutasid opositsioon ja mitmed valitsusasutused, et valimistel esines pettust. Möödunud nädalal luges keskvalimiskomisjon hääled üle järeldusega, et võimul olev Kommunistlik Partei võitis tööpoolest parlamendis 60 kohta 101-st, kinnitades sellega esimese lugemise tulemust. Opositsiooni arvates ei ole probleem hääldes, vaid valimisregistrites, kus on väidetavasti kirjas mitusada tuhat „surnud hinge” või inimesi, keda olemas pole. Opositsioon tegeleb valimisregistrite kontrollimisega, et sellele väitele tõestust leida. Komisjoni esindaja sõnul ei leitud teisel hääle ütelugemisel mingeid jälgi pettusest. Opositsiooni viitas ka võimul oleva partei poolsele ulatuslikule administratiivressursside raiskamisele valimiskampaania ajal. Selles suhtes kritiseerisid Moldova ametivõime ka rahvusvahelised valimiste vaatlejad. Euroopa Liit oli Moldova ametivõime selles suhtes juba enne valimisi mitu korda hoiatanud. Eraldi toodi välja pressivabaduse puudumist ning opositsiooni tagakiusamist represseerivate ametivõimude poolt.

Pärast protesti suurenes järsult surve sõltumatule meediale. Ajakirjanikke võeti vahi alla ja neid kiusati taga. Mõningad välisajakirjanikud saadeti riigist välja või takistati nende sisenemist riiki. Eksisteerib veel üks väga tõsine ja muret tekitav probleem. Kriisi ajal panid Moldova ametivõimud toime tõsiseid inimõiguste rikkumisi. Raportite kohaselt vahistati 7. aprillil toimunud vägivaldsete protestide järel üle 250 inimese. Politsei peksis paljusid, peamiselt noori, vahistatuid koheldi ebainimlikult ning piinati, neile keelati juurdepääs õigusabile ning neid ei lubatud tagasi oma perede juurde. Kolm noort meelevaldajat surid.

Me ütlesime Moldova ametivõimudele väga selgesõnaliselt, et sellised inimõiguste ja meediavabaduse rikkumised on Euroopa Liidus vastuvõetamatud. Chişinăus toimunud vägivald ei õigusta riigi ametivõimude poolt rakendatud julmi meetmeid. Moldova on võtnud kasutusele Euroopa normid ja väärtused seoses selliste meetmetega nagu ELi–Moldova tegevuskava. Euroopa Liit on Moldova ametivõime korduvalt kutsunud üles inimõiguste põhimõtteid ja põhivabadusi austama.

15. aprillil astus Moldova president Vladimir Voronin sammu õiges suunas, kui ta andis amnestia kõikidele meelevalduste ajal vahistatud inimestele, välja arvatud neile, kellel oli varasem karistusregister. Ta nõudis ka sündmuste läbipaistvaid ja nõuetekohaseid uurimisi. Uurimised tuleb viia läbi koostöös asjakohaste Euroopa ja rahvusvaheliste asutustega. Inimõiguste olukorda jälgib kohapeal lähedalt Euroopa Liit ning samuti Euroopa Nõukogu, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE) ja ÜRO. Nende operatsioonide koordineerimine on oluline. Et Moldova uurimisi saaks pidada usaldusväärsed ja ausateks, peavad neisse olema kaasatud rahvusvahelised esindajad. Sügavast konfliktist ja usalduse kaotusest, mis on viimastel nädalatel Moldova ühiskonnas valdavalt esile kerkinud, saab jagu ainult läbipaistva protsessiga.

Sellele kriisile on kindlasti vaja leida poliitiline lahendus. Tingituna ülemaailmsest majanduskriisist seisab Moldova silmitsi väga tõsiste majandusprobleemidega. Jätkuvad poliitilised rahunemised muudaksid nende majandusprobleemide lahendamise riigi jaoks võimatuks. Kiiresti on vaja toimivat valitsust. Vaja on ka välisabi, kaasa arvatud Rahvusvahelise Valuutafondi sekkumist. Hetkel on väga oluline vaadata tulevikku, mis ulatub kaugemale praeguse kriisi kohestest tagajärgedest, ning kaaluda meie edasist poliitikat Moldova suhtes. Kriis on selgelt näidanud, et on vaja järjekindlaid ja ambitsioonikaid meetmeid demokraatlike standardite ja institutsioonide tugevdamiseks Moldovas. Vaja läheb Euroopa Liidu suuremat toetust, mis keskenduks institutsioonide ülesehitamisele politsei- ja õigussüsteemi reformide abil, ning meediavabaduste ja pluralismi tagamist. Moldova poliitiliste parteide vahelisse praegusest kriisist ülesaamise alasesse kokkuleppesse peaks kuuluma lubadus viia läbi põhjalikke reforme nimetatud valdkondades.

Daamid ja härrad, lõpetuseks sooviksin ma rõhutada seda, et juba mitmeid aastaid on Moldova olnud oma valmiduses demokraatlike standardite toetamiseks ja soovis läheneda Euroopa Liidule üks Ida-Euroopa arenenumaid riike. Moldoval praegusest kriisist väljumise toetamine ning sellel teel jätkata aitamine on meie endi huvides. Idapartnerlus annab uue ja ambitsioonika raamistiku Moldova ning teiste selle piirkonna riikide poliitilistele ja majanduslikele reformidele, mis on suunatud Euroopa Toetuse suurendamiseks. Demokraatia tugevdamine Moldovas ning riigi jätkuv lähenemine Euroopa Liidule on meie kõigi huvides.

ISTUNGI JUHATAJA: Mechtild ROTHE*asepresident*

Olli Rehn, komisjoni liige. – Proua juhataja, esmalt lubage mul härra Graham Watsoni teadaande kohaselt tervitada südamlikult meie külalisi Moldovast.

Olukord Moldova Vabariigis on tõesti murettekitav. Me hoiame end toimuvaga pidevalt kursis ning otsime võimalusi, kuidas edendada dialoogi ja lepitamist riigi poliitiliste jõudude vahel.

Mis puutub hiljutiste valimiste läbiviimisesse, siis minu kolleeg proua Benita Ferrero-Waldner tervitas Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) poolt juhitud rahvusvahelise valimiste vaatlemise missiooni esialgset hinnangut. Missioon järeldas, et valimised toimusid pluralistlikus keskkonnas, valijatele anti eristatav poliitiline valik ning järgiti mitmeid rahvusvahelisi demokraatlike valimiste standardeid.

Samas leiti ka olulisi ning tõsiselt murettekitavaid puudusi, mida komisjon juba mõni aeg enne valimisi esile tõi. Nendeks on lubamatud administratiivsed vahelesegamised, ebapiisav austus sõnavabaduse vastu ja kõikide parteide juurdepääs meediale ning üldine avaliku usalduse puudumine demokraatliku ja valimisprotsessi suhtes. Need puudujäägid tuleb kiireimas korras kõrvaldada, seda veel eriti 7. aprilli sündmuste valguses.

Palju enam tekitavad muret aga ettekanded laiaulatuslikest inimõiguste rikkumistest valimispäevale järgnevate meelevalduste tulemusena. 7. aprilli meelevaldustele järgnenud rahutuste järel mõistis komisjon raskelt hukka ülemääraast jõu kasutamist ning kutsus kõiki osapooli üles süütava retoorika ja vägivalda lõpetamisele.

Me jälgime endiselt asja hoolega. Inimõiguste austamine jääb endiselt tähtsaimaks tingimuseks meie suhete arendamisel Moldovaga. Tõsiseid julgeolekujõudude poolseid inimõiguste rikkumiste süüdistusi tuleb põhjalikult ning kiiresti uurida. Põhjendatud süüdistuste korral peavad ametivõimud tegema kõik vajaliku tagamaks, et selliste rikkumiste eest vastutavad isikud ka õigusemõistmise ette tuuakse.

President Voronini nõusolek külastada Euroopa Nõukogu Inimõiguste volinikku Thomas Hammarbergi ning teha nendel teemadel koostööd Euroopa Liidu eriesindajaga on väga teretulnud. Sarnaselt positiivne on Moldova huvi Euroopa Liidu teabekogumissiooni lähetamise võimalikkuse üle.

Olgugi et need missioonid ei saa asendada riigi vastutust uurida inimõiguste rikkumisi ning nende üle kohut mõista, peaksid need heitma valgust viimastele valimistele ja nende tagajärgedele. Need peaksid aitama ka kaasa poliitilisele dialoogile avalikkuse usalduse taastamiseks.

Praegune olukord Moldovas on väga habras. Riik on näidanud pidevalt üles huvi oma suhete süvendamisse Euroopa Liiduga. Ses mõttes on praegune kriis Moldova sellealase otsusekindluse proovikiviks.

On teretulnud, et Rumeenia ei ole astunud vastastikuseid samme pärast viisavajaduse kehtestamist Rumeenia kodanikele ja riigi saadiku *persona non grata*ks kuulutamist. Me peaksime soovitama kõikidel partneritel tegutseda suurima ettevaatlikkusega ning alati meeles pidada, et kõige tähtsam eesmärk on riigi stabiliseerimine.

Kuigi praegune olukord on väga tõsine, ei tohi me unustada täielikku pilti. Moldova tulevase stabiilsuse ja jõukuse võtmeks on tihedam suhe Euroopa Liiduga. Idapartnerluse käivitamise eelõhtul peame näitama, et oleme valmis Moldova abistamiseks nendes raskustes, seda eelkõige pingete alandamisega, dialoogi loomisega ja meievaheliste sidemete tugevdamisega.

Moldova Vabariik on meie naaber. Viimase 15 aasta jooksul oleme Moldova rahvaga lähedaselt ja usalduslikult koos töötanud. Me tunneme Moldova püüdu Euroopa poole. Ka praegu on oluline teha koostööd Moldova rahvaga ning lahendada koos mitte ainult valimisperioodil kerkinud, vaid ka ülemaailmsest finants- ja majanduslangusest tulenevaid probleeme. Me hoolime Moldovast ja tema rahvast.

Marian-Jean Marinescu, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (RO) Moldova Vabariigil on rahvusvahelised kohustused ja vastutus, mis tähendab, et riik on võtnud endale vastutuse austada demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid ja inimõigusi. Samal ajal on hiljutised sündmused näidanud tõsist kõrvalekaldumist nendest kohustustest. Pistelised vahistamised, inimröövid, inimesed, kes kaovad, vahistatute õiguste karjuv rikkumine ning ebainimlik ja alandav kohtlemine, kodanike terroriseerimine ning ähvardused relvajõul on kõik kahetsusväärsed teod, mis ohustavad riigi tulevikku Euroopa Liidus.

Massimeedia ja opositsiooniparteide vastu algatatud kampaania koos ajakirjanike vahistamise ja riigist välja saatmisega on tõsised ja laiduväärsed teod. Ma mõistan hukka Moldova Vabariigi valitsuse ahistamiskampaania, tõsised inimõiguste rikkumised ja ebaseaduslikud teod.

Euroopa Liidu abi Moldovale demokraatia arengu ja hea valitsemistava toetamiseks on 2007.–2010. aastal üle 50 miljoni euro. Ma loodan, et seda raha ei ole kasutatud politseile rahva vastu vägivalda kasutamise õpetamiseks. Ma palun komisjonil esitada Euroopa Parlamendile aruande kõikide Euroopa Liidu rahade kasutamise kohta Moldova Vabariigis.

Rumeenia järgib nii praegu kui ka edaspidi ennetavat poliitikat Moldova Vabariigi integratsiooni toetamiseks Euroopa struktuuridesse. Selle põhjuseks ei ole mitte ainult meie ajaloolised sidemed selle riigi rahvaga, vaid pigem kindel uskumine, et Moldova Vabariigi tulevik on Euroopas modernse, demokraatliku, inimõigusi ja põhivabadusi austava riigina. Süüdistused, mida Moldova ametivõimud Rumeenia riigile esitavad, on mõttetus. Ka viisavajaduse kehtestamine Rumeenia kodanikele on õigustamata ja vastuvõetamatu tegu. Riigipea vahetub, kuid kodanikud jäävad samaks.

Minu arvates on Euroopa Liidu huvides, et Moldova Vabariik järgiks Euroopa teed ja elaks stabiilses, turvalises demokraatlikus riigis, pidades silmas oma kodanike soove. Selles suhtes on idapartnerlus tõhus instrument ja annab Moldova Vabariigi kodanikele võimaluse oma Euroopa pürgimuste elluviimiseks.

Marianne Mikko, *fraktsiooni PSE nimel.* – (ET) Kallid kolleegid, olen alati olnud suur Moldova toetaja, kuid praegune kriis teeb mind väga murelikuks. Kuigi tegemist on väikese ja abivajava riigiga, ei saa me silma kinni pigistada, kui rikutakse õigusriigi põhimõtteid.

Euroopa Liidu ja Moldova suhted jäävad endiselt meile ülitähtsaks, samas ei maksa loota, et Euroopa Liit koosneb sinisilmsetest naiivitaridest, kes usuvad kõike, mida Moldova võimud meile tõe pähe ette lükkavad. Eelseisev Euroopa Parlamendi *ad hoc* missioon Moldovasse on väga tähtis. Ükski teema ei ole tabu. Me tahame teada, kuidas käitus politsei valimistejärgsel ajal demonstrantidega. Euroopa Liidule ja eriti rahva poolt otse valitud saadikutele on ülioluline inimõiguste järgmine mitte sõnades, vaid tegudes. Kahjuks andis eisel väliskomisjoni ja Moldova delegatsiooni istungil Moldova Vabariik signaali, et Euroopa peab olema valmis ka monoloogideks Chişinăus. Me ei lepi sellega, kuna eurointegratsioon tähendab avatud dialoogi. Partnerid seega arutavad omavahel kõike. Ma usun nii idapartnerlusse nagu ka demokraatia võimalikkusesse Moldavas. Aidakem siis Moldovat.

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Proua juhataja, olukord Moldovas toob tagasi mälestusi Euroopa õnnestust minevikust: kommunistlik valitsus, mis kuulutab võidu isiklikel tingimustel, meeleavaldajate peksmine ja tapmine, naabrite süüdistamine rahutuste korraldamises. Kui on mingeid tõendusmaterjale selle kohta, et Moldova turvateenistus on vägivalda õhutanud, siis peab rahvusvaheline kogukond seda põhjalikult uurima.

Parlamendi tulevase nädala missiooni käigus peab otsima tõendusmaterjale 200 000 lisavalimisdeli trükkimise kohta, selle kohta, et valimispäeval registreeris 400 000 valijat end ebapiisava isikukoodiga, ning väidete kohta, et Transnistrias jäeti hääleõiguseta massiliselt valijaid. Seni kuni neid asju on uuritud, kuni Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) aruanded ei ole esitatud, ei usu paljud lihtsalt valimistulemusi, olenemata Moldova kohtute otsustest. Võib-olla on volinik Benita Ferrero-Waldneri instinktiivne optimistlik hoiak vale.

President Voronin peaks mõistma hukka ka pärast meeleavaldusi pisteliselt vahistatud noorte inimeste kinnipidamised, peksmised ja seadusevälised tapmised. Me ei soovi mingeid takistusi juristidele või valitsusevälistele organisatsioonidele ega vahistatute nimede ja arvude varjamist. Sooviksin saada komisjonilt kinnitust selle kohta, kas Rumeenia saadiku väljasaatmine Moldovast ning reisijatele viisavajaduse kehtestamine rikub Euroopa Liidu kokkuleppeid selle riigiga. Kui jah, siis mida kavatseb komisjon ette võtta?

Pingeid lisas president Traian Băsescu teadaanne passide kohta. Me peame olema mõistvad kahepoolsete suhete osas, kuid samas nõudma ka kokkulepetest kinni pidamist.

Meie külalised Moldovast kirjeldavad riiki, kus rahvale keelatakse erinevatel viisidel vabadust ja demokraatiat, kus toimuvad salapärased häired Interneti töös, kus telekanalid kaovad eetrist, kus riiklikus televisioonis näidatakse kõhutantsu selle asemel, et rääkida tänavatel aset leidvast vägivallast.

Euroopa Liit, olles ühtlasi teadlik ka geopoliitikast, peab saama aru Moldova poliitikast – selle riigi rahvas soovib väga demokraatiat ja valikuvabadust; see riik kaupleb ulatuslikult endast läänepoolse jäävate riikidega; see on maa, mis on seotud Euroopa Liidu liikmesriikidega geograafia, ajaloo ja kultuuri kaudu. Järgmisel

kuul, kui meie juhid kohtuvad idapartnerluse tippkohtumisel, peaksid nad kindlasti ehitama partnerluse üles demokraatiale ja inimõigustele tuginedes. President Voronin ja tema seltsimehed peavad sellele eesmärgile pühendumale. Euroopa Liit peab seda nõudma.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Moldovas aprilli alguses toimunud rahutuste ja nende tagajärgede rahvusvaheline kajastamine tõstatab mitmeid küsimusi. Küsimusi, mida Euroopa Liidu institutsioonid Moldova ja Rumeenia ametivõimudele esitama peavad.

Alustuseks Chişinău. Kas Moldova valitsus kavatseb nüüdsest peale hädaolukorras tõesti meelevaldajate pihta tule avada? Ma juhiisin kolleegide tähelepanu peaministri teadaandele riiklikus televisioonis. Kuidas selgitab Moldova valitsus radikaalset täispööret riiklike julgeolekuorganite lähenemises meelevaldajatele ja muudele oponentidele? Mõistetamatult passiivsusele vandalismi, süütamiste ja valitsushoonete rüüstamiste vastu toimus täispööre brutalsele füüsilisele vägivaldale relvastamata kodanike vastu, mis lõppes kolme selgitamata surmajuhtumiga.

Eelkõige oleks vaja teada, kuidas vabastab Moldova Vabariik end nende peamiste põhivabaduste rikkumise vastutusest? Sellele viimasele ja tähtsaimale küsimusele vastates tuleb kindlasti võtta arvesse avalikku kirja üheksa soovitusena, mille esitasid eile eesistujariigile Tšehhile neliteist Moldova tsiviilühiskonna eest seisjat. Ma loodan, et Euroopa institutsioonid, volinik Olli Rehn ja Tšehhi eesistumine pööravad sellele kirjale tähelepanu. Moldova ühiskonna tähtsad tegelased nõuavad selgitust. Me peame Moldova ametivõimudelt aru pärima.

Lisaks peab Brüssel küsima Bukarestilt selgitust eelnõu kohta võimaldada laiaulatuslikult Rumeenia kodakondsus nende Moldova kodanikele, kellel on rumeenlastest vanavanemad. Sellise laiaulatusliku otsuse kaugeleulatuvate tagajärgede suhtes on kindlasti mõistlik Euroopalt nõu küsida.

Adrian Severin (PSE). - Proua juhataja, vägivald Moldova Vabariigis ei olnud revolutsioon, vaid mäss, mis leidis aset lõhestunud ühiskonna revolutsioonilises õhkkonnas. Seda vägivalda võiks vaadata ka kui vägivalda, mida provotseeriti ja mida kasutati strateegiliselt Euroopa Liidu ja Euraasia vaheliste piiride taastõmbamiseks.

Seetõttu on käsitletav probleem ka Euroopa probleem. See ei ole ainult siseprobleem või ühe liikmesriigi probleem. Kuid selle lahendus ei tohi olla kättemaks, vaid hoopis tugevdatud jõupingutused Moldova juhtimiseks Euroopa teele. Lahenduseks ei ole ka välispassi omava Moldova eliidi riigist lahkuma julgustamine.

Selleks peame suurendama Euroopa Liidu saadiku Moldova missiooni ulatust ja ressursse, kiirendama läbirääkimisi lihtsustatud viisamenetluse korra üle Moldovaga ning süvendama koostööd avaliku korra ja inimõiguste paremaks muutmise alal. Me peame töötama koos ametivõimude, opositsiooni ja tsiviilühiskonnaga, kuid samuti Venemaaga, millel on selles regioonil oluline esindatus. Me ei tohi lubada seda, et neid sündmusi kasutatakse ettekäändena Transnistria küsimusele ühepoolse lahenduse leidmiseks.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). - (SV) Proua juhataja, on neid, kelle arvates me peaksime Moldova suhtes resolutsiooni vastu võtma, ning on neid, kelle arvates me ei peaks seda tegema. Need, kes seda resolutsiooni ei soovi, toovad tihti esile asjaolu, et Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE) andis valimistele tegelikult oma heakskiidu. Kuid lubage mul öelda, et OSCE aruanne ei olnud kriitikavaba. Hoopis vastupidi – selles oli väga palju kriitikat. Kuid resolutsioon ei puuduta ainult valimisi, vaid ka sündmusi, mis leidsid aset valimiste järel, ning seda, mis Moldovas juba mõnda aega on toimunud.

Inimõigusi tuleb austada. Meediale tuleb anda vabadus. Rahumeelsete meelevaldajate julma kohtlemist ei tohi kunagi heaks kiita. Selle resolutsiooni heakskiitmine tähendaks seda, et me saadame Moldova rahvale kindla sõnumi ning näitame neile sellega, et nad ei ole ükski, et me näeme, mis seal toimub ning me ei lepi sellega. Seepärast palun ma teil kõigil seda resolutsiooni toetada.

Victor Boştinaru (PSE). – (RO) Moldova Vabariigis aset leidnud sündmused olid juba mõnda ette näha. Selle all mõtlen ma seda, et 2008. aasta Euroopa Liidu ja Moldova Vabariigi dialoogil nimetati vähemalt kolme tõsist probleemi: a) opositsiooni vaba juurdepääsu avalikule massimeediale, mida Voronini režiim on süstemaatiliselt keelanud ja institutsioonide kontrollile allutanud; b) Veneetsia Komisjoni nõude mittetäitmist parlamendivalimiste seaduse muutmise kohta, millest Chişinău režiim ja selle kaasosalised otseselt keeldusid; c) opositsiooni kaasamist riigi jaoks oluliste poliitikaküsimuste lahendamisel, eriti eurointegratsiooni poliitika osas, mis on teine meede, millest otseselt keelduti.

Asjaolu, et meie partnerid Chişinăus on neid kolme tähtsat teemat ignoreerinud või süstemaatiliselt tagasi lükanud, annab meile mõista, et riigi tulevikule eluliselt oluliste küsimuste osas on Moldova Euroopa Liidule

„ei” öelnud. Valimispäeval aset leidnud sündmused olid ainult oodatav lõpp loole, milles ka Euroopa Liit ja Euroopa Parlament oma süüd kannavad.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Proua juhataja, daamid ja härrad, Moldova Vabariigiga on meil kolm tõsist probleemi, millest lähtuvalt saame kavandada kolm tegevussuunda. Esimene probleem on inimõigused. Meil on sadu noori inimesi, keda vahi all hoiti ning kohati isegi piinati. Järgmine probleem on pressivabadus. Meil on ajakirjanikud, keda on hirmutatud ja lausa päevavalgel otse tänavalt röövitud. Viimane probleem on valimiste läbiviimise metoodika. Meil on suur hulk spetsiifilisi andmeid, mis viitavad valimistel manipuleerimisele. Selle viimase asja suhtes peame oma arvamuse loomisel sama kindlad olema. Opositsiooni parteid väidavad, et manipuleerimise tagajärjel muutusid valimistulemused 10–15% ulatuses. Moldova Vabariigi kodanikud ootavad endiselt lootusega meie otsuseid ja vastuseid. See on nende ainus võimalus pääseda sellest traagilisest, Euroopa jaoks peaaegu ainulaadsest olukorrast, mille nad läbi on pidanud elama.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Tänapäeva Chişinău, proua juhataja, on inimestel õigus vaikida, neil on õigus teha seda, mida kästakse, õigus maksta makse eliidile, kes ei vastuta kellegi ees ning neil on õigus välja rännata, kohanduda ja vajadusel käsu peale vihata. Puudub sõnavabaduse, ühenduste, avalike arutelude õigus ja isegi õigus oma identiteedi valimiseks. Härra volinik, need on Moldova Vabariigi stabiliseerimise tingimused, kuid need ei anna optimismiks mingit alust.

Selle kursi võtnult saab Moldova ainus võimalik saatus parimal juhul olla Valgevene oma. Juba ammu enne valimisi saavutas ning tugevdas kommunistlik partei täieliku kontrolli kõikide massimeedia kanalite üle. Need meetmed on röövinud demokraatlikult protsessilt igasuguse sisu ning sundinud veerandi riigi rahvast välja rändama. Selle taustal ei olekski valimised saanud toimuda ilma mingisuguseid kahtlusi tekitamata. Chişinău kasutatud represseerimisest on nüüdseks saanud ametivõimude vahend rahvaga suhtlemiseks.

Seetõttu ei saa Euroopa Liit nüüdsest peale endale enam lubada kannatlikku ambivalentset hoiakut Chişinău režiimi suhtes. Nüüdsest peale näitab meie vaikimine või ambivalentsed avaldused meie heakskiitu ja leppimist põhivabaduste ja demokraatliku õigussüsteemi eiramisega nagu ka vägivaldategude ja represseerimisega. Ka näitab Chişinău kriis, et me peame täiustama oma meetodeid valimiste vaatlemiseks ja kontrollimiseks ning mõtlema järele meie parlamendi sealse esindaja rolli üle.

Charles Tannock (PPE-DE). - Proua juhataja, Moldova on endiselt üks Euroopa vaesemaid riike, mille habrast demokraatiat juhib president Vladimir Voronin, rekonstrueerimata *Homo Sovieticus*, kes nimetab end siia maani uhkelt kommunistiks ning kelle tunded on Euroopa Liidu ja isegi idapartnerluse suhtes kahjuks ambivalentsed.

Sellel pool on ta populaarne, eriti maapiirkondades ning vanema põlvkonna seas, kes meenutavad praegustel majanduslikult ebakindlatel aegadel nostalgiliselt NSVLi pakutud turvalisust.

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) kolmik, millesse kuulus ka meie EP delegatsioon, põhimõtteliselt pooldas tema võitu ja sellega peame leppima. Samas peame tugevalt protestima opositsiooni meelevalduse mahasurumise üle, kes süüdistasid valitsust meedia monopoliseerimises kampaania ajal ning aegunud ja mitteusaldusväärse valimisregistri kasutamises – kaasa arvatud paljude väidetavasti surnud inimeste kaasamises – ning valimisõiguste võtmises suurelt diasporaalt väljaspool riiki, kes valida ei saanud.

Hetkel peame keskenduma inimõiguste rikkumistele, mida peab põhjalikult uurima Euroopa Liidu missioon, kui Moldova soovib saada toetust oma Euroopa Liidu–Atlandi pürgimustele.

Paul Rübig (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, olen tänase arutelu üle väga tänulik, kuna see näitab, et 27 liikmeriigi ja 500 miljoni kodanikuga Euroopal on kindlasti ka mõju väljaspool oma piire. Paljud Moldova kodanikud on aru saanud, kui tähtis on võimuaotus, peamise demokraatliku mõistmise saavutamine ning selle eest võitlemine.

Ei ole enesestmõistetav, et inimesed tänapäeval demokraatia eest võitlevad ja et nad saavad avalikult oma tõekspidamisi kuulutada ilma, et neid vangistataks või selle eest rõhutaks. Seepärast olen arvamusel – ja siinkohal soovin härra volinikku täielikult toetada –, et meie Euroopas peaksime kasutama kõiki meie käsutuses olevaid vahendeid võitluses üksikkodanike vabaduste ja pressivabaduse eest ning ennast tõestanud demokraatia nimel.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, olukord Moldovas on endiselt habras ning Euroopa Liit peab jätkama oma jõupingutusi, et meelitada osapooled läbirääkimiste laua taha. Liit peab ka tegema koostööd ühise lahenduse leidmiseks, mis oleks ulatuslik, tasakaalustatud ja realistlik, ning panustama Moldova demokraatlikku protsessi ja demokraatlike institutsioonide tugevdamisse.

Olen täiesti nõus Graham Watsoniga, et härra Voronin peab võtma üle demokraatlikud põhimõtted ning mõistma hukka meelevaldajate vastu toime pandud piinamised ja vägivalda. Ma arvan ka, et kõik peaksid mõistma hukka ajakirjanike vahistamised ja suured sõnavabaduse rikkumised. Selles suhtes on ka oluline, et toetaksime täielikult Euroopa Liidu eriesindaja tööd Moldovas.

Ei peaks olema mingeid kahtlusi selles, et Euroopa Liit ja nõukogu on häiritud Moldovas kriisi ajal toime pandud inimõiguste rikkumiste pärast. Hetkel nõuame, et Moldova valitsus alustaks läbipaistvat koostööd vastavate Euroopa ja rahvusvaheliste asutustega ning uuriks ja mõistaks hukka toime pandud inimõiguste rikkumised. Kriis on näidanud, et on vaja tugevdada Euroopa Liidu toetust Moldova poliitiliste ja majandusreformide edendamiseks, suurendamaks riigi pühendumust demokraatlikele standarditele ja väärtustele vastavuses Euroopa Liidu toetusega Moldova suveräänsusele ja riigi territooriumi terviklikkusele. Euroopa Liit on valmis koostööks ning Moldova endale lähemale toomiseks. Kuid selle aluseks on demokraatlik Moldova – riik, kus austatakse inimõigusi ja kus on olemas sõnavabadus ning eksisteerivad ja toimivad põhilised demokraatlikud institutsioonid.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Proua juhataja, sooviksin kasutada oma kõneaega, et vastata mõnede teie küsimustele ja kommentaaridele meie tänases väga vastutusrikas arvamuste vahetuses.

Ma alustan härra Watsoni märkusega viisade ja inimõiguste kohta, kuid esmalt pean kommenteerima tema märkust minu kolleegi proua Benita Ferrero-Waldneri kohta, kes vastutab meie suhete eest Moldovaga. Ütlesite, et Benita on instinktiivne optimist. Tema ja komisjoni seisukoha kaitsmiseks võin ma esmalt öelda, et tegelikult on komisjoni seisukoht väga realistlik ja tasakaalustatud. Teiseks – Euroopa Komisjoni liige peabki olema elukutseline optimist, vähemalt siis, kui vastutatakse Euroopa Liidu laienemise eest Kagu-Euroopasse ja suhete eest selle piirkonnaga.

Mis puudutab viisaküsimust, siis jahmatas meid Moldova otsus kehtestada viisavajadus Rumeenia kodanikele. See ei ole vastuvõetav. Me tegeleme selle käigu seaduslikkuse uurimisega. Selle probleemiga tegeleme 30. aprillil, 1. mai kevadpäeva eelõhtul, koos Moldova ametivõimudega ning komisjoni–Moldova ühise korralduskomitee kontekstis, mis viisamenetluse korra lihtsustamise lepingu raames loodi.

Mis puudutab valimisi, nende tagajärgi ja inimõiguste rikkumisi, siis üldiselt mõistis komisjon tugevalt hukka vägivalda, mis 7. aprillil Chişinău tänavatel puhkes, ning massiivse ja ülearuse jõu kasutamise korrakaitseorganite ja teadete kohaselt ka relvastatud erarühmituste poolt. Tõsist muret tekitavad meile ettekanded vahistatute ulatuslikest inimõiguste rikkumistest ning inimröövidest.

Kui Moldova tahab näidata üles reaalselt huvi oma püüdlustes seoses Euroopa Liiduga, tuleb põhjalikult ja erapooletult ning kõikide poliitiliste jõudude osalusel ning vajadusel ka rahvusvahelise järelevalve all uurida esitatud inimõiguste rikkumiste süüdistusi. Kriminaalkuritegudes ja ka inimõiguste rikkumistes süüdistavate suhtes tuleb algtada uurimised ning süü tuvastamisel tuleb nad allutada õiglasele kohtumõistmisele.

Mis puudutab valimiste tagajärgede mõjusid Euroopa Liidu ja Moldova vahelistele suhetele, siis need töid esile Moldova sisereformide puudulikkuse, eriti õigusriigi põhimõtete ja põhiõiguste austamise osas. Me ootame, et kõik Moldova asjasse puutuvad osapooled – nii ametivõimud, poliitiline opositsioon kui ka tsiviilühiskond – leiavad praegusele kriisile ühiselt lahenduse, mida nad ka rakendavad, et anda Moldova rahvale pigem rohkem kui vähem demokraatiat ja vabadusi.

Euroopa Liidu ajalugu tõestab, et dialoogid ja koostöö ning õigusriigi põhimõtted annavad ühtse ja jätkusuutliku kombinatsiooni põhivabaduste austusest, poliitilisest stabiilsusest ja majanduslikust jõukusest.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Võimalike resolutsiooni ettepanekute üle hääletatakse järgmisel istungil.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Corina Creţu (PSE), kirjalikult. – (RO) Ajal, mil Chişinău kommunistlikud ametivõimud hoiavad võimu enda käes pettuste ja piinamistega, nimetab Euroopa Liidu eesistujariigi peaminister kriisi ELi piiri ääres kõigest „murettekitavaks”. Isegi mitte tõestused terrorist ja agressiivne hoiak Euroopa Liidu liikmesriigi vastu pole kutsunud esile sellist reaktsiooni, nagu Rumeenia õiguspärase otsuse moonutamine kiirendada Rumeenia kodakondsuse saamise protsessi nendele inimestele, kes kaotasid selle tahtmatult traagiliste ajaloosündmuste tagajärjel, mille eest on ka läänemaailm omajagu vastutav.

Ma ei suuda jätta mainimata nende poliitikute silmakirjalikkust, kes hirmutavad maid miljonite moldovlastega, kes on valmis läänt vallutama, nii nagu nad kuni 2007. aastani targutasid rumeenlaste pealetungi üle.

Mis puudutab demokraatia ja põhiõiguste jalge alla trampimist, siis on meil võimalus arvamuste vahetamiseks härrade Lukašenko ja Voroniniga pärast idapartnerluse käivitamist. Kui see koostöömehhanism ühinema kutsutud endistes Nõukogude Liidu maades demokraatlikke reforme ei toeta, jookseb see ummikusse.

Ma jõuan vältimatult järeldusele, et eurooplastele on Tiibet lähemal kui Moldova. Nii juhtub ilmselt, kui tee Chişinăusse läheb läbi Moskva.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Moldova Vabariigis 6. aprillil 2009 aset leidnud valimistele järgnesid meeleväljendused. Kahjuks oli pressil raskusi sündmuste käigust ette kanda. Minu arvates on pressivabadus, sõnavabadus ja austus inimõiguste vastu ning õigusriigi põhimõtted midagi, millest me kõik kinni peame ja mida me edendame ja kaitseme.

Minu arvates on olukord Moldova Vabariigis väga tõsine. Eriti arvan ma, et Euroopa Liit peab olukorda tõsiselt ja diplomaatiliselt käsitlema. Mul on tunne, nagu oleksid Rumeeniale suunatud süüdistused suunatud ka Euroopa Liidule. Kuid Rumeenia saadiku *persona non grata*ks kuulutamine Chişinăus ja Moldova Vabariigi ühepoolsel otsusel kehtestada Rumeenia kodanikele viisavajadus on vastuvõetamatud.

Moldova Vabariik on oma ajaloo ja geograafia poolest Euroopa riik. Moldova on üks Euroopa Liidu naabreid ning meie vahelised sidemed peavad põhinema ka edaspidi headel naabrussuhetel. Regioon, millest ma tulen, on naaber Moldova Vabariigi ja Ukrainaga. Me osaleme paljudes ühistes arenguprogrammides ja arvan, et Rumeenia ja Euroopa Liit peavad toetama jätkuvalt majanduslikku arengut Moldova Vabariigis, seda mitte ainult hea koostöö, vaid eriti ka vastastikusel lugupidamisel põhineva partnerluse raames.

16. Stabiilsuse ja heaolu tugevdamine Lääne-Balkani riikides – Olukord Bosnias ja Hertsegoviinas (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on ühine arutelu Lääne-Balkani riikide üle, täpsemalt proua Ibrisagi'i raport (A6-0212/2009) väliskomisjoni nimel stabiilsuse ja heaolu tugevdamise kohta Lääne-Balkani riikides ning Nõukogu ja komisjoni avaldused olukorra kohta Bosnias ja Hertsegoviinas [2008/2200(INI)].

Anna Ibrisagic, raportöör. – (SV) Proua juhataja, peaaegu 15 aastat on möödunud sõja lõpust Bosnias ning peaaegu kümme aastat on möödunud NATO pommitamiskampaaniast, mis Serbia väed Kosovost lahkuma sundis. Detsembris möödub 17 aastat sellest, kui ma ise saabusin põgenikuna Rootsi sõjast sütitatud kodumaalt, kus varem naabritena koos elanud bosnialased, horvaadid ja serblased olid saanud nüüd kibedateks vaenlasteks. Selle eest, et ei Bosnia, Kosovo ega ükski teine Lääne-Balkani riik ei ole sellest ajast peale taas omavahel sõdima hakanud, saab tänada ainult Euroopa Liitu ja NATOt. Kuid olgugi, et relvad nüüd vaikivad, elab sõja pärand selle regiooni poliitikas ja ühiskonnas edasi. Ainus võimalus nende riikide elanikele oma minevik seljataha jätta on jätkata jõupingutusi Euroopa Liidu liikmeks saamiseks. Vaid peibutamine, mis moodustab põhiosa liitumisprotsessist, paneb nende riikide valitsusi keskenduma nendele töödele ja reformidele, mis fikseeriks lõplikult Lääne-Balkani riikide stabiilsuse ja jõukuse.

Raportis, mille ma sellel teemal kirjutasin ning mille üle Euroopa Parlament homme hääletab, käsitlen ma erinevaid algatusi ja projekte, milles Euroopa Liit ja selle liikmesriigid mingil viisil osalevad eesmärgiga kujundada ühiskondi, mis suudaksid täita ELi liikmeks saamise rangeid nõudmisi. Ma ei kavatse raporti üksikasjadesse süveneda, kuid ma sooviksin tuua välja kaks asja.

Esiteks see, et hetkel laienemisprotsessi kaasatud riikide ja 2004. või 2007. aastal liitunud riikide vahel on oluline erinevus. Lääne-Balkani riike laastas veidi üle kümne aasta eest üleüldine sõda ja etniline puhastus. Õnneks ei saa sama öelda Ungari, Eesti või Rumeenia kohta. Samas tähendab see, et Euroopa Liit ei saa lihtsalt kasutada uuesti eelmiste laienemiste käsiraamatut ning seda Balkani maade puhul rakendada. Üks näide sellest, mida ma ka oma raportis mainin, oleks muudes riikides süüdistusi ootavate kahtlustatavate väljaandmise keeld. Sellised keelud kehtivad hetkel kõikides Balkani maades, kuid Euroopa Liit ei nõua praegu nende tühistamist. Seda õigustatakse sellega, et sarnaseid nõudmisi ei esitatud näiteks Slovakkiale ega Poolale. Peaks olema ilmselge, miks selline analoogia paika ei pea. Ma oletan, et Slovakkias peidab end seaduse eest väga vähe kahtlustatavaid sõjakurjategijaid, kuid ma võin öelda, et neid on palju rohkem Serbias ja Bosnias. Õigusemõistmine on see alus, millelt saab lepitamisega algust teha. Sõjakurjategijate karistamata jätmine on täiesti lubamatu ning seetõttu palun ma komisjonil ja liikmesriikidel tõstatada taas päevakorda küsimus, kas on võimalik panna selle regiooni riike astuma samme nende keeldude koordineeritud tühistamise suunas.

Teiseks sooviksin ma rõhutada seda, et liitumisprotsess, nagu ma juba mainisin, on väga range ja nõudlik – ning seda see olema peabki. Kui me ei esita rangeid nõudmisi ning ei eelda nende täielikku täitmist, ei saavuta me mingeid tõelisi tulemusi. Kui nõudmised on juba nii ranged ja raskesti täidetavad, siis ei peaks me liituda soovivatele riikidele enam kaikkaid kodaratesse loopima, eriti siis, kui nendel „kaigastel” ei ole mingit seost nende riikide võimega täita Euroopa Liidu liikmeks saamise kriteeriume.

Ma mõtlen ka neile, kes väidavad, et Euroopa Liit on juba täis ning ei saa lähitulevikus uusi liikmeid vastu võtta. Kuigi põhimõtteliselt on täiesti võimalik võtta edasi vastu uusi liikmeid, nagu ma ka oma raportis välja toon, ja seda isegi siis, kui Lissaboni leping ei jõustuks. See nõuab vaid poliitilist tahet, mille loomine ongi siin parlamendis minu ja minu kolleegide ülesanne.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma olen tänulik Euroopa Parlamendile selle tähtsa arutelu korraldamise üle täna pärastlõunal. Ma lugesin suure huviga proua Anna Ibrisagic'i raportit stabiilsuse ja heaolu tuleviku kohta Lääne-Balkani riikides ning proua Doris Packi koostatud resolutsiooni projekti Bosnia ja Hertsegoviina kohta. Nõukogu on nõus paljuga, mis selles raportis öeldakse, ning me jagame paljusid arvamusi ja muresid, mida avaldati seoses olukorraga Bosnias ja Hertsegoviinas.

Ma sooviksin keskenduda oma sissejuhatavate kommentaaridega otse Bosniale ja Hertsegoviinale, kuna sealne stabiilsus on oluline Lääne-Balkani riikidele tervikuna ning kuna praegune olukord on endiselt murettekitav. Nõukogu on olnud aktiivne nii strateegia koostamisel ja rakendamisel, mis toetaks Bosnia ja Hertsegoviina turvalisust ja terviklikkust, kui ka rahumeelse ja jõuka tuleviku tagamiseks vajalike reformide toetamisel. Seetõttu ei saa ma leppida väitega, et nõukogu ei pühenda Bosniale ja Hertsegoviinale piisavalt tähelepanu.

Me kõik teame, et me elame ikka veel 1990ndate traagiliste sündmuste tagajärgedega, nagu proua Anna Ibrisagic juba mainis. Bosnia ja Hertsegoviina, mis oli aastakümneid rahvaste, kultuuride ja religioonide rahumeelse koosseksisteerimise sümboliks, muutus laastava konflikti piirkonnaks. Sellest peale on Euroopa Liidu poliitikaks olnud stabiilsuse ja lepitamise ülesehitamine, lubades selleks tervele Balkani piirkonnale tulevikku ELis. Vaatamata sellele kohtame ikka veel raevukat natsionalistlikku retoorikat, mille eesmärgiks on rõhutada rahvuslikke erinevusi Bosnias ja Hertsegoviinas ning takistada rahvaste leppimist. Aeg ei ole neid konflikte veel lahendanud ning paranenud pole ka Bosnia ja Hertsegoviina kolme rahva haavad.

Siiski on üllatav, et rahvuslik retoorika ja arvamused sobivad kokku kõigi Balkani kogukondade ja nende poliitiliste esindajate ühiste huvidega Bosnia ja Hertsegoviina tuleviku osas Euroopa Liidus. Bosnia ja Hertsegoviina elanikud tahavad endale kõigest turvalisemat elu ja jõukust. Nad tahavad edasi liikuda ning usuvad sellesse, et nende riigist saab osa Euroopast ja muudest struktuuridest tulevase stabiilsuse tagatisena. Kuigi kohalikud poliitilised juhid räägivad palju Bosnia ja Hertsegoviina tulevikust Euroopa Liidus, on nende tegudest raske leida sellele eesmärgile pühendumist. Huvide konflikt suurema Euroopa integratsiooni ja rahvuslikkuse vahel tekitab reaalse ohu, et sel ajal, kui ülejäänud Lääne-Balkani piirkond edasi liigub, jääb Bosnia ja Hertsegoviina oma sisekonfliktidesse süvenenult maha.

Mured selliste tulevaste asjade arengute pärast Bosnias ja Hertsegoviinas on toonud kaasa selle, et riik jääb meie tegevuskava tippu ja pideva tähelepanu alla. Bosnia ja Hertsegoviina on olnud ning on endiselt intensiivsete läbirääkimiste teemaks kõikidel nõukogu tasemetel. Komisjon ja nõukogu sekretariaat arendavad kontakte sealsete partneritega, et edendada poliitilist protsessi ning aidata Bosnial ja Hertsegoviinal ülejäänud regiooniga sammu pidada. Liikmesriigid toetavad Euroopa kava omaenda kahepoolsete jõupingutustega. Me hindame ka väga selle parlamendi tähelepanu Bosniale ja Hertsegoviinale. Ma sooviksin avaldada oma tänu paljudele Euroopa Parlamendi liikmetele, kes on toetanud kõiki neid tegevusi, mis on edendanud stabiilsust ja poliitilist küpsust Bosnias ja Hertsegoviinas.

Euroopa Liit kuulutab endiselt Euroopa-tulevikku terve regiooni, kaasa arvatud Bosnia ja Hertsegoviina jaoks. Kuid Euroopa Liidu liikmeks saamise kriteeriumide täitmine nõuab suuri pingutusi. Vaja on üksmeelset lähenemist ning valmisolekut ulatuslike muudatuste tegemiseks. Seda ei saavuta lihtsalt üleöö. Vaja on täielikku poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset muutumist.

Bosnia ja Hertsegoviina peab viima sisse olulised muudatused oma sisestruktuurides ja otsuste langetamise protsessides. Me oleme pettunud, et ei ole saavutatud mingisugust edu Bosnia Ministrite Nõukogus ja parlamentaarses ühisassamblees. Nad on vajalikest saavutustest kaugel maas. Riiklikke asutusi tuleb kiiresti operatiivtasemel tugevdada ja täiendada nii, et oleks näha tõelisi tulemusi ja olulist edu Euroopa Liiduga seotud programmides. See on vajalik, kuna Euroopa Liit saab käsitleda Bosniat ja Hertsegoviinat ainult tervikuna, mitte üksikosadena. Selged on ka Euroopa partnerluse prioriteedid. Liit on alati abiks valmis, kuid ei saa ning ei võta enda kanda ülesandeid, mis tuleb täita Bosnia ja Hertsegoviina poliitikutel.

Jätkuvatest rahvuslikest poliitilistest tegevuskavadest sõltumata mõistame, et Bosnias ja Hertsegoviinas on võimalik saavutada kompromisse ja üksmeelt. Seda nägime ka varem näiteks kahe politseiseaduse vastuvõtmisel, mis sillutas teed stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkirjastamiseks, või Brcko küsimuse lahenduses, millega saavutati üks olulisemaid rahu tagamise nõukogu eesmäärke. Kuid isegi nendel juhtudel saavutati edu ja lepingute allkirjastamine alati viimasel hetkel ja arvestatava rahvusvahelise kogukonna surve all.

Me vajame palju küpsemat lähenemist. On ülimalt tähtis, et kohalikud poliitilised juhid käituksid vastutustundlikult, näitaksid üles initsiatiivi ja oleksid teadlikud, kellele Bosnia ja Hertsegoviina kuulub ning kes selle tuleviku eest tegelikult vastutab. Bosnia ja Hertsegoviina elanikud väärivad antud hääle eest paremat tulemust. Poliitikutena saate aidata seda osa kõige paremini tugevdada. Selline areng oleks oluline edusamm rahvusvahelisele kogukonnale Bosnias ja Hertsegoviinas. Muutused on vajalikud. Rahulepingu allkirjastamisest on möödas juba palju aastaid ning Bosnia ja Hertsegoviina peab hakkama omal jalul seisma, loobuma oma protektoraatlikust mõtteviisist ning saama tõsiseltvõetavaks täisväärtuslikuks riigiks. Selle saavutamiseks koostas rahu tagamise nõukogu rahvusvahelise kogukonna nimel nimekirja viie eesmärgi ja kahe tingimusega, mida Bosnia ja Hertsegoviina peab enne muutuste elluviimist täitma. See on tõeline küpsusproov ning Euroopa Liit toetab seda täielikult.

See 5+2 nimekiri ei ole kõigest täiendavate tingimuste nimekiri. See on hoolikalt koostatud nimekiri nõudmistest, mille täitmine on hädavajalik, kui Bosnia ja Hertsegoviina soovib saada modernseks ja täisväärtuslikuks riigiks ning kõrge esindaja ametikohale ei ole enam vajadust. Iga modernne riik vajab korralikult toimivat õigussüsteemi, töötavaid maksuasutusi, kõikide valitsuse varadega seotud probleemide lahendamist ning kõikidele kodanikele võrdset juurdepääsu konstitutsioonikohtule.

Me oleme juba palju kordi tervitanud möödunud novembri kolme poliitilise juhi Prudi deklaratsiooni, milles nad lubasid teha koostööd Bosnia ja Hertsegoviina arengu toetamisel. Me toetame saavutatud kokkuleppeid ning soovime tungivalt poliitilistel esindajatel jätkata oma jõupingutusi järgmiste, juuni lõpus toimuva rahu tagamise nõukogu korralduskomitee koosoleku suhtes. Ma usun kindlalt, et valitsuse varadega seotud küsimustele on võimalik vastata ja neist ei tohiks saada takistus lahendusele. Kuid initsiatiivid poliitilisel tasemel vajavad laiemat toetust. Selleks palun ma kogu Bosnia ja Hertsegoviina ühiskonnal reformist osa võtta. Palju konstruktiivsem peaks olema just eriti meedia roll.

Euroopa Liidu missioon on selge. On ülimalt tähtis, et Bosnia ja Hertsegoviina poliitilised juhid teeksid veel lähemat koostööd, et saada üle ajaloolistest erinevustest ning siduda oma riik tihedamalt Euroopaga. Euroopa Liit on alati valmis aitama, kuna see ei ole oluline mitte ainult Bosnia ja Hertsegoviina jaoks, vaid ka terve regiooni parema stabiilsuse ja turvalisuse tagamiseks. Ma tean, et selles protsessis saame arvestada selle parlamendi toetusega. Selle toetuse eest, daamid ja härrad, olen teile tänulik.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Proua juhataja, mul on hea meel näha Lääne-Balkani riike taas selle nädala komisjoni päevakorras. Viimastel aastatel on selles regioonis toimunud ühtlane stabiliseerumine paljuski tänu regiooni Euroopa perspektiivile, mille lõppeesmärgiks on Euroopa Liidu liikmeks saamine, kui kõik riigid on vajalikud tingimused täitnud. Läbirääkimised Horvaatiaga on oluliselt edasi jõudnud. Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on kandidaat ning ootab läbirääkimiste alustamist ning stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute võrgustik on paigas. Möödunud aasta tähtsate muutustega säilitati Kosovos stabiilsus.

Me ei saa lubada, et neid saavutusi ohustaksid muude, vahetevahel isegi pakilisemate küsimuste lahendamisega seotud eneserahulolu ja tähelepanu. Paljudel on küsimused Euroopa Liidu laienemise suhtes keset majanduskriisi ning järgmiste parlamendivalimiste lähenedes elavnevad arutelud kindlasti veelgi.

See on arusaadav ning ma mõistan meie kodanike muret oma tuleviku, töökohtade ja heaolu suhtes. Samas ei tohi me aga teha Euroopa Liidu laienemisest patuoinast sellele, mille eest see vastutav ei ole. Me ei tohi teha sellest patuoinast oma enda kodustele majandus- ja sotsiaalprobleemidele. Seepärast on hästi informeeritud avalik arutelu vajalik töö jätkamiseks ja edu saavutamiseks selles tähtsas regioonis.

Nõutud on Euroopa Liidu tugevdamist. Ja seda me olemegi viimased aastad teinud pärast Euroopa Ülemkogu poolt 2006. aasta detsembris vastu võetud ja Euroopa Parlamendi poolt toetatud uuendatud konsensust laienemise kohta. Selle uuendatud konsensuse võtmeks ei ole uute kohustuste võtmine, vaid olemasolevate täitmine ja austamine. Teisisõnu – kui Lääne-Balkani riigid täidavad oma esitatud tingimusi, saavad nad ka Euroopa Liidu liikmeks saamise poole liikuda.

Selles kontekstis hindan ma väga proua Anna Ibrisagi'i raportit. See rõhutab õigusega Lääne-Balkani riikidele Euroopa-tuleviku pakkumise äärmist olulisust. Lääne-Balkani riikide jaoks on just see liikumapanevaks jõuks,

mis toob kaasa hädavajalikke reforme ja suurema stabiilsuse. Kümme aastat pärast kohutavaid sündmusi Kosovos peaksime meelde tuletama, kui võimas on Euroopa perspektiiv. Ka tänapäeval on kasulik tugevdada stabiilsust ja rahu regioonis, mis on põhimõtteliselt meie eesaed – mitte taga-, vaid eesaed.

Me ei saa lubada endale puhkust kontinendi rahu ja stabiilsuse tagamisel. Sel ajal, kui Euroopa Liit oma konstitutsiooni reformib, peame töötama paralleelselt hoolikalt korraldatud ja järkjärgulise liitumisprotsessi kallal Lääne-Balkani riikides, mis tugevdaks sealseid institutsioone ja tsiviilühiskonda.

Veel hiljuti edenesid liitumisläbirääkimised Horvaatiaga hästi. Seepärast tegi komisjon 2008. aasta novembris ettepaneku koostada esialgsed juhised liitumisläbirääkimiste lõppetapi saavutamiseks 2009. aasta lõpuks tingimused, et Horvaatia tingimused täidab. Tööd on veel palju teha ja Horvaatia peab veel paljudele reformidele kiirust lisama. Horvaatia ja Sloveenia vahelised piirivaidlused peatasid kahjuks praeguseks läbirääkimised. See on kahepoolne probleem, millest peab *de facto* saama Euroopa probleem.

Alates jaanuarist, töötades tihedalt koos Tšehhi eesistumisega ja Tšehhi, Prantsusmaa ja Rootsi valitsuste kolmikuga, olen hakanud lahendust otsima. Eesmärgiks on leida lahendus piiriküsimusele, et saaks jätkata Horvaatia Euroopa Liiduga liitumise läbirääkimisi. Töö on veel pooleli ja on olnud tarvis palju kannatust ja sihikindlust, et hoogu ja edenemist ülal hoida. Eile pidasime terve päeva läbirääkimisi Sloveenia ja Horvaatia välisministritega ja ülalnimetatud riikide kolmikuga. Ma tahaksin uskuda, et oleme lahenduse leidmisele ja takistustest üle saamisele lähedal, et me saaksime Horvaatia Euroopa Liiduga liitumise läbirääkimisi peagi jätkata.

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi juurde pöördudes hindan ma väga presidendi- ja munitsipaalvalimiste üldiselt rahuldavat läbiviimist. Viimaste kuude jooksul oleme rõhutanud seda, kui olulised on need valimised riigi tulevikuks Euroopas. Riik on vastanud meie sõnumile positiivselt ning sellega kinnitanud oma valmisolekut liitumisprotsessi jätkamiseks. Kuid unustada ei tohi ka reformi olulisemaid prioriteete. Nüüd on tulnud aeg suurendada jõupingutusi, et saavutada need sihttasemed, mis liitumisläbirääkimiste alguseks määrati.

Ma sooviksin tänada proua Doris Packi tema ettepaneku eest ning mul on hea meel võimaluse üle teiega sellel olulisel hetkel täna Bosnia ja Hertsegoviina teemadel arutada. Möödunud aastal saavutas Bosnia ja Hertsegoviina edu eurointegratsiooni alal, seda eriti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkirjastamise ja vahetuskokkuleppe jõustumise näol. Ka viimastel kuudel on olnud positiivseid samme, kaasa arvatud Prudi kokkulepe, edu Brcko küsimuses ning sammud rahvaloenduse poole aastal 2011. Üldjoontes on õigel teel ka stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu vahetuskokkuleppe rakendamine.

Kuigi me peame olema ranged 5+2 tingimuste täitmisel kõrge esindaja ametikoha kaotamiseks, on nüüd olemas võimalus, et need võidakse tulevatel kuudel saavutada. Selles suhtes on ka positiivsed viimased sammud riigivara nimistu loomise suunas.

Kuid siin, nagu ülejäänud regioonigi juures, ei ole põhjust enesega rahuloluks. Üldiselt on reformid – ka oluliste Euroopa Liidu prioriteetide alal – olnud aeglased ning väljakutseid veel jagub. Laialt esineb veel ikka rahvuslikku retoorikat, mis tekitab ülearuseid poliitilisi pingeid. See peab muutuma, kui Bosnia ja Hertsegoviina tahab jätkata oma edusamme Euroopa Liidule lähenemise poole ning vältida mahajäämust naabritest.

Serbia valitsus peab edasi kinni oma Euroopa kavast ning viimasel ajal on astunud mõningaid positiivseid edusamme. Kuid seistes silmitsi ülamaailmse finantskriisi üha võimenduvate mõjudega, ei tohi riik jätta kahe silma vahele olulisi reformimeetmeid. Struktuurilise kohandamise protsess peab jätkuma ning riik peab täitma oma lubadusi, eriti õigussüsteemi ja õigusriigi põhimõtete osas.

Hetkel otsime tihedas koostöös minu kolleegi härra Joaquín Almuniaaga võimalusi finantskriisi mõjude leevendamiseks. Näiteks kaalume oma ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) programmi muutmist nii, et osa 2009. aasta riiklikust assigneeringust muutuks otseseks eelarvetoetuseks, kasutades ka rahvusvaheliste finantsasutuste tuge.

Hindame väga parlamendi jätkuvat toetust Euroopa Liidu jõupingutustele Kosovos, mis jääb Euroopale prioriteediks ja olulisele kohale regionaalse stabiilsuse tagamisel. Euroopa Ülemkogu on korduvalt kinnitanud, et Kosovo jagab Euroopa perspektiivi koos ülejäänud Lääne-Balkani riikidega. Nõukogu on palunud komisjonil kasutada Euroopa Ühenduse vahendeid majandus- ja poliitilise arengu edendamiseks ning pakkuda välja meetmeid selles suunas liikumiseks.

Sellel sügisel esitab komisjon selle saavutamiseks uuringu. Uuring näitab, kuidas saab Kosovo stabiliseerimis- ja liitumisprotsessi kontekstis osana laiemast regioonist liikuda eurointegratsiooni poole.

Vaadates üldiselt aastale 2009 ja Lääne-Balkani regioonile tervikuna on saavutatud suurt edu viisavabaduse alal, mis on minu jaoks tõestuseks sellest, et õigeid stiimuleid kasutades vastavad riigid toimivate reformidega. See on tõenäoliselt ainus Euroopa Liidu poliitika ala, mis läheb enim korda Lääne-Balkani riikide tavalistele inimestele – riikide lihtkodanikele. Tõehhi eesistumise lõpuks loodame esitada ettepaneku viisavabaduse kehtestamiseks nendele riikidele, mis on sellel alal kõige kaugemale jõudnud ning täitnud määratud tingimused. See võiks tuua kaasa nõukogu otsuse anda viisavabadus reisimiseks kõige edasijõudnumatele riikidele 2009. aasta lõpuks.

Kallid sõbrad, ma jään lootma teie toetusele selles olulises viisaküsimuses ja laiemalt ka Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi asjus.

Bastiaan Belder, *Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse koostaja*. – (NL) Proua Anna Ibrisagic'i kiiduväärt raportis rõhutab Rahvusvahelise kaubanduse komisjon oma arvamusega seda, kui oluline on Euroopa Liidu liikmeks saamise tõeline väljavaade Lääne-Balkani riikide poliitilisele ja majanduslikule arengule.

Võttes arvesse seda, et regiooni olulistest majandussektorites on täheldatav monopolistlik turujõud, tekitab selline olukord kahekordse takistuse, kindlasti veel siis, kui see käib käsikäes parteipoliitiliste sidemetega. Sisemine areng stagneerub ja Euroopa ettevõtted hoiduvad eemale. Parim näide sellest on ettevõtte Delta Holdingu takistusteta tõus Serbias – ettevõtte mõjukas juhataja Miroslav Mišković manipuleerib seda tipust. Härra volinik kohtus temaga möödunud oktoobris.

Ma küsin komisjonilt, milliseid vastumeetmeid olete rakendanud seoses Belgradiga? 2007. aasta mais nõuti sealsest USA saatkonnast välja lekkinud raportis lõpu tegemist ettevõtte Delta Holdingu monopolile, seda nii Serbia enda kui ka riigi eurointegratsiooni huvides. Härra volinik rääkis sellest kui arengumootorist. Ma pean ütlema, et selles Serbia mootoris on aga palju liiva.

Doris Pack, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, möödunud aasta sügisel, pärast Bosnia ja Hertsegoviina kolme peamise partei esindajate vahel sõlmitud nn Prudi kokkulepet ühiste poliitiliste sammude elluviimiseks erinevates poliitikavaldkondades matsime maha oma lootused, et midagi tõesti poliitilises elus muutuks. Kus me siis täna oleme? Suuremalt jaolt olid need tühjad lubadused, mis lähemal vaatlusel õhku haihtusid. Etniline lõhe Bosnias ja Hertsegoviinas on sügavamaks muutunud. Usalduse puudumine on suurenenud. Tegelike probleemidega tegelemise asemel manipuleeritakse inimesi puhtalt etnilistel kriteeriumidel põhinevate vastutustundetute poliitikatega. Iga Bosnia ja Hertsegoviina elanik väärib võimalust heale haridusele, igati vajab head õigussüsteemi, nad vajavad töökohti. Lühidalt – nad vajavad lootust paremale tulevikule.

Euroopa Liit on aidanud seda riiki juba aastaid rahaliselt ja inimressurssidega, kuid on selge, et nad vajavad ka riiklikke administratiivseid struktuure, mis neid üle võtta ja ise kasutada saavad. Ma sooviksin mainida kolme olulist punkti. Lahendada tuleb riigimandi küsimus. Konstitutsioonilist reformi tuleb käsitleda laiale poliitilisele ja sotsiaalsele üksmeelele tuginedes. Ainult kogu Bosnia ja Hertsegoviina riik saab Euroopa Liiduga ühineda.

Valmis tuleb teha viisavabaduse juhis. Kodanikud soovivad sarnaselt poliitikutele vabalt reisida. Poliitikud peavad veel käesoleval aastal tagama selle täideviimise. Iga kodanik vajab töötavat õigussüsteemi, mitte sellist, mis mõistab õigust ühel juhul ühte moodi ja teisel teist moodi. Igal pool levib pettumus. Tsiviilühiskond vajab kiiresti tugevamat häält kõigis valdkondades, et poliitikutele nende kohuseid meelde tuletada.

Kuid varjust on raske välja tulla, kuna tervet riiki katab parteipoliitiline võrgustik. Need paar saadavalolevat töökohta sõltuvad parteide heast tahtest. Me soovime kõrgele esindajale edu poliitikute passiivsuse, *laissez-fairei* ja *laissez-alleri* Gordioni sõlme lahti arutamisel, et rahu ja stabiilsus saaks tagasi tulla ja inimeste tulevik muutuks praegusest paremaks.

ISTUNGI JUHATAJA: Manuel António dos SANTOS

asespresident

Hannes Swoboda, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, esmalt lubage mul tänada Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nimel mõlemat raportööri. Taas on meil siin head raportid, mis pälvivad laialdase toetuse.

Ma sooviksin jätkata sellest, mida volinik Olli Rehn ütles, sest see tundus mulle kõige olulisem sõnum tänasel arutlusel. Nimelt et Kagu-Euroopa riikide integratsiooniprotsessi ja head läbisaamist ei tohiks katkestada, seda mitte ainult nende riikide, vaid ka meie oma huvides. Härra volinik ütles, et komisjonis tuleb olla realistlik.

Ehk võime olla siin parlamendis natukene idealistlikud, kuid lõplikus analüüsis peame ka meie olema realistlikud. See on pikk ja raske tee ning eesmärki ei saavuta me üleöö. Seepärast on vaeleks signaaliks mõnedelt inimestelt tulnud kommentaarid stiilis „laske Horvaatial liituda ja see siis lõpetab selle mõneks ajaks”. Mitte midagi sellest, mida proua Doris Pack esitas ja õigustatult nõudis, ei leia aset, kui inimesed tunnevad, et tulgu, mis tuleb, nemad ei ole Euroopa Liidus teretulnud ja nende liitumist venitatakse igatahes edasi.

Teiseks peame ütlema valjusti ja selgelt, et hetkel meie tähelepanu nõudvad kahepoolsed probleemid – vähemalt protseduur ja protsess – tuleb lahendada nii, nagu kahepoolseid küsimusi. Tulevikus tuleb nendega tegeleda enne läbirääkimiste alustamist, et need ei kurnaks tervet regionaalset protseduuri.

Kolmandaks on väga tähtis ka see, mida härra eesistuja ütles. Me ei saa riigi poliitikute ja inimeste tööd nende eest ära teha. Riigi inimesed peavad oma tööd ise tegema. Nagu proua Doris Pack ütles, peavad poliitilised võimud oma probleemid ise lahendama. See avab siis tee Euroopa Liiduga liitumiseks ning see peab sõltuma nende riikide saavutustest, mitte meie nõusolekust. Meie nõusolek peab juba olemas olema.

Johannes Lebech, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (DA) Härra juhataja, proua Ibrisagic'i Lääne-Balkani riikide resolutsiooni peasuund on täiesti selge. Ta rõhutas seost regioonide teostatavate reformide ja riikide Euroopa Liiduga liitumise tõenäosuse vahel. Seda sama dünaamikat kasutasime nii suurepäraselt viimase suure Euroopa Liidu laienemise ajal. Resolutsioonis on toodud välja mitmed praktilised valdkonnad, milles need riigid oma edusamme parandada võiksid, ja ka paljud üldtuntud probleemid, mis seda regiooni vaevavad. Kuid minu jaoks on täna öelda nendele riikidele, nendele poliitikutele ja inimestele, et ka nemad peavad täitma oma osa kokkuleppest. Ka nemad peavad võtma protsessist aktiivselt osa, kuna Euroopa Liit ei ole ainus, kes peab midagi välja panema. Lisaks peab integratsiooniprotsessi toetatama ka riikidest endist. See tähendab, et nad peavad võitlema korruptsiooni ja kuritegevuse vastu ning looma tugeva tsiviilühiskonna ja teadmispõhise majanduse ja ühiskonna. Sellist protsessi tahame näha, et võiksime oodata aega, mil kõikidest Lääne-Balkani riikidest saavad Euroopa Liidu täisväärtuslikud liikmed, mis saab olema ka selles Euroopa osas rahu, turvalisuse ja koostöö aluseks.

Paul Marie Coûteaux, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (FR) Härra juhataja, sellise raporti heakskiitmises ei ole mingit küsimust. Esmalt on vastuvõetamatud selles olevad pidevad viited Lissaboni lepingule, kuna nimetatud leping ei ole veel kinnitatud ning arvatavasti ei jõuagi kunagi nii kaugele. Tuleb leppida sellega, et kaheksa aasta eest suure Giscardi konventsiooniga algatatud puhta ja täieliku riigiüleuse sisseviimise kava on lõplikult katkestatud.

Ennekõike ei saa me leppida selle raporti iroonilise tooniga, mille pealkirgi – „Stabiilsuse ja heaolu tugevdamine Lääne-Balkani riikides” – on hämmastavalt silmakirjalik. Selles imestama panevas raportis, mille selge eesmärk on valmistada uute riikide, eriti Bosnia, nn Makedoonia, Albaania ja miks ka mitte Kosovo liitumiseks, nimetatakse praegust olukorda Balkanil stabiilseks, eirates täielikult hirmuäratavat mängu, mida seal mängivad kaks suurriiki – Ameerika Ühendriigid ja Saksamaa – kes on näinud palju vaeva, et terve regioon poliitiliselt ebastabiilseks muuta.

Tuletan teile meelde, et selle ebastabiilsuse saavutamiseks läksid NATO väed isegi nii kaugele, et pommitasid Belgradi, Euroopa riigi pealinna. Loomulikult lastakse selle sünge ajalooepisoodi saabuv kümnes aastapäev vaikusel mööduda, kuid ma tahan seda teile siin kindlasti meenutada.

Kosovo on selle poliitilise destabiliseerimise sümboliks. On lihtne mõista, milline kasu oleks nendel võimudel sellisest seadusetust alast, mis on avatud igasugusele kaubitsemisele ning kuna see asub meie kontinendi keskel, on see sobiv koht sõjaväebaaside rajamiseks.

Kosovo näol on näha tegelikku poliitikat, mille eesmärgiks on Euroopa balkaniseerimine. See on Euroopa Saksamaa stiilis, mis koosneb regioonidest või etnilistest gruppidest. See saja lipu all olev Euroopa kõrvaldab tänu liikmesriikide kaotamisele järkjärgult avaliku tahte, et muuta inimesed jõuetuks ning paisata nad kõikvõimalike oligarhiate võimu alla.

Käesolev raport jätab kõik selle mainimata. Kas sellises vaikusel, tavaliste heade kavatsuste varjus balkaniseeritakse ja neutraliseeritakse Euroopa, kuni see ajaloost kaob? Kuid selle üle mõistab kohut juba aeg. Vahepeal aga, daamid ja härrad, jätkake oma tööga.

Charles Tannock (PPE-DE). - Härra juhataja, loomulikult rõhutab proua Ibrisagic'i raport seda, et meie esmaseks eesmärgiks on stabiilsuse saavutamine Lääne-Balkani riikides. Tegelikult on minu arvates just Euroopa Liidu liikmelisus see vahend, mis nimetatud regiooni rahus ja stabiilsuses ühte liidab. Ootame ikka

veel, et Horvaatiast saab järgmine liikmesriik pärast Sloveeniaga piirivaidluse lahendamist, kui just Islandit kiirkorras enne ei liideta.

Kuid tegelikkuses on asjad palju keerulisemad. Daytoni lepingu järgne Bosnia ja Hertsegoviina on ikka veel kaugel tõeliseks riigiks saamisest ning Kreeka takistab Makedoonia edasijõudmist nimeküsimumes. Sellele lisandub finantsüsteemi kokkukukkumine ning Saksamaa ja Prantsusmaa üldine vastuseis igasugusele edasisele laienemisele ilma Lissaboni lepingu kinnitamiseta, kuid minu arvates on see lihtsalt ettekääne laienemise peatamiseks.

Euroopa Liidu riikide ja Ameerika Ühendriikide otsus Kosovot iseseisva riigina tunnistada on ka loonud uusi lahutavaid piire regioonis, mis on minevikus lõhestatuse all nii väga kannatanud. Teame juba, et Kosovo ei saa Euroopa Liiduga liituda, kuna mõned liimesriigid seda ei tunnista, ning sarnased on lood ka liitumisega ÜROga. Vastupidiselt eelnevale liiguvad aga naaberriigid Serbia, Montenegro ja Makedoonia vaikselt Euroopa Liidu liikmeks saamise poole. Nii võib Kosovo lõpetada isoleeritud enklavina, mis ei ole Euroopa Liidu liige, kuid mida ELi maksumaksjad veel aastakümneid toetavad.

Üritus lahendada probleemi rahvusvahelisel ühepoolisel eestvedamisel on probleeme rohkem põhjustanud kui neid lahendanud ja seda eriti regioonis endas. Palju tasakaalukam ja läbikaalutum lahendus oleks andnud Kosovo rahvale lõpuks siiski võimaluse Euroopa Liidu liikmeks olemise vilju nautida. Kannatlikkus on voorus, seda eriti veel välispoliitilistes küsimustes.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Daamid ja härrad, isegi majanduskriisi ajal ei tohi Euroopa Liit unustada Lääne-Balkani riikidele ELi laienemise suhtes antud lubadusi. Seepärast on mul hea meel selle arutelu ning tulevase laienemise kohta antud selgete lubaduste üle. Eurointegratsioon on ülimalt tähtis kõikide tänase arutelu keskseks teemaks oleva Bosnia ja Hertsegoviina elanike jaoks. Selles kontekstis on oluline mainida, et liikmeks saamise lubadus anti Bosniale ja Hertsegoviinale ühtse riigina, mitte selle üksikutele osadele. Sellel põhjusel on vaja sisse viia Euroopa Liiduga liitumiseks vajalikud toimivad reformid, mida on siin ka juba mitu korda korratud. Bosnia ja Hertsegoviina konstitutsiooniline reform peaks looma töötava tsentraliseeritud riigi vastavate seadusandlike, eelarveliste, täideviivate ja õiguslike võimetega, millega riik saaks pidada üleval töötavat ühtset turgu, püüelda poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse poole ning kaitsta riigi huvisid välispoliitiliselt ning seda kõike ühel päeval ka Euroopa Liidu liikmena. Lõpetuseks lisaksin, et Lääne-Balkani riigid, nõukogu ja komisjon peaksid suurendama oma jõupingutusi viisakorra tühistamise nimel. Viisavabad kontaktid ja inimeste vaba liikumine oleks Lääne-Balkani riikidele suureks abiks teel Euroopa Liidu liikmeks saamise poole.

Jules Maaten (ALDE). – (NL) Käsitlen vaid Bosnia teemat ja proua Doris Packi resolutsiooni, mida me homme väga hea meelega toetame.

Bosniast on alati kurb rääkida ning mul on hea meel, et härra volinik sai seoses selle riigiga ka mõne positiivse aspekti välja tuua. Sellegipoolest tekib vahet küsimus, kas klaas on pooltäis või pooltühi. Bosnia puhul on mul isegi vahet kahtlusi selles, kus klaas üldse on.

Härra Hannes Swoboda ütles alles, et sealseks probleemiks on, et jääb tunne, nagu ei saaks riik vaatamata tehtud muudatustest Euroopa Liiduga liituda. Aga kui ma sealsete inimestega räägin, jääb mulle just vastupidine mulje. Mulle tundub, et nad ütlevad: „Isegi siis, kui me midagi ei muuda, saame liituda, sest nad tahavad meid nii väga sinna saada”. Mõlemast sellisest väärarvamusest on aga vaja lahti saada.

Juhul kui seal reformid läbi viiakse ja kui inimesed hakkavad looma usaldusväärset õigussüsteemi ning võitlema bürokraatia vastu, siis on tulevik Euroopa Liidus reaalne, kuid mitte siis, kui midagi selleks ei tehta. See sõnum tuleb selgelt edastada ning mulle tundub, et proua Doris Packi resolutsioon suudab seda suurepäraselt.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Härra juhataja, stabiilsus ja jõukus Balkani riikides on üks tähtsamaid eesmäärke, kuna selle küsimuse taga seisab meie piirkonna rahu.

Jah, liitumisprotsess on tööriist, kuid see ei tohiks muutuda vaikselt Penelope surilinaks – harutame öövarjus päeval kootu uuesti lahti.

Liitumine Euroopa Liiduga on Balkani riikide loomulik kutsumus. See on selge poliitiline tahe; see on signaaliks eriti just riigi inimeste jaoks.

Ma ei räägi laienemisest, vaid ennekõike sellest, mis on vajalik Balkani riikide ja regioonide integratsiooni julgustamiseks. Jah, peame näitama, et oleme nõudlikud, et nõuame demokraatiat ja õiglust, kuid minu

arvates on nende nõudmiste pidev kasutamine integratsiooni tagasilükkamiseks elementaarne poliitiline viga. Kahepoolsete konfliktide põhjusena toon ma muuhulgas just need probleemid välja. Nagu on ka raportis nimetatud, peame leidma lahenduse kahepoolsetele probleemidele ilma kõikide nende takistusteta liitumisprotsessile. See on üks viis Euroopa Liidu laiendamiseks ja ülesehitamiseks kaasates kõiki Balkani riike.

Angelika Beer (Verts/ALE). - (DE) Härra juhataja, ma soovin tänada volinikku Olli Rehni, et ta meile täna taas Lääne-Balkani riikidest ülevaate andis.

Saabusin alles Makedoonias ja Kosovost ning sooviksin käsitleda kolme punkti. Esimeseks on Euroopa Liidu killustatus. Kui see jääb püsima ühises välis- ja julgeolekupoliitikas, siis ei saavuta me Balkani riikides ei stabiilsust ega ületa sealseid etnilisi lõhesid.

Teiseks on Saksamaa CDU fraktsiooni konservatiivide strateegia kukutatud Balkani riikidele nagu pomm, kuna see röövib Euroopa perspektiivilt selle usaldusväärsuse, ja kui Euroopa valimiskampaania samamoodi peetakse, siis taassüttivad Balkani riikides ka konfliktid.

Kolmandaks on põhjus milleks me nüüd tegutsema peaksime, mitte ainult perspektiivi säilitamiseks, vaid ka selle teostatavaks muutmiseks – Kreeka peab lõpetama Makedoonia liikmeks saamise blokeerimise NATO-s ning me peame üheskoos Kosovo iseseisvust tunnistama, vastasel juhul kannatab EULEXi missioon.

Erik Meijer (GUE/NGL). - (NL) Bosnia ja Hertsegoviina on tegelikult pisike Jugoslaavia, föderatsioon, milles erinevad inimesed peavad valima rahumeelse kooselamise või territoriaalsete sisekonfliktides võitlemise vahel.

Jugoslaavia lagunemisest saadik 1992. aastal on proovitud Bosniat ja Hertsegoviinat ühtseks riigiks liita, kuid asjatult. Oletan, et see ei osutu võimalikuks ka ei lähemas ega kaugemas tulevikus. Üksmeel kolme rahva ja nende poliitiliste juhtide vahel toimiva valitsemise üle on võimalik ainult siis, kui keegi ei tunne end ohustatuna teiste või välismaailma poolt. Kompromiss saab võimalikuks alles siis, kui Euroopa Liidu kõrge esindaja ja võõrväed on maalt lahkunud. Senikaua aga kestab arenguseisak.

Seetõttu ei hääleta ma seda maad puudutava resolutsiooni ettepaneku poolt, kuna see toob kaasa ainult protektoraadistaatuse säilimise ja seega ka arenguseisaku. Peame meeles pidama, et Bosnias ja Hertsegoviinas elab põhimõtteliselt kolm rahvust, kellest keegi ei moodusta enamust ning kellest mõned tunnevad sidet Serbiaga ja mõned Horvaatiaga, samal ajal, kui teised tahavad rõhutada just Bosnia identiteeti. Sellega peame me arvestama.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Härra juhataja, mul on hea meel osaleda arutelus dokumendi üle, mis rõhutab seda, et parim alus terve regiooni riikide tuleviku tagamiseks on nende täielik integreerimine Euroopa Liidu liikmesriikidena.

Balkani regioon on olnud alati ja jääb ka edaspidi Euroopa regiooniks. Koostöö edendamine regionaalsel tasemel peaks olema ka üheks Euroopa Liidu põhipoliitikaks. Sooviksin siinkohal keskenduda parlamentidevahelise dialoogi teotamise vajadusele regionaalsel tasemel kui olulisele elemendile eurointegratsiooni protsessis.

Selles regioonis paiknevad Euroopa Liidu liikmesriigid saavad selles protsessis olulist rolli mängida. Eriti oluline on toetada regionaalse koostöökeskuse tegevust, mis jätkab ning hoiab ülal edukalt stabiilsuspakti poliitika ja põhimõtteid, et muuta Lääne-Balkani regioon turvaliseks ja stabiilseks.

Toetan viisakorra tühistamist, mis on oluline samm Lääne-Balkani regiooni integratsiooniks.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. - (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänan teid selle konstruktiivse arutelu eest. Mul on ka hea meel, et Euroopa Liidu liikmesriigid toetavad üldiselt viisavabaduse ideed Lääne-Balkani riikidega. Tahan öelda, et olen täielikult nõus härra Libor Roučeki seisukohaga, kes avaldas selles suhtes väga jõulise arvamuse, kuna Lääne-Balkani riikide ja Euroopa Liidu kodanike vaheliste isiklike kontaktide tugevdamine on kindlasti positiivne samm, mis aitab saada üle isolatsioonitundest, mida mõned nendest riikidest tunnevad, ning luua piirideta Euroopa. Nagu härra Rouček ja teised sõnavõtjad täna juba öelnud on, usun ka mina kindlalt, et majanduskriis, mis meid hetkel vaevab, ei tohi muutuda laienemisprotsessi aeglustamise ettekäändeks. Hoopis vastupidi – regiooni stabiilsuse jaoks on hädavajalik, et protsess hoogu ei kaotaks.

Mul on ka hea meel selle üle, et oleme saavutanud edusamme läbirääkimistel Montenegro liitumisavalduse üle Euroopa Liiduga, mille nõukogu just komisjonile koostamiseks andis. Eesistujariigi arvates on see samm väga oluline signaal tervele regioonile. Meie arvates on oluline ka Horvaatia ühinemiskõneluste jätkamine. Meie arvates ei ole kasulik kurnata laienemiskava kahepoolsete probleemidega. Eurointegratsiooni edenemine seoses Serbiaga on endiselt väljakutseks ning selle tingimuseks on täielik koostöö asjakohase rahvusvahelise kohtuga, kaasa arvatud ülejäänud süüdistatavate vahistamine ja väljaandmine. Eesistujariik teeb pingsalt tööd rakendamaks kaubandus- ja kommertsühisimuste ajutist lepingut Euroopa Liidu poolt ning alustamaks möödunud aastal allkirjastatud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu ratifitseerimisprotsessi. Ei saa vaielda selle üle, kui oluline on stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsess reformidele Serbias ning valdavalt Euroopa-meelse valitsuse toetamisele. Presidendi- ja kohalikud valimised endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis täitsid enamuse rahvusvahelistest standarditest ning üldtunnustatud tingimustest vabade ja demokraatlike valimiste läbiviimiseks. On selge, et lahenduseta kahepoolsele vaidlusele riigi nime üle jääb riigi edu teel kandidaadistaatuse poole väikeseks.

Mis puudutab Bosniat ja Hertsegoviinat, siis peab riik edasi liikuma. Sõltuvus rahvusvahelisest kogukonnast ei ole kasulik, vaid pigem murendab vastutuse põhimõtet ning võtab vastutuse kohalikelt poliitikutelt, nagu härra Hannes Swoboda juba väga õigesti välja tõi. Sooviksin kasutada võimalust ning esitada üleskutse Bosnia ja Hertsegoviina poliitilistele juhtidele, et nad aktiivselt oma jõud ühendaks eesmärgiga oma riik parema tuleviku poole juhtida. Nagu proua Doris Pack väga asjakohaselt ütles, etnilistel põhimõtetel põhinev poliitika on arengut takistav. Kavandatav üleminek kõrge esindaja ametikohalt tugevdatud Euroopa Liidu eriesindaja ametikohale ei tähenda, et rahvusvaheline kogukond või Euroopa Liit loobub Bosniast ja Hertsegoviinast. Hoopis vastupidi – Euroopa Liidu ülesanne on aidata ning me teame, et Bosnia ja Hertsegoviina ei ole vaid järjekordne kandidaat, vaid et tegemist on kindla juhtumiga, millega kaasnevad väga tundlikud küsimused ja probleemid. Osana oma strateegiast kavatseb Euroopa Liit luua ametikoha ja rahupoliitika ning on valmis rahvusvaheliselt kogukonnalt Bosnias ja Hertsegoviinas üle võtma kõik koordineerimistegevused. Kuid seda teeme ainult siis, kui Bosnia ja Hertsegoviina ise näitab, et riik on selliseks oluliseks kvalitatiivseks muutuseks valmis. Esimene suur samm Euroopa Liidu poole võeti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkirjastamisega, kuid see oli kõigest algus. Me oleme selles vältimatult pikaajalises protsessis valmis toetust pakkuma.

2009 on oluline aasta, mis võib Bosnia ja Hertsegoviina jaoks otsustavaks saada. Esiteks on käega katsutavas kauguses üleminek kõrge esindaja ametikohalt tugevdatud Euroopa Liidu eriesindaja ametikohale. Bosnia ja Hertsegoviina jaoks on see oluline samm sõltumatuse poole. Teiseks tuleks kasutada perioodi pärast järgmisi 2010. aasta üldvalimisi, et edendada vajalikke reformikavasid, kaasa arvatud konstitutsioonilist reformi, nagu proua Doris Pack väga õigesti mainis. Kolmandaks liigub terve regioon edasi. Bosnia ja Hertsegoviina ei saa lihtsalt maha jääda. Härra juhataja, daamid ja härrad, sooviksin lõpetada millegagi, mida me kõik tahame. Me tahame, et Bosnia ja Hertsegoviina edasi jõuaks. Me oleme väga tänulikud austatud Euroopa Parlamendi liikmetele nende toetuse eest selle eesmärgi saavutamisel.

Olli Rehn, komisjoni liige. – (FI) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänan kõiki selle vastutusrikka arutelu eest ning nende toetuse eest Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivile. Jagan arutelu väljendatud muret Bosnia ja Hertsegoviina poliitilise arengu üle, mida väljendasid parlamendiliikmed proua Pack, härra Swoboda ja härra Maaten.

Aeg-ajalt paistab, nagu oleks Bosnial ja Hertsegoviinal eksimatu võime poliitilisi pingeid luua ja isegi uuendada, olgugi et selge mõistuse kohaselt peaksime eeldama, et edumeelsed arengud liiguksid teises suunas ning et poliitiline lepitamine leiaks koha Bosnia ja Hertsegoviina poliitilises tulevikus.

Olen nõus härra Jules Maateniga, et kõik Lääne-Balkani riigid jagavad vaadet, et ühel päeval saavad nad Euroopa Liidu liikmeteks, kui nad täidavad selleks vajalikud tingimused, mis põhinevad Kopenhaageni kriteeriumidel. See peab paika ka Bosnia ja Hertsegoviina puhul; neile kehtivate tingimuste osas ei ole mingisuguseid otseseid või järeleandmisi ning kõik, kes vastupidist arvavad, eksivad. On väga tähtis, et see õige mõtteviis juurduks Bosnia ja Hertsegoviina enda poliitilises arutelus selleks, et riigi kodanikud saaksid teha omi järeldusi selle kohta, millist poliitikat oma demokraatlikult valitud poliitikutelt oodata.

Mina näen Bosnia ja Hertsegoviina tulevikku järgmiselt ning minu vaatepunkt tuleneb koostööst Javier Solanaga, kellega me oleme selle riigi tuleviku ja Euroopa Liidu rolli üle seal mitmeid teatise koostanud. Esiteks on meie eesmärk liikuda eemale Daytoni ajastust Brüsseli ajastusse, ehk siis rahvusvahelise kogukonna kõrge esindaja ajastust Euroopa Liidu tugevdatud esindatusele Bosnias ja Hertsegoviinas. See tähendab arvatavasti ka seda, et Euroopa Liidu eriesindaja ja Euroopa Komisjoni esinduse juhataja ametikohta peab

täitma üks ja seesama inimene, et me saaksime Euroopa Liidu poliitilisi ja majanduslikke ressursse võimalikult hästi ära kasutada.

Loomulikult ei saa protektoraat taotleda Euroopa Liidu liikmeks saamist ning sel põhjusel on see üleminek protsessi orgaaniline osa, oluline element Bosnia ja Hertsegoviina tihenevates suhetes ELiga ning seepärast on ka selle muutusteprotsessi tingimuste täitmine riigi poliitikute ja eriti selle kodanike huvides.

Sellel küsimusel on ka poliitiline tähtsus, kuna on liiga lihtne süüdistada Bosnia ja Hertsegoviina probleemides rahvusvahelist kogukonda, kui inimesed ei taha peeglisse vaadata. On liiga lihtne süüdistada kõrget esindajat, kui peaks pidama läbirääkimisi ning üritama jõuda kokkuleppele oma kaasmaalastega. Loodan, et selles suhtes muutub Bosnia ja Hertsegoviina poliitiline kultuur paremaks ja küpsemaks ning et riigi meedia võtab endale ka vastutuse selle eest, et negatiivne natsionalistlik keel ei saaks rohkem sõnajõudu, kui sellel hetkel juba on.

Teiseks vajab riik põhiseaduse reformi, et oleks võimalik luua elujõuline valitsussüsteem. Hetkel on Bosnia ja Hertsegoviina valitsussüsteem liiga kulukas, ebatõhus ja lihtsalt mitteühilduv Euroopa Liidu liikmeks saamise nõuetega. Vastavalt tuleb reformida ka põhiseadust – evolutsiooni, mitte revolutsiooniga – ja mul on hea meel nentida, et on märke sellest, et juhtivad poliitikud juba arutlevad sellel teemal.

Kolmandaks ja viimaseks – viisadest loobumine on oluline osa Bosnia ja Hertsegoviina tulevikust Euroopas ja olen kindel, et sellega saab riik ka sisse Euroopa põhivoolu, mis on kindlasti riigi enda, selle kodanike ja ka Euroopa Liidu huvides.

Anna Ibrisagic, raportöör. – (SV) Härra juhataja, soovin tänada härra Nečasit tema osavõtu eest tänases arutelus. Soovin tänada härra Rehni nende kahepoolsete vaidluste tõstatamise eest, mis on *de facto* saanud Euroopa probleemideks, ning selle eest, et ta rõhutas, kui tähtis on, et me ei ohverdaks laienemist finantskriisile.

Hetkel takistavad kahepoolsed vaidlused Horvaatia ja Makedoonia läbirääkimiste jätkamist Euroopa Liidu liikmeks saamise nimel sel ajal, kui nad on viimas sisse vajalikke reforme. Mu raportiga lisab Euroopa Parlament oma hääle sellesse koori, mis nõuab, et kahepoolsed vaidlused peavad jääma just selleks – kahepoolseteks – ning neid ei tohi ajada segamini liitumisprotsessiga.

Lõpuks soovin öelda, et laienemine Lääne-Balkani riikide võrra on liiga tähtis meie enda kontinendi rahu, vabaduse ja jõukuse jaoks, et seda ohtu seada.

See on sõnum, mille soovin saata oma raportiga nendele 500 miljonile eurooplasele, kes varsti uut parlamenti valima hakkavad, liikmesriikide valitsustele ja komisjonile ning Lääne-Balkani riikide inimestele ja poliitikutele. Sellise sõnumi saatmine on eriti oluline ajal, mil on oht, et majanduskriis tekitab üha enamates Euroopa inimestes ja poliitikutes soovi enda järel üks sulgeda ja mitte kedagi enam siia elama, töötama ega kaupleva lasta. Ma loodan seepärast ka, et minu kolleegid parlamendis võtavad selle sõnumi ning levitavad seda saabuva valimiskampaania käigus. Kui Euroopa on muutunud külmemaks ja enesekessemaks, siis on selle täiskogu peamiseks eesmärgiks muuta see taas tervitavaks ja avatuks.

Juhataja. – Olen saanud ühe resolutsiooni ettepaneku⁽²⁾, mis esitati vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub reedel, 24. aprillil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Lääne-Balkani regioon on eriline juhtum, võrreldes teiste Euroopa Liidule lähedalolevate riikidega. See regioon seisab silmitsi arvukate väljakutsetega ning enne integratsiooniprotsessi lõpuleviimist on vaja veel palju etappe läbida. Kuid selle regiooni väljavaated ELiga ühinemiseks on selged ja ühemõttelised.

Nii minu kolleegid kui ka mina tahtsime tagada, et see resolutsioon kinnitaks eelpool mainitud fakti nii põhimõtteliselt kui ka, et see väljenduks ELi suhtlemises selle piirkonna riikidega. Nagu ma ka oma muudatusettepanekutes esile tõin, valmistavad meile muret mõned küsimused: viisakord, kodanike teavitamine

⁽²⁾ (vt protokoll)

Euroopa Liidust, majanduskoostöö Lääne-Balkani riikidega, rahvusvähemuste õigused, haridusprogrammid regiooni noortele ELis ja parlamentidevahelise dialoogi tugevdamine veel enne nende riikide liitumist ELiga.

Meie arvates saab Euroopa ühendamise protsess jätkuda kodaniku tasemel pärast seda, kui see on asutuste tasemel aeglasemaks muutunud. Arvan ka, et asju selle nurga alt vaadates saame muretseda regiooni stabiilsuse pärast teistel, praktilisematel viisidel, kui seda on retoorika või ajalooline vaatenurk.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), kirjalikult. – (HU) Euroopa Liidu laienemise poliitika on parim vahend Lääne-Balkani regiooni stabiilsuse ja jätkuva rahu säilitamiseks. Me loodame, et Ungari eesistumise ajal aastal 2011 saame tervitada Horvaatiat, kuid see sõltub sellest, kas Horvaatia nõustub lõpuks alkatama Sloveeniaga rahvusvahelise vahendamisega kahepoolsed läbirääkimised Pirani lahe jagamise asjus. Pirani lahe läbirääkimiste eesmärgiks on lahendada kahe riigi vaheline piirivaidlus, ilma milleta Horvaatia kindlasti ei saaks ühenduse liikmeks. Lisatingimuseks on see, et Horvaatia teeb koostööd Haagi Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga sõjakurjategijate otsimises ja väljaandmises.

17. Tuumarelva leviku tõkestamine ja tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tulevik (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on Angelika Beerri raport tuumarelva leviku tõkestamise ja tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tuleviku kohta (A6-0234/2009) väliskomisjoni nimel. See sisaldab:

Euroopa Parlamendi ettepanekut võtta vastu soovitus nõukogule tuumarelva leviku tõkestamise ja tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tuleviku kohta [2008/2324(INI)].

Angelika Beer, raportöör. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, tuhandete tuumarelvade olemasolu on külma sõja kõige ohtlikum pärand. Need ei ole minu sõnad, need on võetud presidendi Barack Obama hiljuti Prahast peetud kõnest meie ees seisva suurima ohu kohta. Ükski teine turvalisuse küsimus ei ole 21. sajandil nii pakiline.

Oleme sarnaseid sõnu kuulnud viimastel aastatel ka näiteks USA strateegidelt Henry Kissingerilt ja Sam Nunnilt, kes on seadnud kindla tee maailmale tuumarelvadeta. Liitunud on ka kõrgetel positsioonidel olevad Euroopa poliitikud. Isegi ÜRO peasekretär koostas 5-punktilise desarmeerimise plaani. Mitte kunagi varem ei ole olnud paremat aega hakata rääkima tuumadesarmeerimisest.

Ei tohi unustada, et viimastel aastatel on olnud ainult tagasilööke. Läbirääkimised 2005. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsil olid katastroofilised. Järgmisel aastal ei tohi korduda sama. Eurooplastena peame nüüd näitama, et me võtame desarmeerimist tõsiselt. Euroopa Liit saab sellega edasi tegeledes olla eeskujuks ning seepärast ei mõista ma üldse, miks suurem osa sellest täiskogust ei taha toetada neid ambitsioonikaid eesmärke massihävitusrelvade arvu vähendamiseks.

Konservatiivide fraktsiooni arvukad muudatusettepanekud väliskomisjonis pöörasid pea peale minu raporti ning selle eesmärgi rääkida desarmeerimisest ja esitada nõukogule soovitus ning muutsid selle vaid kasutuks paberiks. Parlamendina on meie kanda vastutus nüüd kohe midagi ette võtta ning me ei saa seda edasi lükata või teistele parlamentidele anda.

Meie huvigrupp soovib toetust tuumarelvade konventsioonile ja Hiroshima–Nagasaki protokollile, kuna desarmeerimine on võimalik. See ei ole mingi rumal ja kättesaamatu unelm. Kui me midagi nõuame, siis saavutame ka tulemusi. Dokumendid, mida tahame, ei ole vastuolus tuumarelva leviku tõkestamise lepinguga, need täidavad hoopis selles oleva lünga ning tugevdavad seda. Vajame selget poliitilist avaldust ning homsel hääletusel palun ma kõikidelt fraktsioonidelt järgmist: mõelge täna sellele, milline on õige viis edasi tegutsemiseks.

Tean, et tuumarelva leviku tõkestamise leping hõlmab ka tsiviilelemente, kuid täna ei räägi me tuumaenergia tsiviilkasutuse renessansist, me räägime tuumadesarmeerimisest. Iraaniga suhtlemise delegatsiooni juhina ja välispoliitika esindajana ütlen, et igaüks, kes ei ole õppinud viimaste aastate Iraani kriisist, mis seadis meid tihti sõjaväelise eskalatsiooni ohu ette, ja kes ei ole mõistnud, et tuumaenergia tsiviilkasutust ei saa lahutada selle sõjaväelise kuritarvitamisest ja selle leviku tõkestamisest, ei ole mõistnud ka kogu viimaste aastate välispoliitikat ega ka ohte ja väljakutset, mis meie ees seisab seoses tuumadesarmeerimisega.

Me kõik teame, et seda eesmärki ei saa saavutada üleöö, kuid me peame algust tegema. Me ei saa veeta aastakümneid üksmeelselt ameeriklastelt tuumadesarmeerimist nõudes ning nüüd, kus president Obama ütleb, et ta on selleks valmis ja president Medvedev ütleb, et ta on selleks valmis, keeldub selle parlamendi

konservatiivne enamus sellel teel jätkamist. Seepärast palun ma teid väliskomisjoni palvel mitte ajada sassi tuumaenergia tsiviilkasutuse küsimust tuumadesarmeerimise potentsiaali taaselavdamisega. Igauks, kes laseb sellel võimalusel tuumadesarmeerimiseks mööda minna, ei suuda öelda, millal järgmine võimalus võib saabuda. Palun kõigil, kes homme PSE fraktsiooni ja meie muudatusettepanekute vastu hääletavad, öelda oma valijatele valimiskampaanias, miks nad arvavad, et tuumarelvad Euroopas on hea.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, mul on hea meel tänases arutelus osaleda. Eriti tahaksin ma tänada selles küsimuses ülesnäidatud huvi eest Euroopa Parlamenti ja proua Beerit tema töö eest raportööriks selle huvitava raporti koostamisel. Nõukogu tutvub kindlasti põhjalikult raportis esitatud ettepanekutega.

Nagu raportis selgelt öeldud, on vaja kindlasti saavutada uusi edukaid tulemusi tuumarelva leviku tõkestamise alal. Üks peamisi eesmärke on saada järgmise aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsil positiivne ja konkreetne tulemus. Eelseisev tuumarelva leviku tõkestamise lepingu ettevalmistuskomisjoni koosolek mais on selle konverentsi jaoks oluline ettevalmistav samm. Vastavalt liidu massihävitusrelvade leviku tõkestamise strateegiale ja 2008. aasta detsembris nõukogu poolt vastu võetud deklaratsioonile rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aitab Euroopa Liit edaspidigi läbivaatamisele kaasa.

Oleme huvitatud tasakaalustatud läbivaatamisest, mis keskendub üldise tuumarelva leviku tõkestamise korra aluseks oleva tasakaalu säilitamisele ning mis annab samavõrd tähtsa koha kõigile kolmele tuumarelva leviku tõkestamise lepingu sambale: leviku tõkestamine, desarmeerimine ning kasutamine rahumeelsel otstarbel. Meie arvates saab läbivaatamine olla edukas ainult tasakaalustatud lähenemist kasutades.

Euroopa Liit on teadlik tuumarelva leviku tõkestamise lepingu võimalustest, eriti seoses uuendatud dialoogiga Venemaa ja USA vahel ning uue pühendumusega üldisele tuumakatsetuste keelustamise lepingule, ja valmis alustama rahvusvahelisi arutelusid usaldusväärse lepingu teemal, mis piiraks tuumarelvades kasutatava lõhustuva materjali tootmist. Euroopa Liit jälgib huviga ka uut jõudu saanud avalikku arutelu tuumarelva leviku tõkestamise lepingu eesmärkide saavutamise teemadel.

Üks põhjustest läbivaatamise tähtsuse jaoks on asjaolu, et tuumarelva leviku tõkestamise korraga on tõsised probleemid. Need probleemid tulevad peamiselt Põhja-Koreast, Iraanist ja Süüriast. Nendega tegelemiseks ja lahendamiseks peame tugevdama leviku tõkestamise korrast kinnipidamise järelevalvesüsteemi. Nagu me kõik teame, tegutseb Euroopa Liit sellel alal ning mängib koos oma partneritega juhtivat rolli, seda eriti jõupingutustes leida diplomaatiline lahendus Iraani tuumaküsimusele.

Nagu raport ütleb, peame lisaks tuumarelva leviku tõkestamisele keskenduma ka tuumadesarmeerimise küsimusele. Kavatsime sellel olulisel alal tähtsat rolli mängida. Euroopa Liit kavatseb täiel määral edendada tuumadesarmeerimist, et saavutada tuumarelva leviku tõkestamise lepingu artiklis 6 sätestatud eesmärgid. See teema on Euroopa Liidu jaoks eriti oluline, kuna kahel liikmesriigil on endal tuumarelvad. Palume rahvusvahelisel kogukonnal edendada koos meiega konkreetseid, reaalseid desarmeerimise algatusi, mis Euroopa Liit 2008. aastal ÜRO peaassambleel esitas.

Samas peame tegelema tuumaenergia küsimusega. On tähtis, et tuumaenergia arendamine rahumeelsel otstarbel jätkuks rangeimate turva-, ohutus- ja leviku tõkestamise meetmeid kasutades. Euroopa Liit on valmis tugevdama rahvusvahelist koostööd nii järgmise tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi kui ka muude foorumite kontekstis. Mitmepoolne lähenemine tuumakütuse varudele võib olla usaldusväärseks alternatiiviks üksikute riiklike tundlike tuumatehnoloogia programmide väljatöötamisele. Peame muutma mitmepoolse lähenemise tuumakütuse varudele palju atraktiivsemaks, eriti arengumaade jaoks, millest suur hulk kavatseb käiku lasta tuumaenergia programme.

Raportis on väga õigelt rõhutatud seda, kui oluline on kinnitada üldine tuumakatsetuste keelustamise leping. Euroopa Liidu jaoks on kinnitamise protsessi edenemine eriti tähtsal kohal ning selle nimel teeb liit kõik vajaliku. Eesistujariik tegi kõrgetasemelisi visiite neisse üheksasse riiki, millelt kinnituse saamine on lepingu jõustumiseks hädavajalik. Lepingu jõustumise toetamiseks teeme ettevalmistusi eduka konverentsi pidamiseks lepingu artikli 14 raames 2009. aasta septembris New Yorgis. Euroopa Liit on oluline panustaja lepingu järelevalve süsteemi väljatöötamisse ning võimendab seega lepingu tulevase kontrollimissüsteemi usaldusväärsust. Usume ka, et oleks kasulik alustada läbirääkimisi usaldusväärse lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu teemal.

USA poolt viimasel ajal võetud positiivne lähenemine üldisele tuumakatsetuste keelustamise lepingule, lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingule ja tuumadesarmeerimisele on väga julgustav. Usume,

et selline lähenemine toob lähitulevikus kaasa teatud konkreetset meetmed. Üldiselt võib see uus võimalus mängida olulist rolli tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise liikumises õiges suunas.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, massihävitusrelvade levikust on viimastel aastatel saanud tõeline oht ning rahvusvaheline kogukond peab olema valmis sellega otsustuskindlalt silmitsi seisma ja neid resoluutselt lahendama.

Meie arvates on saavutatud uue USA administratsiooni mõningast edu tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu (NPT) osas ning positiivne dünaamika relvakontrollis Venemaa ja Ameerika Ühendriikide vahel peaks andma uut hoogu tuumaküsimuste lahendamisele.

Euroopa Liidu jaoks põhineb tuumarelvade leviku tõkestamise leping kolmel teineteist vastastikku toetaval sambal: tuumarelvade leviku tõkestamine, desarmeerimine ja tuumaenergia kasutamine rahumeelsel otstarbel. Proua Beeri raport tuumarelvade leviku tõkestamise kohta annab mulle hea võimaluse kirjeldada ühenduse vastutust ja tegevusi nende kolme samba raames.

EURATOMi lepingu raames vastutab komisjon selle kontrollimise eest, et lõhustatavat tuumamaterjali, nagu plutonium, uraan ja toorium ei kasutata muudel otstarvetel peale ühenduse kasutajate poolt teatavaks tehtud otstarbekohaste kasutusalade, kas siis tuumatööstuses või muudes tööstustes, näiteks teaduskeskustes ja meditsiini-asutustes.

Komisjon on koostamas tegevuskava keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjaliga seotud terrorismiohtude parimaks käsitlemiseks. See poliitika esitatakse käesoleva aasta keskel koos soovistega turvalisuse ja ohutuse kultuuri tugevdamiseks 27 liikmesriigis. Lisaks sellele on meie massihävitusrelvade tõkestamise poliitika oluliseks osaks Euroopa Liidu ekspordi kontrollimise süsteem.

Komisjoni tegevused tuumarelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise nimel ei lõppe aga liidu piiridega. Uue stabiliseerimisvahendi ja tuumaohutuse instrumendiga, mille jaoks on ette nähtud finantsperspektiivist miljard eurot, on komisjonil võimalus suurendada oma ülemaailmset panust tuumarelvade leviku tõkestamisesse edendades tulevatel aastatel ülemaailmselt turvalisust ja ohutust.

Ühenduse vahendite eesmärk on töötada välja täielikud ohu vähendamise programmid, mis pakuvad kolmandatele riikidele palju võimalikke koostöövõimalusi ekspordi kontrollimise, piiride kontrollimise, merejärelevalve, teadlaste ümberjuhtimise, bioteaduse ja tuumaohutuse alal. Ühtsete programmide loogika on vastavuses 2002. aastal määratletud G8 ülemaailmse partnerluse eesmärkidega, kus komisjon määras miljard eurot 10-aastaseks perioodiks 2002–2013.

Lõpuks tuleks julgustada ka algatusi uue tsiviilotstarbeks kasutatava tuumaenergia mudeli koostamiseks, et riigid saaksid juurdepääsu tuumaenergiale ilma selle leviku tõkestamisega riskimata. Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) rahvusvaheline kütusehoidla, millesse komisjon paigutas 20 miljonit eurot, on samm õiges suunas tingimusel, et me suudame sellist programmi põhjendada.

Lõpetuseks – komisjon töötab tõsiselt tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu kõigi kolme samba toetamise küsimuse kallal ning nii aeg kui ka rahvusvaheline õhkkond on valmis muutma viisi, kuidas me tuumaküsimusi lahendame. Komisjon on valmis koostööks teistega ning kasutama praegu meie ees seisvaid suurepäraseid võimalusi ja looma selles suhtes ka ohutumat ning turvalisemat maailma.

Josef Zieleniec, fraktsiooni PPE-DE liige. – (CS) Täna räägivad kõik USA presidendist Barack Obamast seoses tema kõnega Prahis 5. aprillil. Kuid meie eesmärk ei ole hinnata uue USA administratsiooni lähenemist, vaid esitada nõukogule soovitusi Euroopa Liidu uue seisukoha koostamisel tuumarelvade leviku tõkestamise korra tuleviku asjus. Meie parlament võetakse selles arutelus tõsiselt ainult siis, kui see populariseerib lahendust, mis on selge, kuid ka igas suhtes realistlikum. Seepärast on meie fraktsiooni soovitus kasutada kõiki olemasolevaid rahvusvahelisi vahendeid, mitte luua uusi. Selle alla kuulub ka kolme omavahel tihedalt seotud tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu tugisamba, ehk siis desarmeerimise, tuumarelvade leviku tõkestamise ja tuumatehnoloogia alase rahumeelse koostöö tugevdamine. Seetõttu on oluline toetada reaalseid desarmeerimise algatusi, mille hulka kuuluvad ka selged protseduurid olemasolevate relvade ja nende tootmiskohtade hävitamise seire ning kontrollimise teostamiseks. Seoses tuumatehnoloogia rahumeelse kasutamisega seotud samba tugevdamisega toetame ka täielikult uraani rikastamise tsükli rahvusvaheliseks muutmist rahvusvahelise tuumakütuse hoidla loomise läbi.

Mul on hea meel, et hääletamise tulemus komitees meie seisukohta selgelt kajastab. Olen kindel, et pärast president Barack Obama kõnet ei ole komitee tulemustes midagi, mida oleks vaja muuta. USA president kinnitas, et meie ees seisab pikk tee ning me vajame rohkem realismi kui naiivsust ning et miski pole olulisem

kui konkreetsed elluviidavad tulemused. Läbirääkimistes USA administratsiooni on meie ees tähtis, kuid samas ka raske ülesanne. Peame nõudma seda, et nende probleemide üle ei otsusta üle Euroopa Liidu pea ainult suuremad tuumajõud. See on suur väljakutse Euroopa Liidu diplomaatiale.

Ana Maria Gomes, fraktsiooni PSE nimel. – Härra juhataja, õnnitlen Angelika Beeri suurepärase ja õigeaegse raporti üle. Meil on käes tuumaarutelude aasta. USA valmistab ette oma tuumapoliitika läbivaatust *Nuclear Posture Review'd* (NPR), NATO vaatab läbi oma strateegilist kontseptsiooni ja maailm valmistub 2010. aasta tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsiks.

Kõik see juhtub erilises kontekstis. Barack Obama näol juhib USAd taas president, kes pooldab visiooni maailmast ilma tuumarelvadeta. Praegu ei ole aeg ujeduseks või kõhklusteks. Meie valijad ei mõistaks seda, kui see parlament koostaks tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu kohta raporti, mis on vähem ambitsioonikam kui USA administratsiooni oma.

Loomulikult on USA juhtimine selles küsimuses teretulnud. On ju USA ja Venemaa vaieldamatud globaalsed tuumasuurjõud. Kuid Euroopa ei saa passiivselt kõrval seista, kui Moskva ja Washington selle strateegilise tuleviku üle arutavad. Peame esitama enda tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu sisu, mis põhineb rangelt tasakaalul tuumarelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise kavade vahel. See ongi selle raporti sisu ning sotsiaaldemokraatide poolt parlamendi istungi ajal esitatud muudatusettepanekute vaim.

Miks mitte toetada tuumarelvade konventsiooni mudelit ja Hiroshima–Nagasaki protokoll, millest mõlemad toetavad ülemaailmsed tsiviilorganisatsioonid ja poliitilised juhid? Meie roll Euroopa Parlamendi liikmetena, ilma et meid koormaks täidesaatev võim, on näidata meie valitsustele ja seega ka nõukogule õiget teed. Ma loodan, et täiskogu toetab fraktsiooni PSE esitatud muudatusettepanekuid.

Janusz Onyszkiewicz, fraktsiooni ALDE nimel. – (PL) Härra juhataja, on mõnevõrra paradoksaalne, et just tuumarelvad aitasid kaasa sellele, et külmast sõjast ei saanud kolmas maailmasõda. Seda seepärast, et mõlemad pooled uskusid, et tuumarelvade kasutamine hävitaks nad mõlemad.

Tänane olukord on teistsugune. Loomulikult ei tohiks tuumarelvade sellise pilguga vaadata, kuid me peame olema teadlikud sellest, et paljude riikide jaoks on tuumarelvad midagi ülitähtsat. Paljude riikide jaoks on tuumarelvade võimu sümboliks, teiste jaoks on need ülim tõrjevahend, näiteks Iisraeli puhul, ning veel paljudele teistele kompenseerivad need tavarelvade nõrkust, nagu see on Venemaa puhul.

Seetõttu ei saagi tuumadesarmeerimine, mis peaks olema loomulikult meie eesmärgiks, olla kiire protsess, ja president Obama mõistab seda samuti. Kõige olulisem on hetkel tuumarelvade leviku tõkestamine ja peame olema teadlikud sellest ohust, mida mõned rühmitused endast kujutavad. Bin Laden näitas seda väga selgelt, kui ta ütles, et massihävitusrelva omandamine on religioosne kohustus. Tuumarelvade leviku tõkestamine on väga oluline.

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, programm, tänu millele Iraak, Iraan ja Põhja-Korea tuumarelvade omandasid, kandis nime Atoms for Peace (Aatomid rahu nimel). Selles programmis osalesid nii ida kui lääs. Oleme näinud, et Iraagi tuumarelvastumine, mille esialgseks eesmärgiks oli tsiviiltehnoloogia, viis hirmsa sõjani. Millega see Iraanis lõppeb, seda ei oska ma hetkel öelda. Korea lahkus tuumarelvade leviku tõkestamise kogukonnast.

Samal nädalal, mil Põhja-Korea agressiivselt oma uued plaanid teatavaks tegi ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) riigist lõplikult välja saatis, teatas IAEA oma kavatsusest alustada läbirääkimisi 30 kuni 50 arengumaaga tsiviilrelvastuse asjus; seda nimetatakse seadmeteks, aga mina nimetan seda relvastuseks. See on surmav ring. Kui me tsiviilrelvastumist ei lõpeta, ei saa me kunagi tuuma- ja militaarse tehnoloogia levikut kontrolli alla.

Tobias Pflüger, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, on saabunud aeg meie planeedil tuumarelvadele lõpu tegemiseks ning tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu desarmeerimise kohustuse, eriti artikli 6 rakendamiseks. USA uus president Barack Obama kinnitas, et ta tahab tuumadesarmeerimist. Nüüd palutakse Euroopa Liidu valitsustel tegutseda ja tuumadesarmeerimisega tegeleda.

Inglismaa ja Prantsusmaa tuumarelvadele tähendab see moderniseerimise asemel desarmeerimist. See tähendab ka seda, et lõppeb Saksamaa osalemine tuumaprogrammis, mis tähendab USA tuumarelvade Euroopast välja viimist, näiteks Büchelst Reinimaa-Pfalzis. Enamus Euroopa Parlamendis, mis on seni saavutatud väliskomisjonis, ei peaks raiskama aega tagasihoidlike raportite üle hääletamisega, vaid pidama kinni kindlast desarmeerimise üleskutsetest, mis esialgselt raportisse kuulusid. Mulle jääb mulje, et Euroopa

Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon elab ikka veel minevikus. Vajame tuumarelvade leviku tõkestamise lepingus tugevamaid desarmeerimise punkte ning selle üle peame ka homme hääletama.

Philip Claeys (NI). – (NL) Proua Beerri raport kasutab väga üldist keelt, mis teeb selle natukene raskesti mõistetavaks, kuna tuumarelvade leviku tõkestamise leping muutub tähendusetuks, kui kõik liikmesriigid sellest kinni ei pea ja seda ei rakenda. Teisest küljest aga arvan, et raport oleks pidanud viitama selgemalt Põhja-Korea ja Iraani juhtumitele, kuna on väga selge, et suurimat ohtu kujutavad just need kaks riiki.

Euroopa Liit koos teiste rahvusvaheliste institutsioonidega, näiteks NATO ning võimalusel ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukoguga peab totalitaarsetele režiimidele, nagu Põhja-Korea ja Iraan, tegema selgeks, et edasist tuumarelvade arendamist me lubada ei saa. Selles suhtes on ülimalt oluline julgustada selliseid riike nagu Venemaa ja Hiinat ühemõtteliselt lõpetama nende riikidega igasugune tuumarelvade-alane koostöö. Seda tuleb vajadusel teha ka negatiivsete meetmetega. Kui Põhja-Koread ja Iraani ei ole võimalik oma seisukohta muutma veenda, tuleb nad lihtsalt isoleerida kõikidest võimalikest kanalitest, mida nad tuumarelvade valmistamiseks kasutavad.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, kui Nõukogude Liit kokku varises, arvasid paljud, et sellega lõppeb ka tuumaohu, kuid tolleaegne ülemaailme tuumaohu on kerkinud uuesti regionaalsel tasemel. Mul tarvitseb mainida ainult Iraani, Põhja-Koread, Indiat ja Pakistani. Kahjuks ei ole isegi tuumarelvade leviku tõkestamise leping seda takistada suutnud. Tõeliseks ohuks on see, et tuumarelvad võivad sattuda terroristide, kurjategijate või vastutustundetute režiimide kätte.

Härrade Kissingeri ja Shultzi algatus ning president Obama kõne Prahas on asjale uut hoogu andnud. See on väga oluline. On saamas selgeks, et isegi tuumajõud on valmis oma arsenalit vähendama. See oligi uus teave president Obama teadaandes. Euroopa jaoks on nüüd oluline rääkida ühel häälel; on oluline, et Euroopa, selle tuumajõud ja teised räägiks kõik ühel häälel.

Esimeseks sammuks sellel teel on asjaolu, et härra Solana peab kõikide Euroopa riikide ja ka Euroopast väljapoole jäävate riikide nimel läbirääkimisi Iraaniga. Arvan, et peaksime kaasa lööma. Me ei saa sellel alal oodata kiireid imesid, nagu seda teeb proua Beer, kuid kui meil on täna tõeline võimalus seda ohtu samm-sammult vähendada, siis peame seda ka kasutama.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänan teid selle suurepärase arutelu eest. Nagu ma arutelu alguses ütlesin, on saanud pöördpunkt tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu ajaloos ja relvakontrolli protsessis. Täna kõiki sõnavõtjaid nende kommentaaride eest. Soovin avaldada oma täielikku nõusolekut sellega, et tuleb näidata välja toetust usaldusväärsetele, konkreetsetele ja realistlikele sammudele sellel alal, nagu seda ka härra Zieleniec ütles, ning ma toetan ka härra Onyszkiewiczzi arvamust, et desarmeerimine on aeglane protsess, mistõttu on nende realistlike sammude toetamine veel eriti tähtis. Samas olen nõus proua Rebecca Harmsi märkusega, et tuleb jälgida iga rahumeelse otstarbel toodetava lõhustuva materjali programmi rikkumist. Olen nõus ka härra Claeysiga, et kindlasti tuleb võtta range hoiak nende riikide vastu, mis programmi potentsiaalselt eneserelvastamiseks kuritarvitavad. Ma tahan ka rõhutada, et Euroopa Liit osaleb jätkuvalt tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu läbivaatamises ning teeb aktiivse panuse kogu protsessi edusse.

New Yorgi ettevalmistaval koosolekul mais teeb Euroopa Liit konkreetsed ettepanekud 2010. aastal toimuva läbivaatamise konverentsi tegevuskava suhtes, seda kõigi kolme lepingu samba raames. Oma ettepanekud esitame ühisdeklaratsioonidena iga samba kohta eraldi ning töödokumentidena. 2010. aastal toimuva läbivaatamise konverentsi raames kavatseb nõukogu koostada muudetud ja uuendatud ühise seisukoha. Euroopa Liit töötab eduka tulemuse saavutamise nimel ning enne ettevalmistuskomisjoni koosolekut teeb see koostööd olulisemate partneritega, et garanteerida meie eesmärgile laialdast toetust.

Samal ajal peame kasutama uusi võimalusi tuumadesarmeerimise alal ning Euroopa Liit ei kavatse kindlasti jääda passiivseks pealtvaatajaks. Euroopa Liidus on liikmesriike, kellel on tuumarelvad, liimesriike, kellel neid relvi ei ole, liikmesriike, kes kasutavad tuumaenergiat, ja liikmesriike, kes tuumaenergia kasutamist ei poolda. Euroopa Liit tervikuna saab mängida olulist rolli ning seda see ka kavatseb. Nõukogu on otsustanud teavitada Euroopa Parlamenti korrapäraselt ettevalmistuskomisjoni arutelude tulemuste edasisest arengust ning seda palju üldisemalt järgmise aasta konverentsi ettevalmistuste raames.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, soovin tänada kõiki tänases konstruktiivses arutelus osalejaid. Tegemist on tõepoolest väga olulise teemaga. Omalt poolt jätkab komisjon tööd tuumarelvade leviku tõkestamise

lepingu teotamise alal, kontrollides EURATOMi lepingu raames lõhustatava tuumamaterjali korrapärasest kasutamist.

Eesmärgiks on hoida ära terroristide juurdepääsu keemilistele, radioloogilistele ja tuumamaterjalidele, kasutades selleks tugevamat ühenduse ekspordi kontrollimise korda kahekordsele kasutusele, pakkudes toetust Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) tegevustele ohustatud tuumamaterjali kogumisel ja väga tähtsas võitluses tuumamaterjali salakaubaveoga ning edendades ülemaailmset tuumaohutuse ja -turvalisuse kultuuri, kasutades selleks stabiliseerimis- ja tuumaohutuse instrumentide raames kasutada olevaid ressursse.

Ootan jätkuvat koostööd parlamendiga nende eesmärkide edasiarendamisel ning arvestan ka tulevikus teie koostööga.

Angelika Beer, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, me ei pea siin ideoloogilist arutelu. Pärast Ameerika Ühendriikide sõjaväelist sekkumist Iraagis, Afganistanis ja muudes regioonides leidsime end üha kasvavate kriiside keskel ning isegi rääkimine tuumadesarmeerimise teemadel ei tundunud võimalik. Nüüd on meil ainulaadne võimalus. Ma ei tea, kui kaua see võimalus kestab, kuid meil on kohustus jätta tulevatele põlvetele elamiseks rahulik maailm.

Volinik Olli Rehni poolt kirjeldatud edu saavutamise eeltingimuste juurde kuulub ka see, et me ei nõustu Euroopa Liidus kaksikmoraaliga. See tähendab, et eurooplastena on ka meil kohus tuumadesarmeerimisele taas hoogu anda. Tuletan teile meelde möödunud aasta detsembris peetud arutelu, kui me siin koos härra Solanaga julgeolekustrateegia muutmise üle arutasime. Ühe suure ohuna nimetas ta massihävitusrelvade levikut ning seda arvamust jagas ka täiskogu.

Seepärast esitan ma teile taas palve. Vaadake uuesti Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni ja Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni kolme muudatusettepanekut desarmeerimise ja kontrollimise protsessi käikulaskmiseks, et teha lisaks tuumarelvade leviku tõkestamise lepingule kättesaadavaks sellised vahendid, nagu seda on tuumarelvade konventsioon. Mõelge järele, kas te ei saa nende poolt hääletada. Kui fraktsiooni PPE muudatus vastu võetakse, ei saa minu fraktsioon selle raporti poolt hääletada.

Lõpetuseks tänan ma rahvusvahelisi organisatsioone nagu Linnapead rahu eest (Mayors for Peace), Arstid tuumasõja ennetamise eest (IPPNW) ja ICAN. ICAN oli juba enne president Obamat rahvusvaheline kampaania tuumarelvade kaotamise nimel.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub reedel, 24. aprillil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *kirjalikult*. – (PT) Vaatamata mõnedele positiivsetele vaatenurkadele ei täida see Euroopa Parlamendi soovitus eettepanek põhilisi nõudmisi seoses tuumadesarmeerimisega, kuna see keskendub ainult tuumarelvade leviku tõkestamisele.

Vaja on luua terve programm, mis keelab tuumarelvade tootmise ja kasutamise ning edendab nende täielikku demonteerimist, nendest relvadest puhaste alade loomist, tuumadesarmeerimise läbirääkimiste jätkamist ning tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu ranget kohaldamist, kaasa arvatud praeguste tuumajõudude poolt.

Vajame duumadesarmeerimise programmi, millega peavad kaasas käima rahvusvaheliste suhete demilitariseerimine, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjast kinni pidamine, kolonialismi lõpetamine, mitesekkamise põhimõtted ja sisekonfliktide rahumeelne lahendamine.

Me vajame programmi mis nõuab kosmose demilitariseerimist; tavarelvade ja sõjaväekulutuste vähendamist (mitte nende suurendamist, seisukoht, mida USA administratsioon viimasel NATO tippkohtumisel kaitses); lõppu välisriikide sõjaväebaasidele; Euroopa Liidu militariseerimise ning selle poliitiliseks ja sõjaväeliseks blokiks muutmise tagasilükkamist; NATO allutamist ÜROle julgeolekuküsimustes; ning poliitiliste ja sõjaväeliste blokkide lõpetamist.

18. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioon – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioon –

ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni fakultatiivprotokolli sõlmimine (arutelu)

Juhataja. – Järgmiseks päevakorrapunktiks on ühine arutelu järgmistel teemadel:

- nõukogu avaldus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohta;
- proua Jeleva raport (A6-0229/2009) Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel [KOM(2008)0530 - C6-0116/2009 - 2008/0170(CNS)];
- proua Jeleva raport (A6-0230/2009) Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni fakultatiivprotokolli sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel [KOM(2008)0530 - C6-0117/2009 - 2008/0171(CNS)].

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, alustuseks soovin tänada raportööri proua Jelevat kahe suurepärase raporti eest. Minu kommentaarid raportite ja nende järelduste kohta on suhteliselt lühikesed.

Esimesel mitteametlikul ministrite kohtumisel 2007. aasta 11. juunis seoses puuetega seotud küsimustega võttis nõukogu selge seisukoha, toetades Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Sellel koosolekul kiitis nõukogu heaks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kui põhilise sammu kõikide puuetega inimeste toetamise, kaitsmise ning nende inimõiguste ja põhivabaduste piisavaks kohaldamiseks. Samal ajal lubasid ministrid arendada edasi asjakohaseid poliitikaid konventsiooni täieliku kohaldamise tagamise eesmärgiga. Nad palusid komisjonil tagada seda, et uued Euroopa tegevuskava prioriteedid puuetega inimeste küsimustes panustaksid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kohaldamisse.

2007. aasta detsembris vastu võetud resolutsioonis, mis puudutas Euroopa võrdsete võimaluste aastaga 2007 seotud tegevusi, nõudis nõukogu, et komisjon ja liikmesriigid jätkaksid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni allkirjastamise, sõlmimise ja kinnitamise protsessi vastavalt nende volitustele. 10. märtsil 2008 võttis nõukogu vastu resolutsiooni puuetega inimeste kohta Euroopa Liidus. Selles resolutsioonis käskis nõukogu liikmesriikidel ja komisjonil tagada vastavalt nende volitustele selle, et puuetega inimesed saaksid kasutada kõiki oma inimõigusi. Sinna juurde kuulub Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kinnitamine, sõlmimine ja kohaldamine, kaasa arvatud tavalised Euroopa lahendused kontrollitud ja koordineeritud lähenemisega selle konventsiooni kohaldamisele. Järgnevalt sai nõukogu komisjonilt nõukogu otsuse ettepaneku Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel. Selle ettepaneku läbivaatamine algas möödunud aasta lõpus ning nõukogu tegeleb sellega ikka veel.

Daamid ja härrad, nagu teie raportis on rõhutatud, tekivad seoses raportiga mõned tähtsad küsimused seoses pädevusega ning need küsimused vajavad edasist arutamist nõukogus. Kuid eesistujariik on andnud lubaduse läbirääkimised nii kähku kui võimalik lõpule viia, et ühendus konventsiooni peagi sõlmida saaks. Täna parlamenti selles teemas üles näidatud huvi eest. Eesistujariik hoiab teid nõukogus toimuvate läbirääkimiste edenemisega kursis.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, puuetega inimeste õiguste konventsioon on esimene inimõiguste konventsioon, mille Euroopa Ühendus on koos oma liikmesriikidega allkirjastanud. See oli vajalik samm konventsiooni täielikuks kohaldamiseks Euroopa Liidus, kaasa arvatud poliitikaalades, mis jäävad Euroopa Ühenduse vastutusalasse.

Kuna nii konventsioon kui ka selle fakultatiivprotokoll jõustusid aasta eest, 3. mail 2008, on nüüd esmatähtis kiire sõlmimine liikmesriikide ja ühenduse poolt. Seitse liikmesriiki on seda juba teinud.

Täna parlamenti ja eriti raportööri proua Jelevat nende toetuse eest Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli sõlmimisel Euroopa Ühenduse nimel. Mul on hea meel näha, et parlament toetab mõlemat ettepanekut.

Kuna see konventsioon langeb ühenduse ja liikmesriikide jagatud pädevuse alla ning on siduv ka Euroopa Liidu institutsioonidele, on mul hea meel näha, et need on valmis koostööks selle konventsiooni kohaldamisel.

Konventsiooni üldeesmärgid on väga olulised: avaldada positiivset mõju meie puuetega kaaskodanike elule, täiustada järjepidevust teatud ühenduse pädevuse sätete õiguslikus tõlgendamises ning tagada puuetega inimeste õiguste ühtne minimaalne kaitse terve Euroopa Liidu ulatuses seoses konventsioonist tulenevate kohustustega.

Peame üheskoos puuetega inimeste õigusi kaitsma ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni tulemuslik kohaldamine just seda eesmärki täidabki. Ma jään lootma meie koostööle selle ühise eesmärgi saavutamisel.

Rumiana Jeleva, raportöör. – (BG) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, arutades täna Euroopa Parlamendi raportite üle, mis käsitlevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli ning Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni avaldusi nende kahe dokumendi kohta, soovin teile meelde tuletada, et puuetega inimesed moodustavad üle 10% Euroopa Liidu ja maailma rahvastikust. Maailma Terviseorganisatsiooni andmete kohaselt kasvab see osakaal ikka veel maailma rahvaarvu suurenemise, meditsiinis tehtud edusammude ja ülemaailmse vananemise tõttu.

Täna teemaks olev Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioon on esimene inimõigustealane konventsioon, mis on avatud Euroopa Ühenduse vastuvõtmiseks ja kinnitamiseks. See on ka esimene ja ainulaadne samm Euroopa Parlamendi tegevuses. Konventsiooni eesmärk on edendada, kaitsta ja tagada kõikidele puuetega inimestele inimõiguste ja põhivabaduste täisväärtuslik ja võrdne osakssaamine samas nende väärikut austades.

Mul on väga hea meel, et meie arutlused Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis toimusid hea tahte ja koostöö vaimus. Minu arvates on väga oluline, et mina ja mu kolleegid parlamendikomisjonis otsustasime öelda konventsiooni ja fakultatiivprotokolli raportite poolt veidi enam kui lihtsalt „jah” ning koostasime resolutsiooni ettepaneku.

Austatud kolleegid, Euroopa Parlament on alati järjekindlalt toetanud ühendust puuetega inimeste võrdsete võimaluste ja diskrimineerimisevastaste õigusaktide koostamisel, kohaldamisel ja jõustamisel. Kui tõstatatakse puuetega inimeste küsimus, kaovad meie poliitilised erimeelsused ülimalt eesmärgi nimel tagada neile parem elukvaliteet ja töövõimalused. Loomulikult on erinevaid seisukohti selle kohta, kuidas see eesmärk saavutada, kuid oma peaaegu üksmeelse otsusega – ainult üks hääl ei olnud „jah” – tõestas Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon, et mõistlike, pikaajaliste ja jätkusuutlike lahenduste saavutamiseks tuleb erimeelsused kõrvale jätta.

Austatud kolleegid, usun, et meie ja Euroopa Parlamendi otsused on väga olulised Euroopa Liidu puuetega inimeste jaoks. Siinkohal soovin juhtida teie tähelepanu asjaolule, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli kohaldamisest tulenevad pädevused jaotuvad ühenduse ja selle liikmesriikide vahel. Fakultatiivprotokolli kohaldamine on oluline seetõttu, et see annab üksikisikutele või inimrühmadele võimaluse teavitada Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste komiteed neile konventsiooniga antud õiguste rikkumisest. Oluline on rõhutada, et seda võimalust saab kasutada alles pärast seda, kui riiklikud õiguslikud kaitsevahendid on ammendatud.

Nagu kirjeldatud fakultatiivprotokolli raportis, peavad Euroopa Komisjon ja liikmesriigid teavitama meid iga kolme aasta järel selle kohaldamisest vastavalt nende asjakohastele pädevustele. Arvan, et ainsa Euroopa institutsioonina, mille liikmeid valivad otse Euroopa Liidu kodanikud, on Euroopa Parlamendil õige ning peamine vastutus kõikide kodanike õiguste austamiseks.

Soovin rõhutada, et kui 2008. aasta lõpus dokumendiga tööd alustati, olid ainult neli liikmesriiki – Austria, Hispaania, Sloveenia ja Ungari – konventsiooni ja fakultatiivprotokolli kinnitanud ning nüüdseks on seda teinud veel kolm – Rootsi, Saksamaa ja Itaalia.

Usun, et tänase aruteluga ning homse poolt hääletamisega lööme kaks kärbest ühe hoobiga: kiidame heaks komisjoni ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus ning anname liikmesriikidele positiivse ja julgustava sõnumi kinnitamis- ja/või liitumisprotsessi jätkamiseks.

Lõpetuseks soovin veelkord tänada kõiki oma kolleege, kes aitasid raporteid ja resolutsiooniettepanekuid koostada. Täna ka oma kolleege Euroopa Komisjonist suurepärase koostöö eest ning puuetega inimeste organisatsioonide esindajaid nende soovitude eest.

Hiltrud Breyer, Naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, puuetega naised ja tütarlapsed kogevad mitmekordset diskrimineerimist ning puuetel on väga selged soo-omased mõõtmised. Puuetega naised ja tütarlapsed tuleb muuta nähtavamaks ning peame neile Euroopa Liidu tasemel rohkem tähelepanu pöörama.

Euroopa Parlamendi 2007. aastal vastu võetud resolutsioonis puuetega naiste olukorra kohta oli minu jaoks mitmeid olulisi punkte. Naiste ja tütarlaste erilise olukorraga tuleb arvestada ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kohaldamisel. Kahjuks on siamaani ainult neli Euroopa Liidu liikmesriiki konventsiooni ja fakultatiivprotokolli kinnitanud. Vajame puuetega inimeste soolist võrdsuslikkust Euroopa Liidu poliitikates, eriti mis puudutab juurdepääsu tööle ja integratsiooni töökohal. Tagada tuleb haridus, mittediskrimineerimine ja õigus otsida tööd.

Peamiseks probleemiks on vägivald ja selle vastu peame kindlalt välja astuma. Puuetega naised ja tütarlapsed ohustab vägivald, kaasa arvatud seksuaalne vägivald kodus ja väljaspool kodu. Tihti piiratakse nende seksuaalseid õigusi ja õigusi sünnitada või sunnatakse neile peale aborte ja steriliseerimist. Seetõttu peavad liimesriigid võtma vastu õigusaktid nende kaitsmiseks vägivalda eest ning ohvritele paremat toetust pakkuma.

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Rovana Plumb, fraktsiooni PSE nimel. – (RO) Härra juhataja, härra volinik, härra eesistuja, esmalt soovin tänada oma kolleegi proua Jelevat tulusa koostöö eest selle raporti koostamisel ja teisi parlamendi liikmeid ning puuetega inimeste organisatsioone.

Soovin rõhutada, et ebasoodsas olukorras inimesi on vaja kaitsta, seda veel eriti ajal, mil kõikjal on tunda majanduskriisi mõjusid.

Tahan rõhutada ka seda, et Euroopa Liit edendab puuetega inimeste aktiivset kaasamist ning nende täisväärtuslikku osalemist ühiskonnas. See on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni tuumaks. Seetõttu palume Euroopa Liidu liikmesriikidel need rahvusvahelised dokumendid kiiremas korras kinnitada ning samuti kaasata aktiivselt puuetega inimesi ja neid esindavaid organisatsioone nende dokumentide järelevalve- ja kohaldamisprotsessis. Me palume liikmesriikidel ja ühenduse täitevvõimul tagada vaba juurdepääs ja jaotus...

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Elizabeth Lynne, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, esmalt soovin tänada proua raportööri kogu tema koostöö eest selle raporti koostamise teel Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni kaudu. Nagu teate, olin ma Euroopa Parlamendi raportöör Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni koostamisel 2003. aastal.

Sellest peale on valminud minu arvates ajalooline seaduslikult siduv konventsioon. Juba see iseenesest on suur verstapost, kuid ma ütlen taas seda, mida ma juba siis ütlesin. Kui Euroopa Liit soovib selles arutelus tõsiseltvõetav olla, peab see eeskujuks olema. Rahvusvahelised inimõiguste lepingud on kasutatud, kui riigid neid ei allkirjasta, kinnita ega kohalda. Jah, kõik liikmesriigid on alla kirjutanud, kuid kõik ei ole protokollile alla kirjutanud. Suurem osa neist ei ole konventsiooni kinnitanud ning kindlasti mitte kohaldanud, mis on midagi, mida me arvukates parlamendi raportites nõudsime.

Näiteks Ühendkuningriigi valitsus – minu enda valitsus – magas jälle maha oma enda tähtja konventsiooni kinnitamiseks, mis on minu arvates lausa häbiväärne. Komisjon ja parlament peavad avaldama liikmesriikidele survet konventsiooni kinnitamiseks ja kohaldamiseks. See konventsioon võib anda rohkem õigusi miljonitele Euroopa Liidu puuetega inimestele. On aeg teha kõik mis meie võimuses, et see tõelisuseks saaks.

Elisabeth Schroedter, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Härra juhataja, härra volinik, härra eesistuja, daamid ja härrad, see konventsioon tagab puuetega inimestele rahvusvaheliselt õiguse oma inimväärikuse kaitsmiseks ja tunnistamiseks ning ühiskonna täisõiguslikuks liikmelisuseks. Nüüd on veel olulisem, et nõukogu esitaks kinnitamise akti Ühendatud Rahvaste Organisatsioonile vähemalt enne selle aasta rahvusvahelist puuetega inimeste päeva.

Samas kutsume liikmesriike üles fakultatiivprotokolli kinnitama, et Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni juurde saaks luua rahvusvahelise kaebuste komisjoni. Oskan ainult öelda, kui oluline on see minu riigi jaoks. Praeguseni ei ole puuetega inimestel juurdepääsuks haridusele võrdsed võimalusi. Ainult 15% puuetega lastest on integreeritud koolisüsteemi. Puuetega inimeste juurdepääsunõuetest hiilitakse minu riigis mööda tõlgendamistrikkidega. Seepärast peame protestima, et selline asi ikka veel juhtub ning kindlustama tulevikus puuetega inimestele täisväärtusliku sotsiaalse osalemise kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides.

Richard Howitt (PSE). - Härra juhataja, olen väga uhke selle üle, et sain osaleda konventsiooni kampaania käikulaskmisel 2001. aastal Sadler's Wellsis. Olen väga uhke, et parlamendiliikmed on mänginud juhtivat rolli konventsiooni loomise toetamisel. Olen väga uhke, et viibisin inimõiguste allkomisjoniga Genfis

kohtumisel inimõiguste komisjoni ja nõukoguga konventsiooni kokkuleppimise huvigrupis. Olen väga uhke, et Euroopa komisjon ja Euroopa Ühendused on esmakordselt liitunud inimõiguste instrumentiga. Olen väga uhke, et see on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ajaloos kõige kiiremini kokku lepitud konventsioon, kuid üle kõige olen ma väga uhke selle üle, et puuetega inimesed ja nende organisatsioonid on selle arutamisel ja kokkuleppimisel nii suurt rolli mänginud.

Meie toetus kinnitamisele sel nädalal peaks tooma välja kolm punkti. Esiteks – saades kaheksandaks kinnitajaks, ütleb Euroopa Liit liikmesriikidele, et ka nemad peaksid konventsiooni ning selle fakultatiivprotokolli kinnitama ja kohaldama.

Teiseks – härra volinik, meie koos Euroopa Komisjoniga kõigi selle pädevuste ulatuses peaksime kontrollima, kas olemasolevad poliitikad ja korrad vastavad konventsioonile ning siis vastavalt tegutsema.

(Juhataja katkestas sõnavõtu)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Ka minul on hea meel selle üle, et oleme siin, et arutada ja võtta vastu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioon ning nõuda samal ajal ka seda, et liikmesriigid selle fakultatiivprotokolliga arvestaksid.

See on oluline samm edasi puuetega inimeste õiguste kaitsmises ja edendamises ning nende väärkuse austamises. Siiski ei piisa sellest, et riigid konventsioonile alla kirjutavad või on isegi valmis fakultatiivprotokolliga arvestama. Need riigid peavad nüüd ka konventsiooni kinnitama ning olema valmis selle ning fakultatiivprotokolli võimalikult kiireks kasutuselevõtmiseks.

Petr Nečas, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, arvan, et oleme ühel meelel, et vaatamata sellele, et viimaste aastate ja aastakümnete vältel on Euroopa Liit teinud suuri edusamme võitluses puuetega inimeste diskrimineerimise vastu, ei ole olukord ikka veel rahuldav. Täna ja iga päev, sel kuul, sel nädalal, praegusel hetkel kannatavad diskrimineerimise all tuhanded, isegi sajad tuhanded puuetega Euroopa Liidu kodanikud. Neid diskrimineeritakse tööturul, teenindavas sektoris ja transpordis. Neid diskrimineeritakse halvema juurdepääsuga avalikele teenustele ning tihti isegi juurdepääsuga mõnedele põhilistele avalikele teenustele nagu kõik haridustasemed. Olen kindel, et oleme üksmeelel selles suhtes, et peamine probleem selles valdkonnas on meie puuetega kaaskodanike sotsiaalne kõrvalejätmine. Sellega tegelemiseks on vaja sarja õigusakte diskrimineerimise ärahoidmiseks, kuid samas vajame ka toimivat sotsiaalteenuste süsteemi, mis oleks oluliseks vahendiks mitte ainult sotsiaalse kõrvalejätmise piiramises, vaid ka sotsiaalse kaasamise loomises. Suurim probleem puuetega inimeste seas on loomulikult nende kõrgem töötustase.

Teame, et praegu Euroopa Liitu vaevavates majandustingimustes on just meie puuetega kaaskodanikud need, kes tänu halvenevale olukorrale tööturul kõige enam kannatavad. Neil on praegu palju raskem tööd leida kui heaolu ajal. Tihti kannatavad nad harilikust nõrgemate oskuste ja piiratud haridusvõimaluste tõttu ning loomulikult on sellel negatiivsed tagajärjed nende võimalustele tööturul läbi löömiseks. Nagu proua Elisabeth Schroedter väga õigesti mainis, on neil tihti palju halvemad võimalused hariduse omandamiseks, piiratum juurdepääs tavakoolidele ja haritusasutustele. Võin kinnitada, et oleme täielikult teadlikud sellest mitmekordsest diskrimineerimisest, millest proua Hiltrud Breyer rääkis. Siinkohal tahan ma lisada, et arutlemisel olevas konventsioonis on olemas ka kindel naisi puudutav artikkel. Seega ei ole me mitmekordset diskrimineerimist unustanud. Hetkel peame muidugi kiitma neid seitset liikmesriiki, kus on konventsioon juba kinnitatud. Nad on eeskujuks nendele liikmesriikidele, mis seda veel tegema peavad. Proua Lynne'i üleskutse kinnitamisprotsessi kiirendamiseks on tähtis, kuid teisest küljest peame arvestama sellega, et kinnitamisel on omad eeskirjad, millest tuleb kinni pidada, ning et need eeskirjad on erinevates liikmesriikides tihti väga erinevad. Ka sellega tuleb arvestada.

Ma olen nõus ka näiteks proua Rovana Plumbi avaldusega, kes tõi esile vabatahtliku sektori partnerite suure rolli meie puuetega kaaskodanikele suunatud poliitikate väljatöötamises ja kohaldamises, mis on nähtud ette nende diskrimineerimise ja sotsiaalse kõrvalejätmise vähendamiseks ning nende sotsiaalseks integreerimiseks. Ütlen kõigest seda, et nõukogu on sellele küsimusele palju tähelepanu pööranud ning eesistujariik paneb suurt rõhku vabatahtliku sektori partnerite osalemisele. Järgides oma motot „Tõketeta Euroopa”, oleme kutsunud ka puuetega inimeste esindajaid selle küsimusega seotud üritustele. Eesistujariik sponsoreeris mitmeid puuetega inimeste organisatsioonide poolt korraldatud üritusi.

Soovin mainida ka Euroopa puuetega inimeste foorumi nõukogu koosolekut, mis leidis aset Prahas 28. veebruarist 1. maini 2009. Sel nädalal toimus ka rahvusvaheline konverents „Tõketeta Euroopa”, mille korraldas Tšehhi puuetega inimeste nõukogu. Konverents toimus eesistujariigi otsesel heakskiidul ning oli üks eesistujariigi korraldatud üritustest. Osavõtjana võin kinnitada, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni

puuetega inimeste õiguste konventsioon oli üks peamistest konverentsi päevakorrapunktidest. Eesistujariik kavatses töötada välja olulisi tegevusi sellel alal, kaasa arvatud korrapäraseid kontakte vabatahtliku sektori esindajatega üleeuroopalisel tasemel.

Lõpetuseks soovin tuua esile Euroopa tegevuskava puuetega inimeste heaks kattumise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooniga ning tegevuskava kohaldamisega saavutatud tulemused, mis rõhutavad eriti väärikut, põhiõigusi, kaitsmist diskrimineerimise eest, õiglust ja sotsiaalset ühtekuuluvust. Nüüdseks on üldiselt tunnustatud, et puuetega inimeste probleemide lahendamiseks on vaja neid probleeme esmalt märgata. Sellel põhjusel on tegevuskava puuetega inimeste heaks julgustanud ja toetanud juurdepääsu sotsiaalteenustele ning suurendanud juurdepääsu kaupadele ja teenustele. Usun kindlalt, et Euroopa Liit jätkab nende positiivsete sammudega puuetega inimeste täielikuks sotsiaalseks kaasamiseks ja integratsiooniks.

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra juhataja, tänan veelkord kõiki sellest arutelust osavõtjaid, eriti raportööri proua Jelevat tähtsa resolutsiooni eest, mis homme parlamendi istungil vastu võetakse. Tänan ka nõukogu kinnituse eest, et Tšehhi eesistumise ajal tehakse kõik võimalik kinnitamise ja kogu protsessi kiireks lõpetamiseks.

Tänapäevase parlamendi eest, et see teostas komisjoni horisontaalse diskrimineerimise vastase direktiivi ettepanekut. Direktiiv – kui nõukogu selle üksmeelselt vastu võtab – tugevdab veelgi puuetega inimeste õigusi Euroopa tasemel, mis loodetavasti on meie ühine eesmärk nii nõukogus kui ka parlamendis. Kindlasti on see nii komisjonis.

Rumiana Jeleva, raportöör. – (BG) Daamid ja härrad, tänan teid kõiki osavõtmise ja oma seisukohtade esitamise eest. Arvan, et tänase arutelu saab paigutada laiemasse konteksti, seostades selle täpsemalt asjaoluga, et Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni Majandus- ja Sotsiaalnõukogu võttis möödunud aastal vastu otsuse, mille kohaselt saab 2009.–2010. aasta läbivaatamise ja poliitika koostamise peamiseks teemaks olema sotsiaalne integratsioon.

Selles sotsiaalse integratsiooni poliitika koostamises on eriline koht ülemaailmsel tegevuskaval puuetega inimeste osas. Usun ka, et tänane arutelu kannustab neid liikmeriike, kus ei ole konventsiooni ja/või fakultatiivprotokolli veel kinnitatud, seda lähitulevikus tegema. Olen kindel, ning selles osas olen ma ühel meelel nõukoguga, et raportite üle hääletamine aitab meil teha positiivse sammu õiges suunas.

Euroopa Parlament peab kandma vastutust puuetega inimeste tingimuste parandamise eest. Nagu juba arutelu ajal rõhutati, peame töötama väsimatult ning kasutama iga võimalikku vahendit tagamaks, et meie poolt koostatud õigusaktid kohaldatakse korralikult ning et me ei looks head õiguslikku alust, mille täitmine on aga puudulik.

Tänapäevase kolleegi erinevatest fraktsioonidest nende toetuse eest ning oma kolleegi Euroopa Komisjonist ja valitsuseväliseid organisatsioone, kellega me terve protsessi vältel koos töötasime.

Juhataja. – Olen saanud ühe resolutsiooni ettepaneku⁽³⁾, mis esitati vastavalt kodukorra artiklile 103 lõikele 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub reedel, 24. aprillil 2009.

ISTUNGI JUHATAJA: Diana WALLIS

asepresident

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Puuetega inimeste õigusi rikutakse pidevalt. Minu kodulinnas Poznańis toimus hiljuti üks vahejuhtum, mis on heaks näiteks selle kohta. Poola parlamendi liige parkis oma auto puuetega inimeste jaoks ette nähtud kohale. Paradoksaalselt on sellel parlamendiliikmel ka puudega sõber. Miks ma seda mainin? Sellepärast, et mitte ükski seadus, konventsioon või dokument ei suuda puuetega inimeste olukorda parandada, kui avaliku võimu kandjad rikuvad avalikult ja karistamatult eeskirju, mis on loodud spetsiaalselt selleks, et aidata puuetega inimestel paremini elada ja tegutseda. Konventsioonid on

⁽³⁾ (vt protokoll)

loomulikult väga tähtsad, kuid sama tähtis on ka nende tegelik, usaldusväärne ja täielik rakendamine. Puuetega inimesed ei ole rahul ainult paberil seisvate õigustega. Nad loodavad reaalsele muutustele, mis annavad neile võrdsed võimalused. Suur tänu teile.

19. Infotund (küsimused nõukogule)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on infotund (B6-0227/09).

Nõukogule on esitatud järgmised küsimused.

Juhataja. – Küsimus nr 2, mille on esitanud **Gay Mitchell** (H-0130/09)

Teema: Lissaboni lepingu vastane retoorika

Ülemaailmne finantskriis on näidanud meile, kui pakiline on tugeva Euroopa Liidu moodustamine. Me oleme lirimaa kiiresti selgeks saanud, et Lissaboni lepingu kohta käivad müüdid ja valeinformatsioon on kokku kuivava majanduse ja suureneva töötuse olukorras väikseks lohutuseks. Kui ELi eesistujamaaks on Tšehhi, ning selle riigi president toetab Lissaboni lepingu vastast retoorikat, siis kuidas kavatseb nõukogu kooskõlastada need sõnumid ilmse vajadusega pigem intensiivsema kui nõrgema koostöö järele?

Petr Nečas, ametis olev nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, nõukogu on alati väljendanud selgelt oma kindlameelsust ELi-sisese koostöö tugevdamiseks, eriti just kriisi ajal. Tšehhi eesistumine jätkab oma eelkäija tegevusi, töötades kõvasti selle nimel, et lahendada praeguse finants- ja majanduskriisi põhjustatud probleeme, ning on selles kontekstis erinevatel tasanditel meetmeid vastu võtnud. Liikmesriikide jaoks on sisse seatud ühine raamistik, mida võib näha näiteks pankade päästekava, Euroopa majanduse elavdamise kava, finantsturgude reguleerimise ja järelevalve puhul. Ka Euroopa Parlament on nendesse meetmetesse oma panuse andnud, toetades investeeringuid infrastruktuuri, ning mitte vähemal määral ka oma jõupingutuste kaudu rahvusvahelisel areenil. Nõukogu 19. ja 20. märtsi istungjärgul keskenduti finantskriisist väljumisele ja reaalmajanduse probleemidele ning jõuti väga selgele arusaamisele, et Euroopa saab nendele probleemidele vastu astuda ja praeguse kriisi ületada ainult ühendatud ja kooskõlastatud tegevuse kaudu, mis toimub ühtse turu ning majandus- ja rahaliidu raames. Nõukogu 19. märtsi istungjärgul otsustati, et Euroopa majanduse elavdamise kava raames tihedalt kooskõlastatud ELi reageering peaks koondama kõik kättesaadavad ressursid ning integreerima täielikult majanduskasvu, tööhõive, sotsiaalse integratsiooni ja sotsiaalkindlustuse strateegiaid.

Lissaboni lepinguga seoses jõudis nõukogu eelmise aasta detsembris edasise arengu suhtes kokkuleppele. Lirimaa taotluse korral jõudsid liikmesriigid kokkuleppele näha eelmisel aastal lirimaa toimunud referendumi mureallikateks olnud küsimustega seoses ette konkreetsed õiguslikud tagatised. Nõukogu jõudis ka kokkuleppele, et Lissaboni lepingu jõustumise korral võetakse vastavalt õiguslikele menetlustele vastu otsus iga liikmesriigi jätkuva riikliku esindatuse kohta komisjonis. Kui üksikasjalike ja sellele teemale suunatud seotud tegevuste 2009. aasta keskpaigaks lõpuleviimine ning rahuldava rakendamise eeldamine välja arvata, on lirimaa valitsus samal ajal pühendunud komisjoni ametisoleku aja lõpuks Lissaboni lepingu ratifitseerimise nimel töötamisele. 19. ja 20. märtsi Euroopa Ülemkogul teadustati praegust käesoleva küsimusega seotud olukorda ning otsustati 2009. aasta juunis toimuval kohtumisel selle teema juurde tagasi tulla.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Proua juhataja, ma sooviksin ministrit tema vastuse eest tänada.

Ma arvan, et me oleme nii selles parlamendis kui ka institutsioonides üldiselt nii Lissaboni kui ka Euroopa Liidu suhtes liiga kaitsval positsioonil. On aeg mõned Euroopat ründavatest inimestest kaitseseisukorda panna. Millises olukorras me oleksime ilma Euroopa Keskpankata? Millises olukorras oleksime meie, kes me eurotsoonis oleme, ilma eurotsoonita?

Meil ei ole praegu Euroopa Nõukogu identifitseeritavat juhatajat, kes saaks võtta sõna seoses majandusliku tõusuga, ning minu arvates on selge, et Lissaboni lepinguga sellise isiku ettenägemine on tõesti oluline. Kui meil oleks juba praegu selline inimene ametis, siis ei toimuks niisugust kuue kuu kaupa eesistumiste pidevat vahetumist.

Minister võiks oma vastuses ehk öelda, milliseid väljavaateid ta näeb seoses selle lepingu ratifitseerimisega Tšehhis.

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Ma vastan kõikidele küsimustele hiljem, ühel ajal.

Juhataja. – Meie tavapärane töökord näeb ette, et te vastate esmalt küsimuse esitajale ja tema täiendavale küsimusele, ning siis ma võtan tavaliselt – mis on minu enda otsustada – teised täiendavad küsimused kokku ja esitan teile.

Oleksin tänulik, kui te nüüd vastaksite.

Petr Nečas, ametisolev nõukogu esistuja. – (CS) Tänan, proua juhataja. Daamid ja härrad, ma vastan sellele küsimusele. Ma sooviksin rõhutada, et Lissaboni lepingu ratifitseerimise suhtes töötab Tšehhi kahekojaline parlament, mis koosneb esindajatekojast ja senatist, väga intensiivselt selle lepingu kallal ning käesoleva aasta 18. veebruaril võttis esindajatekoda selle vastu. Siinkohal tuleb mul rõhutada, et Tšehhi riigiõiguslike normide kohaselt on selle lepingu vastu võtmiseks vaja konstitutsioonilist enamust. Tšehhi parlamendi senatis toimub selle lepingu üle hääletamine 6. mail, kuid senati heakskiidu tingimuseks on asjakohase seaduseelnõu koostamine, mille kohaselt nõuab kvalifitseeritud häälteenamuse tasandilt pädevuse ülekandmine parlamendi mõlema täiskogu nõusolekut. See annab kokku n-ö tingimusliku mandaadi. Asjakohane seaduseelnõu on juba koostatud ja heaks kiidetud, ning me eeldame, et senat hääletab 6. mail selle seaduse üle; pärast selle vastu võtmist ratifitseerib parlament Lissaboni lepingu.

Richard Corbett (PSE). – Kas eesistujariik Tšehhi ei ole nõus, et Lissaboni lepingu puhul ei ole probleemiks mitte nii asjakohase informatsiooni puudumine, kuna informatsioon on olemas ja kättesaadav, vaid märkimisväärne valeinformatsiooni kogus, mida selle lepingu oponendid on tahtlikult esitanud?

Arvestades, et seda lepingut ei allkirjasta Euroopa institutsioonid, vaid läbirääkimised toimusid liikmesriikide vahel, siis kas see ei nõustu, et liikmesriikide valitsused peavad suurendama oma panust härra Mitchelli poolt viidatud müütide purustamiseks ja valeinformatsiooni ümberlükkamiseks ning tegema koostööd selles äärmiselt olulises debatis Euroopa tuleviku üle?

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Minister, ma olen kindel, et teie riigis nagu ka Iirimaa, aimavad hääletajad ja tunnevad muret praeguse orwellliku ELi käsitlese pärast. Nad ei ole rumalad ning teavad, et komisjon jaotas oma päevakorra õigusloomega seotud osad nii, et iiri meediasse ei satuks ühtegi halba uudist.

On kahju, et härra Mitchell, härra Corbett ja teised on edukaks ELi ametnikuks oleku hiilgavatest tunnustustest nii pimestatud, et neil jääb asja tuum tabamata, milleks on tõsiasi, et Iirimaa inimesed on oma otsuse teinud. Võib-olla on teil, härra, võimalik lasta nõukogul edastada komisjonile käsk selle suhtekorralduse ja teabe – ehk siis propaganda – osakondade ulatusliku kasvu peatamiseks ning laskma suurepäraste Iirimaa inimeste poolt antud tulemustel püsima jääda ning tõestada, et Euroopa Liidus on demokraatia olemas.

Petr Nečas, ametisolev nõukogu esistuja. – (CS) Ma pean rõhutama, et meil kõigil peab olema julgust endale tunnistada, et ELi kodanikud teavad vaid väga vähesel määral, kuidas EL tegutseb. Väga sageli mõjutab EL oma kodanikke vaid abstraktselt ning selle institutsioonidest on keeruline aru saada. Mida madalam on teadlikkuse tase, seda kergemini tekivad näiteks valeinformatsiooni pakkuvad tingimused, hakates inimeste mõtlemisele veel kergemini mõju avaldama, kuna nad ei ole piisavalt teadlikud, kuidas EL tegutseb. Minu arvates demokraatia puudujäägi ning tõsiasja, et kodanikud ei samasta end alati ELi ja selle institutsioonidega, käsitlemine võtab valeinformatsioonilt ja valedelt võimaluse hakata mõju avaldama. Ma usun kindlalt, et igal ELi liikmesriigi valitsusel on põhikohustus avaldada oma arvamust valeinformatsiooni ja valskuse vastu. Samal ajal peaksid ELi liikmesriikide valitsused oma kodanikke regulaarselt kõikidest Euroopa integratsiooniga seotud küsimustest teavitama. Ma usun kindlalt, et ainult siis õnnestub meil tõeliselt demokraatlik areng saavutada.

Juhataja. – Küsimus nr 3, mille on esitanud **Manuel Medina Ortega** (H-0132/09)

Teema: Topeltmaksustamine

Pidades silmas Euroopa Kohtu hiljutist kohtupraktikat topeltmaksustamise kohta, siis milliseid meetmeid kavatakse nõukogu Euroopa maksuõiguse ühtlustamiseks ette panna, et Euroopa kodanikud ei peaks sama maksustatava tehingu eest kaks korda tasuma?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu esistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, seoses ühenduse praeguse asjade seisuga ei ole ühenduse tasandil veel otsese maksustamise valdkonnas topeltmaksustamise kaotamiseks meetmeid vastu võetud, välja arvatud nõukogu 23. juuli 1990. aasta direktiiv 90/435/EMÜ (eri liikmesriikide emaettevõtjate ja tütarettevõtjate suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta), seotud ettevõtjate kasumi korrigeerimisel tekkiva topeltmaksustamise kõrvaldamise 23. juuli 1990. aasta konventsioon ning nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/48/EÜ (hoiuseintresside maksustamise kohta). See tuleneb tõsiasjast, et kõnealune valdkond langeb liikmesriikide vastutusalasse tingimusel, et nad tagavad ühenduse

õiguse. Liikmesriikide vahel sõlmitud kahepoolsed lepingud topeltmaksustamise kaotamise kohta, mis vastavad eespool nimetatud autonoomsetele volitustele ja on OECD näidislepingu suhtes järjepidevad, ei tundu olema piisavad ELis õigusliku topeltmaksustamise kaotamiseks.

Komisjon, kellel on ainuõigus ühenduses seaduste algamiseks seoses otsese maksustamisega, eelistab praegu selgelt pragmaatilist lähenemist sellele küsimusele, pidades silmas subsidiaarsuse põhimõtet, mis kohaldub ühenduse õigusaktidele otsese maksustamise valdkonnas, ning pidades silmas ühehäälsuse nõuet. See pragmaatiline lähenemine peaks julgustama liikmesriike koostööd tegema tagamaks, et nende maksusüsteemid, sealhulgas maksustamisega seotud kahepoolsed lepingud, toimiksid tõhusalt. Seda on muuhulgas mainitud komisjoni teatistes liikmesriikide otsese maksustamise süsteemide koordineerimise kohta siseturul, eriti dokumendi KOM 2006/823 lõplikus versioonis. Nõukogu kinnitas selle komisjoni koordineeriva lähenemise oma 27. märtsi 2007. aasta järeldustes. See rõhutab, et siseturu toimimist saab liikmesriikide, ja kui see on asjakohane, siis ka Euroopa tasandil maksustamise valdkonnas koostöö tegemise kaudu parandada, tagades samal ajal liikmesriikide volitused. Nõukogu teatas, et vastuvõetavad lahendused võivad olla erinevates vormides vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Härra eesistuja, teie edastatav informatsioon on tõene, kuid meile kui selle parlamendi liikmetele ja kohe kindlasti Euroopa kodanikele jääb mulje, et ühenduse õiguses on väga ohtlik lünk sees.

Praegusel ajal, kui igas liikmesriigis maksenõuded üha tõusevad, on liikuvus peaaegu võimatu.

Kui me palume komisjonil seda pragmaatilist lähenemist selgitada, siis tundub, et komisjonil ei ole nõukogus üldse toetust. Tundub, et me oleme sattunud nõiaringi, kus komisjon suunab meid nõukokku ning nõukogu tagasi komisjoni, kuid samal ajal on tegelik olukord selline, et selle Euroopa, mida me üritame üles ehitada, kodanikel ei ole võimalik teistes riikides alaliselt elada või suhteid luua, kuna maksusüsteemi puudulik ühtlustamine toob kaasa suure maksukoormuse.

Kas nõukogu saab võtta midagi ette, et sellest nõiaringist välja pääseda?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. - (CS) Kõigepealt ma sooviksin rõhutada, et pikaajaliseks eesmärgiks on direktiivi või mitmepoolse lepingu vormis olev lahendus. Ainult nii saame seda süsteemi tõhusalt, õiguspõhimõtetest lähtuvalt arendada. Komisjon teeb liikmesriigi maksumääruste täiendatud kooskõlastuse ja otsustusprotsesside kaudu ettepaneku kõige tungivamate siseturuga seotud probleemide lahenduse kohta. Komisjon esitas oma teatistes 823 koordineerimise kohta ettepaneku luua ELis rahvusvahelise topeltmaksustamise probleemidega seotud vaidluste tulemuslikuks lahendamiseks asjakohane mehhanism, kuid liikmesriikide ebapiisava toetuse tõttu, nagu ka parlamendi liige juba mainis, loobus komisjon sellest taotlusest teiste algatuste kasuks. Komisjon on täiesti teadlik topeltmaksustamise lepingute mõjust siseturule ning alustab 2009. aastal ettevalmistusi avalikeks aruteludeks. Nende arutelude põhjal koostab komisjon teatise eelnõu oma otsuste kohta ning paneb ette vastuvõetava lahenduse olemasolevatele probleemidele.

Nõukogu on selle probleemiga erinevate algatuste käigus korduvalt vaeva näinud. Esimeseks oli direktiivi 90/435/EÜ (emaettevõtjate ja tütarettevõtjate ühise maksustamissüsteemi kohta) raamistiku laiendamine nõukogu direktiivi 2003/123/EÜ kaudu, mis kaotab ühenduse raamistikus dividendide piiriüleste voogude majandusliku ja õigusliku topeltmaksustamise. 1990. aastal võeti vastu arbitraaži leping eesmärgiga kõrvaldada seotud ettevõtjate kasumi korrigeerimisel tekkiv topeltmaksustamine. Sellest olenemata ei osutunud see direktiiv eriti tõhusaks, osaliselt selle pärast, et tegu on liikmesriikide vahel sõlmitud rahvusvahelise lepinguga, mitte ühenduse õigusaktiga. 2003. aastal võeti vastu direktiiv 2003/49/EÜ eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude topeltmaksustamise kaotamiseks, mis volitab ainult maksete tegeliku tulusaaja riiki seda makset maksustama. Kõnealuse direktiivi raamistiku laiendamise küsimus peaks olema edasiste läbirääkimiste teemaks nõukogus. Seoses komisjoni kahe teatisega liikmesriikide otsese maksustamise süsteemide koordineerimise kohta siseturul ja pensioni maksustamise kohta võttis majandus- ja rahandusministrite nõukogu 2008. aasta detsembris vastu nõukogu resolutsiooni pensioni maksustamise kohta. See resolutsioon püüab kaotada topeltmaksustamise ning kooskõlastab riigi menetlused pensioni maksustamise valdkonnas nii, et olukorras, kus majandustegevus viiakse ühest riigist teise üle ning kui füüsilise või juriidilise isiku varade riigist väljaviimisel kohaldatakse maks, siis peaks sihtkohariik kohaldama varade turuväärtuse, mis muutus lähteriigist varade üleviimise hetkel, vara müümisel kuluna.

Syed Kamall (PPE-DE). - Kõik me mõistame, et maksustamise küsimused võivad olla väga keerulised, kuid kas minister on üldiselt nõus, et kõik, kes nendest küsimustest aru saavad, näevad kindlasti, et maksustamise ühtlustamine ei ole topeltmaksustamise vältimiseks oluline. Ma tean, et see on üsna keeruline, kuid nõutav on vaid tahe liikmesriikide vahel paremat koostööd arendada. Arvestades rahasummasid, mida valitsused

praegu majandusliku surve all olevatelt maksumaksjatelt ära võtavad, siis on loomulikult õige aeg ergutada maksukonkurentsi, et vähendada kogu Euroopa Liidu töötavate perekondade koormat.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Lugupeetud ametisolev eesistuja, minu arvates võtab eesistujariik Tšehhi selle küsimuse suhtes väga positiivse ja ennetava lähenemisviisi. Ma sooviksin teid selle puhul õnnitleda, kuna loomulikult on tähtis kaitsta kodanikke ning väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, et nad saaksid teenuste pakkumisel sellele vastavalt ka oma tulu tagasi nõuda. Topeltemaksustamisele puudub igasugune sotsiaalne õigustus. Siit ka mu küsimus: kas te arvate, et Euroopa Kohus saaks selles küsimuses standardid kehtestada?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. - (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Kohus on otsustanud, et ühenduse õiguse, liikumisvabaduse ning mittediskrimineerimise põhimõtete otsene kohaldamine ei kohusta liikmesriike kaotama õiguslikku topeltemaksustamist, mis tekib ühenduse raames piiriülestes olukordades erinevate maksusüsteemide vastastikuse mõju tõttu. See seisukoht pärineb Euroopa Kohtu otsusest kohtuasjas C-513/04 Kerckhaert Morres. Kohus on selles küsimuses juba otsuse teinud ning ma usun kindlalt, et selle reguleerimisala on väga väike. Vastavalt Euroopa Kohtu kohtupraktikale peavad topeltemaksustamist kaotavad lepingud täitma siseturu nõudmisi ning eriti ei tohi need põhjustada diskrimineerimist või lahknevusi seoses Euroopa Ühenduse lepingus väärtustatud põhivabadustega. Teisest küljest usun ma kindlalt, et topeltemaksustamise risk komplitseerib väga suurel määral maksusüsteeme ning eelkõige muudab asjad keeruliseks just väikeste keskmise suurusega ettevõtete jaoks, kellel on mõnikord väga raske riikide õigusaktide keerulistest süsteemidest aru saada. Just VKEd on selle ohu suhtes kõige haavatavamad, kuna neil on suuremad kulud ning neil ei ole võimalik palgata kalleid konsultatsiooni- ja õigusbüroosid nagu suured ettevõtted ning eriti hargmaised ettevõtted seda teha saavad. Seepärast on VKEd nende keeruliste maksusüsteemide tõttu rohkem koormatud. Ma olen isiklikult veendunud, et kõige õigemaks lahenduseks on, kui liikmesriikides kehtib lihtsaim ja kõige läbipaistvam otsese maksustamise süsteem, ning minu poolest ka võimalikult madalad maksud.

Juhataja. - Küsimus nr 5, mille on esitanud **Marian Harkin** (H-0136/09)

Teema: Kodulinnuliha

Pidades silmas Euroopa Komisjoni ettepanekut KOM(2008)0336 võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning milles käsitletakse kodulinnuliha turustusnorme, siis kas eesistujariik Tšehhi on nõus, et toidu ja tarbijaohutuse, jälgitavuse ja tootekvaliteedi huvides peab kogu „värskena” müüdiv kodulinnuliha andma tarbijatele garantii selle tegeliku värskuse kohta. Kas eesistujariik on nõus, et meil on tõsine probleem seoses kodulindudega, kes tapetakse ja kelle liha külmutatakse kolmandas riigis, transporditakse ja sulatatakse – mõnel juhul isegi töödeldakse – ELi riigis ning turustatakse ja müüakse hiljem „värskena” ELi tootena? Kas ta on ka nõus, et see on lubamatu, tarbijaid eksitav ning ebaõiglane ELi tootjate suhtes, kes peavad kinni ELi suunistest? Milliseid samme eesistujariik Tšehhi praegu astub, et tagada selle määruse sujuv vastuvõtmine?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. - (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, eesistujariik soovib austatud parlamendiliikmele kinnitada, et omistab kogu ühenduses toidu ohutuse ja tarbijakaitse kõrgele tasemele väga suurt tähtsust, hoolimata sellest, kas toit on toodetud kohapeal või kolmandatest riikidest imporditud. Käesolevas kontekstis sooviks eesistujariik viidata nõukogu 18. ja 19. detsembri 2008. aasta istungjärgu otsustele imporditud põllumajandustoodete ja toiduainete ohutuse kohta. Vastavalt ühenduse eeskirjadele kutsus nõukogu oma otsustes komisjoni üles esitama nõukogule ja Euroopa Parlamendile 2010. aasta lõpuks raporti imporditud toiduainete hügieeni- ja fütosanitaarkontrollide tõhususe ja kohaldamise kohta. Kohustuse tõttu tagada ühenduse tegevuse põhisuundade rakendamisel inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse, lükkas nõukogu 2008. aasta detsembris tagasi Euroopa Komisjoni ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, millega rakendatakse nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004 seoses mikroobidevastaste ainete kasutamisega kodulinnurümpadelt pinnasaaste eemaldamiseks. Nõukogu võttis seisukoha, et nende ainete kasutamine võib varjata nõuetele mittevastavaid hügieenitavasid. Euroopa Parlament väljendas oma 19. juuni 2008. aasta resolutsioonis vastuseisu komisjoni ettepaneku vastu ning kutsus nõukogu üles ettepanekut tagasi lükkama. Komisjoni kodulinnuliha kaubandusstandardeid käsitleva ettepaneku suhtes sooviks eesistujariik kinnitada, et käesoleva ettepaneku üle peetakse praegu nõukogus kõnelusi eesmärgiga tagada tarbijate kõrgetasemeline kaitse ning hoida ära eelnevalt külmutatud kodulinnuliha müümist värskena kodulinnuliha nimetuse all. Eesistujariik võib austatud parlamendiliikmele kinnitada, et ta võtab kasutusele kõik meetmed, tagamaks selle määruse kiire vastuvõtmise kohe pärast Euroopa Parlamendi arvamuse avaldamist.

Marian Harkin (ALDE). - Ma tänan eesistujariiki selle vastuse eest, kuna minu arvamus oli tõepoolest selline, et eesistujariik Tšehhi peab selle küsimuse suhtes mingid meetmeid kasutusele võtma. Mul on hea meel kuulda, et nõukogus toimub praegu arutelu selle üle ja te võtate kasutusele meetmeid, et ära hoida kodulinnuliha külmutamist ja hiljem värske kodulinnuliha nimetuse all müümist, kuna see tähendab, et paljud ELi tootjad – tegelikult isegi kõik ELi tootjad – ei tegutse võrdsetel tingimustel.

Seega on minu küsimus eesistujariigile järgmine: kui kiiresti võime oodata nõukogu vastust käesoleva küsimuse suhtes ning kas te saate tuua mõne näite selle kohta, milliseid konkreetseid meetmeid te võite käesoleva küsimuse puhul kasutusele võtta?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, käesolev probleem on nüüd nõukogu töörühmade poolt lahenduse leidnud ning see toimus ette pandud nõukogu määruse üle toimunud läbirääkimiste raames, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning milles käsitletakse kodulinnuliha turustusnorme. Eesistujariik Tšehhi on esitanud kompromisettepaneku, millele on enamustoetust avaldanud nõukogu põllumajanduskomisjon. Käesolev ettepanek esitatakse kaubanduspartneritega nõupidamiste raames Maailma Kaubandusorganisatsioonile hindamiseks. Kui selle tulemus on positiivne ja Euroopa Parlament kiidab selle raporti samal ajal täiskogus heaks, mis peaks ka nii minema, siis esitab eesistujariik Tšehhi selle kompromisettepaneku nõukogule. Nõukogul on ametlik kohustus oodata Euroopa Parlamendi arvamust, kuigi ta ei pea oma otsuses sellele viitama. Kompromisettepanek sedastab, et vastavalt sellele määrusele võivad liikmesriigid värskest kodulinnulihas tehtud toodete puhul kehtestada mõneti erinevad temperatuurinõuded, mida kohaldatakse vaid väga lühikeseks ajaks ning ainult määral, mis on nõutav töötlemisettevõtetes värskest kodulinnulihas toodete valmistamisel liha käsitsemiseks ja tükeldamiseks. Me ootame, et nõukogu pöörduks mais ise selle ettepaneku juurde ning käimasolevate läbirääkimiste põhjal eeldame positiivseid tulemusi.

Avril Doyle (PPE-DE). - Pärast mõned aastad tagasi veiselihasektoris aset leidnud BSE-kriisi viisime Euroopa veiselihatoodete puhul sisse täielike tunnusandmete kasutamise ja jälgitavuse. Kas nõukogu pole nõus, et me peame kiiresti tegutsema mitte üksnes kodulinnuliha, vaid ka lamba- ja sealihaga puhul, et pakkuda tarbijatele sama teavet ning tõepoolest ka samasugust jälgitavust võimalikes probleemsetes olukordades?

Praegu on parlamendis menetluse all Sommeri raport tarbijatele teabe esitamise kohta ning ka jälgitavust parandava märgistuse lisamise suhtes võib nõukogu ehk minuga nõustuda, et see võib aidata eesmärki saavutada.

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, kodulinnuliha päritolule viitamine ei ole osa nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 XIV lisast ning seepärast ei ole see ka osa ettepanekust, mille üle me praegu arutleme. Päritolule viitamist käsitletakse komisjoni määruse (EÜ) nr 543/2008 raames, mis pärast jääb see Euroopa Komisjoni vastutusalasse ning seda arutatakse komitees. Ma sooviksin ka öelda, et ma mõistan seda küsimust väga hästi, kuna kui vaadata nakatunud veiseliha puhul n-ö hullu lehma tõvega seoses tekkinud ohtu, võttes arvesse selle reaalselt mõju ELi liikmesriikide rahvastiku tervisele, siis mõned kodulinnulihasaadavad haigused nagu salmonelloos põhjustavad oluliselt rohkem terviseprobleeme ja isegi surmasid kui hullu lehma tõbi oma leviku ajal. Teisest küljest sooviksin ma taas rõhutada, et päritolule viitamine jääb Euroopa Komisjoni vastutusalasse ning me ei tohiks unustada, et kodulinnuliha puhul on päritolukoha jälgimine muidugi palju raskem kui veiste puhul. Me peaksime ka vältima olukorda, kus püüde kaitsta tarbijaid viisil, kus kogu ebakindlus ja võimalik risk on täielikult eemaldatud, toob kaasa süsteemi, mis on halduslikult nii keerukas, et see tõstab oluliselt toiduainete hindu. Ma sooviksin siinkohal taas korrata, et peamine vastutus kodulinnuliha päritolu kohustusliku märgistuse üle lasub komisjonil, mitte nõukogul.

Juhataja. – Küsimus nr 9, mille on esitanud **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0144/09)

Teema: Kriisiohjamine ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted

Euroopa kriisiohjamise kava sisaldab Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” raames abi väikeettevõtetele. Milliseid samme on sellega seoses juba tänaseks astunud ja millised sammud on edaspidiseks planeeritud?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, eelmise aasta detsembris leppis Euroopa Ülemkogu kokku Euroopa majanduse elavdamise kavas. Kõnealune kava sisaldab konkreetseid meetmeid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamiseks, millest kõige olulisemad on suunatud rahastamise kättesaadavuse parandamisele ja ettevõtete halduskoormuse vähendamisele. Samas väljendas

Euroopa Ülemkogu toetust Euroopa Investeeringispanga suurenenud sekkumisele aastatel 2008 kuni 2011, eriti seoses väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenudega, mis on praegu selles sektoris laenatavate summadega võrreldes 10 miljardi euro võrra rohkem. Lisaks sellele on Euroopa Ülemkogu vähemalt kahel aastal toetanud väärtuslavede ajutisi ületamisi seoses riigiabi, mis sisaldab kuni 500 000 euro suuruseid summasid ja kohandusi riigiabi raamistikus, mis on äärmiselt olulised, et suurendada toetust ettevõtetele, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Euroopa Ülemkogu nõudis ka Euroopa Ühenduse õigusega lubatud kiirendatud korras otsuste tegemist seoses riigihankelepingute sõlmimisega ning ettevõtete halduskoormuse vähendamist. Samuti toetab Euroopa Ülemkogu komisjoni väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” tegevuskava täielikku rakendamist, mis võeti nõukogu poolt vastu 2008. aasta 1. detsembril. Väikeettevõtlusalgatuse tegevuskava peaks heitlikus majandusolukorras aitama väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, parandades laenude kättesaadavust, vähendades halduskoormust, aidates väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel siseturu eeliseid ära kasutada ning suurendades konkurentsivõimet välisurgudel. 5. märtsil otsustas nõukogu, et asjaomane tegevuskava tuleks ühenduse ja liikmesriikide tasandil võimalikult kiiresti täies mahus rakendada, järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtteid.

Lisaks sellele mainis nõukogu taas edasiste rahastamisvahendite kättesaadavuse parandamise tähtsust – ma pean silmas laenusid, garantiisid, vahefinantseerimist jne – ning samuti riskikapitali kättesaadavuse parandamise tähtsust äsja asutatud innovatiivsete ettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks, mille puhul tuleb arvesse võtta praeguse finantskriisi mõjusid. Me peame tugevdama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete turulepääsu ennekõike turu ja üksiksektorite intensiivsema seire kaudu, et tuvastada ja kõrvaldada siseturu tõkkeid. Oluliselt tuleb lihtsustada ja kiirendada raamatupidamisnõudeid ja uute ettevõtete loomise korda. Euroopa Ülemkogu 19. ja 20. märtsi kohtumisel lepitati kokku järgmistest meetmetest: olemasolevate tõkete kõrvaldamine ja uute tõkete tekkimise ära hoidmine; täielikult toimiva siseturu saavutamine; halduskoormuse täiendav vähendamine; tööstuse raamtingimuste parandamine, et säilitada ettevõtete tugev tööstusbaas, pannes erilist rõhku väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ja innovatsioonile; erinevate äri-, teaduse, hariduse ja koolitusvaldkondade vahel partnerlussuhete toetamine ning teadusele, teadmistele ja haridusele tehtud investeeringute kvaliteedi tõstmine.

Daamid ja härrad, ma sooviksin öelda, et 2009. aasta 10. märtsil saavutas nõukogu poliitilise kokkuleppe, et kõikidel liikmesriikidel peaks direktiivi 2006/112/EÜ tehtud muudatuse põhjal olema võimalus rakendada jäädavalt vähendatud käibemaksumäärasid mitmete töömahukate teenuste suhtes, milleks on tavaliselt muidugi väikeste ettevõtete pakutavad teenused. Muude Euroopa väikeettevõtlusalgatusest „Small Business Act” tulenevate õigusaktide ettepanekute seas peaks nõukogu vastu võtma määruse Euroopa osaihinngu põhikirja kohta, mis muudaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks piiriülese äritegevuse lihtsamaks. Nõukogu käsitleb ka hilinenud maksimise direktiivi läbi vaatamist eesmärgiga tagada, et väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted saaksid äritehingute eest tasu õigel ajal. Seoses parema õigusloome tegevuskavaga esitas komisjon eelmisel aastal 11 uut kiirmeetet ettevõtluse halduskoormuse vähendamiseks eesmärgiga vähendada aastaks 2012 ELi määrustest tulenevat olemasolevat halduskoormust 25% võrra. Kalkulatsioonide kohaselt võib see aidata kokku hoida 30 miljardit eurot ning suurimat kasu saaksid väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted. Käesoleva aasta 10. märtsil kutsus nõukogu komisjoni üles esitama ettepanekut tegevuskava iga 13 esmatähtsa valdkonna puhul uute konkreetsete meetmete kohta, et vähendada halduskoormust. Selles suhtes reaalselt tehtud sammude hulgas on ettevõtete ühinemiste ja jagunemiste puhul kohaldatava kolmanda ja kuuenda direktiivi lihtsustamissettepaneku vastuvõtmine Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel, ning samuti neljanda ja seitsmenda direktiivi läbivaatamise heakskiitmine. See tähtis tegevus peaks siiski jätkuma eesmärgiga vähendada halduskoormust 25% võrra, ning komisjon peaks kõigi oma olemasolevate õigusnormide läbivaatamise võimalikult kiiresti lõpule viima.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Proua juhataja, ma tänan ministrit tema vastuse eest, mis loetles kõiki kavandatavaid meetmeid. Nüüd peab nende meetmete kohaldamine andma reaalseid tulemusi kõigile Euroopa Liidu inimestele, kellel on kriisi tõttu kahju kandvad väiksed või keskmise suurusega ettevõtted, ning kõigile neile, kes soovivad uut väikest või keskmise suurusega ettevõtet luua. Siinkohal ma sooviksingi, et minister ütleks, kas meil on olemas statistika uute ettevõtete käivitamise ning samas ka tegevust lõpetavate ettevõtete kohta. Ma oleksin nendest võrdlevatest andmetest huvitatud, kui mitte tänase, siis mõne tulevikus esitatava vastusega.

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Ma sooviksin esmalt rõhutada, et tegevuse lõpetanud ning uute käivitatud ettevõtete arvud, samuti konkreetsed tingimused uue ettevõtte käivitamiseks on ELi üksikute liikmesriikide lõikes oluliselt erinevad. Kui mõnes riigis kulub väikese või keskmise suurusega ettevõtte käivitamiseks paar päeva, siis teistes riikides võib see kahjuks mitu kuud võtta. Proua

Panayotopoulos-Cassiotou, teie taotletud informatsiooni sisaldava üksikasjaliku kokkuvõtte koostamine on muidugi võimalik ning me esitaksime selle kirjalikult.

Juhataja. – Küsimus nr 10, mille on esitanud **Avril Doyle** (H-0145/09)

Teema: Kevadise Ülemkogu tulemused ülemaailmsete kliimamuutuste vastu võitlemise meetmete rahastamise kohta

Pidades silmas eelmisel nädalal toimunud kevadist tippkohtumist, siis kas eesistujariik on rahul seoses arengumaadele finantsabi pakkumise üle peetud läbirääkimiste tulemustega, et arendada detsembris toimuval kliimakonverentsil COP-15 edasi ülemaailmsete kliimamuutuste vastu võitlemise meetmeid?

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, oma 19. kuni 20. märtsi 2009. aasta kohtumise järeldustes sedastas nõukogu, et leevendus- ja kohanemismeetmed nõuaksid märkimisväärsed omamaised ja rahalisi allikaid, nii riiklikke kui ka erasektorist pärit, eriti kõige ohustatumates arengumaades, ning et EL annaks õiglase osa nende meetmete rahastamiseks arengumaades. Hiljutistel uuringutel põhinevad komisjoni ligikaudsed kalkulatsioonid viitavad, et aastaks 2020 peavad täiendavad riigi ja erainvesteeringud suurenema kuni peaaegu 175 miljardi euroni, kui heitkoguseid vähendatakse ELi eesmärkidega kokkusobiva tasemeni.

Jooksvad uuringud näitavad, et enam kui pooled neist investeeringutest tuleb teha just arengumaades. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadi kaugemale ulatuvate hinnangute kohaselt jääb aastal 2030 kohanemise maksumus arengumaades 23 kuni 54 miljardi euro ulatusse aasta kohta. Nõukogu on võtnud arengumaades leevendusmeetmete rahastamise suhtes selge seisukoha. Arengumaad peaksid koos arenenud maade abiga koostama strateegiad ja kavad vähem süsihappegaasi tekitava majanduse ülesehitamiseks. Kõnealused strateegiad ja kavad peaksid tegema vahet meetmetel, mida saab iseseisvalt vastu võtta, kuna nendega ei kaasne üldse kulutusi, need kulutused on väga väikesed või toovad keskmises perspektiivis isegi puhaskasu, ning meetmetel, mis toovad kaasa kasulikud lisakulud, mida üksikud riigid ei saa väga tõenäoliselt ise endale lubada.

Kopenhaageni kokkuleppe rakendamiseks on väga tähtis piisava, prognoositava ja õigeaegse rahalise toetuse olemasolu. Seda toetust andev rahvusvaheline finantsstruktuur peab põhinema tõhususe, sobivuse, võrdsuse, läbipaistvuse, vastutuse, ühtekuuluvuse, prognoositavuse ning nõuetekohase finantsjuhtimise põhimõtetel. Seoses rahastamisallikatega kinnitas nõukogu valikud, mida võib rahvusvahelistel läbirääkimistel edasi uurida ning mis sisaldavad kokkulepitud reguleerimisalal põhinevatest panustest sõltuvat lähenemisviisi, lepingu enampakkumistel põhinevat turu edendamist või kombinatsioone nendest ja teistest valikutest. Lisaks sellele mängivad paindlikud süsteemid, puhta arengu mehhanismid ja ühisrakendus rahvusvahelisele süsinikuga kauplemise turule ülemineku ajal jätkuvalt olulist rolli heitkoguste vähendamise rahastamise puhul arenevates ja muutuvates majandustes. Sellega seoses on tähtis tugevdada keskkonnaga seotud terviklust, panust säästvasse arengusse ning õiglast geograafilist jaotust. Vaja on ka laiendada süsinikuga kauplemise turgu, et edastada selgeid signaale süsiniku kulu kohta. See hõlmab ühte tõhusaimat heitkoguste vähendamise viisi, andes samal ajal selge ajendi vähem süsihappegaasi tekitavale majandusele üleminekuks. Seoses ELi kokkuleppega kliima- ja energiapaketi suhtes on nõukogu ka rõhutanud selle paketi panust ELi jõupingutustesse leida raha meetmete jaoks, mille eesmärgiks on kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine. On selge, et rahastamise suhtes tuleb meil oma panust oluliselt suurendada. Nõukogu on otsustanud käesoleva teema juurde naasta oma juunis toimuval kohtumisel, et määratleda oma seisukoht seoses käimasolevate rahvusvaheliste läbirääkimistega.

Avril Doyle (PPE-DE). – Ma sooviksin eesistujariiki Tšehhit põhjaliku vastuse eest tänada. Ma sain selle tegelikult täna juba varem kirjalikult, kuna nad arvasid, et me ei jõua küsimuseni nr 10.

Kas ma võin tõesti võtta seda kui Tšehhi valitsuse seisukohta, nagu te just ametlikult teatasite, sest see oleks minu jaoks kindlasti väga julgustav? Ma tänan teid, kuna see tähendab, et Tšehhi valitsus on oma eesistumise algusajast alates kliimamuutuste küsimustes suuri edusamme teinud.

Kas te võiksite peale juunis toimuva nõukogu kohtumise viidata ülejäänud ajakavale seoses ELi poolt kolmandate riikide leevenduse ja kohanemise rahastamise n-ö õiglase osa suhtes kokkuleppele jõudmisega? Ma olen muuseas teiega süsinikuturu ja selle jaotuse suhtes täielikult ühel meelel.

Juhataja. – Tänan teid, proua Doyle. Minu jaoks oli huvitav teada saada, et te saite vastuse varem kätte. Ma olen soovinud seda tava nii nõukogu kui ka komisjoni puhul juba väga pikka aega julgustada, nii et õnnitlen teid mõlemaid selle täideviimise puhul.

(Avril Doyle'i vahelehiüie: See juhtus nii, kuna nad arvasid, et me ei jõua küsimuseni nr 10!)

Petr Nečas, ametisolev nõukogu eesistuja. – (CS) Daamid ja härrad, mida vähem aega on Tšehhi valitsusele eesistumiseks jäänud, seda kiiremini see näib mööduvat, ning see on ehk ka põhjuseks, miks me üritame kiirustada ja kogu haldustegevusega õigeaegselt tegeleda. Vastusena austatud parlamendiliikme küsimusele sooviksin ma öelda, et nõukogu arutab seda teemat uuesti käesoleva aasta juunis. Nõukogu arvates on tähtis keskenduda rohkem kliimamuutuste vastu võitlemise finantsmehhanismidele. Enne Kopenhaageni kohtumist avaldab nõukogu ELi lähenemise leevendus- ja kohanemismeetmete erinevate finantseerimisviiside, uute tehnoloogiate toetamise ning nende kavade rakendamiseks sobivate keskkondade loomise suhtes. Samuti näitab nõukogu ära, kuidas EL kavatseb anda kindla panuse nendesse kavadesse, ning selgitab, kuidas kulud liikmesriikide vahel jagunevad, nagu ka jõupingutused nende eesmärkide rakendamiseks. Kõik see põhineb komisjoni poolt esitatud reaalsetel ettepanekutel.

Kliimamuutuste vastu võitlemist käsitleva üldise lepingu rahastamisega seotud muude teatavate probleemide suhtes on EL selgeks teinud, et soovib selles küsimuses osa kohustustest enda peale võtta. Peale selle on EL kehtestanud rahastamise üldpõhimõtted ning teinud selgeks, et kavatseb neid valikuid oma rahvusvaheliste partneritega arutada. Konkreetsete numbrite avaldamiseks on muidugi siiski veel liiga vara. See ei oleks ei mõistlik, ettenägelik ega taktikaliselt õige. Meil on olemas ettekujutus, kui suurt rahastamist on rahvusvahelise kava rakendamiseks tarvis. Kuid me peame siiski vähemalt ligikaudselt teadma, milliseid leevendusmeetmeid kavatsevad kolmandad riigid rakendada. Selle kontekstis sooviksin ma öelda, et 2007. aastal sätestas EL vabatahtliku kohustuse vähendada heitkoguseid 20% ja eduka üldise lepingu korral 30% võrra, ning seda juba ammu enne, kui mõni maailma riik oli üldse midagi leevendavate meetmete rakendamise ettepanekute kohta avaldanud.

Juhataja. – Ma kasutan võimalust ja avaldan survet, sest mulle näib, et kui küsimustele, mille puhul tundub, et me nendeni ei pruugi jõuda, saab vastuse eelnevalt anda, siis ei ole põhjust, miks ei saaks anda eelnevalt vastust küsimusele, mida me kindlasti jõuame käsitleda, et meie mõttevahetus oleks tõhusam ja kasulikum, just nagu äsja nähtud. Ma tänan teid mõlemaid selle olukorra demonstreerimise eest, mida paljud meist on juba ammu soovinud.

Ajapuuduse tõttu vastamata jäänud küsimustele antakse kirjalikud vastused (vt lisa).

Sellega on infotund lõppenud.

(Istung katkestati kell 20.10 ja jätkus kell 21.00.)

ISTUNGI JUHATAJA Miguel Angel MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

20. Energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuded (uuestisõnastamine) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel härra Csibi koostatud raport (A6-0096/2009) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuestisõnastamine) (KOM(2008)0399 – C6-0277/2008 – 2008/0151(COD)).

Magor Imre Csibi, raportöör. – Härra juhataja, ma sooviksin tänada variraportööre nende koostöö eest nõukoguga kompromisskokkuleppele jõudmisel seoses ökodisaini direktiivi uuestisõnastamisega.

See on olnud väljakutseterohke protsess, peamiselt just uuestisõnastamise väga piirava iseloomu tõttu. Õigusakti ettepanek, mille puhul parlament ei saa peaaegu midagi muuta, ei ole kaasotsustamismenetluse jaoks asjakohane raamistik. Me ei ole enam institutsioon, kes piirdub ainult nõusoleku andmisega, ning parlament ei soovi edaspidi sellisel moel uuestisõnastamise kallal töötada.

Ma olen siiski rahul, et me suutsime nendele väljakutsetele vaatamata jõuda kompromissile, mis kinnitab komisjoni ettepaneku üldpõhimõtteid nagu energiat tarbivate toodete reguleerimisala laiendamine, aga selgitab ja rõhutab täiendavalt kõiki asjakohaseid keskkonnaparameetreid.

Kõnealune kompromiss parandab seega „energiat tarbivate toodete“ määratlust, täpsustades, millised tooted võiks kuuluda rakendusmeetmete alla, nagu akende isoleermaterjalid või mõned vett tarbivad tooted, näiteks

kraanid ja dušid. Ja rõhutan, et nende näidete toomine ei tähenda, et need tooted automaatselt sinna alla kuuluvad.

Esiteks tuleb teha konkreetne mõju hindamine, ning rakendusmeetmed arendatakse välja ainult nende toodete puhul, millel on oluline keskkonnamõju, oluline paranemispotentsiaal ning mis ei ole reguleeritud teiste õigusaktidega, mis võimaldavad samu eesmäärke kiiremini ja vähemate kuludega saavutada.

Peale selle näeb kõnealune kompromiss ette meetodika hindamise, mida kasutatakse rakendusmeetmete ettevalmistamiseks, et need annaks parema ressursikasutuse tõhususe ning olelusringipõhise lähenemise. Piiratud loodusvarade korral ei tule meil eesmärgiks võtta mitte üksnes energiatõhusust, vaid ka ressursside kasutamise optimeerimist üldiselt. Lisaks sellele peame üritama vähendada oma toodete keskkonnamõju mitte ainult nende kasutamise ajal, vaid kogu nende olelusküklis jooksul, nii tootmiseks toormaterjali valimisel, pakendamisel, kasutamisel kui ka kasutamiselt kõrvaldamisel.

Isegi kui käesolev direktiiv laieneb praegu ainult energiat tarbivatele toodetele, peaksime valmis olema tulevikus selle edasiseks laiendamiseks kõikidele toodetele. Nii keskkonnakomisjon kui ka tööstuskomisjon on nõudnud selget kohustust laiendada pärast asjaomase direktiivi läbi vaatamist aastal 2012 selle reguleerimisala energiat tarbivatest toodetest ka kaugemale.

Sellele vastuseks sidus komisjon end praeguse meetodika vastuvõtmisega, kui vaja, pidades silmas selle reguleerimisala edasist laiendamist kõikidele toodetele. Kuid pärast aastal 2012 direktiivi läbivaatamist ei pruugi me saada ühtegi kindlat kohustust selle reguleerimisala kõikidele toodetele laiendamise kohta. Mulle oleks meeldinud, kui komisjonil oleks olnud kindlam ja ettenägelikum lähenemisviis, eriti kuna meil on juba täna kõik vahendid arutusel ning see oli mõju hindamise poolt parim ära märgitud võimalus. Selles mõttes ma arvan, et me lasime käest võimaluse teha vähema bürokraatiaga rohkem keskkonna heaks.

Ja siis veel see 2012. aasta läbivaatamine. Kindlasti ei vaidle me vastu tõsiasjale, et meil tuleb muuta oma tarbimis- ja tootmisviise ning minna üle puhtamatele toodetele. Muutus on vajalik, kuid muuta saab ka ilma ettevõtteid ja majapidamisi üle koormamata.

Vähem süsihappegaasi tekitava ja loodusvarasid säästva majanduse ülesehitamisega saame konkurentsivõimele uue tõuke anda. Ökodisaini direktiiv annab tööstusele hea võimaluse luua keskkonnasäästlikel tehnoloogiatel põhinevaid veelgi konkurentsijõulisemaid ettevõtteid. See loob üle Euroopa võrdsed tingimused, vähendades tarbetuid bürokraatlikke protseduure ning tootmiskulusid. See lisab ka tööstusele paindlikkust, kuna enesekontrollimeetmeid võib võtta kui alternatiivse regulatiivsetele rakendusmeetmetele.

Viimaseks, kuid mitte vähemtähtsaks on rakendusmeetmete määratlemise ja ülevaatamise ning enesekontrollimeetmete hindamise osas asjakohaste huvigruppidega konsulteerimine ja assotsieerumine. Huvigruppidega konsulteerides sain ma aru, et ettenägelikud ettevõtted ei jää enda nõuetega vastavusse viimiseks määruseid ootama, vaid võtavad kasutusele ennetavad meetmed. Mõned teevad seda altruismist, kuid enamik sellepärast, et ekoteadlikkus tuleb lihtsalt ettevõttele kasuks.

Meil tuleb tööstusele siiski õigeid signaale saata. Kuigi mitte kõik minu kolleegid ei jaga mu nägemust ökodisaini nõuete laiendamise kohta kõikidele toodetele, usun ma kindlalt, et ainult puhtamatele toodetele üle minekuga saame keskkonnaseisundi halvenemisele lõpu teha.

Enam kui 80% toote kõigist keskkonnamõjudest määratakse kindlaks tootedisaini käigus. Täiendatud tootedisaini väldib jäätmeid ja annab tarbijatele tõhusamaid, usaldusväärsemaid ja vastupidavamaid tooteid.

Ökodisaini nõuete laiendamine energia tarbimist mõjutavatele toodetele, nagu aknad või veekraanid on ELi tasandil esimeseks sammuks veelgi ambitsioonikama lähenemise ja säästva tootepoliitika suunas.

Mõnikord võivad isegi väiksed sammud suurte saavutusteni viia. Ma loodan, et te kiidate selle kompromisskokkuleppe kui tulevikusuuna heaks ning jätkate surve avaldamist, et optimeerida täielikku potentsiaali keskkonna parandamiseks ning stimuleerida keskkonnasõbralikumate toodete disainimist.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, ma sooviksin alustuseks tänada raportööri härra Csibit tema silmapaistva töö eest selle ettepaneku kallal ning öelda, kuivõrd rahul ma olen sellega, et tema töö võimaldas juba esimesel lugemisel kokkulepet saavutada.

Kõnealuse ettepaneku sisu on puhtõiguslikust vaatenurgast piiratud. See koosneb olulisel määral olemasoleva ökodisaini direktiivi reguleerimisala laiendamisest ka kaugemale, kui praegu hõlmavad energiat tarbivad tooted, et sisaldada kõiki energia tarbimisega seotud tooteid. Poliitilisest vaatenurgast on see muutus siiski

ülimal tähtsusega. See on tähtsaks sammuks teel kolmanda tööstusrevolutsiooni poole Euroopas, et muuta meie Euroopa riikide majandusi vähem süsinikdioksiidiheiteid tootvate riikide majandusteks.

Mul on olemas ettekujutus, milline on tuleviku Euroopa toode. Tuleviku Euroopa toode, mis kannab märgistust „Made in Europe” (toodetud Euroopas), on kõige uuenduslikum, turvalisem ning ka kõige energiatõhusam ja loodusvarasid säästvam toode. Ma olen veendunud, et Euroopa juhtiv roll energiatõhususe ja ressursside kokkuhoidliku kasutamise alal ei too kasu mitte üksnes keskkonnale, vaid ka meie tööhõivenäitajatele. Keskkonnasõbralikud tooted ja protsessid edenevad praegu majanduslikus mõttes hoogsalt, isegi käesoleva kriisi ajal, ning see jätkub ka edaspidi.

Minu arvates on asjaomane direktiiv heaks näiteks integreeritud tootepoliitika kohta. See on juba tõestanud oma väärtust ning seoses energiatarbivate toodetega näeme häid tulemusi. Käesolevas direktiivis on sätestatud raamistik ökodisaini nõuete kehtestamiseks, mis võtavad arvesse toote tegelikku keskkonnamõju kogu selle olemustükli jooksul. Nagu härra Csibi on juba öelnud, sillutab see direktiiv teed tööstuse vabatahtlikule algatusele. See kitsendab ametlikult kindlaks määratud nõudeid ainult nendele toodetele, mille puhul on oluline säästupotentsiaal võimalik majanduslikult elujõulisel viisil.

Kehtiv direktiiv annab juba praegu tähtsa panuse Euroopa heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamisse, kaotades ära elektripirnid, boilerid ja paljud teised energiat raiskavad tarbekaabad. Käesoleva direktiivi reguleerimisala laiendamine kõikidele energiatarbivatele toodetele toob kaasa tohutu potentsiaali edaspidiseks energiatarbimise ning seeläbi ka süsinikdioksiidiheite vähenemiseks.

Kokkuvõttes jääb nüüd iga energia tarbimist mõjutav toode selle direktiivi reguleerimisalasse. Seepärast sisaldab see ka neid tooteid, mis ise kasutamisel otseselt energiat ei tarbi, kuid mõjutab kaudselt energia tarbimist. Seega saab nüüd sätestada nõudeid ka vett kasutavate toodete ja akende puhul. Ma toon ühe näite: lihtsalt topeltklaasiga akende osakaalu suurendamine võib aastaks 2020 säästa 30% rohkem energiat. See on võrdne 55 000 gigavatt-tunni säästmisega, mis hoiaks kokku 27 megatonni süsinikdioksiidi ehk kahe kuni kolme aatomielektroli toodangu. See illustreerib, millist tohutut mõju selliste muutuste ilmne ohutus võib varjata.

Komisjon kavatseb jätkata oma kehtvat tööd ökodisaini direktiivi umbes 25 rakendusmeetme kallal, mis sätestati selle 2009.–2011. aasta tööplaanis. Lisaks sellele, pärast vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 16 ökodisaini konsultatiivfoorumiga konsulteerimist sätestab see, millised tooted lisatakse teise tööplaani 2011. aasta 21. oktoobriks.

Aastaks 2012 vaatab komisjon ka vastavalt artiklile 21 läbi, kas on asjakohane laiendada käesoleva direktiivi reguleerimisala ka toodetele, mis ei mõjuta energia tarbimist, kuid millel on seos ressursside säilitamisega.

Nagu esimesel lugemisel kokkuleppeni viinud läbirääkimistel kokku lepitud, esitab komisjon avalduse. Parlament on sellest avaldusest teadlik. Ma annan selle pärast käesolevat istungit juhatajale üle.

Selle ettepaneku esimesel lugemisel kiire vastuvõtmise tõttu saab komisjon nüüd oma säästvat tööstuspoliitikat rakendada ning asuda otse teiste konkreetsete energiat säästvate ja süsinikdioksiidiheiteid vähendavate sammude välja mõtlemise juurde.

Lõpetuseks lubage mul ära märkida, et parlamendi, nõukogu ja komisjoni vaheline tihe koostöö kiirendas läbirääkimisi. Mul on väga hea meel teile öelda, et komisjon tunneb, et ta saab toetada kõiki raportööri, härra Csibi poolt esitatud muudatusettepanekuid. Täna.

Anders Wijkman, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Härra juhataja, ma sooviksin tänada raportööri, härra Csibit.

Minu arvates on ökodisaini direktiivi läbivaatamise osas meie koostöö tulemuseks suurel määral kasutamata jäänud võimalus. Reguleerimisala laiendamine energiatarbivatest toodetest energia tarbimist mõjutavate toodeteni on muidugi hea. Kuid miks piirduda ainult sellega? Meie ees seisvad ressursside kasutamisega seotud probleemid ei piirdu üksnes energiaga. Seda peaks volinik ju teadma.

Probleemiks on üldine surve ökosüsteemidele ja loodusvaradele. Paljud teaduslikud aruanded on seda tunnistanud nagu ka meie endi loodusvarade säästva kasutamise temaatiline strateegia. Ligikaudu kaks kolmandikku maailma suurtest ökosüsteemidest on ülekasutatud ning me kulutame looduskapitali. Suureneva majanduse ja rahvastiku tõttu muutub see probleem üha tõsisemaks. Fakt on see, et praegune kasvumudel ja kontseptsioon ei ole säästlikud. Kes muu kui Euroopa Liit võiks aidata seda kontseptsiooni säästlikumaks muuta?

Ökodisaini direktiiv näitab minu arvates tõesti tulevikusuunda. Energiatõhususe osas võiksime kehtestada standardid ja normid selle kohta, kuidas lähtematerjale valida, kuidas tooteid disainida, et hõlbustada ringlussevõttu ja taaskasutust ning tõhustada ressursikasutust. Pigem varem kui hiljem tuleb meil ressursikasutuse tõhususega tegeleda. Olles näinud varasemaid komisjoni ettepanekute projekte, mis sisaldasid ressursikasutuse tõhusust, jääb mulle arusaamatuks, miks nende ettepanekutega ei jätkatud.

Öelge mulle, millises teises ELi õigusaktis on meil sätestatud meetmed, mis soodustavad ressursikasutuse tõhusust? Me vajame poliitikaraamistikke, mis aitavad kaasa üldisele ressursikasutuse tõhususele, julgustavad ettevõtteid proovima uusi ärimudeleid – nagu funktsionaalset mõtlemist –, pakkudes pigem teenuseid kui tooteid, ning mille puhul saadakse tulu pigem teenuse kvaliteedilt, mitte lihtsalt müügimahtude suurendamise kaudu.

Nagu ma juba ütlesin, oleks see kõik võinud käesoleva direktiivi alla kuuluda. Ma prognoosin, et paari aasta pärast kahetseme kõik, et me ei käitunud täna ennetavamalt. Nagu ma juba ütlesin, kasutamata jäänud võimalus.

Dorette Corbey, *fraktsiooni PSE nimel.* – (NL) Härra juhataja, ma sooviksin alustuseks tänada raportööri. Imetlen ja väärtustan tema pühendumust ja kohusetunnet ning hindan väga tema kiirust. Minu poolest oleks see kõik võinud isegi veidi kiiremini toimuda ning on kahju, et teda nii palju takistati.

Euroopa maadleb praegu majanduskriisiga, kuid me kõik oleme tegelikult juba palju aastaid maadelnud uuenduste puudumisega. Sageli on teised kontinendid palju uuenduslikumad kui Euroopa Liit. Ameerika Ühendriigid seetõttu, et nad investeerivad palju suuremaid summasid – nii avalikust kui ka erasektorist – teadus- ja arendustegevusse. Jaapan on äärmiselt uuenduslik, seda osaliselt just oma *top runner* lähenemisviisi tõttu. Meie ökodisaini direktiiv on suunatud innovatsioonile. See on kasulik nii keskkonnale kui ka majandusele. Märgistus „Made in Europe” (toodetud Euroopas) peaks tõepoolest tähistama kõige keskkonnasõbralikumaid tooteid.

Uuenduslikkus peab olema mitmesuunaline: väiksem energiatarbimine, vähem tootmisest ja tarbimisest tulenevat saastamist, loodusressursside palju parem käsitlemine ning pärast toodete kasulikku tööga tähelepanu nende taaskasutamisel või ümbertöötlemisel. See ei puuduta mitte üksnes energiat tarbivaid tooteid, vaid ka energia tarbimist mõjutavaid tooteid, ning ma olen raportööriga täiesti nõus, et tegelikult peaks see käima kõikide toodete kohta.

Teisisõnu on olulised ressursid. Kui järgmise kahekümne aasta jooksul on sellel planeedil peaaegu üheksa miljardit elanikku ning kui nad kõik soovivad mõõdukat jõukuse taset, siis on hädavajalik loodusvaradega hästi ja säästlikult ümber käia. Eksisteerivad inspireerivad kontseptsioonid nagu Michael Braungarti esitletud hällist hällini kontseptsioon, mis on radikaalsed ideed, et muuta materjalide täielik taaskasutamine võimalikuks.

Täna on tähtsaks küsimuseks, kas ökodisaini direktiiv tõepoolest toimib. Ökodisaini direktiivi kõige tuntum näide on hõõglampide keelustamine – ebapopulaarne, aga väga positiivne otsus. Kahjuks on ikka veel segadus LED-pirnide energiatoõhususega, kuna tundub, et need on mõnevõrra vähem kasulikud kui tootjad meile esitlesid.

Ökodisaini direktiivi veel üheks kahetsusväärseks näiteks on energiamärgistus. Meil on olemas klassid AA, A+, A20, A40 ning peagi kannavad kõik tooted mingit A-klassi märke. Samal ajal jääb selle tähendus täiesti arusaamatuks, mis ei ole küll heaks näiteks ökodisaini kohta.

Minu kaasliikmed, see läbivaatamine ei saa kahjuks kõiki probleeme lahendada. Me oleme jäänud oma enda menetluste ja kokkulepete juurde ning see on tõepoolest kasutamata jäänud võimalus. Loodetavasti annab hindamine võimaluse olukorra paranemiseks. On tähtis, et ökodisaini direktiiv saaks peagi põhjaliku hinnangu. Kas see toob tõesti kaasa uuenduslikkuse, mida me otsime? Kas see asetab Euroopa Liidu ja Euroopa tootjad turu tippu? Kas see säästab energiat? Kas see vähendab jäätmeid ja loodusvarade kasutamist? Ja mis kõige tähtsam, kas selle mõju saab laiendada energia tarbimist mittemõjutavatele ja kõikidele toodetele?

Holger Krahmer, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DE) Härra juhataja, volinik Verheugen, daamid ja härrad, mul on mõned hoiatussõnad selle kompromissi kohta, mis saavutati väga kiiresti – tegelikult isegi hämmastavalt kiiresti.

Me oleme nii kiiresti edasi tormanud, et me oleks võinud selle direktiivi täna põhimõtteliselt ilma aruteluta vastu võtta. Arvatavasti on see üheks põhjuseks, miks nii vähesed parlamendiliikmed plaanivad sõna võtta. Ma sooviksin hoiatada, et me laiendame selle direktiivi reguleerimisala ajal, kus meil on väga vähe kogemusi selle kohta, kuidas praeguse direktiivi ülevõtmine on läinud. Samuti sooviksin ma kõigile meelde tuletada,

et me oleme arutanud seda reguleerimisala parlamendis, ning parlament tahis seda kõikidele toodetele laiendada. Minu arvates oleks see vale. Ei ole vastuvõetav ega mõistlik, et iga ELis toodetud toote puhul tuleb teha keskkonnanõuete täitmise hinnang, ning vähemalt minu arvates on kahetsusväärne, et see on lisatud teksti kui ühe võimalusena aastaks 2012.

Ma sooviksin hoiatada, et me peame olema ettevaatlikud, et Euroopa Komisjon ei muutuks tootearendusega tegelevaks asutuseks. Poliitikud ja administraatorid ei tea ka pärast finants- ja majanduskriisi kogemust paremini, kuidas tuleks tooteid toota ja mida saaksid insenerid ehk paremini teha. Lõpetuseks sooviksin ma kõigile meelde tuletada, et see tooteid käsitlev õigusakt koormab väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid. Juba praegu on ettevõtetel raskusi paljude nende nõuete täitmisega ning meie tänane tegevus lisab neile täiendava koorma – see on reaalne tagajärg, mida me ei ole minu arvates piisavalt läbi mõelnud.

Satu Hassi, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FI) Härra juhataja, daamid ja härrad, minu siiras tänu raportöörile, härra Csibile tema suurepärase töö eest.

Ökodisaini direktiiv ei ole üheks nendest teemadest, millega saab meediat ja elanikkonda ärritada, vaid tegelikult käsitleb see midagi väga tähtsat, kuigi ma jagan ka härra Wijkmani arvamust, et selle perspektiivi tuleb laiendada kogu ressursikasutamise tõhususele üldiselt.

Kõik kliimakaitse kulu analüüsinud uuringud näitavad, et energia säästmine võimaldab meil heitkoguseid kõige kiiremini ja odavamalt vähendada. Kui me kehtestame seadmetele ja toodetele energiatõhususe nõuded, siis me säästame oluliselt energiat ilma, et avalikkus peaks selleks lisavaeva nägema.

Hooned põhjustavad hinnanguliselt 36% kasvuhoonegaaside heitmetest ELis. Raportite kohaselt, mida me kõik oleme näinud, on hoonete energiatõhususe parandamine üheks kõige ökonoomsemaks kliimakaitse viisiks. Me oleme praegu asumas ökodisaini direktiivi reguleerimisala laiendama, kehtestades energianõuded näiteks hoonete akendele, seintele ja isolatsioonielementidele. See on väga õige ning minu arvates on suurepärase, et me ei ole lasknud keemiatööstuse lobistidel seda väga vajalikku otsust takistada. Käesolev direktiiv aitab kõvasti kaasa 20% energiasäästu eesmärgi saavutamisele.

Teine meie käsutuses olev väga tähtis meede on seadmete energiamärgistamine. On patoloogiliselt rumal, et komisjon üritab likvideerida klasse A–G, mis on väga hästi toiminud, millega tarbijad on tuttavad ning mis on mujal maailmas eeskujuks olnud. Mul on hea meel, et tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon võttis käesoleval nädalal kindla seisukoha seoses klasside A–G säilitamisega ning tehnoloogia arenemisel selle kriteeriumide ajakohastamisega. Ma loodan, et komisjon pöörab lõpuks tähelepanu parlamendi väga tugevale ja selgele arvamusele.

Günter Verheugen, *komisjoni asepresident*. – (DE) Austatud parlamendiliikmed, käesoleva arutelu poleemika ei ole energiatõhususega seotud. Ma arvan, et igaüks on nõus, et komisjoni ettepanek on energiatõhususe ja energiasäästu suurendamisel ning kasvuhoonegaaside heitmete vähendamisel suureks sammuks edasi. Ja see ongi kõnealuse ettepaneku eesmärk. See on meie kliimat ja energiapoliitikat käsitlev ettepanek. See äsjakõlanud kriitika hämmastas mind pisut. Ma arvan, et tegin oma tänases kõnes vägagi selgeks, et komisjoni juhitud terviklik tootepoliitika näeb energiatõhusust ja loodusvarade säilitamist lahutamatu teemadena. Selle suhtes on loodusvarade säilitamisel muidugi täiesti otsustav roll praegu arutluse all oleva ettepaneku puhul. Tundub, et see tõsiasi on tähelepanuta jäetud.

Ma mainiksin rakendusmeetmete suhtes ka ära, et selle direktiivi I lisa hõlmab juba kõiki keskkonda mõjutavaid omadusi kogu toote olelutsükli jooksul – seega ka ressursikasutuse tõhusust, mitte ainult energiatõhusust – ning et komisjon võtab selliseid faktoreid arvesse, kui sätestab konkreetselt välja töötatud meetodika abil, milliseid ökodisaini parameetreid tuleb rakendusmeetmetes energiat tarbivate toodete ökodisaini puhul reguleerida. Konkreetsete rakendusmeetmete puhul on ressursikasutuse tõhusus täiesti võtmeküsimuseks.

Lubage mul siiski selle valdkonna poliitika kohta midagi üldist öelda. Ma arvan, et seda uut tootepoliitikat, millel saab olema tohutu mõju tarbijakäitumisele, kogu tööstustoodangule ja majanduskultuurile, ei saa ühe hooga lõpule viia, vaid see tuleb saavutada samm-sammult. Lisaks sellele on alati mõistlik kehtestada seadusjärgsed eeskirjad alles siis, kui on olemas vähemalt minimaalne kogemus, mida meil küll praegu standardsete tarbekaupade ressursikasutuse tõhususe puhul piisavalt ei ole. Me oleme siiski väga selgelt sätestanud suuna, mida me järgime, ning ma olen üpris kindel, et järgmisel korral, kui me seda direktiivi käsitleme, ei ole tähelepanu enam mitte energiatõhususel, vaid pigem ressursside säilitamisel.

Ma oleksin teile kõigile väga tänulik, kui me võiksime teha seda, mis on praeguses olukorras praktiliselt teostatav ning viiksime koos täide selle, mis annab tõeliselt tähtsa ja kauakestva panuse energiatarbimise

vähendamiseks, saavutades seeläbi oma eesmärgi tõsta Euroopa energiatõhususe ja süsinikdioksiidiheite vähendamise suhtes maailmas juhtpositsioonile.

Csibi raport (A6-0096/2009)

Komisjon teatab, et praegu kehtestatud töökava rakendamist ei mõjuta otsus võtta vastu ettepanek, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi laiendamise kohta, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks.

Lisaks sellele võtab komisjon töökava kehtestamisel ja uuestisõnastatud direktiivi raames uute rakendusmeetmete kohta ettepaneku tegemisel kohaselt arvesse praeguse direktiivi raames saadud kogemusi. Kooskõlas selle direktiivi artikli 15 lõike 2 punktiga c ning parimat õiguslikku reguleerimist käsitleva dokumendiga püüab komisjon tagada iseäranis, et tooteid käsitlevates ELi õigusaktides säiliks sisuline ühtsus.

Lisaks kaalub komisjon vastavalt artiklile 21 selle direktiivi reguleerimisala energia tarbimist mittemõjutavatele toodetele laiendamise hindamisel vajadust kohandada selliste toodete puhul oluliste keskkonnaparameetrite identifitseerimise ja käsitlemise metoodikat.

Magor Imre Csibi, raportöör. – Härra juhataja, kompromissile jõudmine ei ole kunagi lihtne ning tänane arutelu demonstreeris meile, et meie arvamused on erinevad, kuid samuti ei ole kunagi lihtne leida kuldset keskteed Euroopa Parlamendi progressiivsuse ning peadirektoraatide ja nõukogu realismi vahel.

Kuid ma sooviksin siiralt tänada meie kolleege peadirektoraatidest nende paindlikkuse eest. Samuti sooviksin tänada volinik Verheugenit tema toetuse ja lahkete sõnade eest ning variraportööre, kes mind selles seadusandlikus protsessis aitasid.

Mulle tundub, et meil on nii selle ettepaneku kui ka selle paketi käsitlemisviisi leidmise puhul õnnestunud saavutada kuldne kesktee, mis ei koorma Euroopa tööstust üle, vaid aitab energiatõhusamat ja tõhusama ressursikasutusega Euroopa tööstust saavutada.

Aga ma sooviksin ka mõningal määral korrata oma kolleegi härra Krahmeri sõnu ning väljendada lootust, et selle ettepaneku rakendamine saab olema sama kiire kui meie seadusandlik tegevus.

Seega sooviksin ma näha kiiret rakendamist ning kiireid tulemusi, mis teenivad ennekõike Euroopa kodanike huve ja seejärel Euroopa tööstuse omi.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Rovana Plumb (PSE), kirjalikult. – (RO) Praegune finantskriis aitab ainult tugevdada ELi vastutust seoses oma kohustuste täitmisega energeetika ja keskkonna valdkonnas. Meil tuleb kasutusele võtta mitmed meetmed (näiteks ökodisain), et muuta Euroopas tarbimine ja tootmine veel säästlikumaks ilma ettevõtetele ja kodanikele lisatasusid kehtestamata.

Ökodisain on seotud toote olelustersükli esimese etapiga. Selle uue kontseptsiooni eesmärgiks on kaotada mõju, mida tooted ja tootmisprotsess keskkonnale avaldavad. Umbes 80% toote keskkonnamõjust ja kuludest olelustersükli jooksul saab välja arvutada projekteerimise etapil. Tootjate poolt ökodisaini nimel tehtud jõupingutustest tulenevate teadmiste kogunemine ja levitamine on üheks olulisemaks ökodisaini direktiivi eeliseks.

Tarbijate energiatõhususest ja ressursikasutuse tõhususest teavitamine peaks saama tähtsaimaks elemendiks tootjate otsuste puhul. Energiatõhususe parandamine on kõige kiirem ja odavam viis kasvuhuonegaaside heitmete vähendamiseks. Tarbijate, tööstuse ja asjakohaste asutuste jaoks parema läbipaistvuse pakkumiseks ning tarbijate ja väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks kiire andmekogumise hõlbustamiseks peab olema kättesaadav andmebaas.

Ma toetan komisjonile esitatud taotlust luua Internetis kättesaadav avalik ökodisaini andmebaas.

21. Ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni nimel proua Nerise koostatud raport (A6-0068/2009) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis kehtestab ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused (KOM(2008)0311 – C6-0203/2008 – 2008/0098(COD)).

Catherine Neris, raportöör. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, täna õhtul jõuame lõpule komisjoni ehitustoodete turustustingimusi käsitleva ettepaneku läbivaatamise esimese etapiga.

Selle valguses soovin tänada komisjoni tehnilise toetuse eest ning ka kõiki variraportööre nende vastuvõtlikkuse ja valmiduse eest astuda dialoogi, mis on võimaldanud meil tasapisi samadele seisukohtadele jõuda ning selle küsimuse oluliste punktide osas kokkuleppele jõuda.

Kuigi on tõsi, et me toetame täielikult selle reformi eesmärke, mis parandavad turu toimimist, muudavad CE-märgistuse usaldusväärsemaks ja lihtsustavad süsteemi, ning et me jagame vaieldamatut huvi ühise tehnilise keele vastu, kibeles suur enamik siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni liikmetest oma kahtlusi väljendama.

Neid kahtlusi saab esmalt selgitada meie üksmeelse sooviga hoida ära menetluste lihtsustamist ja lõdvendamist ning ohjeldada seega tootekontrolli ja

-deklaratsioone.

Nende põhjuseks on ka komisjoni seisukoht, mis näib meile, et on rahul olukorraga, kus toote hindamiskriteeriumid on jäänud osaliselt liikmesriikide otsustada, mistõttu sõltub CE-märgistuse tegelik tähendus riigist, milles neid tooteid turustatakse, õhnestades nii selle usaldusväärsust.

Viimasena põhinevad meie kahtlused tõsiasjal, et ajal, kui me soovime Euroopat keskkonnahoidliku majanduse teele juhatada, ei käsitle meile ette pandud tekst ei toodete energeetilist efektiivsust ega nende osalist kahjulikkust kasutajatele.

Nende probleemide lahendamiseks on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon sisse seadnud mitmeid muudatusi. Ma mainin siinkohal viit.

Esiteks teeme ettepaneku jätta alles kohustus varustada turustatavad ehitustooted CE-märgistusega tagamaks, et iga Euroopas müüdiv toode on läbinud asjakohase kontrolli.

See võimalus ei tohi tekitada lisakoormust kõige nõrgematele ettevõtetele, halvates sedasi nende tegevust. Seepärast oleme kaitsnud mikroettevõtete jaoks lihtsustatud menetluste säilitamist ning kehtestanud meetme, mis vabastab väikesemastaabilised käsitöölised kohustuslikust CE-märgistusest.

Teine punkt käsitleb lihtsustatud menetlusi, et muuta CE-märgistus kättesaadavamaks. Me otsustasime siiski säilitada nende menetluste kättesaadavust ehitustoodete tootjate, mitte importijate jaoks. See lähenemine, mille eesmärgiks on parandada turu järelevalvet, võimaldab meil ära hoida ebakvaliteetsete toodete importimise kahtlaste impordifirmade poolt.

Kolmas suur muudatus on Euroopas ehitustoodete hindamiskriteeriumide minimaalse ühtlustamise sisse seadmine. Selle eesmärgiks on tagada, et CE-märgistusel on sama tähendus igas riigis, kuhu seda kandvaid tooteid turustatakse.

Me sooviksime tegelikult, et toote hindamisele kohaldatavad nõuded oleksid võimalusel kõikides Euroopa liikmesriikides samad. Selleks oleme sisse seadnud võimaluse luua uued hindamiskriteeriumid, mis ei ole puhtalt tehnilised, vaid kasutatavad ka tõhususe mõõtmiseks üldist huvi pakkuvate teemade puhul, nagu keskkond, ohutus ja terviseohud.

Samal põhjusel – mis on minu neljandaks punktiks – oleme aidanud oluliselt parandada toimivusdeklaratsioonis tootjate poolt kasutajatele pakutavat teavet. Eriti peavad tootjad teavitama kõikidest kahjulikest ainetest, mis esinevad nüüdsest lisatud nimekirjas, mis sisaldab ka REACHi direktiivis välja toodud aineid.

Minu viimaseks punktiks on, et siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni liikmed on üritanud sisse seada suuremat läbipaistvust seoses ehitustoodete sertifitseerimise tingimustega, ettevõtete rolliga sertifitseerimismenetluses ning tuua ka selgust seoses CE-märgistuse kättesaadavuse tingimustega, tehes selgelt vahet kättesaadavusel

toodete puhul, mida reguleerivad ühtlustatud standardid, ning toodete puhul, mida ei reguleeri ühtlustatud standardid ja millele viidatakse sageli kui uuenduslikele toodetele.

See töö on tõepoolest lõpule jõudmas, kuid see pole saavutanud soovitud taset. Nõukogus esinevad seisukoha võtmisega seotud raskused tähendavad, et vaatamata eesistujariigi Prantsusmaa ja eesistujariigi Tšehhi vahelisele heale koostööle ei ole kokkuleppele jõudmine võimalik.

Ma avaldan täna selle suhtes kahetsust, kuigi ma olen teadlik, et meile antud lisa-aeg võib aidata meil teisel lugemisel suuremat konsensust saavutada ning eelkõige tähenduslikumaid arutelusid pidada, milles väljendatakse selle sektori seisukohti.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, ma sooviksin tänada raportööri proua Nerist tema jõupingutuste eest seoses nii laialdase ja tehniliselt keeruka ettepaneku kallal töötamisega. See seadusloome protsess on meile suuri väljakutseid esitanud, kuid me peame aru saama, et jutt käib erakordselt tähtsa sektori tulevikust.

Juba ehitustoodet üksinda moodustavad 3% Euroopa-sisestest toodetest ja kui lisada veel ehitustegevus, siis moodustab ehitussektor 10% kogu Euroopa Liidu majandustulust. On täiesti selge, et jõupingutused selle sektori konkurentsivõime parandamiseks – eriti praeguse kriisi ajal – on eriti tähtsad.

Selle ettepanekuga võtame eesmärgiks luua kindla aluse ehitustoodete siseturu konsolideerimiseks. Ainult sel viisil saame tagada vajaliku arengu ning pärast taastumise etappi ka uusi töökohti. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb kehtiv ehitustoodete direktiiv kooskõlastada tõhusama seadusloome põhimõtetega.

Ma toon nüüd välja meie eesmärgid. Me soovime muuta CE-märgistuse põhialuseid ja selle kasutamist selgemaks; lihtsustada ettevõtete kulude vähendamiseks menetlusi, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul; ning suurendada kogu süsteemi usaldusväärsust.

Minu jaoks oli tähtis hoida ära ettevõtetele, eriti väiksematele ettevõtetele ebavajalike täiendavate koormuste lisamist. Seepärast on minu arvates tähtis, et ühtegi uut haldus- ega hindamismenetlust ei kehtestata, mis on äärmiselt oluline eelkõige kõige väiksemate kohalike ettevõtete jaoks.

Vastavalt väikeettevõtluse algatusele „Small Business Act”, mille puhul tuleb mainida, et see pälvis veel hiljaaegu käesoleva parlamendi erakordselt sooja vastuvõtu, esitab komisjoni ettepanek mikroettevõtete jaoks lihtsustatud menetlused toodete puhul, mis ei põhjusta ühtegi tõsist ohutusprobleemi. Meie arvates ei tohi seda lähenemist muuta – see on käesoleva ettepaneku üheks kõige olulisemaks punktiks. Selle põhjuseks on, et reaalselt on paljude ehitusalaste tootepere puhul, nagu aknad, siseuksed ja põrandamaterjalid, väga väikeste tootjate olemasolu väga tähtis turu toimimiseks ning ka tarbijate huvides. Nende väiketootjate potentsiaali tuleb Euroopa ehitustööstuse huvides tõhusalt ära kasutada.

Ma ei ole nõus arvamusega, et tarvis on kehtestada ohtlike ainete deklaratsioon, mis väljub juba REACHi määrusega paika pandud eeskirjadest. Ma kinnitan teile täie tõsidusega, et REACHi määrustega sätestatud eeskirjad reguleerivad kõike – meil ei ole vaja ehitussektori jaoks mitte midagi uut kehtestada – kõik kõlanud probleemid on REACHi määrusega põhjalikult reguleeritud. Ma imestan väga, mis mõte oleks põhjalikul ja terviklikul kemikaale käsitleval õigusaktil, kui me võtaks kätte ja kehtestaks üksikute toodete kohta uued ja erinevad määrused. Komisjon ei toetaks mitte mingil juhul sellist ideed.

Lõpetuseks käsitlen ma CE-märgistust ning riiklike märgistuste kaotamist. Lubage mul selgitada: kohaldamisel lisab riiklik märgistus ehitustoodete puhul lisaks ühtlustatud Euroopa standardite sätetele täiendava katsetamisnõude, kuid sisulises mõttes ei anna see mitte mingisugust lisaväärtust. Kõik, mida see juurde toob, on rohkem tarbetuid bürokraatlikke protseduure kõne all olevatele ettevõtetele. See on täiesti vastupidine käesoleva ettepaneku põhieesmärgile.

Ehitussektori olukord erineb hiljuti siseturu paketi teemaks olnud n-ö uue lähenemisviisi seadusloomeks nimetatud traditsioonilistest valdkondadest. Me ei saa lihtsalt kopeerida teistes „uue lähenemisviisi seadusloome” sektorites rakendatud lahendusi ehitussektorile, kuna sellel on hoopis teine struktuur ning see tekitab hoopis teiste materjalidega.

Arusaadavatel põhjustel ei ole ma igasse muudatusettepanekusse laskunud. Me teavitame parlamendi töötajaid kirjalikult komisjoni seisukohast seoses parlamendi teiste muudatusettepanekutega.

Minu arvates on see ettepanek võtta vastu ehitustooted käsitlev määrus väga tähtis. Minu arvates on tänane arutelu tähtis ning ma jagan raportööri arvamust, et mõningase lisaajaga on meil veel hea võimalus ühiselt tulemusi saada ja kindlale kompromissile jõuda.

Den Dover, *tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse raportöör*. – Härra juhataja, kas ma võiksin mainida, et volinik näitas üles häid teadmisi ehitussektori kohta. Ma ütlesin vaid, et minu arvates on sellel suurem osakaal üldise SKP osas, umbes 12% või 13%, ning materjalide osas 4 või 5%, mistõttu on see väga tähtis sektor.

Oma taustalt olen ma ehitusinsener ning mulle oli tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni nimel arvamuse koostamine suureks auks. Mul on väga hea meel, et lõpuks valitses meie kirja pandud arvamuse suhtes täielik ühehäälneline toetus. Me pöörasime tehnilistele küsimustele rohkem tähelepanu kui turustamisele, kuna üldiselt arutame täna siiski siseturu lähenemisviisi.

Pärast 20 aasta möödumist direktiivi kehtestamisest on ehitustööstuses tõesti vaja määrust. Ma rõhutaksin vajadust rohkemate CE-märgistuste järele, mis on väga oluline. Me ei taha näha rohkem riiklikke standardeid ning ma soovin tervele sellele protsessile suurt edu tulevikuks. Tegu on väga tähtsa meetmega väga tähtsas tööstuses.

Zita Plešinská, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (SK) Praegu on ehitustooteid ning hoonetes nende kasutamist käsitlevate riigisestse nõuete osas palju erinevusi.

Kuna ehitus on üks nendest sektoritest, kus vastastikuse tunnustamise põhimõtet kõige sagedamini rikutakse, siis ma tervitan seda ettepanekut võtta vastu ehitustoodete turustamist käsitlev määrus. Tegu on põhjaliku õigusaktiga, mille eesmärgiks on ajakohastada 20 aastat vana ehitustooteid käsitlevat direktiivi ja mitmeid määrusi. Käesolev määrus teeb muudatusi vastavusavaldamise nõudes, ühtlustades õigusosalast terminoloogiat ning määratledes erandid väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Minu andmete kohaselt on ehitustoodete tootjad CE-märgistusest väga huvitatud. Lisaks sellele peaks see lihtsustama oluliselt eksportijate ja importijate haldustegevust, ning turustuse perspektiivist vaadatuna on see kasulik.

Näiteks lubja, tsemendi ja telliskivide tootjad kasutavad juba CE-märgistuse eeliseid. Ehitussektori puhul ei viita CE-märgistus ohutusele ning riiklikel märgistustel puudub kasutajate jaoks lisaväärtus. Selle asemel on need hoopis takistuseks siseturule pääsemisel. Riiklikud märgistused ei viita sellele, et toote lisaomadusi on katsetatud ega näita mitte midagi ehitustoote kvaliteedi kohta. Sellele vaatamata tuleb tootjatel sageli nende katsetuste ning oma toodete riikliku märgistamisega varustamise õiguse eest maksta.

Mul ei ole midagi vabatahtliku märgistuse vastu, mille eesmärgiks on toodete kvaliteediomaduste katsetamine, näiteks ökodisaini märgistuse puhul. Ma usun kindlalt, et meie eesmärgiks peab olema CE-märgistuse tugevdamine ning selle kasutamiskohustus. Volinik Verheugen, ma hindan teie arvamust riiklike märgistuste kasutamise kohta ehitustoodetel, kuid variraportöörina toetan ma komisjoni esialgset ettepanekut.

Ühtlustatud standardid on ehitustoodete turul tootjate jaoks palju tõhusamad ja asjakohasemad vahendid ning ma olen uhke siin, Euroopa Parlamendis koostatud eelnõu üle, mis käsitleb Euroopa standardite finantseerimise raamistikku. Ma sooviksin tänada raportööri proua Nerist, proua Fournoud ja proua Rühlet ning nende meeskonda suurepärase koostöö eest, aga ka oma kolleege Den Doverit, Malcolm Harbouri, Andreas Schwabi ja Tereza Pinto de Rezendeti suurepärase töö eest. Samuti sooviksin väljendada oma tänu kolleegidele komisjonist ja eesistujariigist Tšehhist nende vastutulelikkuse ja konstruktiivse lähenemisviisi eest. Ma soovin sellele õigusaktile suurt edu.

Jan Cremers, *fraktsiooni PSE nimel*. – (NL) Tootestandardite kehtestamise puhul ei ole tegemist lihtsalt tehnilise küsimusega. Kakskümmend aastat tagasi olin ma seotud esimese standardite kehtestamisega täiesti erinevas vastutusalas, nimelt ehituses. Ma pean ütlema, et ma olen proua Nerise saavutatud tulemusega rahul.

Nimelt sellega, et ehitustoote toimivust tuleks hinnata mitte ainult selle tehniliste omaduste ja põhiliste karakteristikute, vaid ka selle olelustersükli jooksul kasutamise tervislikkuse ja ohutuse seisukohast. Seepärast on meie fraktsioon teinud kõvasti tööd selle nimel, et lisada sätteid, mis soodustavad nii töötajate kui ka kasutajate ohutust ja turvalisust ning on keskkonnasõbralikud. Selles suhtes tänan raportööri tema toetuse eest.

Meie fraktsioon on arvamusel, et kogu tootjale teada olev teave peab sisalduma toimivusdeklaratsioonis, sealhulgas ka teave ohtlike ainete kohta. Liikmesriigid peavad tagama õigusaktide õige rakendamise ning sätestama sanktsioone rikkumiste eest, sealhulgas ka kriminaalsanktsioone raskete rikkumiste eest.

Härra juhataja, seoses toodete ühtlustamisega kasutatakse liiga sageli väidet, et tegemist on tehnilise küsimusega, mida ei saa sotsiaalsete meetmetega rikkuda. Ma olen rahul, et käesoleval juhul oleme suutnud sellele väitele vastu seista, ning ma loodan, et me saame selle lõpule viia.

Janelly Fourtou, fraktsiooni ALDE nimel. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ma soovin kõigepealt õnnitleda proua Nerist selle töö puhul, mida ta on saavutanud seoses tehnilise küsimusega, mis on iseäranis keeruline meiesuguste jaoks, kes pole antud teema suhtes eksperdid.

Komisjoni poolt ette pandud määruse eesmärgiks on ühtlustatud õigusliku raamistiku saavutamine, säilitades samal ajal paindlikkuse ning vähendades halduskulusid ja väljaminekuid. Ma ei tea, kas me oleme alati nendest nõuetest kinni pidanud, kuid vähemalt oleme koos raportööri ja teiste variraportööridega üritanud hõlbustada tööd teiseks lugemiseks, kuna nõukogu ei ole suutnud ühisele seisukohale jõuda.

Ma ei lasku üksikasjadesse, kuid kasutan ära alles jäänud aega, et kirjeldada Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsiooni seisukohta CE-märgistuse suhtes, mis on käesoleva raporti üheks olulisemaks punktiks. Selle küsimuse puhul on fraktsioon ALDE komisjoniga täiesti ühel nõul ning on alati olnud riiklike märgistuste leviku vastu.

Seepärast kavatseme hääletada CE-märgistuse piiratud grupele määratavaks muutmise, selle märgistuse hankimismenetluste lihtsustamise ning mikroettevõtete jaoks hõlbustamise poolt.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ka mina sooviksin loomulikult anda edasi oma tänu raportöörile, variraportöörile ja eelkõige proua Pleštinskále ning sooviksin jätkata oma jutujärge sealt, kus proua Fourtou pooleli jäi.

Me jõudsime ju siiski aasta tagasi kaupade paketi suhtes kokkuleppele ning meil tuli siis lahendada CE-märgistuse keeruline probleem. Volinik Verheugen, Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni otsus tõmmata tookordne kompromisskokkulepe ka käesolevasse direktiivi on seotud tõsiasjaga, et võib-olla ei olnud teie volitatud uurimus selle parlamendi kõikides osades tõhusalt esindatud. Teil, volinik, on siinkohal hea võimalus sundida Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni tagant selle uurimuse tulemusi mitte ignoreerima. Võib-olla saab see homse hääletusega rohkem tunnustust, eriti kuna erinevalt kaupade paketi ei ole CE-märgistus selles direktiivis seotud tarbijaid puudutava teabega, vaid üksnes toote omadustega, millel on igal juhul hoopis teine eesmärk.

Teise punktina on ehitustoodete määrus aidanud väga hästi kaasa siseturu väljakujundamisele, kuna esiteks õnnestus meil mitmetes valdkondades väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks määruisid lihtsustada ning teiseks rakendasime mikroettevõtete jaoks ette nähtud leevendused, millest teatati väikeettevõtluse algatuses „Small Business Act” ning mida meilt erinevates kohtades selgesõnaliselt ja sageli küsiti.

Ma olen täiesti nõus punktidega, mis on tõstatatud seoses riiklike standardiinstituutidega. Selle suhtes on meil vaja palju tugevamat Euroopa siseturgu. Näiteks Hispaania tootjal peab olema võimalik autoriseerida toode Saksamaa või Rootsi turu jaoks Hispaania standardiinstituudi kaudu selle asemel, et ainult keerulisi olukordi lahendada, ehk igalt riiklikult instituudilt heakskiitu saada.

Veel on mul hea meel selle üle, mida te, volinik, kemikaalide määruise kohta ütlesite. REACHi määruise koostamine nõudis meilt suuri jõupingutusi ning me ei tohiks sellele lisaks lisada uusi määruisi iga uue õigusakti ettepaneku kohta, mis on materjalidega ühe või teise keemilise ühendi kaudu seotud.

Seoses teise lugemisega on paar punkti, mida me peame uuesti käsitlema. Esimeseks on toote andmeid reguleerivate määruise küsimus. Ma arvan, et see valdkond peaks olema põhjalikum, et kasutajad saaksid tõepoolest hea ülevaate. Me peame vältima ka korduvaid määruisi. Minu arvates läheb VI lisa liiale. Madalpinge direktiiv ja masinadirektiiv reguleerivad juba mitmeid sellega seotud küsimusi. Meil tuleb hoolikalt kaaluda, kas käesoleval juhul peaksid kehtima erimääruised. Ülejäänul suhtes on proua Neris loonud väga kindla aluse esimesel lugemisel hääletuseks.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, ma tänan mulle uuesti sõna andmise eest, aga mul ei ole seda vaja. Mul jääb vaid üle tänada teid kõiki selle konstruktiivse ja kasuliku arutelu eest.

Catherine Neris, raportöör. – (FR) Härra juhataja, ma tänan volinikku ja teid, daamid ja härrad, et andsite sellesse töösse nii suure panuse.

Ma ütlen vaid ühe kommentaari: ma olen tõepoolest võtnud kõike öeldut arvesse, kuna ma arvan, et see töö peaks jätkuma. Meie jaoks on oluline, et kõnealune sektor oleks ühenduse raames natuke rohkem struktureeritud, kuid eelkõige soovime, et standard, mis võiks meie arust CE-märgistuse osas natuke põhjalikum olla, oleks palju järjepidevam. Selles suhtes soovime eelkõige täiendavat eurointegratsiooni parema Euroopa nimel ning täiendavat integratsiooni nende tundlike sektorite nimel, kuna me teame, et

need on meie majanduste keskmeks ja majanduse elavdamise tõukejõuks. Käsitleda tuleb ka kõiki punkte, mida oleme maininud.

Viimane asi, mida ma soovin öelda, on tegelikult seotud härra Schwabi ütlustega seoses kõikide uurimustega. Muidugi võtame arvesse kõiki lõpule viidud uurimusi, mitte üksnes selleks, et kinnitada oma tegevust, vaid et teostada kõiki vajalikuks osutuvaid taashindamisi. Ma usun, et meie jaoks on oluline selles sektoris ühiselt nõu pidada ning seda me ka teeme.

Täna teid volinik nende tulemuslike sõnavahetuste pidamise eest ning ma loodan igal juhul, et teisel lugemisel on käesolev tekst nii järjepidev kui ka eriti just meie ettevõtete vajadustele kohandatud.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

22. Hoiuste intresside maksustamine – Ühine käibemaksusüsteem seoses maksudest kõrvalehoidumisega importimisel ja muude piiriüleste tehingute tegemisel (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühendatud arutelu järgmiste raportite üle:

- A6-0244/2009 härra Hamoni poolt majandus- ja rahanduskomisjoni nimel koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/48/EÜ hoiuste intresside maksustamise kohta (KOM(2008)0727 – C6-0464/2008 – 2008/0215(CNS)), ning

- A6-0189/2009 härra Visseri poolt majandus- ja rahanduskomisjoni nimel koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) seoses maksudest kõrvalehoidumisega importimisel ja muude piiriüleste tehingute tegemisel (KOM(2008)0805 – C6-0039/2009 – 2008/0228(CNS)).

Benoît Hamon, raportöör. – (FR) Härra juhataja, ma sooviksin alustuseks tänada variraportööre, kes on aidanud kaasa majandus- ja rahanduskomisjonis selle raporti vastuvõtmisele, ja sama palju ka proua Pietikäinenit ja proua Raevat ning õnnitleda kooskõlastajaid Euroopa Rahvaparteist (Kristlikud Demokraadid) ja Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist, härra Gauzèsi ja härra Klinzi, kellel oli tähtis roll seoses tagamisega, et käesolev raport, mille üle me homme oma täiskogu istungil hääletame, majandus- ja rahanduskomisjonis vastu võeti.

Te teate, et G20 kohtumise järelduses kinnitasid mõned – pealegi veel prominentsed – ELi riigipead võitu, tehes mitmetes teatistes teatavaks, et pangasaladuste aeg on läbi.

Kui need ähvardavad avaldused kõrvale jätta, siis on Euroopa Parlament asunud praktilist tööd tegema ning tunneb huvi mitte teatise, vaid jõupingutuste vastu, mida ta saab teha võitlemaks tõhusalt maksude tasumisest kõrvalehoidumise vastu, mis jääb igal aastal hinnanguliselt suurusjärku 200 miljardit eurot. Seda 200 miljardit eurot tuleks võrrelda taastamise kavade jaoks ette nähtud summadega, mis peaks aitama Euroopa riikidel kriisiga toime tulla; seda tuleks võrrelda Euroopa Liidu eelarvega ning samuti tuleks seda võrrelda Euroopa riikide puudujääkide näitajatega. Täna on Euroopa maksumaksjatel seega küllaldaselt alust paluda Euroopa pangasektoril ja seega ka Euroopa pankadelt jõupingutuste tegemist, mis on vajalikud, et võimaldada liikmesriikide maksuhalduritel tagasi saada osa maksutulust, mida nad maksude tasumisest kõrvalehoidumise või maksupettuse tõttu kaotavad.

Me oleme teinud konstruktiivset tööd ja usun, et hoidsime ära ettekirjutuste tegemise või vastastikuse süüdistamise. Me oleme kolmel rindel edusamme teinud, ning ma tahan kiita Euroopa Komisjoni eelnõu teksti ja voliniku Kovácsi tööd, kes liikus kahtlemata õiges suunas. Me oleme nii palju kui võimalik võtnud oma kriteeriumiks Euroopa maksumaksjate väiteid, et komisjoni teksti kolmes osas parandada.

Me otsustasime, et seoses selle direktiivi reguleerimisalaga oli see tekst nii seotud õiguslike struktuuride kui ka hoiustamisteenuste määratluse osas natuke liiga väheambitsioonikas. Me teame, et kui on vaja välja mõelda uusi finantstooteid, mis võimaldaksid mõnedel inimestel maksude maksmisest pääseda, siis on finantskorraldusel märkimisväärne kujutlusvõime. Sellepärast tegid parlament ja komisjon ettepaneku kehtestada komiteemenetlus, mis kohandab hoiustamisteenuste määratluse finantskorralduse tegeliku olukorraga vastavaks.

Käesoleva küsimuse puhul on siiski paljud tooted selle reguleerimisalast välja jäetud ning meie arvates tuleks need võimalikult kiiresti sinna kaasata; seda just eriti mõnede pensioniskeemide puhul, mis toimivad kapitaliseerimise abil, ning üldisemas mõttes arvame, et ettepanek kaasata tooted, mis garanteerivad 95% investeringust, ei paku piisavaid garantiisid.

Seepärast on meie arvates 90-protsendine piirmäär mõistlikum. Muudatusettepanekud selle kohta esitatakse homsel parlamendi istungil. Eks siis ole näha, kas need võetakse vastu. Mul on kahju, et me ei ole selle suhtes komitees kompromissi leidnud ning loodan, et parlamendi istung edastab tugeva signaali, määratledes hoiustamisteenused toodetena, mis garanteerivad 90% kapitalist, mitte lihtsalt 95% toodetest, nagu komisjoni ettepanekus on ette nähtud.

Laiapõhjaline konsensus saavutati siiski selle suhtes, kuidas tuleks selle direktiivi reguleerimisala laiendada, eriti seoses I ja III lisa sõnastusega. Peale selle on kõnealune raport märkimisväärselt tugevdanud I lisa, kuna me koostame laialdast maksuparadiiside nimekirja, mis ei säästa ühtegi jurisdiktsiooni ning mis, erinevalt G20 nimekirjast, sisaldab konkreetset Delaware'i ja Nevadat. Me oleme komisjonist laialdasemalt määratlenud õigustoimingud, mida need jurisdiktsioonid peavad väljendama, mida kas nende territooriumil ei eksisteeri või on maksustamise mõttes läbipaistvad, ning ma usun, et see tõendamiskohustuse ümberpööramine on tõhusam viis maksude maksmisest hoidumise vastu võitlemiseks.

Lõpetuseks, käesoleva teksti peamine nõrkus on siiski seotud üleminekuajaga, mis on antud kolmele liikmesriigile: Belgiale, Austriale ja Luksemburgile. Kuigi Belgia on teatanud, et kavatseb loobuda oma maksude kinnipidamise süsteemist, soovin ma näha, et automaatne teabevahetussüsteem oleks laialt levinud, ning selleks soovin ma, et määrataks kindlaks üleminekuaja lõppkuupäev. See on ka põhjuseks, miks me soovime kindlaksmääratud üleminekuaja lõppdaatumina näha aastat 2014, vaatamata sellele, et me oleme vastu võtnud uurimuse põhimõtte hinnata vastavaid tähelepanekuid maksude kinnipidamise süsteemide ja teabevahetuse kohta aastaks 2011, kui toimub direktiivi läbivaatamine. Ma soovin veel öelda, et me oleme üritanud töötada läbipaistvalt ning tõhustatud läbipaistvuse nimel ajal, mil Euroopa maksumaksjatel tuleb oma panus anda, eriti Euroopa pangandussektori toetamiseks.

Cornelis Visser, raportöör. – (NL) Alustuseks sooviksin ma tänada variraportööre nende suurepärase koostöö eest.

Las ma näitan asju õigest vaatenurgast. Maksupettuse-vastast võitlust, mis lasub küll suures osas liikmesriikide vastutusel, ei saa läbi viia üksnes riiklikul tasandil. See peab olem Euroopa Liidu jaoks prioriteediks ning me peame tagama, et liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni vahel oleks tihe koostöö. Arvestades sellega, et käibemaksureform on praegu pikaks ajaks edasi lükatud, on komisjon keskendunud n-ö klassikalisele meetmele, nimelt käibemaksu käsitlevates õigusaktides muudatuste tegemisele, mis seavad sisse tehnilised parandused, kuid ei muuda olemasolevat süsteemi põhilikult.

Ma toetan volinik Kovácsi esitatud algatust, kuna see on õigel teel. Maksupettus viib peamiselt õiglase ja läbipaistva maksustamise põhimõtete rikkumiseni ning võib viia ka konkurentsi moonutusteni, kui üks ettevõtte kohaldab lisaks kõikidele valitsuskuludele ka käibemaksu ja teine ettevõtte mitte. See mõjutab siseturu toimimist, kuna ausad ettevõtted on maksupettustega tegelevate ettevõtete tõttu ebasoodsas konkurentsiolekorras. Mul on väga hea meel komisjoni jõupingutuste üle üritada võidelda käibemaksusüsteemi tahtliku kuritarvitamise vastu kuritegelike jõudude poolt, kes otsivad võimalusi, kuidas süsteemi nõrku külgi ära kasutada.

Käibemaks ei ole tähtis tuluallikas mitte üksnes liikmesriikidele, vaid ka ELile. Euroopa Liit saab käibemaksutuluna ligi 20 miljardit eurot. Euroopas toimuv käibemaksupettus ulatub hinnanguliselt 100 miljardi euronni aastas. See on summa, mis jääb importijate poolt piiril esitamata. See on põhjuseks, miks tuleb maksupettusi sooritavad importijad ja eksportijad ette võtta.

Euroopa Komisjon seab siiski sisse väga suure muudatuse seoses võimaluse otsimisega, kuidas võtta heauskseid tarnijaid koos maksupettusi sooritavate importijatega vastutusele. Seepärast olen ma üritanud suurendada heauskselt tegutsevate eksportijate õiguskaitset. Teisisõnu, ettevõtted ei peaks kandma vastutust liikmesriikide-vahelise halduskoostöö puudujääkide tõttu. Kui liikmesriikidele anda täiendavad volitused eksportijate piiriülesele vastutusele võtmiseks, on see liikmesriikide jaoks väikseks ajendiks halduskoostöö parandamiseks.

Oma muudatusettepanekutega üritame ära hoida ausate eksportijate tarbetut karistamist. Seepärast peab aus eksportija saama kaks kuud enne reaalselt karistust hoiatuse, et tal oleks võimalus tõestada, et ta on

tegutsenud heas usus. Sellisel juhul tuleb ühendust võtta eksportija enda riigi maksuameti, mitte importija liikmesriigi maksuameti kaudu.

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon toetab maksimaalset viie aasta pikkust sissenõudmisperioodi. Mina ei ole sellega nõus. Käibemaksu puudutav vastutusperiood ei ole riikide tasandil ühtlustatud. Näiteks Belgias on selleks kolm aastat, välja arvatud tõendatava maksupettuse puhul. Piiriüleste tehingute käibemaksu pikem solidaarvastutuse aeg on ebasoovitav, kuna ettevõtetele langeb siis oluliselt suurem halduskoormus, tuues kaasa kõrgemad ettevõtluskulud, mis ei ole praeguses kriisis kindlasti mitte soovitatavad.

Lisaks sellele peavad ettevõtted alates aastast 2010 esitama ELis piiriüleste tehingute puhul igakuised ülddeklaratsioonid, mille tulemusel saavad maksuhaldurid automaatselt kogu vajaliku informatsiooni ühendusesiseste tehingute vastastikuseks kontrollimiseks. Maksuhaldurid peavad kasutama seda informatsiooni asjakohasel ja eesmärgipärasel viisil.

Milleks oleks vaja anda neile viis lisaaastat enne vastastikuste kontrollide sooritamist, kui nad saavad juba igakuiseid andmeid? Ma kardan, et viie aasta pikkuse sissenõude esitamise perioodi tulemuseks on maksuhaldurite hiline tegutsemine ning selleks ajaks on maksupettuse sooritajad juba kadunud. Selle tulemusena esitatakse maksenõuded ettevõtetele, kes võisid tegutseda heas usus.

Härra juhataja, ma ütlen lõpetuseks, et maksupettusi sooritavate importijate suhtes tuleb kiiresti meetmeid rakendada. Ausa eksportija enda maksuhaldur peab pöörduma tema poole kahe kuu pikkuse etteteavitamisega maksimaalselt kahe aasta jooksul, kuna see aeg piirab halduskoormusi ausate ettevõtete suhtes.

ISTUNGI JUHATAJA: Rodi KRATSA-TSAGAROPOULOU

asepresident

László Kovács, komisjoni liige. – Proua juhataja, globaliseerunud maailmas, kus maksude maksmisest kõrvalehoidud ja maksupetturid kasutavad ära riiklike maksuhaldurite volituste piiratud reguleerimisala, on oluline maksuhaldurite-vaheline tõhus koostöö ja vastastikune abi, et paremini maksupettuse ja maksude maksmisest kõrvalehoidumise vastu võidelda. Otsustavateks on täiustatud eeskirjad ja suurem läbipaistvus.

Seda rõhutati hiljuti G20 tippkohtumisel Londonis ning see on veelgi asjakohasem siseturu puhul ajal, mil esineb finantskriis ning Euroopa Liidus on vaja eelarvepoliitikat koomale tõmmata. Selle taustal on mul hea meel teiega täna kahte ettepanekut arutada, mis aitavad mõlemad kaasa eesmärgile kahes erinevas maksuvaldkonnas maksupettuste ja maksude maksmisest kõrvalehoidumise vastu võidelda.

Hoiuste maksustamise direktiivi läbivaatamise ettepaneku eesmärgiks on vähendada seaduselünki ja hoida paremini ära maksude maksmisest kõrvalehoidumist. Mul on väga hea meel konstruktiivse ja toetava suhtumise üle käesolevasse ettepanekusse, mis kajastus härra Hamoni raportis ja proua Siitoneni arvamuses.

Ma olen teadlik, et komitees tekitab kõige rohkem vaidlusi 20. muudatusettepanek, mis paneb paika üleminekuaja lõpu, mille jooksul on kolmel liikmesriigil lubatud automaatse teabevahetuse asemel maksu kinni pidada. Ma märgin ära ka proua Lullingi ja härra Karase esitatud vastustava algatuse, mis toetab 28. muudatusettepaneku kaudu nende kolme liikmesriigi võimalust jätkata maksu kinnipidamist ning alaliselt hoiduda automaatsest teabevahetusest.

Lubage mul teile meelde tuletada, et hoiuste maksustamise direktiivi põhieesmärgiks on võimalikult laiapõhjaline automaatne teabevahetus, kuna see on ainus mõistlik viis võimaldamaks maksumaksja residendiriigil piiriüleste hoiusetulude suhtes oma maksueeskirju kohaldada. See on täielikult kooskõlas hiljutiste arengusuundadega rahvusvahelisel tasandil, nagu selgub ka G20 järeldustest, soodustades teabevahetuse põhjal läbipaistvust ning tugevdades koostööd maksuhaldurite vahel. Seepärast võin ma teile kinnitada, et komisjon, lükates tagasi 28. muudatusettepaneku, kuna see on vastuolus asjaomase direktiivi eesmärgiga, ei oma negatiivset arvamust 20. muudatusettepaneku kohta.

Me peame siiski üleminekuaja lõppdaatumi kindlaksmääramist praeguses etapis ennatlikuks ning see võib tekitada takistusi nõukogu muudatusettepaneku vajaliku kiire vastuvõtmise puhul. Tegelikult on vaja hinnata, millal ja kuidas saab realselt rakendada mitmete jurisdiktsioonide võetud poliitilisi kohustusi tõhustatud koostöö suhtes. Sellest olenemata ei ole komisjon vastu ühelegi asjaomase direktiivi vastavate sätete tugevdamisele, mille suhtes suudetakse nõukogus ühehäälselt kokkuleppele jõuda.

22. muudatusettepanekus palutakse komisjonil 2010. aasta lõpuks koostada võrdlev uurimus, mis analüüsib nii teabevahetussüsteemi kui ka maksude kinnipidamissüsteemi eeliseid ja puudusi. Selle uurimuse koostamise tähtaeg ei tundu siiski reaalne: kõik liikmesriigid peaksid alates käesolevast aastast avaldama komisjonile statistilised andmed, mille ülekandmine on 2008. aasta maikuu nõukogu järelduste ja muudatusettepaneku V lisa kohaselt neile mittekohustuslikuks tehtud.

Seoses teiste, veidi tehnilisemat laadi muudatusettepanekutega, mille eesmärgiks on kas teatava sätte – nagu kindlustust käsitleva 17. muudatusettepaneku – reguleerimisala laiendamine või halduskoormuse kitsendamine ettevõtjatele, arvab komisjon, et tema ettepanek on juba niigi direktiivi tõhususe parandamise ja täiendava halduskoormuse piiramise vahelise hapra tasakaalu tulemus.

Esitatud muudatusettepanekud võivad aga sellele haprale tasakaalule negatiivselt mõjuda. Need võivad kas halduskoormust ebaproportsionaalsel viisil suurendada – seda nimelt reguleerimisala laiendamiseks ette nähtud muudatusettepanekute korral – või avaldada ebasoodsat mõju nende sätete tõhususele.

Väärtustades parlamendi konstruktiivset lähenemisviisi, ei saa komisjon osasid muudatusettepanekuid nende praegusel kujul vastu võtta. Komisjon kaitseb siiski mitmete nende muudatusettepanekute mõtet nõukogu aruteludel ilma oma ettepanekut ametlikult muutmata.

Pöördudes nüüd käibemaksupettuse tundliku teema juurde, sooviksin ma meenutada, et 2007. aasta 4. detsembril majandus- ja rahandusministrite nõukogu (ECOFIN) kohtumisel kutsus nõukogu komisjoni üles kiirendama oma tegevust seoses käibemaksupettuste vastu võitlemise tavapäraste meetmetega. Majandus- ja rahandusministrite nõukogu (ECOFIN) kutsus komisjoni üles esitama õigusaktide ettepanekuid, et parandada kehtivas õigusaktis esinevaid puudusi.

Kohe seejärel esitas komisjon 2008. aasta detsembris teatise koordineeritud strateegia kohta, et tõhustada Euroopa Liidus käibemaksupettuste vastast võitlust. Asjaomane teatis sätestab mitmed meetmed, mille kohta kavatses komisjon lühemas perspektiivis õigusaktide ettepanekud esitada. Käesolev ettepanek on osa selles teatises esitatud esimesest ettepanekute seeriast.

Kõnealune ettepanek aitab liikmesriikidel käibemaksupettusega kahel viisil paremini võidelda. Esiteks, jagades täiendavaid selgitusi konkreetsete toodete importimisel maksudest vabastamise tingimuste kohta, ning teiseks, luues õigusliku aluse piiriülese solidaarvastutuse lubamiseks kauplejate puhul, kes ei saa oma aruandekohustust täita.

Ma sooviksin tänada parlamenti ja eriti raportööri, härra Visserit, nii lühikese aja jooksul selle ettepaneku käsitlemise ning konstruktiivse raporti eest. Lubage mul siiski mõned kommentaarid lisada.

Selle raporti 2. ja 4. muudatusettepanek nõuaksid komisjonilt hindamist seoses uue piiriülese solidaarvastutuse sätte toimimisega. Kahjuks ei ole seda teavet komisjoni käsutuses, kuna nii maksude määramine kui ka nende sissenõudmine kuuluvad täielikult riikide pädevusse. Lisaks sellele, kui komisjon saab ettevõtjalt kaebusi selle kohta, et seda sätet on riikliku maksuhalduri poolt kurjasti kasutatud või see toob kaasa alusetuid tagajärgi, siis võtab komisjon enda peale oma ühenduse õigusaktide kaitsja kohustuse ning võtab kasutusele asjakohased meetmed. Eelkõige sisaldab see ettepaneku esitamist selle sätte muutmiseks vastavalt vajadusele.

3. ja 5. muudatusettepanek seisavad seoses ühenduse käibemaksusüsteemi üldise toimimisega liikmesriikide vahel pädevuste jaotuse vastu. See süsteem põhineb maksustataval teokoosseisul, mis toimub konkreetsetes liikmesriigis, viies käibemaksuvõla ja käibemaksukohustuse tekkimiseni asjaomases liikmesriigis. See liikmesriik, kus tuleb käibemaks tasuda, määrab kindlaks selle käibemaksu kogumiseks järgitava korra, sealhulgas ka ettevõtjate jaoks, kes ei tegutse antud riigi territooriumil.

Seepärast peab ettevõtja, kes pole täitnud oma aruandekohustusi lähteliikmesriigis, põhjendama oma puudujääke selle liikmesriigi maksuhaldurile, kus käibemaks tasumisele kuulub, mitte enda liikmesriigi maksuhaldurile. See sekkub ainult esimese liikmesriigi taotluse korral, et hankida lisateavet või osaleda käibemaksu sissenõudmises.

Eva-Riitta Siitonen, õiguskomisjoni arvamuse projekti koostaja. – (FI) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma toetan majandus- ja rahanduskomisjoni saavutatud kompromissi. Härra Hamoni raport hoiuste maksustamise direktiivi kohta on suurepärane ja tasakaalustatud. See käsitleb maksudest kõrvalehoidumist ja suuremat läbipaistvust.

Parlament peab selles valdkonnas väga range olema. Näiteks tuleks meil ühtlustada hoiuste intresside maksustamissüsteemid. Me peame sinna kaasama ka viimased teabevahetussüsteemi mittekasutatavad riigid.

Liiga paindumatu pangasaladuste kord peab muutuva avatumaks, et me saaksime maksuparadiiside vastu võidelda. Ka G20 kohtumine muutis maksuparadiiside kaotamise üheks peamiseks eesmärgiks.

Parlament peab näitama eeskuju, et me saaksime finantskriisist toibuda ning avalikkuse usalduse taastada. Pangandussektoris peab olema tagatud läbipaistvus, mis on võimalik ainult teabevahetuse korral.

Astrid Lulling, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Proua juhataja, hoiuste maksusüsteemi ümber on puhkenud nii kirglikud arutelud ja diskussioonid, et see on muutunud juba häirivaks. Mul ei ole kahtlusi seoses siin vähemuses tunduva seisukoha kaitsmisega – eks me näe, mis homme juhtub –, kuigi meie raportöör ja volinik ajavad ikka veel asju segamini.

Lähme tagasi selle probleemi tekkepõhjuste juurde. Hoiuste maksustamise direktiiv jõustus aastal 2005 eesmärgiga maksustada mitteresidentide kapitalitulu. Siia on kaasatud kaks süsteemi: maksuhaldurite vaheline teabevahetus ning maksude kinnipidamine.

Mis järeldustele me oleme pärast mitut tegevusaastat jõudnud? Kõik ametlikud ja mitteametlikud uurimused näitavad, et teabevahetus on tõsiselt läbi kukkumas, kuna see on keeruline, koormav ja kulukas. Maksude kinnipidamisel on seevastu palju häid omadusi.

Mis te arvate, mis selle kõigega ette võetakse – eelkõige meie raportööri ja voliniku poolt? Eks ikka see, et süsteem, mis ei toimi ega taga maksmisele kuuluva maksu laekumist, muudetakse kohustuslikuks. Eks üritage siis sellest aru saada!

Käesolevast küsimusest ei puudu ka pikantsus, kuna on tähelepanuväärne, et maksu kinnipidamissüsteem levib erinevates liikmesriikides üha enam – 19 riiki 27st kohaldavad seda oma üldise heaolu tagamiseks. Kuid mis kodus on sobiv, muutub piiri ületamisel siiski vastuvõetamatuks.

Selline loogika toob lihtsalt kaasa kõige selle hävitamise, mida me oleme siin aastakümneid rajanud, ehk teisisõnu finantsteenuste ühisturu hävitamise. Küsitavaks peetakse ka ühenduse *acquis*'d kapitali vaba liikumise kohta, kuna n-ö suurriikide kindlaks sooviks on nende residentide kapitali repatrieerimine.

Uue pangasaladuste koletise vastases võitluses saab siiski kõigi vastu välja astuda. Minu sõnad oma kaasliikmetele, kes võitlevad selle n-ö kõigiti patuse koletisega, on järgmised: ajades segamini käesoleva direktiivi küsimused, olete valinud vale sihtmärgi ning petate sellega eelkõige ennast.

Proua juhataja, lõpetuseks avaldan ma lootust, et paljud minu kaasliikmed järgivad mõistuse häält ja hääletavad minu fraktsiooni esitatud 28. muudatusettepaneku poolt, mis annab liikmesriikidele vaba valiku maksude kinnipidamise ja teabevahetuse vahel.

Kristian Vigenin, *fraktsiooni PSE nimel.* – (BG) Proua juhataja, volinik, mul on kahju, et härra Visser ei jäänud siia selle teema arutelu lõpuni kuulama, kuid ma pean alustuseks ütleva, et meie toetame komisjoni sellesuunalisi ettepanekuid. Käibemaksusüsteemi täielik reformimine oleks muidugi palju parem, kuid kuna see ei ole praegu võimalik, siis peaks ka teie ettepanek lahendama mõned probleemid, millega liikmesriikidel tuleb käibemaksupettuste ohjeldamisel silmitsi seista.

Me arvame, et eriti just kriisi kontekstis on käibemaksutulu tagamine ülima tähtsusega, kuna praegu üritavad liikmesriigid investeerida miljardeid oma majanduse toetamiseks. Seega peaks parlament toetama igat võimalust maksupettuste piiramiseks.

Ma sooviksin veel öelda, et üldiselt me toetame härra Visseri poolt majandus- ja rahanduskomisjoni nimel tehtud ettepanekuid. Ehk sisestavad need komisjoni algsete ettepanekutega võrreldes ettevõtlussektoris vähehaaval suuremat usaldust. Me arvame siiski, et artikli 1 punktis a tehtud ettepanek kahe aasta pikkuse aja kohta, mis jääb kauba kättetoimetamise ja lõikes 2 viidatud teate saamise vahele, on siiski üsna lühike ning tekitab meie arvates täiendavaid võimalusi Euroopa Komisjoni ettepaneku reguleerimisala ja tulemuste piiramiseks.

Seepärast soovitab Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon selleks ajaks viit aastat, mis on meie arvates ettevõtlussektori jaoks piisavalt lühike, kuid maksuhaldurite jaoks oma töö lõpuleviimiseks piisavalt pikk aeg. Lisaks sellele ei ole punkti c kehtestamine seotud ka soovitud selle kohta, millises kuupäevast ja kuidas see jõustub, mis hakkab meie arvates liikmesriikidele lisaprobleeme tekitama.

Me loodame, et see ettepanek saab toetuse ning annab oodatavaid tulemusi.

Bilyana Ilieva Raeva, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (BG) Volinik, proua juhataja, daamid ja härrad, praeguse majandus- ja finantskriisi taustal peame toetama Euroopa Liitu selle jõupingutustes saavutada tõhusamalt juhitud ja efektiivsemat maksusüsteemi.

Komisjoni ettepanek hoiuste maksustamise direktiivi muutmiseks teistes liikmesriikides annab võimaluse olemasoleva skeemi parandamiseks. Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjon toetab selle kohaldamise laiendamist uutele finantsinstrumentidele ja geograafilistele piirkondadele. Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsioon tegi ettepaneku eriti kergelt reguleeritud maksurežiimidega territooriumide kaasamiseks, näiteks Ameerika Ühendriikide Delaware'i ja Nevada osariigid, aga ka liikmesriikide vahel võrdse kohtlemise tagamiseks ja selle direktiivi rakendamisega seotud halduskoormuse vähendamiseks.

Kuid volinik, peamiseks aruteluteemaks jääb siiski küsimus, kas kaotada maksude kinnipidamise süsteem automaatse teabevahetuse kasuks. Liberaalide vaatenurgast on siin küsimuseks, kuidas meil õnnestub maksutulu kogumist suurendada ning kuidas ainult teabevahetuse jõustamine ei too kaasa – tõsiasi, mida kinnitavad juba teostatud uurimused – maksude kurjustikasutamist või maksutulu kogumise suurenemist, kuid see jätab mõned liikmesriigid ilma nende konkurentsieelistest. Maksude kinnipidamine ei ole mitte ainult tõhusam, vaid pakub ka suuremat läbipaistvust selle kogumise ajal.

Ma usun kindlalt, et liikmesriigid peavad maksusüsteemi valimisel säilitama oma autonoomsuse. Fraktsioon ALDE soovitas nende kahe süsteemi kohta võrdleva analüüsi läbiviimist. Me loodame komisjonilt vähemalt 2010. aasta detsembriks tulemusi saada. Samuti loodame, et need tulemused annavad aluse komisjoni edasistele ettepanekutele Euroopa Liidus hoiuste maksustamise süsteemi muutmise kohta.

Homme hääletame teise tähtsa teksti üle, mis käsitleb impordiga seotud käibemaksupettusi. Selle direktiivi eesmärgiks on adekvaatse ja kvaliteetse teabe kiire vahetuse tagamine. Sellel juhul on viis aastat ettevõtlussektori jaoks küllaltki pikk aeg. Samuti on selle eesmärgiks jagatud vastutusmehhanismi sisseseadmine. Kaitstes iga liikmesriigi maksutulu, on meil siiski tähtis tagada, et ühisvastutus tuleb mängu vaid juhul, kui hangitud teave sisaldab tõsisid eeskirjade rikkumisi või on selle andmisel põhjendamatult viivitus tekkinud. Teisiti riskime täiendava kahjuliku koormuse kehtestamisega ettevõtetele.

Ma loodan, et me hääletame homme nende raportite poolt.

Nils Lundgren, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (SV) Proua juhataja, ajal, mil maailma majandus on põrmustatud, ei ole maksudest kõrvalehoidumine meie peamiseks probleemiks. On tõsi, et nii kogu Euroopas, Ameerika Ühendriikides kui ka tegelikult terves maailmas leiavad aset maksupettused. On ka tõsi, et kogu maailmas eksisteerivad maksuparadiisid, kuhu rikkad inimesed ja ettevõtted saavad oma raha hoiule panna. Kuid see ei ole täna siiski meie peamine probleem. Sellele keskendumine on kui oma vastutuse eest põgenemine.

Kui me soovime, et tulevikuks säiliks mingigi maksubaas, siis peame praegu finantskriisiga tegelema. Miks on tekkinud selline olukord, nagu praegu valitseb? Eelkõige on see asjaolu tõttu, et meil valitseb juhtimata kapitalism. Finantsettevõtteid, suuri panku ja enamikke suuretevõtteid juhivad ametnikud, kes kõik saavad nende poolt juhitud ettevõtte kasumist sõltuvaid preemiaid, lahkumishüvitisi ja pensione. Siin maailmas ei ole midagi lihtsamat, kui suurendada lühiajaliselt kasumlikkust ja seega ka nende ettevõtete teenitavat kasumit. Küsimus on lihtsalt suurenevas riskis. On olemas mitmeid uurimusi sageli „Talebi jaotusteks” nimetatud olukordade kohta, kus riski taset olulisel määral tõstes võib loota kasumi hoogsale suurenemisele ning kõik võivad saada preemiaid ja teisi tulusid – teisisõnu neid „lisatasusid”. Siis hakkavad riskid muidugi realiseeruma, kuid selleks ajaks on need ettevõtete juhid juba lahkunud või sunnitud lahkuma. Nad saavad Prantsusmaal losse osta või Hispaanias golfi mängida. Me ei peaks neile kaasa tundma, see süsteem ei ole lihtsalt säästev.

Lisaks sellele ei ole ühelgi nendest asjaosalistest ajendit sellise arenguviisi ärahoidmiseks. Krediidireitingu agentuurid sõltuvad klientide saamisest, kuid nad ei saa ühtegi klienti, kui ütlevad, et nende kliendid ei ole krediidiivõimelised. Hoiustajad teavad, et hoiused on tagatud ning ei pea muretsema selle pärast, millisesse panku nad oma raha panevad. Teised asjaosalised teavad, et nad saavad vastaspoolega kokkuleppele ning loodavad asjaolule, et nad on läbikukkumiseks liiga võimsad, samas peab maksumaksja alati kulud kinni maksma. See tähendab, et riigid peavad juba alguses välja ütleva, et nemad ei võta kõiki riske. Seda on küll äärmiselt raske teha, kuid seda tuleb teha. Kahjuks ma ei usu, et Euroopa Parlament on valmis selles suhtes koostööd tegema, kuid ma soovitan kõikidel parlamendiliikmetel seda teha.

Ieke van den Burg (PSE). - (NL) Vastupidiselt oma harilikule tavale teen ma alustuseks hoopis poliitilise avalduse, kuna minu arvates on maksudest kõrvalehoidumine ja maksustamise vältimine praeguse kasvava töötuse ja suureneva ebavõrdse tasustamise kontekstis tõeliselt jahmatav. Valimiste ajal selgub, millised parteid on tegelikult nõus sellega tegelema.

Härra Hamoni raport hoiuste intresside maksustamise kohta on käepärane näide selle kohta. Ma saan aru, et volinikul on ühehäälsuse alusel raske selles suhtes reaalsele kokkuleppele jõuda. Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on ambitsioonikam, kui komisjoni ettepanekust võib näha, ning see sisaldub mitmetes meie esitatud muudatusettepanekutes.

Minu viimane kommentaar käib proua Lullingi kohta, kes vastandab teabevahetuse ja maksude kinnipidamise süsteemid. Ma arvan, et see ei ole käesoleva küsimuse juures peamine. Me räägime mõlema süsteemi puhul esinevatest seaduselünkadest, mis ongi need punktid, millele me peame keskenduma. Astutud on küll vastavaid samme, kuid vaja on teha veel rohkem, kui käesolev raport ette paneb.

László Kovács, komisjoni liige. – Proua juhataja, ma sooviksin tänada teid teie kommentaari ja arvamuse eest, mida te arutelu käigus väljendasite. Mul on hea meel näha, et Euroopa Parlament ja komisjon jagavad arvamusi meetmete kohta, mida tuleb Euroopa Liidus maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemise tõhustamiseks teha, ning ma olen rahul üldise toetusega nende kahe ettepaneku suhtes.

Ma sooviksin teid veelkord tänada hoiuste intresside maksustamise töö eelisjärjekorda panemise ning teie toetuse eest seoses komisjoni jõupingutustega heade maksuhaldustavade edendamisel. Muudatusettepaneku arutelus kiire edu saavutamine on samuti üheks eesistujariigi Tšehhi prioriteediks. Rahvusvahelise öhkonnna – finants- ja majanduskriisi – tõttu on see ka enamike liikmesriikide prioriteediks.

Ma olen veendunud, et kui liikmesriigid jõuavad hoiuste maksustamise direktiivi seaduselünkade täitmise suhtes kokkuleppele, siis on tõenäoline, et nõukogu palub komisjonil samamoodi ajakohastada kokkuleppeid viie ELi mittekuuluva riigiga ja kümne teise jurisdiktsiooniga, mis on kaasatud hoiuste maksustamismehhanismi. Täna on liiga vara spekuloida selle üle, kuidas nad meie lähenemisviisile reageerivad. EL peab esmalt ise ühehäälselt kokkuleppele jõudma. Arvestades G20 kõnelustel saavutatud edu seoses OECD teabevahetusstandardite täitmisega, olen ma siiski ka selles valdkonnas optimistlik.

Seoses härra Visseri raportiga olen ma ka varem viidanud, et komisjon ei saa parlamendi muudatusettepanekuid vastu võtta, kuid me oleme selles raportis sisalduvaid soovitusi arvesse võtnud. Komisjon toetab eriti ideid seoses parema koostööga erinevate liikmesriikide vahel, vahetatava teabe kvaliteedi vajaliku parandamisega, vajadusega lubada teistel liikmesriikidel konkreetse liikmesriigi andmebaasides olevale teatavale teabele automaatselt juurde pääseda ning nõudega ühtlustada registreerimise ja registrist eemaldamise menetlusi. See on ka põhjuseks, miks komisjon tuleb mai lõpus välja veel olulisema halduskoostöö määrase ümbersõnastamist käsitleva ettepanekuga, millesse on ka need ettepanekud kaasatud.

Lõpetuseks, nagu ma olen juba möödunud kordadel maininud, on selge, et ei ole olemas ühtset ja ülemaailmset lahendust maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise kaotamiseks. Täna arutletud ettepanekud on ELi tasandil ülemaailmse maksupettusevastase strateegia raames kaheks suureks sammuks edasi.

Benoît Hamon, raportöör. – (FR) Proua juhataja, ma teen väga lühidalt, kuna olen just hiljuti pikema kõne pidanud.

Kõigepealt ma sooviksin tänada proua Raevat ja proua Siitonenit, samuti parlamendiliikmeid nende kõnede ja panuste eest sellesse teksti, ning öelda härra Kovácsile, et oma arvates olen ma tema jutust aru saanud.

Ma arvan siiski, et homne tugev signaal Euroopa Parlamendilt seoses reguleerimisala, rahandusalaste õigusrikkumiste ja maksuparadiiside nimekirja küsimustega on nõukogule suureks abiks, eriti kui meil tuleb tulevikus kolmandate riikidega uute kokkulepete üle läbirääkimisi pidada.

Ma sooviksin nüüd kriitikaga lõpetada – ma lisaksin, et leebri kriitikaga – mis on proua Lullingi poolt härra Kovácsi ja minu vastu suunatud. Ta kritiseeris meid asjade segi ajamise pärast, kuigi ta tegi seda väga leebelt. Ma sooviksin talle öelda, et ma arvan, et homme on parlament, vaatamata mõnikord asjade segiajamisele, võimeline vahet tegema üldisel huvil ja erahuvidel, ning ma loodan, et me oleme sellega andnud panuse maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse tõhustamiseks.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Proua juhataja, ma palusin sõna isikliku avalduse tegemiseks. Härra Hamon kritiseeris mind just millegi eest, kuid ma pean talle vastama, et minu arvates ajavad tema ja volinik kahjuks ikka veel asju segamini. Samuti pean ma ütlema, et ainus süsteem, mis tagab iga maksumaksja raha laekumise – mida me kõik ju soovimegi –, ja parim süsteem on maksude kinnipidamise süsteem, kuna teabevahetuse süsteem on ebaõnnestumine. See ei ole toiminud ning me ei tea, kes on mida maksnud, kuna asutused ei oska seda süsteemi hallata.

Ma soovisin lihtsalt seda selgitada.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, reedel, 2009. aasta 24. aprillil kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), kirjalikult. – (PL) Hoiuste intresside maksustamise ja käibemaksu valdkonnas maksudest kõrvalehoidumist käsitlevas arutelus sooviksin pöörata tähelepanu järgmistele küsimustele.

1. Euroopa Liidu kõikide maksujurisdiktsoonide kogu maksudest kõrvalehoidumine ulatub umbes 200 miljardi euronist aastas. See moodustab enam kui 2% liikmesriikide SKP-st ning tähendab, et liikmesriikides on avalikud kulutused väga suurel määral kokku tõmmatud.

2. Seepärast on hea, et kõnealune uus direktiiv täidab maksualastes õigusaktides sisalduvaid seaduselinki ning võttes arvesse maksudest kõrvalehoiduvate inimeste kujutlusvõimet, üritab ära hoida maksualastest õigusaktidest kõrvalehoidumiseks uute strateegiate välja töötamist.

3. Tõstatatud on nii Euroopa Liidu territooriumil kui ka ELi liikmesriikide sõltlasterritooriumidel asuvate maksuparadiiside küsimus. Praegune finantskriis on näidanud, et ebaselgete maksualaste õigusaktide, anonüümsete tehingute ja maksuvaldkonnas koostöö puudumise lubamine võib lühemas perspektiivis konkreetsetele riikidele ja nende sõltlasterritooriumidele lisatulu tagada, kuid pikemas perspektiivis see destabiliseerib finantssüsteemi ning võib põhjustada tõsiseid finantskriise.

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult. – (ET) Väidetavalt ulatub maksupettuste tõttu ELis igal aastal saamata jääv tulu kõigi maksuliikide peale kokku rohkem kui 200 miljardi euronist, mis võrdub pea 2% SKP-st.

Igal aastal maksupettuste tõttu saamata jäävad miljardid eurod tähendavad ELi liikmesriikidele täiendavate investeeringute ja üldist huvi pakkuvate avalike kulutuste vähenemist, mis tänases finantskriisi tingimustes kahandab ka oluliselt liikmesriikide võimalusi näiteks sotsiaal- ja tervishoiu ning hariduse valdkonnas esile kerkinud probleemide lahendamisel.

Maksupettuste vastane võitlus on ELi jaoks äärmiselt oluline teema ning meil tuleb selles osas ka edaspidi säilitada juhtveduri roll! Vaid nii on võimalik saavutada olukord, kus väljaspool Euroopa Liitu asuvad olulised finantskeskused kohaldaksid liikmesriikides kohaldatavate meetmetega samaväärseid meetmeid.

Toetan Euroopa Komisjoni ideed, et EÜ asutamislepingus sätestatud kapitali vaba liikumise põhimõtet nõuetekohaselt arvesse võttes tuleks kaaluda ka vajadust lisada selliseid sätteid, mis nurjaksid ELi residentidest füüsiliste isikute katsed hoida kõrvale hoiuste direktiivi kohaldamisest, suunates ELis teenitud intressid läbi maksuvabade variettevõtete või üksuste, mis asuvad väljaspool ELi territooriumit või väljaspool territooriume, kus kohaldatakse ELi tasandil kokkulepitud meetmetega samaväärseid või identseid meetmeid.

Maksuparadiisidele tuleb kuulutada 0-tolerants. Mis tahes viivitus selliste lahenduste leidmisel, mis tagavad meetmete õiglasema ja järjekindlama kohaldamise, on tänases majandusolukorras lubamatu!

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Hoiuste maksustamise direktiivi läbivaatamine on tähtsaks osaks finantsarhitektuuri ja finantsturgude eeskirjade uuesti ülesehitamisel. Praegune direktiiv on lootusetult vananenud. Sellest on suhteliselt lihtne mööda hiilida, kasutades vahendajatena näiteks investimisfirmasid, mida see direktiiv ei määratle makseasutustena ning millel ei ole seepärast mingit kohustust teabevahetussüsteemis osaleda. Samuti on olnud võimalik ka investimisportfelle hallata nii, et intressitulu suurune tulu jääb ümberpakendamise tõttu määratlusest välja.

Selle reformi eesmärgiks on üritada nende probleemidega tegeleda. Vahendajate probleemi lahendamiseks laiendab komisjon makseasutuse määratlust, lisades sinna ka sihtkapitalid ja fondid. Direktiivi on kavas kaasata ka uued innovaatilised tooted ning näiteks teatavat liiki elukindlustuspoliiseid.

Palju keerulisem on lisada teisi uusi tooted. Kahjuks on väga raske kehtestada määratlusi, mis võimaldaksid kaasata kogu intressidest saadava tulu intressimaksena, eriti kui uute toodete loomine on võrdlemisi lihtne. Sellega seoses peaksime enne nende toodete direktiivi kaasamist laialdaselt uurima, kuidas neid saab kõige paremini reguleerida. Komisjonil on kavas ka esitada ettepanek vastastikuse abi direktiivi käsitleva muudatuse kohta, mis sisaldab ka automaatse teabevahetusega seotud reforme.

Maksudest kõrvalehoidumise vältimiseks on äärmiselt tähtis, et need kolm riiki (Belgia, Luksemburg ja Austria), kes on praegusest teabevahetussüsteemist vabastatud, kaasatakse sellesse süsteemi, mida teised

riigid on juba kasutusele võtnud. Raportööri ettepannud tähtaeg selleks, ehk aasta 2014, peaks saama meie täieliku toetuse.

23. Etnilise päritolu ja rassi alusel profiilide koostamine terrorismivastase võitluse, õiguskaitse, sisserände ning tolli- ja piirikontrolli valdkonnas (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel proua Ludfordi koostatud raport (A6-0222/2009), mis käsitleb **etnilise päritolu ja rassi alusel profiilide koostamist terrorismivastase võitluse, õiguskaitse, sisserände ning tolli- ja piirikontrolli valdkonnas** [2008/2020(INI)].

Sarah Ludford, raportöör. – Proua juhataja, viimastel aastakümnetel on kehtestatud seadusi ja tavaid, mis võimaldavad suures mahus isikuandmeid säilitada ja vahetada. Praegu esitleb EL ise mitut meetet, mis hõlbustavad profiilide koostamist ehk erinevatest allikatest pärinevate andmete ühildamise tehnikat, mille eesmärgiks on koostada mudel, mille põhjal identifitseeritakse neid inimesi, kelle iseloomustavad tunnused, käitumine või kaaslased näivad kahtlased ning väärivad potentsiaalsete kuriteo või terrorismiakti toimepanijatena edasist jälgimist.

Ka kontrolli osas on toimunud liikumine ennetava ja tõkestava lähenemise suunas, mis, olles mõnedes olukordades küll kasulik, võib sageli rassi või isegi usu alusel loodud stereotüüpide tõttu viia süütute inimeste vastu suunatud repressiivsete meetmeteni.

Põhjus, miks mina profiilide koostamise ja andmete hankimise pärast muret tunnen, seisneb selles, et need kalduvad kõrvale üldeeskirjast, mille kohaselt peavad õiguskaitsealased otsused põhinema asjaomase isiku isiklikul käitumisel. On olemas oht, et süütu inimene võib langeda juhuslike kinnipidamiste, ülekuulamiste või liikumise häirimise ohvriks. Lisaks, nende kui huviisikute märgistuse kohele eemaldamata jätmisele võivad järgneda pikaajalised piirangud, näiteks viisade andmisest ja sisselaskmisest keeldumine, töökeelud või isegi vahistamine ja kinnipidamine.

Maailmas, kus rahvusvaheline andmevahetus üha suureneb, võivad kellegi julgeoleku või kontrolli huviorbiidis oleva isikuna identifitseerimisel ja selle vea parandamata jätmisel mitte ainult ebamugavad või kulukad, vaid isegi lausa kohutavad tagajärjed olla. Tuleb vaid meenutada, et Kanada piinamisohver Maher Arrar – kelle hirmuäratavatel läbielamistel põhineb film „Isolatsioonis” – võeti kinni profiili tõttu, mis koostati inimeste põhjal, keda tema vend juhtumisi teadis; kuigi ta ei teinud midagi nende kahtluste õigustamiseks, pidi ta ikkagi seitse kuud Süüria piinakambris veetma.

Raport, mida ma teile praegu esitlen, on saanud väga suure panuse variraportööride poolt, keda ma ka südamlilikult tänan. See raport kirjeldab üldjoontes inimõiguste, andmekaitse ja mittediskrimineerimise standardeid püüdlusega toetada kahte üldpõhimõtet, mida tuleb profiili koostamisel täita: repressiivsed tagajärjed peavad põhinema personaalsel käitumisel ning kinni tuleb pidada seadusjärgsest võrdõiguslikkuse põhimõttest.

Mitte kõik profiilide koostamisega seonduv ei tekita õiguslikke vastuväiteid. Me kõik oleme tuttavad trilleritega, kus mõrvas kahtlustatava profiili koostamiseks kutsutakse kohale psühholoog; ning kui tunnistaja annab konkreetse kirjelduse pangaröövli kohta (profiili), näiteks heledanahaline, meessoost ja 30, siis oleks mõttetu arreteerida isikut, kes on aasialane, naissoost ja umbes 50.

Profiilide koostamise kõige ilmseliseks ohuks on etnilise päritolu või rassi alusel profiilide koostamine. Kui politseinikud kasutavad seda ainsa alusena, mille põhjal otsustada, keda kinni pidada, läbi otsida või arreteerida, siis on see hoolimatu, ekslik stereotüüpide loomine, mis on võrdväärne vähemuste ebaseadusliku diskrimineerimisega.

Palju on muret seoses romide tagakiusamisega sellisel viisil. Minu kodulinnas Londonis on noorte mustanahaliste meeste mõju toonud kaasa rangemad eeskirjad ja julgestusmeetmed, mille puhul tuleb rõhutada, et mitte ükski neist ei tohiks takistada jälitustööl põhinevat kuritööuurimist.

Lisaks murele seoses seaduspärasusega, kahtlen ma tõsiselt profiilide koostamise tõhususes. Kahtlust äratavate inimeste otsimine nende väljanägemise või käitumise alusel võib tähelepanu tõeliselt ohtlike inimeste otsimiselt kõrvale viia. On ka oht, et tõelised kurjategijad kohanduvad profiiliga, kasutades süütuna näivaid inimesi narkomuulade või enesetaputerroristidena, või muutes reisimarsruute nii, et hoiduda jälgitavatest.

Terrorismivastased jõupingutused koondavad tähelepanu aasialastele, eriti Pakistani päritoluga inimestele. Kolmkümmend kaks protsenti Briti moslemitest on kogenud lennujaamades diskrimineerimist. On suur oht nende inimeste võõrandumiseks ning nad võivad lakata politseiga koostööd tegemast, takistades lõppkokkuvõttes julgeolekut.

Seepärast palub käesolev raport, et profiilide koostamist käsitlevad Euroopa või riikide õigusaktid järgiksid kehtivat Euroopa seadust ja rahvusvahelisi lepinguid. Võimaluse korral tuleks kõik profiilide koostamise kaitsemeetmed ühte akti koondada.

Lisaks õiguslikule hinnangule tuleks läbi viia täiendavad uurimused profiilide koostamise proportsionaalsuse ja tõhususe kohta. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil ja Euroopa andmekaitseinspektoril peaks vastavalt oma tööülesannetele nendes uurimustes põhiroll olema.

Lõpetuseks, kui profiilide koostamist kasutatakse seaduspäraselt ja õiglaselt julgeoleku säilitamise vahendina, siis tuleb kehtestada ühtne ja õiglane õiguslik raamistik.

László Kovács, komisjoni liige. – Proua juhataja, ma sooviksin komisjoni nimel tervitada käesolevat parlamendi algatust tuua Euroopa tasandil tähelepanu keskmesse küsimus, mis käsitleb etnilise päritolu ja rassi alusel profiilide koostamist terrorismivastase võitluse, õiguskaitse, sisserände ning tolli- ja piirikontrolli valdkonnas.

Proua Ludfordi raport esitab väga hea platvormi, mis annab sellele küsimusele täiendava panuse, käivitades laiapõhjalise arutelu ning andes soovitusi kõnealuse probleemi lahendamiseks. Ma soovin rõhutada, et juba olemasolev andmekaitsealane õigusakt tagab kõrgetasemelise isikuandmete kaitse, sealhulgas selliste delikaatsete andmete nagu informatsioon etnilise päritolu ja rassi kohta, ning kohaldub kasutatavast tehnoloogiast olenemata. Seepärast on iseenesest selge, et üldised andmekaitsepõhimõtted kohalduvad ka profiilide koostamisele kui ühele andmetöötlusviisile.

Komisjon usub kindlalt, et põhjendamatu või mittevajalik etnilise päritolu alusel profiilide loomine on ebaõiglane ja lubamatu praktika, isegi kui see toimub õiguskaitse eesmärkidel või koostöös sisserände-, tolli- ja piirikontrolliga, olles vastuolus Euroopa Liidu põhiväärtustega.

Komisjoni ettepanud tähtsate instrumentide, nagu Schengeni piirieeskirjad, Eurodac, SIS, VIS raames ei ole etnilise päritolu alusel profiilide koostamise tehnikate põhjendamatu kasutamine lubatud. Näiteks piirikontrollide puhul nõuavad Schengeni piirieeskirjade artikli 6 sätteid, et piirivalvurid viivad kontrollle läbi ilma reisijaid rassi või etnilise päritolu, religiooni või uskumuste alusel diskrimineerimata.

Ma sooviksin ka mainida Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tegevusi selles valdkonnas. See amet esitleb peagi heade tavade käsiraamatut etnilise päritolu alusel profiilide koostamise vastu võitlemiseks ja ärahoidmiseks. Komisjon toetab ameti 2010. aasta töökavasse FRONTExiga ühise koolituse sisseviimist, mille puhul seda mainitud käsiraamatut kasutada saab. Komisjon toetab ameti 2010. aasta töökavasse ka projekti sisseviimist, mis käsitleb Schengeni piirieeskirjade andmekogumisele suunatud artikli 6 rakendamist.

Viimaseks tervitab komisjon eile esitletud vähemusi ja diskrimineerimist käsitlevat uurimust. Õiguskaitset ja piirikontrolli käsitlevad jaod annavad meile täiendavaid ja värskeid andmeid etnilise päritolu alusel profiilide koostamise praktikate kohta. Komisjon uurib muidugi hoolikalt vähemuste ja diskrimineerimise uuringu tulemusi, mis avaldatakse terve aasta jooksul peatükkide kaupa. Kuid me saame juba praegu järeldada, et rassism ja ksenofoobia on Euroopa Liidus ikka veel püsivad nähtused ning mõjutavad etniliste vähemusrühmade liikmete elusid.

Komisjon nõustub raporti projektiga, et statistilistel eesmärkidel andmete, sealhulgas rahvuskuuluvust, rassi või päritolu käsitlevate andmete töötlemist võib käsitleda kaudse või põhjendamatu õiguskaitse praktikana. Seda vaatenurka tuleb siiski korralikult hinnata. Seepärast uurib komisjon lähemalt võimalust paluda artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühmal valmistada ette arvamus statistilistel eesmärkidel rahvuskuuluvust, rassi või päritolu sisaldavate andmete töötlemise kohta.

Komisjon jälgib ka täpselt Euroopa Nõukogu tegevust seoses profiilide koostamise soovitusel projektiga. Ta esitab peagi nõukogule taotluse volituse kohta, et saada luba selle soovitusel projekti üle läbirääkimiste pidamiseks.

Seoses vajadusega profiili koostamise määratlemise õigusliku raamistiku järele usub komisjon, et ELi asjakohane õigusakt piirihaldamise ja andmekaitse kohta on põhiõiguste kaitsmiseks piisav. Tõepoolest, see nõuab, et igasugune töötlustegevus peab põhinema konkreetsetel tunnustatud õiguslikul alusel ning järgima eriti vajalikkuse, proportsionaalsuse, otstarbe piirangu ja täpsuse põhimõtet. See kuulub sõltumatute

riigiasutuste järelevalve alla. Praegune raamistik sisaldab samuti rangeid eeskirju seoses delikaatsete isikuandmete töötlemise või automatiseeritud otsustega. Kõik need põhimõtted kohalduvad ka profiilide koostamisele kui ühele isikuandmete töötlemise viisile.

Komisjon ning mina isiklikult oleme pühendunud kogu asutamislepingutega antud volituste ulatuses rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemisele, sealhulgas ka selliste olukordade vastu võitlemisele, kus rassism on riigiasutustepoolne. Komisjon on kindlalt otsustanud tugevdada meie põhimõtet võidelda rassismi ja ksenofoobia vastu Stockholmi kontekstis, mis peaks sisaldama etnilise päritolu alusel profiilide koostamise probleemi käsitlemist.

Ma väljendan komisjoni nimel taas heameelt selle raporti projekti üle ning ootan väga selle vastuvõtmist homsel parlamendi istungil.

Claude Moraes, *fraktsiooni PSE nimel*. – Proua juhataja, sotsiaaldemokraatidena toetame täielikult käesolevat raportit ning andsime sellesse oma panuse, kuna me usume, et see on esimene kord siin parlamendis, kui on õigesti tõstatatud poliitiline, õiguslik ja moraalne arutelu seoses etnilise päritolu alusel profiilide koostamisega ja selle mõjudega lihtinimestele.

Meie arvates on ennetav profiilide koostamine ja andmete hankimine sellised küsimused, mis on juba pikka aega uurimata, ning mul on väga hea meel komisjoni positiivse lähenemise üle nii selle probleemi tunnistamisel kui ka potentsiaalse kaudse diskrimineerimise mõistmisel, mida etnilise päritolu alusel profiilide koostamine võib põhjustada.

Sotsiaaldemokraadid loodavad, et kui käesolev raport võetakse homme vastu ning sellele järgneb Euroopa Nõukogu peatselt avaldatav soovitus profiilide koostamise kohta, siis on olemas piisav poliitiline tõuge selle küsimuse käsitlemiseks kõige kõrgematel tasanditel. Miks? Oma Londoni valijaskonna ja enda nimel võin ma öelda, et tean, mida etnilise päritolu alusel profiilide koostamine tähendab. See tähendab regulaarset kinnipidamist ja läbiotsimist inimese välimuse põhjal, mitte reaalse luuretegevuse, kohase kontrolltegevuse või kehtestatud nõuetekohaste menetluste tõttu.

Selline profiilide koostamine on ressursside raiskamine. Sellega ei taba terroriste ega kurjategijaid. See on otseselt või kaudselt haavatavate ja vale etnilise taustaga inimeste vastu suunatud.

Inimestel tuleb aru saada, et see võib viia alasti läbiotsimiste ja muude kuritarvitamiseni, mida me oleme näinud. Käesolev raport on tähtsaks edusammuks seoses inimeste kaitsmisega siiani uurimata tegevuste eest, kuid mul on hea meel, et Sarah Ludford on selle küsimuse nüüd siin parlamendis tõstatanud ning see saab homme meie täieliku toetuse.

Carl Schlyter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Proua juhataja, ma sooviksin tänada Sarah Ludfordi tema raporti eest. Kathalijne Buitenweg ei saa ise siin olla, kuid ma esindan tema vaateid.

Ma pean alustuseks küsima: kes on terrorist? Millise tunde terroristid tekitavad? Nad tekitavad ebakindlust. Terroristid muudavad iga inimese haavatavaks ning takistavad tal oma elu soovikohasel viisil jätkata.

Te vaatate terrorismivastast õigusakti seoses profiilide koostamisega ning näete, et see tekitab ebakindlust ja probleeme oma igapäevast elu elavate inimeste jaoks. Terrorismi vastu ei saa võidelda terrorismivastaste seadustega, mis tekitavad samamoodi ebakindlust.

Ma arvan, et Euroopa Kohus on selles küsimuses väga selgesti väljendanud, et see tuleks keelustada. Me näeme, et see ei ole ei tõhus ega seaduspärane. USA-s asuv Carter Center on tõestanud, et see ei olnud tõhus. Saksa järelevalvesüsteem 18–40-aastaste islami meeste üle Saksamaal ei olnud tõhus. See ei toimi, ning ma väga loodan, et meil õnnestub kaotada ka viimased erandid, mis lubavad lennujaamades, sadamates jne neid ebatõhusaid ja inimeste jaoks ebameeldivaid meetodeid kasutada.

Ja kuidas saab väita, et meil on kõrgetasemeline kaitse, kui inimesed jätavad 20 miljoni inimese andmeid sisaldavad CD-ROMid kohvikutesse vedelema ning me teame, kui lihtne on arvutitesse sisse tungida? Tegelikult olen ka mina lapsena seda teinud.

Seega ma arvan, et käesolev raport on tähtis. Nõukogul tuleb oma loogikat kohandada ja ressursse tõhusalt kasutada, võttes sihikule konkreetseid üksikisikuid ja pühendades selle aja neile keskendumisele selle asemel, et tegeleda etnilise päritolu alusel registri loomisele, mis rikub täielikult kõiki inimõiguste standardeid.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) Kõigepealt ma sooviksin tänada paruness Ludfordi selle suurepärase raporti eest. Käesolev raport oleks pidanud isegi jõulisem olema, kuid see esindab selle teemakohases arutelu edusamme.

Mõnikord võib profiilide koostamine olla vajalik, kuid sellised olukorrad peavad olema selgelt piiritletud ning kuritarvitamise eest kaitstud. Võimalused teabe salvestamiseks, vahetamiseks ja tõlgendamiseks on viimaste aastatega laienenud kiiremini kui vajalikud piirangud, mida rahvavõimud enda jaoks selles suhtes määravad. USA turvateenistused ei ole andmete hankimise ja profiilide koostamise põhjal uurimise tulemusel paremat või usaldusväärsemat teavet kogunud, vaid peamiselt hoopis oma töökoormust kasvatanud. Üks turvatöötaja võrdles seda asjakohaselt veeklaasi täitmisega tuletõrjevooliku abil, ehk teisisõnu eriti ebatõhusana.

Loomulikult on etnilise päritolu alusel profiilide koostamist juba aastaid kasutatud, kuigi meie teame seda tavaliselt teise nimetuse all. Isegi mind, olles vaid 160 cm pikk ja seega mitte just kõige ohtlikuma välimusega, on tollis pidevalt kõrvale kutsutud. See on küll vähesel määral isiklikku pahameelt tekitav, kuid paljud inimesed, kes seda ebamugavust piinliku seadusekuulekusega taluvad, ei koge seda mitte regulaarselt, vaid süstemaatiliselt. Meie ühiskond edastab nendele inimestele sõnumi, et nad on alati kahtlusalused, vähem väärtuslikud ja soovimatud. Selle meetodiga ei püüa me tõelisi kurjategijaid, keda esineb igas elanikerühmas.

László Kovács, komisjoni liige. – Proua juhataja, erinevate Euroopa Parlamendi liikmete sekkumised näitavad, kui tähtis on profiilide koostamise küsimus, põhiõiguste tagamine ning parlamendipoolne tähelepanu.

Käesolev raport annab suurepärase ülevaate profiilide koostamistehnikate kasutamisest tulenevate küsimuste kohta, eriti kui need toimuvad etnilise päritolu, rassi, rahvuse või religiooni alusel ning õiguskaitse, sisserände või piirikontrolli eesmärgil.

Komisjon jälgib nii praegu kui ka edaspidi täpselt neid probleeme, mida üldine profiilide koostamine tekitab, eriti raportis selgesõnaliselt viidatud valdkondade puhul.

Komisjon alustab praegu konsultatsiooni seoses andmekaitse uute tehnoloogiate poolt esitatud väljakutsetega. Need tulemused peaksid komisjoni jaoks ette nägema elemendid, mis annaksid mõtlemisainet ja juhendaksid probleemide lahendamisel, mida profiilide koostamine võib õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas tekitada.

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti poolt avaldatud värsked tulemused vähemuste ja diskrimineerimise kohta ELis, mida komisjon eile tervitas, näitavad, et rassism ja ksenofoobia on püsivad nähtused Euroopa Liidus ning need mõjutavad meie vähemusrühmade liikmete elusid.

Komisjon peab selle uurimuse tulemused väga hoolikalt läbi töötama, et otsustada, kuidas edasi minna. Ma väljendan veelkord oma heameelt selle raporti projekti üle ning ootan väga selle vastuvõtmist homsel parlamendi istungil.

Sarah Ludford, raportöör. – Proua juhataja, mul on väga hea meel voliniku positiivse vastuse üle. Minu arvates on mõned tema mainitud asjad äärmiselt kasulikud – Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, etnilise päritolu alusel profiilide koostamise juhendamine, komisjoni koostöö Euroopa Nõukoguga selle soovitusel osas ning ettepanek paluda abi artikli 29 alusel asutatud tööühmalt.

Ma sooviksin siiski, et komisjon läheks natuke kaugemale, keskendudes profiilide koostamisega seotud konkreetsetele probleemidele. Meil on ju ikkagi arutluse all soovitus reisijate isikuandmete kontekstis profiilide koostamise kohta, nii et konkreetseid probleeme ikka jagub.

Ma sooviksin südamlikult tänada seda väikest, aga valitud kolleegide rühma, kes on andnud oma panuse sellesse arutlusse. Minu arvates tuli selgelt välja kaks asja: esiteks tõsiasi, et n-ö turvameetmed võivad tekitada ebakindlust, ning teiseks, et selgete sihtmärkide võtmise asemel võib see osutada ressursside raiskamiseks. Seega me räägime praegu nii tõhususest kui ka kodanikuvabadustest.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, reedel, 24. aprillil 2009, kell 12.00.

24. Taimekaitsevahendite statistika (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel härra Bart Staesi koostatud raport (A6-0256/2009) taimekaitsevahendite statistika kohta [11120/2/2008 - C6-0004/2009 - 2006/0258(COD)].

Bart Staes, raportöör. – (NL) Meie ees on lõplik kokkulepe, mille üle me oleme nõukogu ja komisjoniga läbirääkimisi pidanud – lõplik kokkulepe pärast esimest lugemist, kus me võtsime parlamendis väga tugeva seisukoha ning tutvustasime mitmeid elemente, mis andsid tegelikult suures osas meile nõukoguga silmitsi astumisel väga tugeva lähtepositsiooni. Ma pean ütlema, et paar kuud pärast esimest lugemist oli nõukogu ühisseisukoht üpris pettumust valmistav. Tegelikult puudus neil tahe meie lähenemisviisiga kaasa tulla ning seepärast olid nõukoguga läbirääkimised kõike muud kui lihtsad.

Me tegime siiski edusamme ja saavutasime konstruktiivse õhkkonna. Ka parlamendi delegatsioon moodustas tugeva rühmituse. Mitmekesisuses peitus ühtsus. Ma arvan, et me võime selle tulemuse homme auga hääletusele tuua. Igal juhul anname oma panuse ning tagame, et lisaks juba kahele pestitsiidide käsitlevale vastu võetud seadusele, milleks on säästva kasutamise direktiiv ja taimekaitsevahendite turuleviimist käsitlev määrus, oleks olemas alus ning vahendid, mida nimetatud määruses statistika kaudu andmete esitamise seoses kasutada. Seepärast oleme minu arvates koostanud aluse parlamendi õigusloomealase tegevuse jaoks.

Üheks kõige tähtsamaks saavutuseks on asjaolu, mida meil on õnnestunud nõukogule küll selle tahte vastaselt kohustuseks panna, tõsiasi, et oma pestitsiidide põhimõisteks oleme võtnud selle, mille parlament nõukoguga saavutatud poliitilise kokkuleppega varem säästva kasutamise direktiivi lisas. See soodustab teatavat järjepidevust ning on tähtis ka edaspidisel kasutamisel.

Meil on õnnestunud lisada ka selge viide statistika üldisele õiguslikule raamistikule; viisile, kuidas statistikat kasutada tuleb; viisile, kuidas neid käsitletakse, ning eelkõige viisile, kuidas andmeid edaspidi konfidentsiaalsuse vaatenurgast käsitleda tuleb. Me oleme saavutanud oma eesmärgi, et liikmesriigid peavad esitama märkimisväärsel hulgal ja vastastikku võrreldavas vormis teavet pestitsiidide kohta. Mina isiklikult oleks soovinud veelgi kaugemale minna, kuid saavutatu on esimeseks sammuks.

Teiseks saavutuseks on kahtlemata asjaolu, et kuna me võtsime oma põhimõisteks sõna „pestitsiidid“ ning säästva kasutamise direktiivis kasutatud pestitsiidide määratluse, oleme juba teisel korral kaasanud biotsiidide kontseptsiooni. See oli Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni poolt tähtis taotlus. See on saavutus. See sisaldub määruses ning käesolevas poliitilises kokkuleppes, kuigi see kokkulepe ei sätesta, et meil on kohustus laiendada seda määrust praegusel kujul koos biotsiidide kontseptsiooniga statistikale ja pestitsiididele siis, kui õigusakt on olemas ning nõukogu tungival nõudmisel ka pärast nende küsimuste kohta mõju-uuringu teostamist.

Me oleme saavutanud suurema läbipaistvuse. Meil on õnnestunud nõuda andmete avaldamist Internetis. Nagu märgitud, ei õnnestunud meil teatavaid asju saavutada, mis käib alati läbirääkimiste juurde, kuna selline on demokraatia. Ma olen neid juba maininud, sealhulgas ka tõsiasi, et pestitsiidide mitte-põllumajanduslikku kasutamist käsitlev sõnastus on nõrgem. Selles suhtes ei ole see määruse eelnõu täiesti võrdväärne sellega, mis esimesel lugemisel saavutati. See on siiski kompromissivalmiduse küsimus.

Ma pean mainima, et olen variraportööridele väga tänulik. Meie koostöö oli väga meeldiv. See oli praeguseks minu viimane õigusloomega seotud raport käesoleval legislatuuriperioodil ning ma loodan, et mul õnnestub sellesse järgmisel legislatuuriperioodil lisa tuua.

László Kovács, komisjoni liige. – Proua juhataja, 2009. aasta jaanuaris Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt heaks kiidetud pestitsiidide säästva kasutamise temaatiline strateegia püüab olemasolevat õiguslikku raamistikku täiendada, keskendudes pestitsiidide kasutamisele eesmärgiga vähendada pestitsiidide mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.

Käesolev ettepanek on koos raamidirektiivi ja taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva määrusega strateegia kolmanda samba õigusakt, mille eesmärgiks on esitada usaldusväärseid andmeid strateegia arengu mõõtmiseks.

Käesoleva ettepaneku põhieesmärgiks on seega tagada kõikides liikmesriikides võrreldavate ja usaldusväärsete andmete kogumine ja komisjonile edastamine, võimaldades välja arvutada ühtlustatud ohunäitajaid ning temaatilise strateegia edu mõõta.

Käesoleva ettepaneku esimesel lugemisel ei saavutanud nõukogu ja parlament kokkulepet peamiselt selle määruse reguleerimisalaga ja tulemuste avaldamisega seotud põhjuste tõttu.

Teisel lugemise aset leidnud tõhusa ja tulemusliku kolmepoolse kohtumise ning eriti raportööri ja variraportööride kompromissivalmiduse tõttu leiti kõikidele küsimustele lahendused.

Komisjon usub, et saavutatud kompromiss on väga mõistlik ning vastab parlamendi muredele ilma siseriiklikele ametiasutustele ja ettevõtetele ebaproportsionaalseid kohustusi panemata, mistõttu võib ta seda toetada.

Komisjon soovib kasutada võimalust, et tänada raportööri, Bart Staesi, tema suurepärase töö eest sellise keerulise ettepaneku puhul, ning tema kannatlikkuse ja väga konstruktiivse arutelu eest, mida ta komisjoniga pidas. Käesoleva kompromissi põhjal on komisjon veendunud, et teisel lugemisel on võimalik saavutada kokkulepe Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel seoses selle tähtsa ettepanekuga tagada pestitsiidide säästva kasutamise temaatilise strateegia edu.

Anne Laperrouze, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (FR) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, 2009. aasta jaanuari täiskogu istungjärgul võtsime vastu kaks õigusaktide teksti pestitsiidide säästva kasutamise ja taimekaitsevahendite turuleviimise korra kohta. Nende tekstide läbirääkimised on olnud intensiivsed ning on võimaldanud teha tõelisi edusamme seoses inimeste tervise ja keskkonna kaitsmisega.

Kuid need kaks teksti oleksid ilma käesolevata väärtusetud. Käesolev määrus tagab tegelikult nende kahe teksti täitmise. Volinik, meenutage, et see statistika on vajalik avaldamaks, kui palju uusi tooteid turule tuleb ja samuti kuidas nende kasutamine on kasvanud, ning eelkõige arvutamaks välja pestitsiidide säästvat kasutamist käsitlevas raportis määratletud ohunäitajad.

Ma rõhutaksin ka, et minu arvates ei ole me saavutanud üksnes tasakaalu andmete vajaliku edastamise ja nende usaldusväärsuse vahel, vaid kehtestanud ka proportsionaalsed haldusnõuded, kuna see on kasutajate mureks.

Biotsiidide suhtes on tähtis rõhutada, et käesolev tekst peaks olema just õigeaegne nende reguleerimiseks vastavalt mõju-uuringu tulemustele.

Me oleme uurinud pestitsiidide mitte-põllumajanduslikku kommertsotstarbel kasutamist. Praegu võib sellistes mahtudes hindamised olla vaid intuiitiivsed. Seepärast on peagi Euroopa Komisjoni teostatavad prooviuuringud väga selgusttoivad.

Lõpetuseks soovin ma tänada raportööri, kes meid kogu läbirääkimiste ajal toetas ning andis väga suure panuse omavahelise kokkuleppe saavutamisse.

Bart Staes, *raportöör*. – (NL) Ma arvan, et nüüd on kõik öeldud. See on hea kokkulepe ja ma loodan, et see võetakse homme hommikul vastu.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, reedel, 24. aprillil 2009, kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Daciana Octavia Sârbu (PSE), *kirjalikult*. – (RO) Nagu ühenduse kuuendas keskkonnanalases tegevusprogrammis osutatakse, on Euroopa Liit tõdenud vajadust vähendada järjepidevalt pestitsiidide mõju nii keskkonnale kui ka inimeste tervisele. Käesolev taimekaitsevahendite statistikat käsitlev määrus täidab olemasolevad lüngad seoses pestitsiidide kasutamise liikmesriikides.

Komisjoni esitatud andmetest pestitsiidide kasutamise ja müügi kohta on ilmnenud, et meil on vaja ühenduse tasandil ühtlustatud meetodit nii toodete turuleviimise etapis kui ka tootjatepoolse statistika kogumiseks.

Me kõik teame, et Euroopa Liidus tuleb kehtestada järjepidev õiguslik raamistik, mis reguleerib pestitsiidide kasutamist. Seepärast ma soovingi rõhutada, et ma tervitan pestitsiidide turuleviimist ja nende kasutamist käsitleva ühenduse statistika süstemaatiliseks koostamiseks ühise raamistiku moodustamist vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele.

25. Teatud dokumente puudutavad otsused (vt protokoll)

26. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

27. Istungi lõpp

(Juhataja lõpetas istungi kell 11.05)